



Siilinjärven kunta

Talousarvio 2022 Taloussuunnitelma 2023–2024



Kunnan valtuusto 16.12.2021



SIILINJÄRVI

Talousarvio 2022 Taloussuunnitelma 2023–2024

Kansikuva:

Uusi paloasema

Havainnekuva: Arkkitehtitoimisto ON Oy



Sisällysluettelo

Esipuhe.....	4
1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT	7
1.1 Väestö	7
1.2 Työttömyys.....	12
1.3 Työpaikat.....	13
1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät.....	14
1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät.....	15
1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus	17
1.7 Kunnan henkilöstö	23
1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja	23
menettelytavat.....	23
2 KUNTASTRATEGIA 2025	25
2.1 Toiminta-ajatus	25
2.2 Arvot.....	25
2.3 Visio 2025	25
2.4 Strategiset tavoitteet	26
2.4.1 Kasvu.....	26
2.4.2 Hyvinvointi	27
2.4.3 Talous.....	30
3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	32
3.1 Konserniohjaus	32
3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet	32
4 TULOSLASKELMAOSA	41
4.1 Tulot ja menot	41
4.2 Verotulot.....	44
4.3 Valtionosuudet	45
4.4 Rahoitustulot ja -menot	46
4.5 Vuosikate.....	46
4.6 Tilikauden tulos ja ali-/ylijäämä	46
4.7 Taloussuunnitelma	47
4.8 Talouden tasapainottamisohjelma	48
5 RAHOITUSOSA.....	50
6 KÄYTTÖTALOUSOSA	54
6.1 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT	57
6.1.1 Vaalit	58
6.1.2 Tilintarkastus.....	59
6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut.....	61
6.1.4 Maaseutuhallinto.....	65
6.1.5 Joukkoliikenne	68
6.1.6 Pelastustoimi.....	71
6.1.7 Elinvoima- ja konsernipalvelut	72
6.2 SIVISTYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)	84
6.3 SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)	109
6.4 TEKNISET PALVELUT	133
6.4.1 Tekniset palvelut	134
6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	140
6.4.3 Yksityistiet	146
6.5 YHTEISET PALVELUT (Palvelualue, sitovuustaso).....	148
6.6 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT	163
6.6.1 Toimitilojen ylläpito.....	163
7 INVESTOINTIOSA.....	166

Esipuhe

Talouden toipuminen koronapandemiasta on ollut kuluvan vuoden aikana nopeaa. Kasvupyrähdysten myötä ns. koronakuoppa on tullut monilla aloilla täytetyksi. Toimintaympäristö ei kuitenkaan ole vielä kokonaan palautunut koronapandemian seurauksista. Elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä aloilla, joita koronarajoitukset vielä koskevat. Paluu ns. normaaliin on käynnissä rokotusten edetessä ja kotitalouksien sekä yritysten luottamus tulevaisuuteen on vahvaa.

Suomen bruttokansantuotteen määrä supistui viime vuonna huomattavasti ennakoitua vähemmän -2,9 % (arvio -4,5 %). Kasvua tälle vuodelle ennakoitaan n. 3,3 % ja ensi vuodelle n. 2,9%. Nopeamman kasvun vaiheen ennakoitaan olevan ohi jo ensi kesään mennessä. Niinpä vuodelle 2023 kasvuluvut jäävät n. 1,4 %:iin.

Työttömyysasteen arvioidaan jäävän alle 7 %:n ja työllisyysasteen kohoavan 73,6 %:iin ensi vuoden aikana. Ansiotason ennakoitaan kohoavan 3,3 %:iin uusien sopimuskorotusten myötä ja tulevina vuosina 2 - 2,5 %:iin. Inflaation arvioidaan kiihtyvän n. 1,6 %:iin.

Koronaepidemiolla ja sitä seuranneilla rajoitustoimenpiteillä on ollut merkittävät vaikutukset myös kuntatalouteen, jonka tilanne heikkeni jo vuosien 2018–2019 aikana. Kuntatalouden tunnusluvut paranivat kuitenkin huomattavasti vuonna 2020. Tähän vaikuttivat peruspalvelujen ja kuntien aktiviteetin turvaamiseksi päätetyt mittavat tukitoimet. Yhteensä valtionosuuksien ja -avustusten lisäys sekä yhteisöveron jako-osuuden korotus vuonna 2020 oli n. 3,0 mrd. euroa. Koronaepidemian pitkittyminen ja uudelleen käynnistetyt rajoitustoimet ovat vaikuttaneet edelleen vuoden 2021 aikana kuntatalouden tuloihin ja menoihin. Kokonaisuutena menot kasvavat tuloja nopeammin ja toiminnan sekä investointien rahavirtaa katetaan luotoilla.

Vuoden 2022 aikana toimintamenojen kasvun odotetaan hidastuvan, vaikka koronaepidemian aikaista hoito- ja palveluvelkaa todennäköisesti kurotaan kiinni. Lisäksi toimintamenoja kasvattavat ikääntymisestä johtuvat menot, hallituksen päättämät tehtävien laajennukset ja hintojen nousu. Palkkaratkaisuilla on suuri merkitys, kun sopimukset päättyvät talvella 2022. Toimintakate jatkaa n. 6 %:n kasvua. Verotulojen kokonaiskasvu hidastuu vajaan prosentin ja tuloksen ennakoitaan olevan niukasti positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee merkittävästi, mikä merkitsee lainakannan kasvua n. 1,6 mrd. eurolla.

Vuodesta 2023 eteenpäin kuntien tilanne muuttuu historiallisella tavalla sote-uudistuksen toteutuessa. Kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyvät hyvinvointialueille. Toimintakate kuntataloudessa supistuu n. 60 %, kun taas vastaavasti valtionosuuksia, verotuloja ja veromenetysten korvauksia vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Erilaisten tasausmekanismien on tarkoitus rajoittaa kuntakohtaista muutosta. Lainakanta kasvaisi 1,5 mrd. eurolla vuodesta 2023 vuoteen 2025.

Siilinjärven tilanne

Kuntamme strategia päivitettiin helmikuussa 2018. Kuntastrategia painottaa kunnan kehittämistä ja toimintaa kolmeen suureen asiakokonaisuuteen: Talous, hyvinvointi ja kasvu. Kunnan toiminnan ja kehittämisen kivijalka on riittävä investointikyky ja tulokselliset palveluprosessit. Hyvinvointi kohdistuu niin kuntalaisiin kuin henkilöstöön. Haluamme, että kunnassamme on osaava ja innostunut henkilöstö ja siihen satsaamme edelleen joka vuosi merkittäviä toimenpiteitä ja resursseja. Hyvinvoinnin ymmärrämme myös kuntalaisten sivistyksen, sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistämiseksi. Haluamme, että koko kunnassamme on viihtyisä elinympäristö ja kuntalaisilla mahdollisuus monipuolisiin harrastusmahdollisuuksiin.

Siilinjärven väestö kasvoi vuoteen 2015 tasaisesti. Vuosina 2016–2020 väestön kasvua ei ole käytännössä ollut johtuen negatiivisesta muuttoliikkeestä ja alenevasta syntyvyydestä. Vuosi 2021 näyttäisi muodostuvan väestönkasvun vuodeksi. Uusia asuntoja on valmistunut kuntaan 100–150 / vuosi. Uusi valtuusto päättää uuden maankäyttöohjelman, joka hyväksytään kuntastrategian päivityksen yhteydessä. Seuraava kuntastrategia ja maankäyttöohjelma linjaavat kuntamme kasvustrategian. Tavoitteleeko Siilinjärven kunta tulevaisuudessa väestön kasvua ja millä keinoilla?

Kunnan työttömyys on säilynyt hyvällä tasolla ja syyskuun 2021 tilasto näytti 5,9 %:n työttömyyttä koronasta huolimatta. Elinkeinoelämän aktiivisuus näkyy myös Siilinjärvellä. Tonttien ja yritystilojen kysyntä on ollut varsin aktiivista ja uusia yrityksiä sekä työpaikkoja syntyy kuntaamme edelleen.

Palvelut ovat meillä edelleen hyviä, eikä näköpiirissä ole mitään dramaattista muutosta. Päinvastoin tavoitteena on säilyttää kunnan palvelut laadukkaina. Toisaalta hyvinvointialueiden syntyminen vuoden 2023 alusta vaikuttaa myös Siilinjärven sote-palveluihin ainakin pitkällä aikavälillä. Meillä on aina ollut erinomaiset sote-palvelut, jotka ovat olleet myös valttimme kilpailussa väestöstä ja työpaikoista kuntien välillä. Vuoden 2023 alusta Siilinjärven sote-palveluista päättää aluevaltuusto.

Henkilöstöön panostamme edelleen, koska se on kunnan tärkeä voimavara. Sairauspoissaolojen määrät on saatu vuonna 2021 alenemaan, mutta tapaturmia sattui edelleen liikaa. Tavoitteena on edelleen vähentää sairaspöissaoloja ja tapaturmia. Esimiestoimintaan on viime vuosina kiinnitetty huomiota ja mm. kunnan oma pitkäkestoinen esimieskoulutus pyörii vuosittain. Koronaepidemian aikana henkilöstö on joutunut varsin tiukalle mm. sosiaali- ja terveyspalveluissa ja sivistyspalveluissa.

Kunnan talous on edelleen tiukalla ja talouden liikkumavara on pieni. Vuosi 2020 toteutui ylijäämäisenä. Tämän vuoden (2021) talouden toteutuma uhkaa jäädä niukasti alijäämäiseksi. Tase pysyy ylijäämäisenä vielä tämän vuoden (2021) jälkeen, mutta TA2022 syö taseen ylijäämän pois, jos TA2022 toteutuu suunnitelman mukaisesti. Omien kulujen kasvun hillitseminen alle taloussuunnitelman olisi enemmän kuin tarpeen, vaikka tehtävä on haastava. Yksi mahdollisuus kunnan ensi vuoden taloudessa on verotulojen kasvu, jos työllisyys kehittyi edelleen hyvään suuntaan.

Vuodet 2023 ja 2024 näyttävät kuntamme taloudessa ylijäämäisinä. Tämä on hyvä signaali, joka tuo valoa tunneliin ensi vuoden jälkeen. Laskelmista puuttuu tulopuolelta vielä kaivosveron osuus, mikä Siilinjärvellä tulee olemaan merkittävä tulojen lisäys.

Millä toivo tulevasta toteutuu? Ensinnäkin ensi vuonna kaikkien tavoitteena pitää olla kuluista säästäminen, vaikka talousarviossa olisi varattu rahaa. Päätettyjä talouden tasapainottamisohjelmia tulee noudattaa ja toteuttaa koko vuosikymmen ajan sekä investointien määrät eivät saa oleellisesti kasvaa suunnitelmista. Lisäksi kunnan kasvua pitää saada syntyään, koska tarvitsemme koko ajan lisää asukkaita ja työpaikkoja. Näin varmistetaan elinvoima sekä kasvavat verotulot ja valtionosuudet samalla palvelurakenteella. Digitaalisten palveluiden kehittäminen tulee edetä systemaattisesti seuraavina vuosina, koska tietohallinnon ulkoistus Tieralle onnistui ja nyt digitaalisessa kehittämisessä on otettava seuraavia askeleita.

Pahasti alijäämäinen vuosi, peruspalvelut säilytetään, kasvua tarvitaan

Talousarvioesitys kokonaisuutena on peruspalvelut ja palveluverkoston säilyttävä. Vuosi 2022 on viimeinen omien sote-palveluiden vuosi, koska vuoden 2023 alusta maakunnan kokoinen hyvinvointialue päättää sote-palveluista.

Kiinteistö- ja tuloveroprosentit säilytetään entisellään. Talousarvioehdotuksen mukaan vuoden 2022 tulos tulee olemaan -5,1 milj. euroa alijäämäinen ja vuosikatetta muodostuu +1,5 milj. euroa. Vuoden 2022 poistojen määrä tulee olemaan noin 6,7 milj. euroa ja bruttoinvestointien määrä on 6,7 miljoonaa euroa. Nettovelkamäärä kasvaa noin 2,5 milj. euroa, joten lainamäärä tulee olemaan 77,6 milj. euroa ja lainaa on noin 3 632 euroa/asukas.

Verotulot nousevat noin 97,6 milj. euroon, jossa on kasvua edelliseen vuoteen +2,5 %. Valtionosuudet kasvavat 6,1 %, ollen yhteensä 43,1 milj. euroa.

Kunnan ulkoiset toimintamenot ovat talousarviossa -160,6 milj. euroa, jossa on kasvua 4,9 % kuluvan vuoden muutostaloussuunnitelmaan. Toimintatulot kasvavat 6,2 % ollen 20,3 milj. euroa. Toimintakate muodostuu 140,2 milj. euroon, jossa on kasvua (heikennystä) kuluvan vuoden alkuperäiseen taloussuunnitelmaan 4,3 %. Suurimmat kasvut ovat sosiaali- ja terveyspalveluissa (6%) ja sivistyspalveluissa (4%).

Talousarviovuoden 2022 nettoinvestoinneiksi muodostuisi n. 6,7 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ja leasing-rahoituskohteet ovat Siilinkosken päiväkotit, terveyskeskus, pelastusasema ja suunnitteluvaiheissa olevat Ahmon ja Siililahden koulut.

Kuntatekniikan maa- ja vesirakentamiseen käytetään talousarviovuonna 2,7 milj. euroa ja liikuntapaikkoihin ja toimitilojen kalustamiseen yht. n. 0,6 milj. euroa sekä elinkeinoelämän kehittämiseen ja maa-alueiden hankintaan satsataan 1,7 milj. euroa.

Vuosi 2022

Talousluvut ja talouden tulevaisuuden kuva lyhyellä aikavälillä on edellä ja tässä talousarviokirjassa kuvattu. Teemme parasta aikaa talouden pitkän ajan ennustetta, mutta vuoden 2022 tärkein asia on uusi kuntastrategia.

Kuntastrategia tulee näyttämään kunnan suunnan vuodesta 2023 eteenpäin sisältäen sote-uudistuksen ja vuoden 2024 työllisyyspalveluiden siirtymisen kunnalle. MAL-sopimus seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi tulee olemaan merkittävä väline tulevan vuosikymmenen haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Kunnan oma maakäyttöpoliittinen ohjelma, jonka päivitys tehdään strategiaprosessin yhteydessä, antaa perustan kasvun mahdollisuudelle. Lisäksi päivitämme kuntastrategian mukaisesti vuoden 2022 aikana kuntabrändin, jolla kerrotaan ja viestitään Siilinjärven mahdollisuuksista.

Kaiken kaikkiaan vuodesta 2022 on tulossa enemmän kuin mielenkiintoinen vuosi talouden tiukkuudessa sekä tulevaisuuden suunnittelussa muistaen, että vuosi tuo aina mukanaan jotain negatiivista sekä myös positiivisia asioita, joita kukaan ei osaa etukäteen arvata.

Näillä ajatuksilla toivotan työniloa, jaksamista ja toistemme kunnioitusta päättäjille, työntekijöille ja kuntalaisille.

Vesa Lötjönen
kunnanjohtaja

1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1.1 Väestö

Siilinjärvellä asui vuoden 2020 lopussa 21 251 henkilöä. Vuoden 2020 väestönkehitys oli -172 henkilöä, syntyneiden vähemmyys oli 4 henkilöä, nettomuutto, siirtolaisuus ja korjausvaikutus olivat yhteensä -168 asukasta. Asuntoja valmistui 82, mikä on lähellä vuosikymmenen perustasoa, keskiarvoisesti on valmistunut reilut 100 uutta asuntoa.

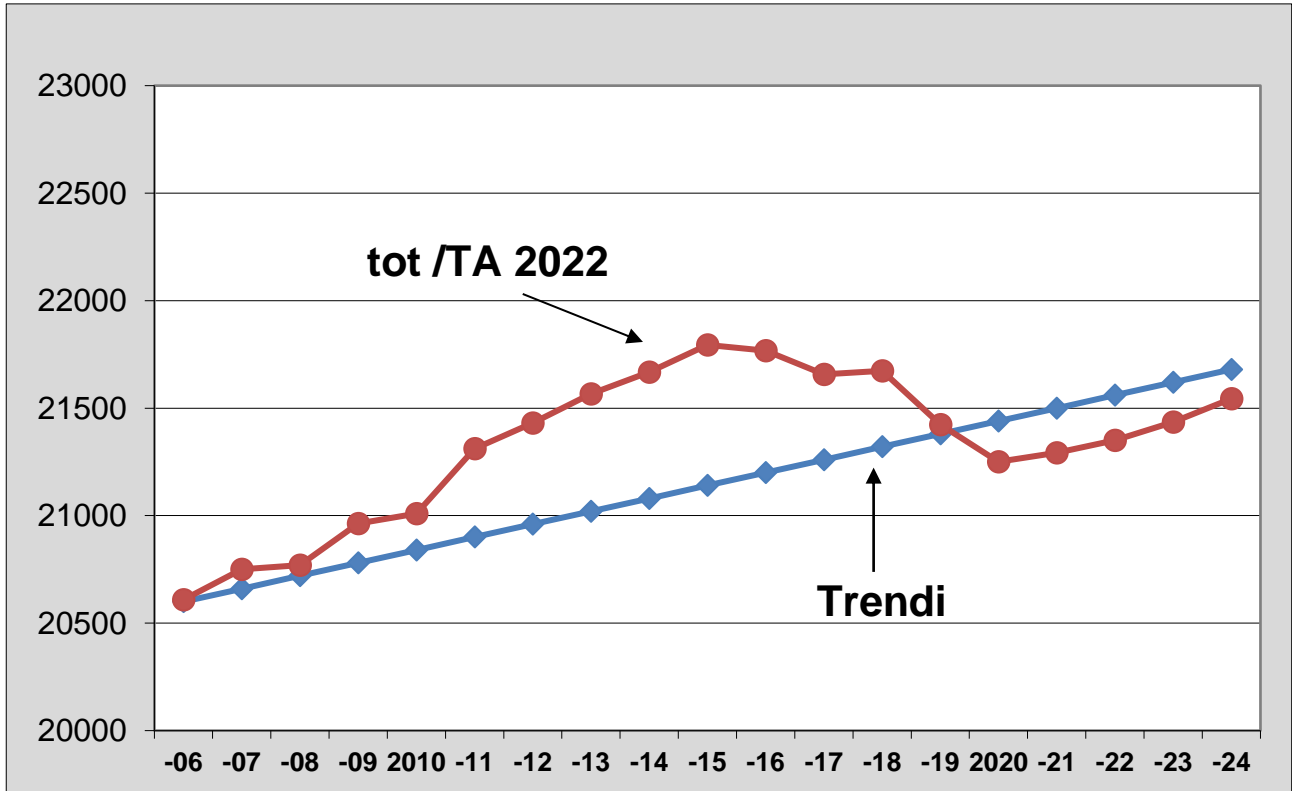
Siilinjärven väestö on ollut pitkään pysyvän kasvun linjalla. Viime vuosina kasvu on pysähtynyt. Tulevien vuosien ennuste on, että väestö tulisi lisääntymään hieman. Ennusteessa syntyneiden määrä vakiintuu nykytasoon, koska Siilinjärvellä on paljon synnytysikäistä väestöä ja uudet asuntoalueet tuovat lisää nuoria perheitä. Kuolleiden määrä nousee kuitenkin tasaisesti ikärakenteen vanhetessa. Kuolleisuuden kasvun seurauksena luonnollinen väestönkasvu pysähtyy ja kääntyy ennusteen lopussa negatiiviseksi.

Väestö 1960–2020 sekä ennuste 2021–2024

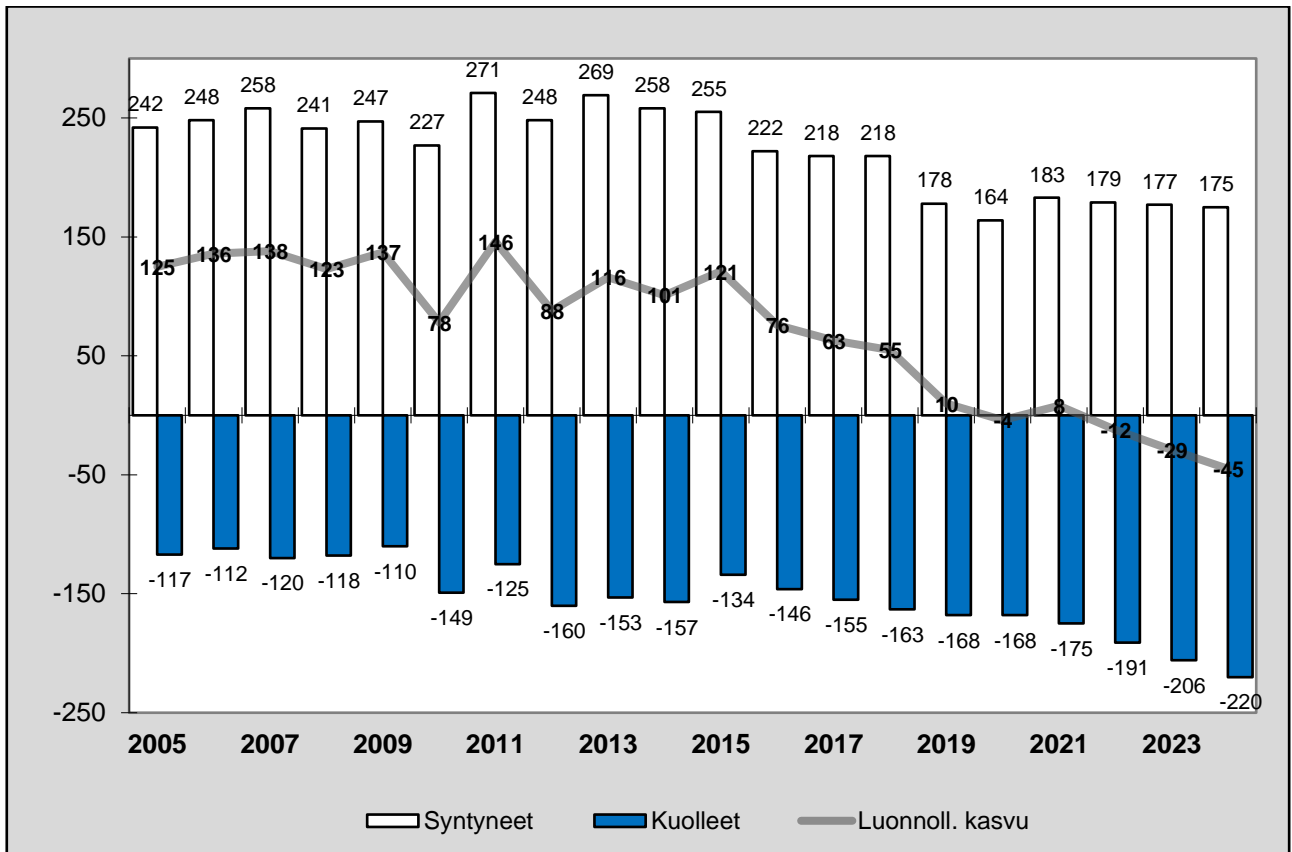
Vuosi	Väestö	Muutos	Muutos %
1960	8 023	833	11,6
1970 *	10 834	2 811	35,0
1980	15 168	4 334	40,0
1990	18 749	3 581	23,6
2000	19 723	974	5,2
2010	21 010	1 287	6,5
2011	21 311	301	1,4
2012	21 431	120	0,6
2013	21 567	136	0,6
2014	21 668	101	0,5
2015	21 794	126	<i>Muutos 2011–2015: 3,7 %</i>
2016	21 768	-26	-0,1
2017	21 657	-111	-0,5
2018	21 674	17	0,1
2019	21 423	-251	-1,2
2020	21 251	-172	<i>Muutos 2016-2020: -2,5%</i>
2021	21 292	41	0,2
2022	21 351	58	0,3
2023	21 435	84	0,4
2024	21 544	109	0,5

* 1.1.1969 liitettiin alue Kuopion maalaiskunnasta Siilinjärveen

Väestön kehitys 2006–2020 ja ennuste 2021–2024



Siilinjärven luonnollinen väestönlisäys 2005–2020 ja ennuste 2021–2024



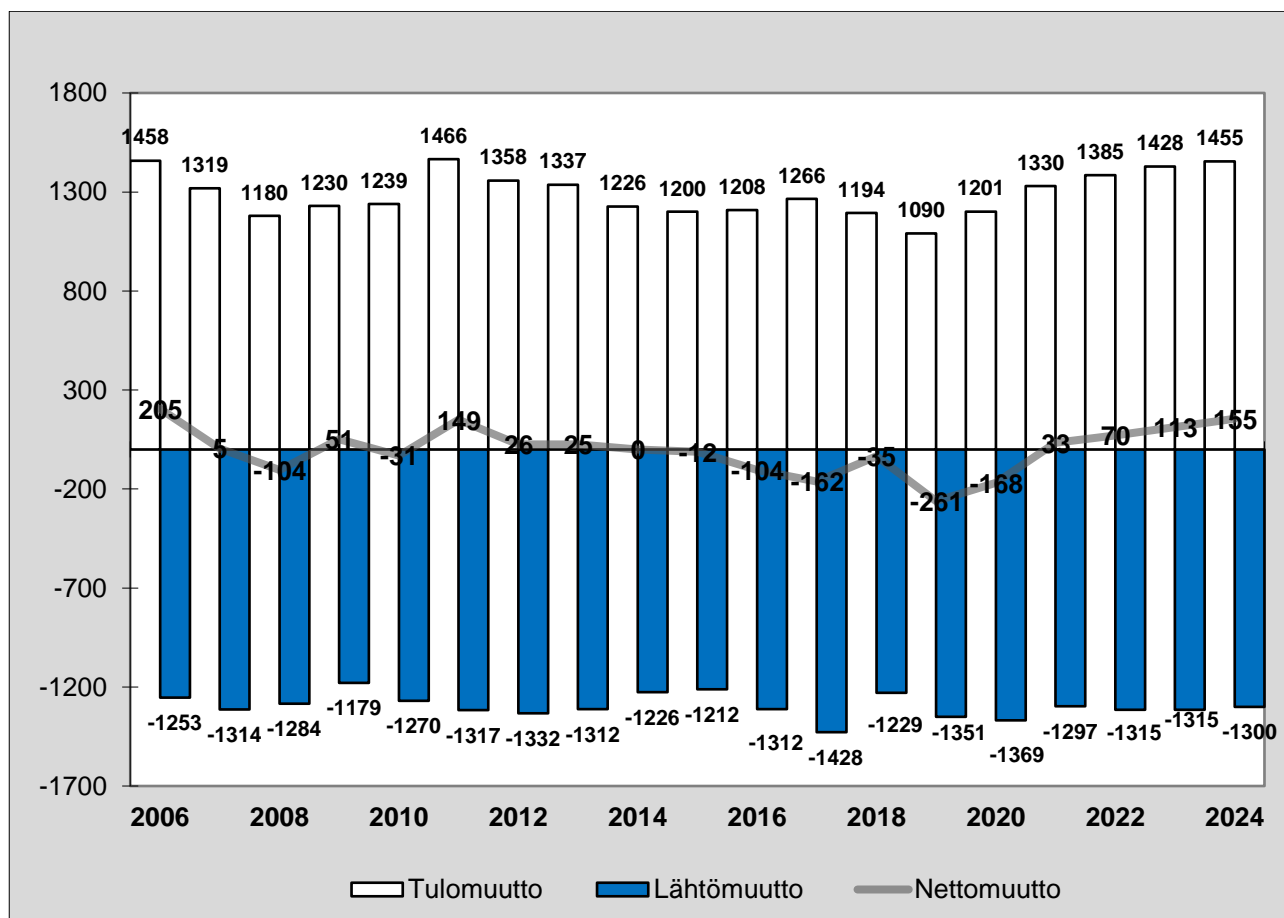
Siilinjärven muuttoliikkeen luonne on muuttunut selvästi. 1970- ja 1980-luvuilla muutti Siilinjärvelle ihmisiä valtaosin Pohjois-Savon eri kunnista ja enimmäkseen muuton syy oli muutto työpaikan lähelle. Nykyisin tulomuuttajat ovat valtaosin Kuopiosta ja muuton syy on useimmiten väljemmän ja paremman asunnon hankinta, samoin lähtömuutto suuntautuu pääosin Kuopioon. Muiden naapurikuntien suhteen muuttoliike on kääntynyt jopa Siilinjärvelle tappiolliseksi. Muuttoliikkeen luonteen muutos on yleinen maan muissakin suurten kaupunkien ympäryskunnissa.

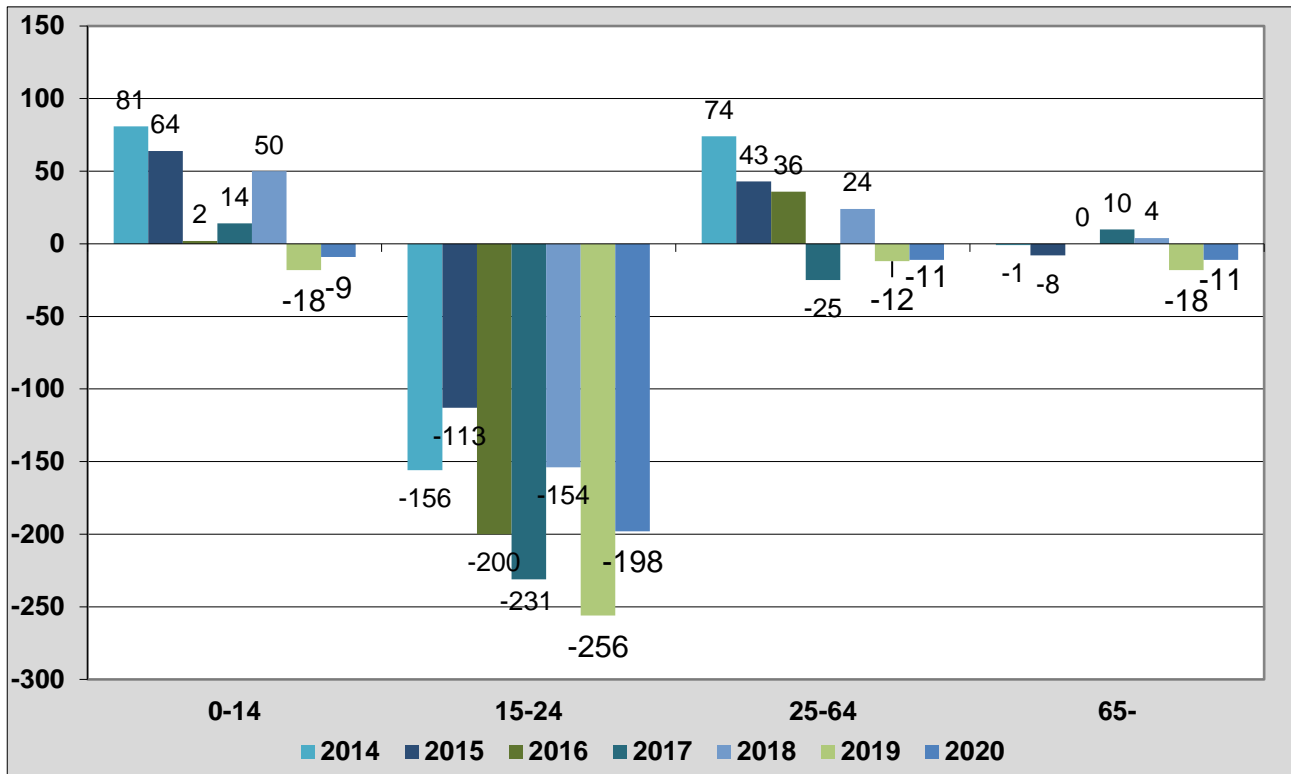
Viime vuosina sekä tulo- että lähtömuutto ovat kasvaneet Siilinjärvellä suuriksi. Tulomuuton on pitänyt suurena monet yhtä aikaa rakennettavina olevat uudet asuntoalueet niin Kirkonkylässä kuin Etelä-Siilinjärvellä. Tätä on tukenut lisäksi vilkas vanhojen asuntojen kauppa sekä vahva rakentaminen kunnan maaseutualueilla. Toisaalta lähtömuuttokin on noussut suureksi. Kasvanut lähtömuutto johtuu vilkkaasta vanhojen asuntojen kaupasta ja poismuuttavista nuorista ikäluokista, jotka muuttavat suuriin kaupunkeihin Siilinjärveä parempien opiskelu- ja työnsaantimahdollisuuksien vuoksi.

Uuden ennusteen mukaan Siilinjärven sekä tulo- että lähtömuutto pysyvät lähivuosina edelleen korkeana. Lähivuosien osalta väestöennuste perustuu pientalotuotantoon Etelä-Siilinjärvellä ja Taivallahdessa sekä kerrostalotuotantoon Kirkonkylässä ja Vuorelassa. Myös taajamien nykyisten asuntoalueiden sekä maaseutualueiden uskotaan pystyvän pitämään nykyisen väestömääränsä.

Uusi ennuste perustuu luottamukseen Siilinjärven vahvoihin vetovoimatekijöihin asuinkuntana. Muuttoliikkeen ikärakenteen ennustetaan säilyvän viime vuosien kehityksen mukaisena. Siilinjärven ennustetaan saavan jatkossakin muuttovoittoa nuorista lapsiperheistä ja muuttotappiota 16–24-vuotiaista nuorista.

Muuttoliike 2006–2020 ja ennuste 2021–2024



Nettomuuton ikärakenne 2014–2020

Kunta on päivittänyt strategiansa vuoden 2018 alussa. Yksi strategian tavoitteita on jatkaa hallittua kasvupolitiikkaa. Syntyvyyden laskun vuoksi väestönkasvu edellyttää muuttovoittoa ja vilkasta uudisrakentamista, keskimäärin 130 asuntoa/vuosi.

Muita kunnan väkiluvun kasvun onnistumisen kannalta keskeisiä asioita on koko Kuopion seudun veto-voimaisuuden kasvattaminen. Siilinjärvi toimii yhdessä naapurikuntien kanssa pyrkien luomaan edellytyksiä saavuttaa Pohjois-Savon liiton Tavoite+ taso, jossa kaikki alat lisäävät työllisyyttä. Investoiminen ja innovaatiotoiminta ovat aktiivista, teollinen tuotanto kasvaa, rakentaminen vilkasta, raaka-aineiden, tavaroiden ja ihmisten kuljettaminen kasvaa, lisääntyvä väestö tarvitsee koulutus- ja kulttuuripalveluja, yksityisen ja julkisten palvelujen kysyntä lisääntyy.

Tällä hetkellä ennusteeseen sisältyy tavallista enemmän epävarmuustekijöitä.

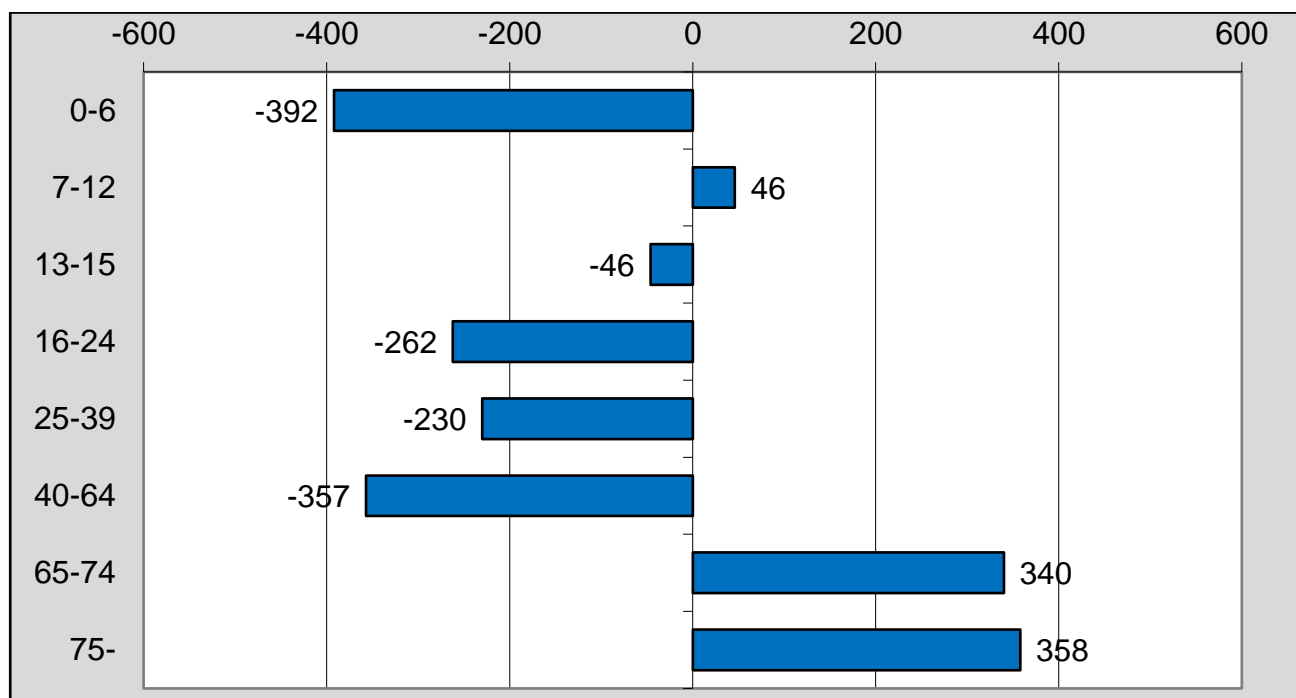
Väestön ikärakenne 2015–2020 ja ennuste 2021–2024

Ikä	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0–6	2 058	1 971	1 937	1 884	1 778	1 666	1 589	1 511	1 469	1 447
7–15	2 738	2 765	2 720	2 745	2 740	2 738	2 753	2 758	2 714	2 682
16–24	1 975	1 930	1 879	1 881	1 762	1 713	1 740	1 774	1 825	1 855
25–64	11 191	11 103	10 963	10 881	10 728	10 604	10 441	10 308	10 205	10 125
65–	3 832	3 999	4 158	4 283	4 415	4 530	4 769	5 000	5 222	5 434
Yht.	21 794	21 768	21 657	21 674	21 423	21 251	21 292	21 351	21 435	21 544

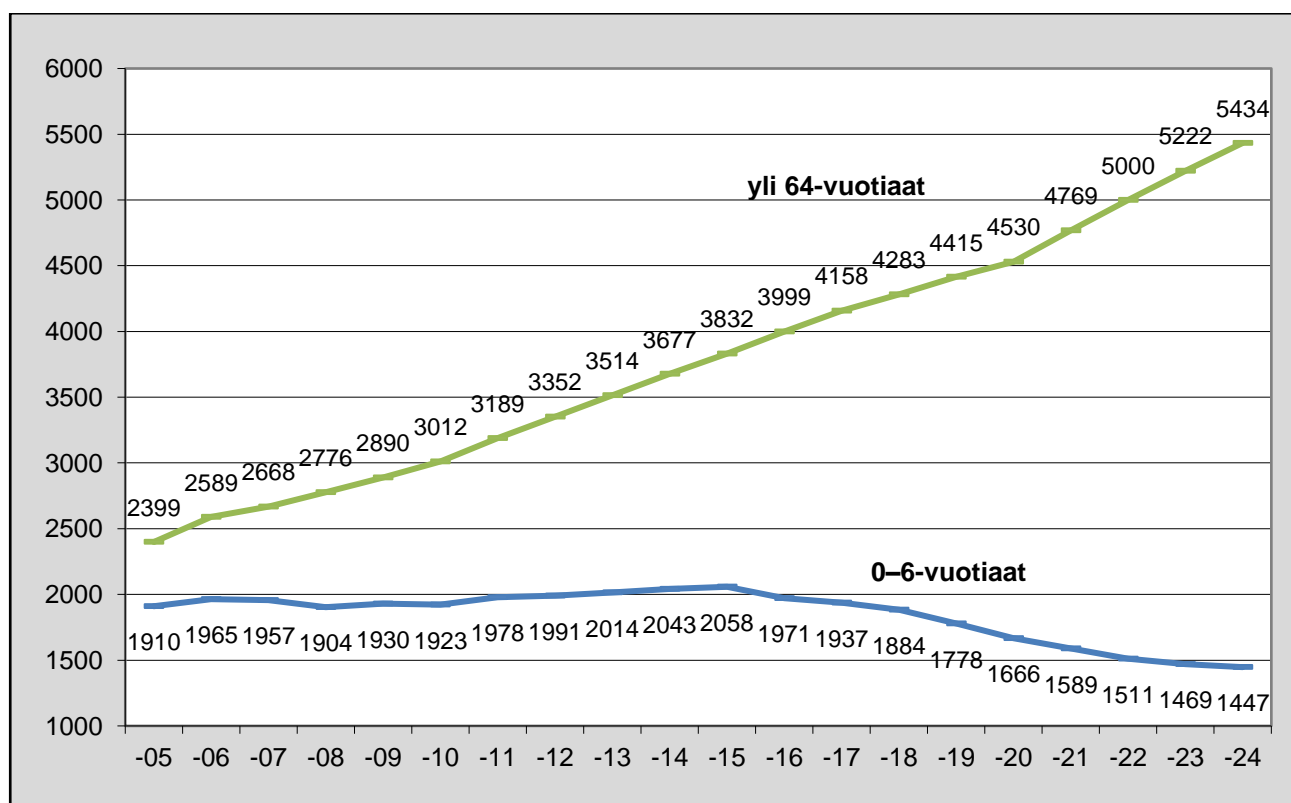
Alle kouluikäisten määrä vähentyy syntyvyyden alenemisen myötä. Ala-aste- ja ylä-asteikäisten määrän oletetaan pysyvän tasaisena talousarviojaksolla. Alttiimmin poismuuttavan väestönosan eli 16–24-vuo-

tiaiden määrä jatkaa vähenemistään. Nuoremman työikäisen väestön määrä pysynee tasaisena ja vanhemman vähenee. Väestön ikääntymisestä johtuen 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvoi Siilinjärvellä vuosina 2016–2020 peräti 18 %.

Väkiluvun muutos eri ikäryhmissä vuosina 2016–2020



0–6 ja yli 64-vuotiaiden määrän kehitys 2006–2020 ja ennuste 2021–2024



1.2 Työttömyys

Siilinjärvellä työllisyystilanne on säännöllisesti ollut valtakunnan keskiarvotasoa parempi. Kunnan työttömyys oli 7,1 % vuonna 2019 ja 9,5 % vuonna 2020, kun koko valtakunnan työttömyys oli 9,2 % ja 13,0 %. Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi työllisyyden suhteen vaikea, vaikka Siilinjärvi on selvinnyt selvästi muuta maata helpommalla. Kuluvana vuonna on palattu lähes normaaliin tilanteeseen.

Kunnilla on lukuisia lakisääteisiä veloitteita, mm. ikääntyvien työllistämismäärärahat, kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen, nuorten työpajatoiminta, yhteistoimintavelvoite ja TYP-johtajuus. Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on kuntavetoinen toimintamalli, jossa kunta, Kela ja TE-palvelut yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat työllistymisen edistämiseksi tarkoituksenmukaisia palvelukokonaisuuksia sekä vastaavat työllistymisen edistämistä ja seurannasta. Toimintamalli on todettu tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi tavaksi edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä. Siilinjärvi onnistui erityisen hyvin pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisessä, joka laski 35 % ajanjaksolla heinäkuu 2017 – heinäkuu 2019. Vuosi 2020 oli tässäkin suhteessa selvästi vaikeampi, eikä tällä puolella toipumista ole tapahtunut yhtä hyvin, kuin muussa työttömyydessä.

Työllisyysennusteen tekijät

Vuosi	Asukas-luku	Työ-voima	TYÖTTÖMÄT			
			%	Henkilöä (keskim./kk)	Yli vuoden työttömänä olleet	Alle 25-vuotiaat työttömät
2000	19 742	9 494	12,6	1 198	219	186
2005	20 271	9 723	9,8	955	161	135
2010	21 010	10 064	8,0	802	121	106
2011	21 311	10 247	7,3	735	131	104
2012	21 431	10 315	7,3	738	150	109
2013	21 567	10 342	7,8	804	166	106
2014	21 668	10 293	8,8	905	191	127
2015	21 794	10 247	9,6	998	202	150
2016	21 768	10 221	9,4	971	235	152
2017	21 657	10 154	8,4	858	258	138
2018	21 674	10 180	7,2	728	189	127
2019	21 423	10 039	7,2	721	184	104
2020	21 251	10 000	9,7	972	243	138
2021*	21 292	10 000	7,6	760	263	92
2022*	21 351	10 000	7,5	750	250	90
2023*	21 435	10 000	7,3	730	230	90
2024*	21 544	10 000	7,1	710	210	90

*Arviovuodet

1.3 Työpaikat

Siilinjärvellä oli vuoden 2019 lopussa 7 091 työpaikkaa, jossa laskua edellisvuoteen nähden -212 työpaikkaa (Vuonna 2018 kasvua 174 työpaikkaa).

Työpaikkojen määrässä on ollut nouseva trendi. Tulevia vuosia on hankala ennustaa lukuisten epävarmuustekijöiden vuoksi, työpaikkojen lisäys on todennäköisesti vähäisempää. Työpaikkaomavaraisuuden uskotaan nousevan tulevina vuosina 80 prosenttiin.

Yritysinvestointeja on tehty runsaasti EU-ohjelmia hyödyntäen. Vapaita tuotanto- tai muita yritystiloja on niukasti, ja työpaikkojen syntyminen edellyttää toimitilarakentamista jatkossakin. Kasvua ennakoidaan lähinnä hoivapalveluihin, metalliteollisuuteen sekä kaupan ja palveluiden eri aloille. Yritystonttivarauksia on tehty runsaasti, ja niiden vaikutus tulee näkymään seuraavien vuosien sisällä.

Työpaikat vuosina 2000, 2017–2023

Toimiala	2000	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maa-, metsä- ja kalatalous	396	283	281	280	280	300	300	300
Kaivostoiminta, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	260	184	152	170	190	190	200	200
Teollisuus	945	1 148	1 084	1 100	1 170	1 190	1 210	1 220
Rakennustoiminta	430	863	806	840	880	890	900	910
Kauppa, kuljetus, majoitus	1 098	1 229	1 212	1 220	1 230	1 230	1 230	1 240
Informaatio, rahoitus, kiinteistö-ala ja ammatillinen toiminta	340	751	703	725	750	750	760	760
Yhteisk. ja henkilökoht. palvel.	2 414	2 745	2 755	2 755	2 750	2 750	2 750	2 770
Tuntematon		100	98	100	100	100	100	100
Työpaikat yhteensä	5 997	7 303	7 091	7 190	7 350	7 400	7 450	7 500
Asukasluku, 31.12.	19 742	21 674	21 423	21 251	21 292	21 351	21 435	21 544
Työvoima, 31.12.	9 559	10 180	10 039	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Työttömät, 31.12.	1 221	799	810	960	800	800	800	800
Alueella asuva työll. työvoima	8 338	9 381	9 229	9 040	9 200	9 200	9 200	9 200
Työpaikkaomavaraisuusaste	71,9	77,8	76,8	79,5	79,9	80,4	81,0	81,5
Pendelöinti ulos	4 112	5 577	5 509	5 400	5 500	5 500	5 500	5 500
Pendelöinti sisään	1 771	3 499	3 371	3 550	3 700	3 700	3 700	3 700
Ulkopuolinen työssäk. (netto)	2 341	2 078	2 138	1 850	1 800	1 800	1 800	1 800

Luvut Tilastokeskuksen mukaan vuoteen 2019 saakka, sen jälkeen kunnan ennuste

1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät

Talouden toipuminen koronapandemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden aikana. Kasvupyrähdyksen myötä ns. koronakuoppa on tullut monilla aloilla täytetyksi. Toimintaympäristö ei kuitenkaan vielä ole kokonaan palautunut koronapandemian seurauksista. Erityisesti monet palvelualat kuten mm. matkailu-, majoitus- ja ravintolatoiminta ovat edelleen ahdingossa. Elpyminen kuitenkin jatkuu syksyllä varsinkin niillä aloilla, joita koronarajoitukset vielä koskevat. Paluu ns. normaaliin on käynnissä rokotusten edetessä ja kotitalouksien ja yritysten luottamus tulevaisuuteen on vahvaa.

Suomen bruttokansantuotteen määrä supistui viime vuonna huomattavasti ennakoitua vähemmän -2,9 % (arvio -4,5 %). Kasvua tälle vuodelle ennakoidaan n. 3,3 % ja ensi vuodelle n. 2,9%. Nopeamman kasvun vaiheen ennakoidaan olevan ohi jo ensi kesään mennessä. Niinpä vuodelle 2023 kasvuluvut jäävät n. 1,4 %:iin ja talous kohtaa ennen kriisiä havaitut kasvun rajoitteet; ennustaa Valtiovarainministeriö syksyn taloudellisessa katsauksessaan.

Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppaa-alueilla kasvattavat sekä vientiä että tuontia. Yksityisissä investoinneissa tapahtuu myös toipumista parempien kasvunäkymien ja kotimaisten hankkeiden johdosta. Asuntoinvestoinnit kääntyvät hitaaseen laskuun, kun uusien asuntojen rakentamistahtiin ennakoidaan tasaantumista. Matala korkotaso pitää kuitenkin edelleen yllä asuntolainojen ja asuntalorakentamisen kysyntää. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä mieliala luovat osaltaan edellytyksiä yksityisen kulutuksen kasvulle.

Työllisyyden kasvu on kuluvan vuoden alkupuolella nopeutunut merkittävästi ja alkanut vähitellen supistaa myös työttömien määrää. Samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys pysyttelee kuitenkin korkealla, työpaikkoja on runsaasti avoinna ja osaavan työvoiman puute jopa rajoittaa tuotannon kasvua nousevilla toimialoilla. Työttömyysasteen arvioidaan jäävän alle 7 %:n ja työllisyysasteen kohoavan 73,6 %:iin ensi vuoden aikana. Tulevien vuosien hallitusohjelmaan kirjattu työllisyysasteen nosto 75 prosenttiin saattaa jopa päästä lähelle tavoitetta kun sen arvioidaan vuoden 2023 aikana ylittävän jo 74 %.

Ansiotason ennakoidaan kohoavan 3,3 %:iin uusien sopimuskorotusten myötä ja tulevina vuosina 2 - 2,5 %:iin. Inflaation arvioidaan kiihtyvän n. 1,6 %:iin. Palkkojen nousu välittyy vähitellen myös palveluiden hintoihin. Kotitalouksien velkaantuneisuus on noussut hyvin korkealle tasolle. Velkaantumisaste käytävissä olevista tuloista lähenee kuluvan vuoden aikana jo miltei 140 %. Sen ennakoitiin jo tasaantuvan, mutta velkaantuminen jatkaa kasvuaan.

Suomi saavutti jo vuosina 2018 – 2019 alle 60 %:n velkaantumisen viitearvon ja alijäämäkin ennakoitiin alun perin painuvan prosentin tuntumaan, mutta tilanne muuttui merkittävästi. Julkinen talous velkaantui vuonna 2020 ennätysmäisesti. Tämän myötä julkisyhteisöjen velka yhteensä kipuaa n. 71,2 %:iin suhteessa BKT:hen ja julkisen talouden alijäämä kasvaa lähes 2,4 %:iin. Tarve julkisen talouden alijäämien rajoittamiseen kasvaa merkittävästi.

Maailmalla kasvun ennakoidaan jatkavan nopeaa kasvua finanssipoliittisen elvytyksen, patotutuneen kulutuskysynnän purkautumisen sekä rokotusten etenemisen ansiosta. Euroalueella palveluiden kysyntä vahvistuu ja Yhdysvalloissa voimakas elvytyspolitiikka on nostanut yksityistä kulutusta. Maailman tavarakauppa haittaavat komponenttipula ja konttiliikenteen logistiikkaan liittyvät ongelmat jotka heijastuvat saatavuusongelmina ja hintojen nousuna.

Talousennusteisiin sisältyvät riskit ovat Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan tasapainossa. Huomiota on kehitettävä ja köyhissä valtioissa rokotusten hyvin hidasta etenemistä. Tämä synkistää näiden maiden elintason paranemista ja syventää entisestään eroa kehittyviin kansantalouksiin. Pandemian hoito voi epäonnistuessaan merkitä uutta iskua maailmantalouden kasvulle. Rokotuskattavuuden kasvu on maailmanlaajuisesti hyvin tärkeää.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Valtiovarainministeriön syksyn 2021 taloudellisen katsauksen kansantalouden keskeiset tunnusluvut 2018–2020 ja ennusteet vuosilta 2021–2023

Muuttuja	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>(% muutos)</i>						
Tuotanto (määrä)	1,1	1,3	-2,9	3,3	2,9	1,4
Työn tuottavuus	-1,6	0,3	-0,0	1,0	1,4	0,9
Ansiotaso	1,7	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5
Inflaatio	1,1	1,0	0,3	1,8	1,6	1,7
<i>(%-yksikköä)</i>						
Työttömyysaste	7,4	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4
Verot / BKT	42,4	42,2	42,1	43,2	42,1	42,0
Vaihtotase/BKT	-1,8	-0,3	0,8	-0,4	-0,2	-0,1
Julkisyhteisöjen alijäämä/BKT	-0,9	-0,9	-5,4	-3,9	-2,4	-1,5
Julkisyhteisöjen velka/BKT	59,8	59,5	69,5	71,2	71,3	72,2
10 vuoden korko, %	0,7	0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4

1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syksyllä 2021 julkaisemissa Kuntatalousohjelmissä on luonnehdittu kuntatalouden kehitysnäkymiä kattavasti.

Koronaepidemiolla ja sitä seuranneilla rajoitustoimenpiteillä on ollut merkittävät vaikutukset myös kuntatalouteen, jonka tilanne heikkeni jo vuosien 2018 – 2019 aikana. Kuntatalouden tunnusluvut kuitenkin paranivat huomattavasti 2020. Tähän vaikutti peruspalvelujen turvaamiseksi ja kuntien aktiviteetin turvaamiseksi päätetyt mittavat tukitoimet. Yhteensä valtionosuuksien ja -avustusten lisäys sekä yhteisöveron jako-osuuden korotus vuonna 2020 oli n. 3,0 mrd. euroa. Kuntatalouden vuosikate vahvistui vuoden 2019 yht. 2,4 mrd. eurosta peräti 4,7 mrd. euroon ao. vuonna. Koronaepidemian pitkittyminen ja uudelleen käynnistetyt rajoitustoimet ovat vaikuttaneet edelleen vuoden 2021 aikana kuntatalouden tuloihin ja menoihin. Maksu- ja myyntituotot jäävät normaalitasosta, mutta tuottoja kasvattaa valtion koronatuki, joka jaetaan valtionavustuksina. Tästä syystä valtionosuuksien taso jää alle viime vuoden. Kii-reettämiä hoitoja on edelleen siirretty terveydenhuollossa ja osa muista toimialoista on ollut vajaakäytössä. Kuntatalouden tuloksen odotetaan olevan selvästi positiivinen, mutta viime vuotta heikompi. Kokonaisuutena menot kasvavat tuloja nopeammin ja toiminnan ja investointien rahavirtaa katetaan luotoilla.

Vuoden 2022 aikana toimintamenojen kasvun odotetaan hidastuvan, vaikka koronaepidemianaikaista hoito- ja palveluvelkaa todennäköisesti kurotaan kiinni. Lisäksi toimintamenoja kasvattavat ikääntymisestä johtuvat menot, hallituksen päättämät tehtävien laajennukset ja hintojen nousu. Palkkaratkaisuilla on suuri merkitys, kun sopimukset päättyvät talvella 2022. Toimintakate jatkaa n. 6 %:n kasvua. Verotulojen kokonaiskasvu hidastuu vajaan prosenttiin. Tuloksen ennakoitaan olevan niukasti positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee merkittävästi, mikä merkitsee lainakannan kasvua n. 1,6 mrd. eurolla.

Vuodesta 2023 eteenpäin kuntien tilanne muuttuu historiallisella tavalla sote-uudistuksen toteutuessa. Kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyvät hyvinvointialueille. Toimintakate kuntataloudessa supistuu n. 60 %. Vastaavasti valtionosuuksia, verotuloja ja veromenetysten korvauksia vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Erilaisten tasausmekanismien on tarkoitus rajoittaa kuntakohtaista muutosta. Suuret kunnat katsovat, että heiltä heikkenevät investointimahdollisuudet, kun tulosiirtoa tapahtuu kustannuksia enemmän. Kehyskauden lopulla negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan 12 ja 40 kunnalla arvioidaan olevan kattamatonta alijäämää. Lainakanta kasvaisi 1,5 mrd. eurolla vuodesta 2023 vuoteen 2025 vaikka sote-uudistus olisi toteutunut.

Julkisen talouden suunnitelmassa paikallishallinnon (kuntien) rahoitusasemaa koskien on asetettu tavoitteeksi vuodelle 2023 korkeintaan -0,5 % / BKT. Tämä taso toteutuisi aikaisintaan vuodesta 2024 alkaen. Tällöin toimintamenojen arvioidaan kasvavan n. 1,7 % ja toimintatulojen n. prosentin. Merkittävin muutos kuntien tehtävissä toteutuu, kun pääosa TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä näiden palveluiden hankintatehtävät siirtyvät valtiolta kunnille. Verotuloihin ennakoitaan vuodelle 2024 n. -4,5 %:n laskua ja valtionosuuksiin 3,9 %:n kasvua. Vaikka kuntien menopaineet helpottuvat

sote-uudistuksen myötä, kunnista ei poistu se rakenteellinen epäsuhta, jonka vuoksi menot ylittävät jatkossakin tulot.

Kunnat ja kuntayhtymät	2019	2020	2021*	2022*	2023*
Toimintakate, mrd	-29,8	-30,6	-31,0	-32,9	-12,7
Verotulot	23,0	23,9	25,3	25,5	13,6
Valtionosuudet	8,7	11,0	10,0	10,6	3,2
Investoinnit (netto)	-4,0	-4,7	-4,7	-4,8	-4,0
Rahoitusjäämä	-2,2	-0,4	-0,4	-1,5	0,1
Lainakanta	21,9	23,4	23,8	25,4	20,6

Lähde: Kuntatalousohjelma ja Kuntaliitto, *ennakkotietoja

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä 25,3 mrd. euroa ja sisältävän kasvua edelliseen vuoteen verrattuna n. 5,8 %. Kokonaiskasvua selittävät koronapandemiaan liittyvät tekijät, tulo- ja työllisyyskehitys sekä kiinteistöverotuksen osalta joustavaan valmistumiseen siirtyminen.

Vuonna 2022 verotulojen kokonaiskasvu pysähtyy 0,8 %:iin. Kunnallisveroon ennakoitaan kuitenkin n. 4,1 %:n kasvua. Yhteisöveron määräaikainen 10 %:n jako-osuuden korotus poistuu, mikä vaikuttaa ko. vuoden verokertymään. Yhteisöveron kautta on päätetty korvata varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin kohdennetut muutokset, jotka heikentävät asiakasmaksujen kertymää. Tämä muutos astuu voimaan 2021 ja jää pysyvänä 2 prosenttiyksikön korotuksena voimaan kuntien jako-osuuteen. Tämän päätöksen vaikutukset suhteessa asiakasmaksumenetyksiin ovat muodostuneet kunnissa sattumanvaraisiksi.

Sote-uudistuksen myötä verorakenteessa tapahtuu merkittävä muutos vuodesta 2023 alkaen. Kuntien saamassa kunnallisverotuotossa tämä näkyy verotuoton yli puolittumisena. Yhteisöverossa muutos supistaa verotuottoa vajaan kolmanneksen. Soten vaikutus näkyy kuitenkin täysimääräisenä sekä kunnallisverossa että yhteisöverossa vasta vuodesta 2024 alkaen kertymis- ja tilitysrytmin takia. Kiinteistöveron tuotto palaa vuonna 2022 tilitysrytmi muutoksen jälkeen ns. normaalille tasolle. Kiinteistöveron arvostusmenetelmät maapohjien ja rakennusten osalta uudistetaan ja uudet verotusarvot on tarkoitus ottaa käyttöön 2023. Sote-uudistus nostaa kiinteistöverotuoton osuutta merkittävästi kuntien verorakenteessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä / erillisenä asiana pohditaan tulevana vuosina mahdollisesti maakuntien verotusoikeuden ja monikanavarahoituksen purkamista.

Kunnallisveroa korotti yllättäen vain 39 kuntaa ja laski 4 kuntaa vuodelle 2021. Veroprosenttien välinen ero kasvoi korkeimmin verottavan kunnan 23,50 %:sta matalimman veroprosentin kuntaan (17 %). Veroprosenttien väliset erot uhkaavat kasvaa, koska suurin korotuspaine on pienissä, heikon ikärakenteen ja korkean veroprosentin kunnissa, joissa menosopeutuksen mahdollisuudet ovat vähäisemmät ja pitkälti jo ennestään hyödynnetty. Vuoden 2022 kuntatalous kiristyy, mutta veronkorotuksia tuskin nähtäen sote-uudistuksen alla kovinkaan montaa. Sote-uudistuksesta johtuen veronkorotukset eivät ole mahdollisia vuoden 2023 aikana.

Laskennallinen korotuspaine veroprosenttiin koko kuntakentän osalta vuodelle 2022 on 1,8 %-yksikköä ja laskee 0,3 %-yksikköön vuodelle 2023 noustakseen jälleen vuoteen 2025 mennessä n. 1,0 %-yksikköön. Paine kohdistuu erityisesti 20 000 – 40 000 asukkaan kuntakokoryhmään, jossa korotustarve on 2,4 %-yksikköä vuonna 2022 ja paine säilyy tässä ryhmässä korkeimpana myös vuonna 2025 (1,3 %-yks.)

Kuntien valtionapujen kehitys

Kuntien saamat valtionavut ovat 2022 yht. n. 13,1 mrd. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus on n. 7,9 mrd. euroa. Valtionosuuksiin tehdään 2,2 %:n indeksikorotus. Sen sijaan kustannustenjaon tarkistusta vuoden 2019 toteutuneiden kustannusten perusteella ei tehdä. Tämä olisi korottanut valtionosuuksia.

sia n. 562 milj. eurolla. Tätä leikkausta perustellaan kunnille vuonna 2020 myönnettyillä koronakompensaatioilla. Valtionosuuden tasoa nostetaan vain kertaluonteisesti 246 milj. eurolla. Tällä käytännössä korvataan kertaluonteisesti pysyväksi jäävä ns. kiky-leikkaus (työajanpidennys). Kuntakentän pysyväisluonteinen vos-leikkaus muodostuu n. 500 milj. euroon. Vuodella 2022 peruspalvelujen valtionosuudessa on lukuisia pieniä tehtäväkohtaisia muutoksia. Keskimääräinen valtionosuusprosentti laskee leikkauksen myötä 25,67 prosentista ennätyksellisen alhaiseen 23,59 prosenttiin 2022. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet pysyvät koko kehyskauden n. 1,1 mrd. eurossa. Erillisiä koronakorvauksia ei sisälly enää vuoden 2022 valtionosuuteen.

Vuodesta 2023 alkaen kunnat eivät enää vastaa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä, joten peruspalvelujen valtionosuus supistuu merkittävästi. Kustannustenjaon tarkistusta ei tehtäisi lainkaan myöskään vuosina 2023 – 2024. Valtionosuuksien indeksitarkistuksista tuleville vuosille ei ole päätöksiä.

Vuodesta 2012 alkaen kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin on kohdistunut ylimääräisiä leikkauksia joiden kumulatiivinen vaikutus vuoden 2020 lopussa oli yht. 2,0 mrd. euroa eli n. 366 euroa per asukas. Leikkausten vaikutus nousee vuodelle 2022 yht. n. 421 euroon per asukas. Tähän summaan on huomioitu kaikki aikaisempien vuosien kumulatiiviset leikkaukset (mukana mm. sosiaali- ja terveystoimen maksukorotusten leikkaaminen kunnilta valtionosuutta vähentämällä vuodesta 2015 alkaen, eläketukiuudistus) indeksikorotusten jäädytykset, kilpailukykysovimukseen perustuva leikkaus työajanpidennyksestä, digitalisaation kannustinjärjestelmään siirretty osuus ja viimeisimpänä kustannustenjaon tarkistuksen maksamaton osuus.

1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalaissa säädetään lisäksi, että

- taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen
- talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota
- talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen laskennan että rahoituksen näkökulmasta.

Talousarvion käyttötalousosassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksymänä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosalueitasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Organisaatiomuutos 1.1.2020 on käsitelty kunnanhallituksessa 29.4.2019 ja sen muutokset on toteutettu talousarviosta 2020 alkaen.

Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosityksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösuunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet. Toimielimen on käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä määriteltävä toimielintä sitova taso käyttötaloudessa. Toimielin määrittelee myös omat sitovat tavoitteensa, jotka ovat valtuustoon nähden informatiivisia.

Maaseutuhallinnon 11 kunnan yhteistoiminta-alue ja 5 kunnan yhteinen Ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alue on käsitelty talous- ja tukipalveluihin kuuluvina erillisinä tulosalueina. Molempien toimintaa ohjaa oma lautakuntansa.

Päätetyt käyttötalouden sitovuustasot ovat:**Elinvoima- ja konsernipalvelut**

- Vaalit (brutto)
- Tilintarkastus (brutto)
- Ympäristöterveyspalvelut (netto)
- Maaseutuhallinto (netto)
- Joukkoliikenne (brutto)
- Pelastustoimi (brutto)
- Kunnanhallituksen alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Sivistyspalvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto)

Sosiaali- ja terveyspalvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto)

Tekniset palvelut

- Yksityistieasiat (brutto)
- Viranomaislautakunnan alaiset yksiköt yhteensä (brutto)
- Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö (tilikauden tulos)
- Teknisen lautakunnan alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Yhteiset palvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto).

Valtuusto voi vahvistaa sitovuustason määrärahan ja tuloarvion joko brutto- tai nettomääräisenä. Nettomääräisesti sitovia ovat Maaseutuhallinnon tulosalue ja Ympäristöterveyspalveluiden tulosalue. Valtuustoon nähden sitova on näiden alueiden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli **toimintakate**. Eriytetyssä Toimitilapalveluiden taseyksikössä sitovuustasona on **tilikauden tulos**. Kaikki muut sitovuustasot ovat valtuustoon nähden bruttomääräisesti sitovia eli sekä toimintatuotot että toimintakulut ovat sitovia. Sitovat erät on merkitty tuloslaskelmiin harmaalla. Sitovina erinä palveluiden ostoihin ja palveluiden myyntituloihin sisältyvät myös ns. sisäiset erät eli eri hallinnonalojen väliset palveluiden ostot.

Merkittävimpiä sisäisiä eriä ovat Ruoka- ja puhtaushallinnon tuottamat ateria- ja siivouspalvelut, Teknisten palveluiden Toimitilojen ylläpidon tulosalueen tuottamat tilapalvelut (kunnossapito-, lvi-, talonmies- ym. palvelut) sekä hallinnon palvelut (henkilöstöpalvelut, keskitetty asiakaspalvelu, talouspalvelut ja tietohallintopalvelut). Myös työllistämistoiminta kohdennetaan niille yksiköille, jotka ovat työllistäneet. Tilavuokriin sisältyvät ylläpitoavuokran lisäksi pääomavuokran osuus (poistot ja korot). Pääomavuokra perustuu vuonna 2008 määritettyihin rakennusten nykykäyttöarvoihin. Informatiivisina erinä kunkin tulosalueen lopussa näkyvät erikseen myös suunnitelmapoistot.

Talousarvioasiakirjaan sisältyvät myös tavoitteet vuosille 2022–2024 sekä talousarviovuotta koskevat toimenpiteet ja niiden tavoite taso. Valtuuston sitovat tavoitteet on selkeästi erotettu lautakunnan tavoitteista omaksi ryhmäkseen. *Valtuusto päättää vain omista sitovista tavoitteistaan*. Lautakuntien toimivaltaan kuuluvilla tavoitteilla saattaa olla merkittävää informaatioarvoa valtuuston tavoitteita asetettaessa, joten talousarvioasiakirjaan on koottu molemmat. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Muut kuin tavoitteisiin sidotut tunnusluvut esitetään talousarvioasiakirjassa informatiivisina ja niiden toteutumista seurataan ainoastaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvion tuloslaskelmassa esitetään määrärahan luonteisia eriä, joista valtuustoon nähden sitovia ovat verotulot, valtionosuudet, ja nettona rahoitustulot ja -menot. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat mm. antolainojen vähennys/lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys.

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksoittuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Sitovuustasot valtuustoon nähden ovat toimielinkohtaiset hankeryhmät: aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, elinkeinoelämän kehittäminen, liikuntapaikat, rakennukset, kuntatekniikan maa- ja vesirakenteet. Eri lautakunnat/hallinnonalat jakavat määrärahat edelleen hienojakoisemmille tasoille kohteittain.

Investoinneissa valtuuston päätösvaltaan kuuluu toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa 1 000 000 euroa suuremmat yksittäiset hankkeet. Kuntatekniikan maa- ja vesirakenteiden kohdalla valtuuston hyväksymä hankeraja on 500 000 euroa. Lisäksi valtuusto päättää uusien alueiden käyttöönnotossa 500 000 euroa ylittävät hankkeet sekä yli 200 000 euron yksittäiset kone- ja kalustohankinnat.

Talousarvion rakenne määräytyy voimassa olevien valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Kunta päättää sitovuustason asettamisesta valtuustoon ja eri toimielimiin nähden. Toimielimet hyväksyvät tulosaluejaon ja -sisällön talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet talousarvion laadinnasta ja toimeenpanosta.

Valtioneuvosto on antanut asetukset 524 – 525/2020 jotka sääntelevät kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamista Valtiokonttorille sekä tilinpäätöksen, ja uutena myös puolivuosisikatsausten ja neljännesvuosisikatsausten, sisältöä. Raportointirythmi valtuustolle vastaa Valtiokonttorille tapahtuvaa valtakunnallisen raportoinnin rytmiiä. Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen (tavoitteiden/toimenpiteiden/mittareiden toteutuminen) sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista talousarviovuoden aikana tammi-kesäkuulta laadittavan puolivuosisikatsauksen yhteydessä ja lopullinen toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Valtakunnallisiin neljännesvuosisiraportointeihin liittyvät toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin raportoidaan kunnanhallituksen erikseen antaman talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Muutokset talousarvioon on tehtävä talousarviovuoden kuluessa. Toiminnan ja talouden yhteen kytkenästä seuraa, että talousarviomuutosten yhteydessä on tarkistettava myös toiminnallisia tavoitteita.

Seuraavassa taulukossa yhdistelmä sitovuustasoittain talousarvion menoista ja tuloista.

Vuoden 2022 talousarvion sitovien erien yhdistelmä

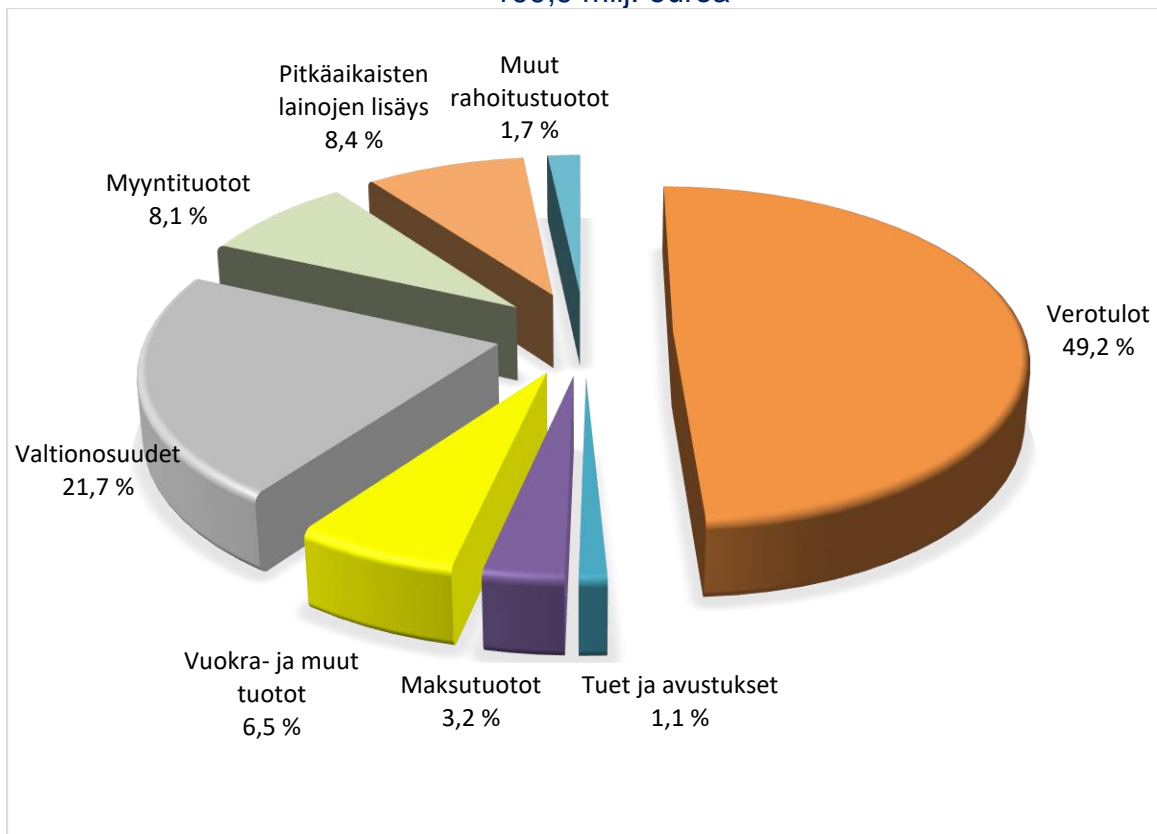
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio

N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

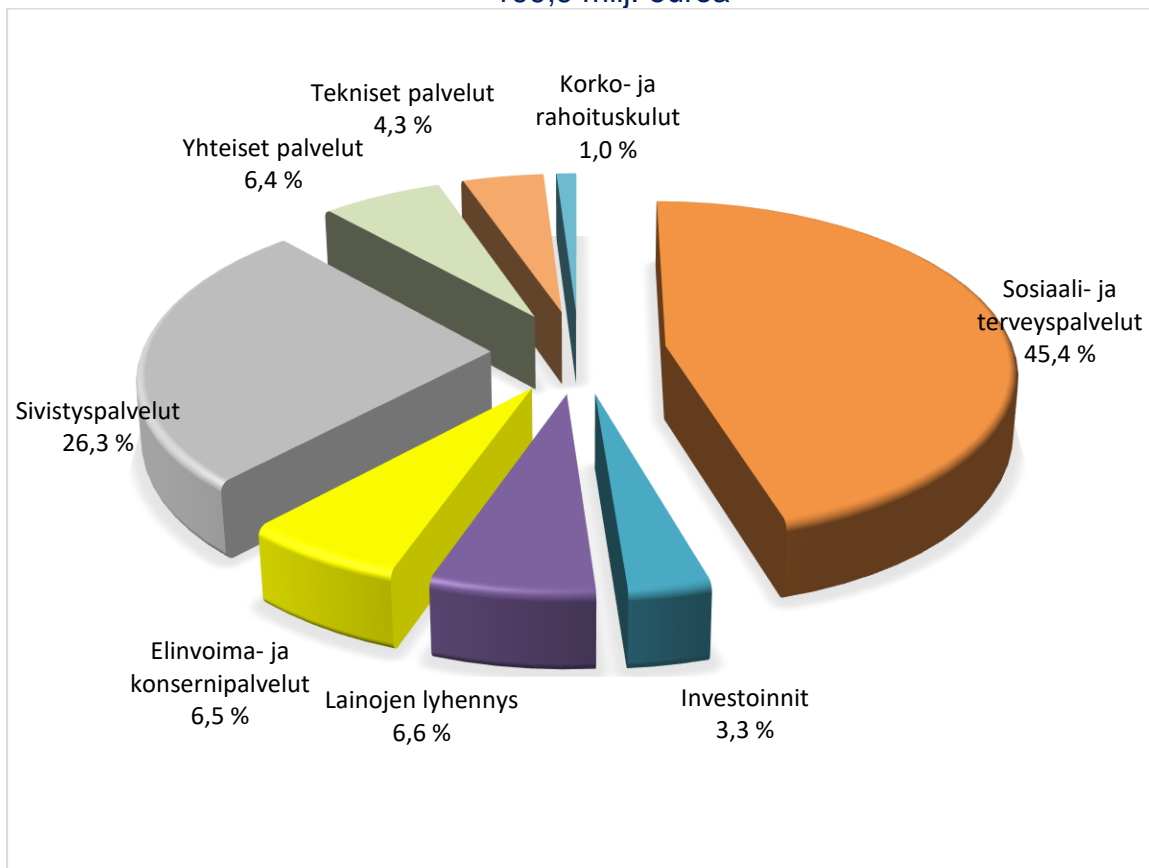
Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Käyttötalousosa			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B	60 241	19 000
Kunnanhallitus			
Joukkoliikenne	B	2 578 609	1 448 000
Elinvoima- ja konsernipalvelut	B	5 480 283	3 703 830
Yhteiset palvelut	B	12 753 134	11 838 055
Pelastustoimi	B	1 761 206	
Yhteensä		22 573 232	16 989 885
Tarkastuslautakunta			
Tilintarkastus	B	80 101	
Maaseutulautakunta			
Maaseutuhallinto	N	777 263	681 172
Ympäristöterveyslautakunta			
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 321 062	1 726 089
Sivistyslautakunta			
Sivistyspalvelut	B	52 572 012	2 552 303
Sosiaali- ja terveyslautakunta			
Sosiaali- ja terveyspalvelut	B	90 834 095	7 626 399
Tekninen lautakunta			
Tekniset palvelut	B	3 785 333	1 308 920
Toimitilapalvelut	Tulos	4 019 923	6 431 297
Yhteensä		7 805 256	7 740 217
Teknisen lautakunnan jaosto			
Yksityistieasiat	B	127 228	
Viranomaislautakunta			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	B	668 123	295 500
Käyttötalousosa yhteensä		177 818 613	37 630 565

Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Investointiosa			
Kunnanhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	142 000	
Maa- ja vesialueet	B	1 350 000	
Koneet ja kalusteet	B	124 000	
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	400 000	
Yhteensä		2 016 000	
Sivistyslautakunta			
Liikuntapaikat	B	440 000	
Koneet ja kalusto	B	120 000	
Yhteensä		560 000	
Tekninen lautakunta			
Rakennukset	B	1 300 000	
Kuntatekniikka	B	2 725 000	
Yhteensä		4 025 000	
Sosiaali- ja terveyslautakunta			
Aineettomat hyödykkeet	B	83 600	
Yhteensä		83 600	
Investointiosa yhteensä		6 684 600	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		97 590 000
Valtionosuudet	B		43 114 892
Rahoitustuotot ja -kulut	N	2 097 100	3 106 000
		2 097 100	143 810 892
Rahoitusosa			
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Antolainasaamisten vähennys	B		313 000
Antolainojen lisäys	B		
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	N		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		16 700 000
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	B	13 269 000	
Oman pääoman muutos	B		
Kassavarojen muutos	B		1 414 856
MENOT JA TULOT yhteensä		199 869 313	199 869 313

Rahan lähteiden jakautuminen vuonna 2022 (sisältää sisäiset) 199,9 milj. euroa



Rahan käytön jakautuminen vuonna 2022 (sisältää sisäiset) 199,9 milj. euroa



1.7 Kunnan henkilöstö

Valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020 – 28.2.2022. Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyi 1.9.2021 uuteen sosiaali- ja terveydenhuollon työ- ja virkaehtosopimukseen eli sote-sopimukseen. Kunta-alan varhaiskasvatuksen (vaka) opettajat siirtyivät 1.9.2021 opettajien virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) piiriin.

Talousarviokirjassa palvelualueet ovat omissa kohdissaan arvioineet tulevien vuosien vakinaisen henkilöstön määrän ja muutokset. Määräaikaisen henkilöstön määrä on saatu pidempiaikaisessa tarkastelussa laskemaan. Loppuvuodesta 2021 kasvua selittävät sijaispulasta johtuen kasvaneet ostopalvelut ja esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla käynnistyneet hankkeet. Määräaikaisten suurin ryhmä on erilaisten virka- ja työvapaiden sijaiset. Sairauspoissaoloja tulee edelleen vähentää ja kiinnittää huomiota erityisesti mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin: tavoitteeksi vuodelle 2022 on asetettu alle 13 kalenteripäivää / työntekijä.

Työkyvyn tuki on tärkeä työväline sairauspoissaolojen vähentämisessä. Työkyvyn tuen keskusteluja käydään työntekijän ja esimiehen välisinä työpaikoilla. Mikäli työpaikan omat toimenpiteet eivät ole riittäviä, käynnistetään tehostetun tuen toimet, jossa työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa. Työterveyshuollon vaikuttavuutta kehitetään mm. tehostamalla ehkäiseviä toimia. Työkyvyn tuen mallia uudistetaan ja toimintaa ohjataan työkykyriskien havaitsemiseen entistä varhaisemmassa vaiheessa. Lisääntyvänä haasteena ovat lisääntyvät psykososiaaliset ongelmat, joihin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa etsitään ratkaisukeinoja. Siilinjärven kunta on mukana Työterveyslaitoksen Mielenterveyden tuki työpaikoilla -hankkeessa, jossa luodaan työterveyshuollon kanssa yhteisiä toimintatapoja psykososiaalisiin haasteisiin. Työterveyshuollon toiminnan painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja lakisääteiseen toimintaan vaatii pitkäjänteistä yhteistyön kehittämistä. Työterveyshuollon kustannusten Kela-korvauksen uudistus kannustaa ehkäiseviin toimiin, sillä työterveyshuollosta vähintään 60 % tulisi kohdistua ehkäisevään työhön.

Työtaturmista johtuvia poissaoloja on saatu vähentymään joka toinen vuosi, mutta jostain syystä positiivinen kehitys ei ole jäänyt pysyväksi. Turvallisuuskulttuurin kehittäminen vaatii edelleen työtä. Jatkossa päätoiminen työsuojeluvaltuutettu toimii keskeisessä roolissa turvallisuuskulttuurin ja menettelytapojen kehittämisessä. Koko organisaation lähtökohtana tulee olla, että jokainen työtaturma on ehkäistävissä. Vuodelle 2022 tavoitteena on alle 400 työtaturmista johtuvaa poissaolopäivää.

Siilinjärven kunta on toiminut aktiivisesti työhyvinvoinnin kehittäjänä, mistä osoituksena ovat saadut hankerahoitukset. Keva on myöntänyt Siilinjärven kunnalle kolme kertaa työelämän kehittämistä: Tiedolla tulokselliseen työterveysyhteistyöhön -hanke sai rahoitusta vuosille 2021-2022. Hankkeessa kehitetään tiedolla johtamista, työterveysyhteistyötä, työkykyjohtamista sekä mielenterveyden tuen keinoja. Henkilöstön työhyvinvointikysely on toteutettu kolmen vuoden välein vuosina 2011, 2014, 2017 ja 2020. Seuraava hyvinvointikysely toteutetaan 2023.

1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat

Kunnan riskit jakautuvat vahinkoriskeihin ja liiketoimintariskeihin. Vahinkoriskejä ovat henkilö-, omaisuus- ja toimintarismit. Liiketoiminnan riskit ovat luonteeltaan strategisia ja niiden vaikutus kunnan toimintaan on kokonaisvaltainen.

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuuttamalla ja vahinkorahastolla. Vakuutukset kattavat kunnan vahingolle alttiin omaisuuden, kunnan toiminnastaan ulkopuoliselle aiheuttaman vahingon sekä kunnan henkilöstölle työtehtäviä suorittaessaan mahdollisesti tapahtuvan vahingon. Vakuutusturvan kattavuutta seurataan säännöllisesti; se tarkistetaan vuosittain sisäisen tarkastuksen ja toiminnasta vastaavien yksiköiden yhteistyönä.

Liiketoiminnan riskejä ei pääsääntöisesti voi vakuuttaa. Niihin tulee varautua arvioimalla kehityssuuntia ja tekemällä johtopäätelmiä, joihin perustuen toimintaa voidaan riittävällä tarkkuudella ohjata. Pääasiallinen vastuu arvioinnista ja seurannasta on toiminnan järjestämisestä vastaavalla palvelualueella, joskin strategisten osa-alueiden osalta vastuu on arvioitava tapauskohtaisesti erikseen.

Riskien hallinnassa arviointi-, valvonta- ja tarkastustoimien järjestäminen on merkitsevää. Riskienarviointi suoritetaan vähintään vuosittain ja kontrolloidaan kehityskeskusteluissa. Kunta järjestää ulkoisen tarkastustoiminnan säädösten mukaisesti. Sisäinen valvonta perustuu voimassa oleviin kunnanvaltuuston ja -hallituksen vahvistamiin ohjeistuksiin, joita ovat Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje. Sisäisen valvonnan menettelyinä käytetään yleisohjeen mukaisia menettelyitä.

Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, johon perustuen suoritetaan eräitä valvonta- ja tarkastustoimia pääasiassa esimiesten ja kunnan oman sisäisen tarkastuksen mutta myös osin ulkoisen tarkastajan toimesta. Vuosittaisten valvontatoimien säännönmukaisen toteutumisen varmistamiseksi kuntaan on valmisteltu sisäisen valvonnan pitkän tähtäimen suunnitelma, johon vuoden 2022 vuosisuunnitelma perustuu.

Toiminnan sääntöjenmukaisuuden toteutumisen valvonnan lisäksi sisäisen valvonnan painopiste on taloussuunnitelman toteutumisen seurannassa ja mahdollisten poikkeamisten hallinnassa. Talousarvion toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain. Laajemmat raportoinnit toteutetaan, valtionkonttorin vaatiman aikataulun mukaan, neljännesvuosittain ja puolivuositain kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Raportointiin sisältyy vuositoteuman arviointi.

2 KUNTASTRATEGIA 2025

Siilinjärven kunnan strategia ulottuu vuoteen 2025. Strategia on käsitelty kunnanvaltuustossa 26.2.2018. Strategia päivitetään vuoden 2022 aikana. Strategiassa on määritelty kunnan toiminta-ajatus, arvot, visio ja tavoitteet. Tavoitteet jakaantuvat kolmeen strategisesti merkittävään kokonaisuuteen; kasvuun, hyvinvointiin ja talouteen. Tässä luvussa on strategian pääkohdat sekä valtuustokauden / suunnittelukauden tavoitteet, niille asetetut vuositasotavoitteet ja mittarit sekä arvioitu tavoitteisiin mahdollisesti liittyviä riskejä. Informatiivisten tunnuslukujen tarkoitus on taustoittaa asetettuja tavoitteita.

2.1 Toiminta-ajatus

Siilinjärvi edistää hyvinvointia laadukkailla palveluilla yhteistyössä maakunnan, kuntien ja eri toimijoiden kanssa.

2.2 Arvot

Vastuullisuus

- Luotettava valmistelu ja vastuullinen päätöksenteko
- Kestävä kehitys
- Sitoutunut yhteistyökumppani

Avoimuus

- Vuorovaikutteiset toimintatavat
- Aktiivinen ja oikea-aikainen viestintä

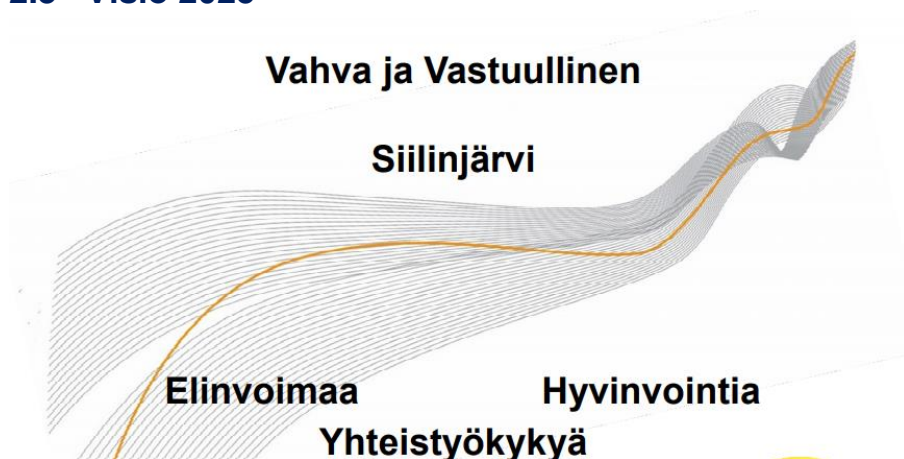
Asukaslähtöisyys

- Välittäminen ja tarpeiden huomiointi
- Turvallisuus
- Kuntalaisaktiivisuus

Innovatiivisuus

- Ennakoiva ja ratkaisukeskeinen toimintatapa

2.3 Visio 2025



Siilinjärvi – Vahva ja vastuullinen

Elinvoimaa

- Siilinjärvi on elinvoimainen kunta. Kunta kehittyy ja kasvaa monella tavalla.

Hyvinvointia

- Siilinjärvi tarjoaa asukkaille työtä, vapaa-aikaa, laadukkaita palveluja ja viihtyisää elinympäristöä.

Yhteistyökykyä

- Siilinjärvi tekee yhteistyötä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa.

2.4 Strategiset tavoitteet

2.4.1 Kasvu

Väestön ja työpaikkojen kasvu

Väestön ja työpaikkojen kasvu on Siilinjärvellä harkittu strateginen valinta. Kunta on kasvanut ja haluaa kasvaa edelleen. Vuoden 2015 jälkeen väestön kasvu on nollassa. Nykyisen strategian mukaan Siilinjärven vahva tahto on tehdä kasvua, jotta kunnan kehitys mahdollistuu. Kasvun mittareita ovat väestön määrä ja uusien asuntojen vuosittaisen määrän kasvu sekä työpaikkojen määrä ja kasvu. Työpaikkaomavaraisuusaste on hyvä mittari kehyskunnalle, kuten Siilinjärvi on.

Kunnan kasvu vaatii paljon työtä ja kehittämistä. Tarvitaan raakamaan hankintaa vuosittain, jotta kunnalla on riittävät maa-alueet kaavoitukseen. Kaavoituksen onnistuminen takaa uusien asuntoalueiden rakentamisen. Kunnan imago yhdessä viihtyisän elinympäristön ja hyvien palveluiden kanssa houkuttelee kuntaan uusia asukkaita ja yritystä.

Tämä strateginen tavoite koskettaa koko kuntaa ja konserniyhtiöistä Kotipolku Oy:tä ja Kiinteistö Oy Isoharjaa (Innocum).

Monimuotoinen asuminen

Kasvuun ja kuntalaisten hyvinvointiin liittyy oleellisesti monimuotoinen asuminen. Kunnassamme tarvitaan omakotitaloja, rivitaloja ja kerrostaloja.

Toisaalta kuntalaiset haluavat asua niin kaava-alueilla kuin myös haja-asutusalueilla. Siilinjärvi kehittyy kahdella kärjellä, kirkonkylän keskustan ja eteläisen Siilinjärven osalta. Molempia alueita kehitetään yleis- ja asemakaavoituksella. Kehittyvillä kylillä kehitystä ohjaavat mm. kyläkaavat. Maaseutualueilla rakentamista toteutetaan suunnittelutarveratkaisuilla.

Osa kuntalaisista omistaa asuntonsa, osa haluaa asua vuokralla ja asumisoikeusasuntojen kysyntä on viime vuosina kasvanut merkittävästi Siilinjärvellä. Tarvetta on myös hyvin erikokoisille asunnoille. Mittareita ovat eri asuntomuotojen valmistuneet asunnot.

Tämä strateginen tavoite ohjaa kunnan eri toimintoja ja myös konserniyhtiö Kotipolku Oy:tä.

Vetovoimainen ja yrittäjäaktiivinen kunta

Vetovoima perustuu mm. hyvän liikenteellisen aseman hyödyntämiseen, tonttitarjontaan, toimivaan yhteistyöhön kunnan, yritysten ja sidosryhmien välillä, sekä toimiviin palveluihin joita yritykset ja niiden työntekijät tarvitsevat.

Kunta huolehtii siitä, että pääteiden läheisyydessä molempien taajamien tuntumassa on rakennuskelpoisia yritystontteja saatavissa. Kunta jalostaa tontteja silloin kun on tarpeen niiden saattamiseksi helposti käyttöönotettavaan tasoon.

Kunta tekee yhteistyötä yritysten, koulutusorganisaatioiden, rahoittajaorganisaatioiden ja muiden kuntien kanssa sekä oman että maakunnan kasvutavoitteiden saavuttamiseksi. Jatkossa entistä tärkeämpää on huolehtia eläköityvien yrittäjien osaamisen säilyttämisestä maakunnassa.

Kunta tekee yhteistyötä yritysten, yrittäjäjärjestön ja yrittäjyyttä lähellä olevien toimijoiden kanssa palvelujen ja puitteiden kehittämiseksi yritysten tarpeita vastaavasti.

Tämä strateginen tavoite koskettaa koko kuntaa ja konserniyhtiöistä Kotipolku Oy:tä ja Innocumia.

Kasvun valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

Koska strategia päivitetään 2022, tavoitteet asetetaan vain ko. vuodelle

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
Väestön kasvu	Uusien asuntojen määrä +150/vuosi.	Uudet asunnot.	Raakamaan saata- vuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus.
	Väestömäärä pysyy nykyisellään.	Väestön määrä.	Syntyvyyden lasku ja Kuopion seudun veto- voimaisuus.
Työpaikkojen kasvu	50 työpaikkaa / vuosi.	Työpaikkojen netto- kasvu vuosittain.	Työvoiman saatavuus. Kuopion seudun veto- voimaisuus.

Informatiiviset tunnusluvut

KASVU Mittari / vuodet	2022 TA	2021 Ennuste	2020	2019	2018	2017
Väestön kasvu	+58	+41	-172	-251	+17	-111
Kunnan väkiluku	21 350	21 292	21 251	21 423	21 674	21 657
Valmistuneet asunnot	164	96	86	113	152	88
Rakennuslupien määrä	360	270	285	287	302	355
Tonttireservi	42/6/6	27/6/1***	29/6/1**	21/5/1*	35/0/1*	38/0/1*

*omakotitalot / rivitalot / kerrostalot

**rakentamiskelpoinen rakennuspaikkareservi

***arvio vuoden lopussa kunnallistekniikan piirissä olevista jaettavissa olevista rakennuspaikoista

2.4.2 Hyvinvointi

Sivistyksen, sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistäminen

Siilinjärvi edistää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla laadukkaita sivistyspalveluita, sosiaalista toimintakykyä vahvistavia monipuolisia vapaa-ajan palveluja sekä ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan laaja-alaisesti, poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Keskeistä on johdetut, oikein kohdenneet ja oikea-aikaiset hyvinvointia tukevat palvelut. Hyvinvoinnin edistämistä ohjaa hyvinvointikertomus (<https://storage.googleapis.com/siilinjarvi-production/2019/06/058426b8-siilinjarven-kunnan-hyvinvointikertomus-final.pdf>). Tavoitteena on tukea ja vahvistaa elämän eri tilanteissa hyvinvoinnin edellytyksiä: edistää psyykkistä hyvinvointia ja päihteettömyyttä, terveellisiä elintapoja kansansairauksien ehkäisemiseksi sekä työ- ja toimintakyvyn tukemiseksi sekä osallisuutta yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi, yksinäisyyden vähentämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Viihtyisä elinympäristö

Viihtyisä elinympäristö muodostuu yhteisöllisyydestä, yhdenvertaisuudesta, turvallisuudesta sekä terveellisyydestä. Päätöksenteossa otetaan huomioon avoimen ja luottamuksellisen vuorovaikutuksen kautta asukkaiden ja ympäristön terveyteen vaikuttavia asioita: kuntalaisten tarpeet ja ympäristöterveyden huomioiva yhdyskuntasuunnittelu parantaa viihtyvyyttä ja elämänlaatua. Kuntalaisten osallisuutta, osallistumista ja yhteenkuuluvuutta edistetään erilaisin tapahtumin ja monimuotoisia kanavia hyödyntäen. Siilinjärvellä kannustetaan kuntalaisia osallistumaan oman kunnan toimintaan ja kehittämiseen huomioiden hyvinvointi ja kestävä kehitys.

Monipuoliset harrastusmahdollisuudet

Harrastukset pitävät yllä intoa elämään ja tarjoavat mahdollisuuden toteuttaa itselle mieluisia asioita. Ne tarjoavat vastapainoa työlle, koululle ja muuhun arkeen. Harrastaa voi yksin tai ryhmässä. Harrastus voi liittyä tieteeseen, taiteeseen, musiikkiin, yhteistoimintaan, ohjattuun tai omatoimiseen liikkumiseen liikuntakeskuksissa ja ulkona luonnossa. Itselle mieluisat, hyvää mieltä tuottavat harrastukset lisäävät hyvinvointia ja elämänlaatua. Siilinjärvi tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille ja kannustaa kuntalaisia arjen aktiivisuuteen.

Osaava ja innostunut henkilöstö

Osaava ja innostunut henkilöstö kuvaa positiivisen työhyvinvointitoiminnan tavoitetta. Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön, avoin ja kehittämismyönteinen vuorovaikutus sekä esimiehen ja työyhteisön tuki lisäävät henkilöstön innostusta.

Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden parantaminen. Tuottavuusajattelussa pyritään kokonaisvaltaiseen toiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen. Siihen yhdistyvät työhyvinvointi, laatu ja innovatiivisuus. Henkilöstön osaamisen suunnitelmallisella ja johdonmukaisella kehittämisellä voidaan parantaa kuntataloutta. Organisaation, työyksikön ja työntekijän ratkaisukeskeinen ja ennakkoiva toimintatapa auttaa etsimään uusia ja innovatiivisia toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Keskittymällä hyvään ja miten sitä voidaan vahvistaa, saadaan aikaan myönteistä uudistumisen ja parantamisen kierrettä.

Yhteiskunnan ja työelämän muutoksessa mukana pysyminen edellyttävät kokeilemista ja uuden oppimista. Kokeilukulttuuri syntyy halusta ja rohkeudesta kokeilla ja valita erilaisia lähestymistapoja, joiden avulla on mahdollista parantaa työn sujuvuutta ja asiakaspalvelua. Kehittävän kokeilukulttuurin rakentamiseksi organisaation tarvitaan kokeilut ja mahdolliset epäonnistumiset salliva organisaatiokulttuuri.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen taloussuunnitelmassa

Siilinjärven hyvinvoinnin edistämistä ohjaa hyvinvointikertomus. Sen mukaan siilinjärveläiset voivat pääosin hyvin. Esimerkiksi sairastavuusindeksi Siilinjärvellä on 104,8 (Kela, 2018), ollen vain hieman valtakunnan tasoa korkeampi. Hyvinvoinnin edistämisessä on kuitenkin kiinnitettävä huomiota kuntalaisten mielen hyvinvoinnin tukemiseen ja osallisuuden parantamiseen. Lisäksi hyvinvoinnin edistämisen rakenteisiin, prosesseihin ja yhteistyökäytäntöihin tarvitaan selkeytystä.

Kuntalaisten mielen hyvinvointia edistetään tukemalla erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien voimavaroja, tukemalla yhteisöllisyyttä sekä mahdollistamalla omat hyvinvointia edistävät valinnat. Mielen hyvinvointia pyritään tukemaan kohdennetusti myös paikallisten (*Tapaamo, Siilin Nuoret, Ospa*) ja alueellisten (*Hyvän mielen kunta, Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2030*) hankkeiden avulla.

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tuottavat osaltaan hyvinvoinnin kokemusta. Osallisuutta pyritään edistämään vahvistamalla viestintää osallistumismahdollisuuksista, matalankynnyksen vaikuttamisrakenteita sekä vaikuttamistoimielinten toimintaa (esim. lapsiparlamentti, vanhus- ja vammaisneuvosto).

Kuntalaisten hyvinvointia edistetään pitkäjänteisellä työllä, joka vaatii yhteistyötä kunnan eri sektoreiden, päättäjien ja 3. sektorin kanssa. Hyvinvoinnin edistämisen rakenteita vahvistetaan selkeyttämällä hyte-toiminnan organisointia ja eri toimijoiden roolia siinä. Lisäksi vahvistetaan ennakoiva vaikutusten arvioinnin (EVA) toteuttamista.

Hyvinvoinnin valtuustokauden tavoitteet ja vuosittavoitteet

Koska strategia päivitetään 2022, tavoitteet asetetaan vain ko. vuodelle

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kuntalaisten mielen hyvinvointi paranee ja päihteiden käyttö vähenee	Hyvän mielen kunta -hankkeen toteuttaminen: tarkistuslistan käyttöönotto ja toiminnan kehittäminen sen mukaisesti.	Psykkistä hyvinvointia ja päihteiden käyttöä kuvaavat indikaattorit (hyvinvointikertomus).	Psykkisen pahoinvoinnin, ja päihteiden käytön sekä niihin liittyvien palveluntarpeiden turvattomuuden lisääntyminen.
	IPC (Interpersonaalinen ohjanta) -menetelmä-koulutus ja menetelmän käyttöönotto masennuksesta kärsivien nuorten varhaiseen tukeen		
	Perhekeskus-toimintamallin käyttöönotto		
	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman jalkauttaminen		
Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet paranevat	Kuntalaisten osallistamisessa hyödynnetään sähköisiä kanavia, kuntalaisraateja ja Siilinjärvellä toimii lapsiparlamentti.	Äänestysaktiivisuus (%) vaaleissa. Kouluterveyskysely, TEAviisari.	Kuntalaisten osallisuus ja yhteisöllisyyden tunne heikkenee ja syrjäytymiskehitys lisääntyy. Tämän myötä sekä hyvinvointi, että tyytymättömyys kuntaan heikkenevät.
Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan monialaisesti yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen, 3. sektorin sekä muiden paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa	Kunnan palvelurakennemahdollistaa toimivan ja vaikuttavan hyvinvoinnin edistämisen toteutumisen. Kunnassa toteutetaan systemaattisesti päätösten ennakoiva vaikutusten arviointia (EVA).	Terveyden edistämisen aktiivisuus (TEAviisarin yhteispisteet).	Erilaisia palveluja tuotetaan erillään toisistaan tai päällekkäisesti eivätkä kuntalaiset löydä oikeita palveluita oikea-aikaisesti.

Informatiiviset tunnusluvut

HYVINVOINTI Mittari / vuodet (koko maa)	2021 Ennuste	2020	2019	2018	2017
Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	24,9 (25,7)	-	22,6 (20,9)	-	20,3 (18,8)
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	21,4 (19,4)	-	13,9 (12,9)	-	12,3 (12,2)
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	10,8 (9,4)	-	8,7 (9,1)	-	11,2 (8,5)
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista *)	6,0 (6,0)	-	5,9 (5,5)	-	7,8 (5,8)
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64 -vuotiaat /1000 vastaavan ikäistä	-	33,7 (26,9)	30,7 (26,5)	29,3 (23,6)	25,3 (21,1)

Tupakoi päivittäin, % 8.–9. -luokan oppilaista *)	6,3 (5,3)	-	8 (5,6)	-	7,7 (6,9)
Kokeillut huumeita ainakin kerran, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista *)	32,8 (17,7)	-	21,2 (20,1)	-	16,6 (18,6)
Kokeillut huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista *)	6,5 (12,6)	-	6,0 (14)	-	7,0 (11,5)
Menetetty elinvuodet (PYLL) 0-80 v./ 100 000 asukasta (2020)	-	4 629 (5 728)	4 456 (5 771)	4 215 (5 862)	4 558 (5 903)
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin, % 8.–9. -luokan oppilaista *)	67,4 (70,4)	-	74,5 (74,7)	-	-
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2017)	50,4 (55,1)	-	-	-	54,8 (58,9)
Terveystiedon edistämisen aktiivisuus (TEAvisari, yhteispisteet max 100) **)	-	64 (67)	61 (68)	67 (70)	71 (70)

*) Lähteenä Kouluterveyskysely. Uusimmat tulokset ovat vuodelta 2021. Tulokset saatavilla joka toinen vuosi.

**) Lähteenä THL:n Terveystiedon edistämisen aktiivisuus -selvitys (TEAvisari, max. pisteet 100). Esitetään yhteispisteet sisältäen: kuntajohto, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, liikunta, perusterveydenhuolto ja kulttuuri).

2.4.3 Talous

Investointikyky

Investointikyvyn ylläpitäminen on edellytys kunnan kehittymiselle. Kyvyn mittarina on vuosikatteen riittävyys investointien toteuttamiseen. Vuosikatteen ylittävät investoinnit joudutaan rahoittamaan ulkoisella rahoituksella, minkä seurauksena velkamäärä kasvaa ja toimintaedellytykset heikkenevät. Kunnan investointikykyä tulee heikentämään myös hyvinvointialueiden perustaminen vuoden 2023 alusta lukien.

Valtaosa välttämättömistä investoinneista rahoitetaan leasing-rahoituksella elinkaarimallia hyödyntäen. Samalla kasvavat myös kunnan käyttötaloutta rasittavat leasingkulut. Rahoituksesta aiheutuva leasingkulu kirjautuu tulosvaikutteisesti ennen vuosikatetta ja on vuosikatetta alentava. Kun rahoituskulu ajoitetaan poistokäytäntöä vastaavalle aikajänteelle, vaikutus tulokseen on käytännössä marginaalinen. Investoinnista aiheutuva kulu kirjautuu tuloslaskelmaan vuokrana, millä on talouden hallinnan kannalta myönteinen vaikutus, kun vuokra kirjautuu muihin kuluihin rinnasteisena kuluna laskennallisen poiston sijasta.

Alueiden käyttöönoton tapahtuessa hallitusti, käyttöönotosta saatavilla tuloilla (tontin myynnit, maanvuokrat ja lohkomismaksut) katetaan käyttöönotosta aiheutuvat kulut keskipitkällä aikajänteellä. Keskeisenä tekijänä on investointien oikea-aikainen ajoittuminen suhteessa tuottavaan käyttöönottoon.

Talouden pitkän tähtäimen tarkasteluun (PTS) perustuen investointivaraa suunniteltujen leasingkohteiden lisäksi aikavälillä 2022–2025 ei ole, ellei talouden tasapainotusohjelmassa vuosille 2021–2022 ja talouden PTS-ohjelmassa vuosille 2021–2025 asetettuja tavoitteita saavuteta.

Tulokselliset palveluprosessit

Palvelutuotannon tuloksellisuus ilmenee palveluiden vaikuttavuutena ja tuottavuutena. Vaikuttavuus painottuu tuotannon laadullisiin tekijöihin (onnistumiseen/asiakaskokemukseen), kun tuottavuus kuvaa palveluprosessien resurssien käyttöä (€/suorite) ja kulurakenteeseen liittyvien tekijöiden kehittymistä.

Siilinjärven kunta on ollut kärkisijoilla kuntien palveluiden asiakaskokemusta mittaavissa tutkimuksissa. Kunnan palvelutuotannon kulut suhteessa asukasmäärään ovat maakunnan alhaisimmat. Em. perustuen kunnan palveluprosessien voidaan olettaa olevan tuloksellisia suhteessa kuntiin keskimäärin. Sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle "pakottaa" edelleen tarkastelemaan palvelutuotannon rakenteellisia muutoksia ja tuottavuutta parantavien toimenpiteitä. Päätöksenteon tueksi on avattava vaihtoehtoisia pitkän tähtäimen kehitysnäkymiä, joiden toteutumista seurataan ja kehityskulkuun tarvittaessa puututaan.

Myös tuloksellisuuden tarkasteluun ja palvelutuotannon benchmarkkaukseen on tarvetta panostaa nykyistä enemmän.

Talouden valtuustokauden tavoitteet ja vuositavoitteet

Koska strategia päivitetään 2022, tavoitteet esitetään vain ko. vuodelle

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Velkamäärä €/asukas alle kuntien keskiarvon	Taseluonteisten nettoinvestointien omarahoitusosuus on taloussuunnitelmakaudella keskimäärin vähintään 80 %.	Vuosikatteen riittävyys investointien rahoitukseen.	Toimintakate ei kehity suunnitellusti. Verotulojen kehitys-arvio on virheellinen. Muutokset valtionosuuksien perusteissa. Äkilliset, ennustamattomat investointitarpeet.

Informatiiviset tunnusluvut

TALOUS Mittari / vuodet	2022 TA	2021 Ennuste	2020	2019	2018	2017
Tilikauden yli-/alijäämä (M€)	-5,2	-3,0	+0,5	+3,2	-4,5	+1,8
Taseen kumulatiivinen yli-/alijäämä (M€)	-2,7	+2,4	+5,5	+5,0	+1,7	+6,2
Vuosikate (M€)	1,5	3,6	+9,5	-2,3	+3,3	+8,2
Lainamäärä / asukas (€)	3 632	3 481	3 809	3 653	3 220	2 927
Konsernilainat / asukas (€)	7 600*	7 180	7 151	6 944	6 152	5 672

*PSSHP:n poistuvaa osuutta ei huomioitu

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Siilinjärven kunnan konserniohjauksesta on päätetty kunnan hallintosäännössä (luku 4) ja valtuuston 2019 hyväksymässä konserniohjeessa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Heidän tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2020 lopussa 6 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 jätettiin yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen sen vähäisen merkityksen vuoksi. Kuntayhtymiä yhdisteltiin viisi. Konsernirakenteeseen liittyvinä muutoksina on tehty päätös Kiinteistö Oy Prosetan lopettamisesta, joka toteutuu vuoden 2021 aikana. Kiinteistö Oy Asematie 11 osakekanta on alas kirjattu, mutta yhtiö on edelleen olemassa. Siilinjärven Kotipolku Oy:n vähemmistöosuudet ostetaan vuoden 2021 ja 2022 aikana.

Kunta tulee tekemään myös järjestelyn Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen osalta. Yhtiö lakkaa 2022 osana kiinteistön saneerausta (mikäli toteutuu), jolloin se siirtyy rahoittajatahon omistukseen.

tilanne 2020	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt:			
Siilinjärven Pysäköinti Oy	Siilinjärvi	100,00	100,00
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Uimala Oy		100,00	100,00
* Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus		41,00	100,00
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni	Siilinjärvi		96,36
* Siilinjärven Kotipolku Oy		96,36	96,36
* Siilinjärven Asumisoikeus Oy			96,36
Kiinteistö Oy Proseta	Siilinjärvi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Isoharja	Siilinjärvi	100,00	100,00

3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samoin kuin se määrittelee ne kunnassa. Asettetut strategiset suunnat ja päämäärät samoin kuin kunnan toiminnassa noudatetut arvot välittyvät koko kuntakonsernin toimintaan. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä.

Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti. Konsernista laaditaan tilinpäätös, mutta ei yhteistä numero-osan talousarviota eliminoiteineen.

Vuoden 2020 tilinpäätöksestä alkaen koskevat uudet kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerit (Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) joiden raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Tavoitteet 2022–2024

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
KASVU			
Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Uusien asuntojen, väestön, yritysten ja työpaikkojen määrä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön/yritysten tarpeita.
HYVINVOINTI			
Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja -kertomukset.	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden käytössä olevat tilat ja heille tuotettavat palvelut eivät tue hyvinvointia, joka näkyy hyvinvointivajeiden kasvuna.
Esteettömyys toimintojen järjestämisessä	Toimintojen ja palvelutuotannon valmistelussa huomioidaan lapsiperheiden, liikuntarajoitteisten ja ikääntyvien tarpeet.	Suunnitelmien ja toiminnan toteutumisen taso esteettömyyden näkökulmasta tarkasteltuna.	Julkisten palvelutarpeiden lisääntyminen kunnassa, mikäli esteettömyyttä ei huomioida toimintojen järjestämisessä.
TALOUS			
Konsernin omavaraisuus-aste (%)	Ei heikkene merkittävästi nykytasosta (tp2019 = 26,8).	Omavaraisuusasteen tunnusluku. Oman pääoman muutoksen suuruus ja suunta. Taseen koko pääoman muutoksen suuruus ja suunta.	Tavoite rajoittaa investointeja; infran rapistuminen, kasvutavoitteet eivät toteudu. Hitaasti korjattavissa ja edellyttää pitkävaikutteista talouden vakauttamistoinnien onnistumista. Toimitilojen kertapoistojen tulosta heikentävä vaikutus hidastaa oman pääoman kertymistä.
Kriisikuntakriteereistä: Konsernin kertynyt alijäämä asukasta kohden	Alle arviointimenetelyrajojen.	Kertynyt yli-/alijäämä tilinpäätöksessä ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä.	Tapahtuu huomattava heikkeneminen verotuloluonteisen rahoituksen kehityksessä suhteessa valtakunnalliseen kehitykseen tai kunnan toimintakateen kasvu on hallitsematon.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
<i>Kriisikuntakriteereistä: Kuntakonsernin rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut</i>	<p>Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 %, tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % -yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.</p> <p>Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.</p> <p>Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.</p>	<p>Vuosikate/poistot</p> <p>Tuloveroprosentti</p> <p>Laina- ja vuokravastuut / asukas.</p> <p>Lainanhoitokate</p>	<p>Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantuminen kasvaa investointien omarahoitusosuuden alentumisen myötä merkittävästi.</p> <p>Investointeja rajoittava vaikutus.</p> <p>Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.</p> <p>Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.</p>
<i>Edustajien raportointi tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle</i>	Strategian toteutumisen.	Strategiset mittarit	Ei saada tarvittavaa tietoa.
<i>Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti</i>	Peruskunnan raportointirytmii.	Yhtiön talous, toiminta ja strategian toteutuminen.	Tavoitteet eivät toteudu.
<i>Tytäryhteisöjen laajaa merkitystä omaavat päätökset</i>	Konsernijohtoon evästys konserniohjeiden mukaisesti.	Päätösten vaikutus.	Päätösten vaikutus ei toteudu odotetusti.

Tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2024

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevasta kiinteistön kunnosta, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on huolehtia kiinteistön kunnosta. Kiinteistössä on peruskorjauksen tarve. Keskeisin muutos on peruskorjauksen aloituksen siirtyminen kesältä 2021. Peruskorjauksen suunnitelmat on valmiit ja rakennuslupa on myönnetty 2021. Peruskorjaus uusi kilpailutus on tarkoitus toteuttaa loppuvuodesta 2021 alkuvuoteen 2022 välisenä aikana.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riskikohdista on tehty selvitykset, kuntokartoitukset ja/tai ulkopuoliset tarkastukset. Akuutit korjaukset on tehty ja tullaan tekemään ennen peruskorjauksen alkua.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistön kunnosta huolehtiminen ja tilojen toimivuuden kehittäminen auttaa yrityksiä liiketoiminnan kasvussa. Kiinteistö on rakennettu palvelemaan erityisesti vapaa-aikaan ja terveydenhoitoon liittyviä liiketoimintoja ja näin tukee kunnan hyvinvointia.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
<i>Rakennuksen ilme ja teknisten laitteiden käyttökuntoisuus edesauttavat rakennuksen käyttötarkoituksen ja emoyhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista</i>	Kunnossapidon vuosibudjetin kautta toteutettavat tarvittavat korjaustyöt.	Rakennuksen kunto. Laitetekniikan toiminta.	Ei rakennuksesta tai laitetekniikasta aiheutuvia käyttökatoja tai merkittäviä häiriöitä Uimalan tai vuokratilojen liiketoimintaan.
<i>Rakennuksen teknisten laitteiden ja rakenteiden käyttökuntoisuuden ja -varmuuden sekä esteettömyyden parantaminen</i>	Peruskorjauksen suunnitelmien viimeistelyä, kilpailutuksen valmistuminen ja peruskorjauksen aloitus	Urakkakilpailutuksen valmistuminen sovittussa talousraamissa.	Peruskorjaustyö alkaa kesäkuussa 2022 ja peruskorjaus valmis joulukuun 2023.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Edistää uimataitoa sekä tarjoaa aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on tarjota kuntalaisille ja muille käyttäjille monipuoliset kylpylä- ja liikuntapalvelut.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riski on vanhan allastekniikan ja laitteiston toimintavarmuus. Ulkopuoliset tarkastukset ja kuntokartoitus on tehty ja sen pohjalta huolto- ja korjaustoimilla varmistettu turvallinen toiminta. Talouden ja toiminnan riskiä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiön toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä tarjoaa toimintaympäristöllään kasvumahdollisuuksia oman toiminnan lisäksi myös muille toimijoille.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Vakiinnuttaa kävijämäärää ennen koronaa olevalle tasolle sekä budjetin mukainen toiminnan tulos	Toiminnan kehittämisen asiakkaita kiinnostavaksi	Kävijämäärä.	6 000 hlöä/kk
Peruskorjaus v. 2022-2023	Toiminnan hallittu lopettaminen ennen peruskorjauksen alkua	Tilikauden tulos. Toimintasuunnitelma	Budjetin mukainen Toimintasuunnitelman mukainen.
Yhtiö tarjoaa kylpylä- ja liikuntapalveluja asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen	Toiminnan järjestämiseen puitteet pidetään kunnossa. Huomioidaan toiminnassa turvallisuus, puhtaus, esteettömyys ja viihtyvyys.	Markkinointi- ja hoitokustannukset	Kustannukset budjetin mukaiset Asiakastyytyväisyyskyselyssä ka. hyvä (4)
Yhteistyö konserniyhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa	Yhteiset markkinointitoimet, säännölliset tapaamiset.	Markkinointiyhteistyö	Yhteistyökampanjat tai vastaavat

Siilinjärven Pysäköinti Oy

Toiminta-ajatus



Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat maanalaisen pysäköintihallin ylläpito ja sen edelleen kehittäminen. Tulevaisuuden keskeisenä tavoitteena ovat mm. pysäköintihallin käyttöasteen (66 %) edelleen kasvattaminen ja pysäköintihallin houkuttelevuuden parantaminen esim. sähköautojen latauspisteet.

Lisäksi yhtiö huolehtii Siilinjärven keskustan alueella maanpäällisistä pysäköintialueista yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiön taloudellinen liikkumavara on pieni. Pienet ja yllättävät menot saattavat heilauttaa taloudellista tilannetta merkittävästi, ja sen vuoksi talouden jatkuva seuranta on välttämätöntä.

Yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiö tukee toiminnallaan Siilinjärven kunnan elinkeinopoliittisia tavoitteita tarjoamalla pysäköintiä Siilinjärven keskustan alueella.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Yhtiö kattaa toimintakulut toimintatuotoillaan ja rahoituskulut sekä laskuttamattomien autopaikkojen ylläpitokulut kunnan avustuksella	Ajantasainen kulu-rakennetta vastaava asiakaslaskutus.	Käyttökate ja tulos.	0-tulos tilikaudelta.

Siilinjärven Kotipolku Oy



Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkailla. Yhtiön harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat uusien vuokra-asuntojen rakennuttaminen ja vanhan asuntokannan ylläpito.

Keskeinen muutos on ollut yhtiössä siirtyminen oman henkilökunnan käyttöön kiinteistönhoidossa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiössä noudatetaan Siilinjärven kunnan riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistusta.

Hallitus seuraa hallituksen kokouksissa yhtiön taloudellista tilannetta sekä rakennushankkeiden hankintahinnan toteutumista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven Kotipolku Oy tukee omalla toiminnallaan Siilinjärven kuntastrategian toteutumista.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Yhtiö tarjoaa kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja	Yhtiö huolehtii vanhasta vuokra-asuntokannasta ja rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja.	Kilpailukykyinen vuokrataso (€/m ² /kk) Asukastyytyväisyysmittaus, jossa kysytään mm. laatuasioita	Vuokran määrän (€/m ² /kk) jää alle markkinavuokran. Asukastyytyväisyys mahd. korkealla tasolla.

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohteet)	Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.	Kohtuulliset vuokran-tarkistukset.	Tasainen ja kilpailukykyinen vuokrataso.
Vapaarahoitteisten kiinteistöjen kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen talouden ja kiinteistöhallinnan suunnittelu	Pitkän tähtäimen taloussuunnittelua (PTS) ja vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaraukset.	Jälkilaskelmat	Vapaarahoitteisen kannan kuluja ei kateta ARA-kannan vuokratuotoilla.
Vuokra-asuntojen käyttöaste	Suunnitelmallinen kiinteistönpito ja aktiivinen markkinointi.	Käyttöaste	Käyttöaste säilyy erinomaisella tasolla (95,7 % vuonna 2020).
Uustuotanto / vuokra-asunnot	Metsontie 1 uudisrakennus (rivitalo)	Valmistumisaste	Valmistuminen 1/2022
	Asematie 11 talot A ja B.	Valmistumisaste	Valmistuminen 3/2022
	Siilinpää, 6-kerroksinen kerrostalo	Valmistumisaste	Valmistuminen kevät 2023
	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Rakennuspaikka-varaukset.	Varaudutaan täyttämään vuokra-asuntotarvetta kuntakonsernin ohjeistuksen mukaisesti.
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Peruskorjaustarpeen selvitykset, kuntotutkimukset.	Kuntotutkimusten lukumäärä	100 %
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ylläpitäminen.	Käyttöaste.	100 %

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko aluetta yrityskeskuksena.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminta jakautunut kahteen painopistealueeseen:

1. Tilojen vuokraus sekä muiden yrityskeskuksessa kysytyjen asiakaspalvelujen tuottaminen.
2. Tilojen kunnostukset ja muutokset rakennusten muoto- ja tekniset ominaisuudet huomioiden vastaamaan asiakkaittemme tarpeita sekä tekninen kunnossapito ja peruskorjaus

Tulevaisuudessa toimistotiloilta vaaditaan enemmän joustavuutta mukautumaan asiakkaan tilatarpeisiin etätöiden lisääntyessä ja ns. hybridimallin yleistyessä työpaikoilla. Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyessä uuteen maakuntamalliin tuo tullessaan mahdollisesti muutoksia tilatarpeisiin, mikä voi vaikuttaa tilojen käyttöasteeseen.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Toimintaa suunnitellessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailamalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä ja alueelle on asennettu kameravalvontajärjestelmä, ennalta ehkäisemään niin henkilöille kuin omaisuudelle tapahtuvaa vahingontekoa. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset on suoritettu ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan työhyvinvointia edistämällä. Niin taloudellista kuin muutakin toimintaa valvoo yhtiön hallitus sekä valittu tilintarkastusyhteisö.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistö Oy Isoharja; INNOCUM yrityskeskuksena tukee Siilinjärven kuntastrategiaa luomalla merkittävänä työssäkäynnin keskittymänä elinvoimaa ja hyvinvointia niin kunnan kuin koko Pohjois-Savon alueelle yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Tavoitteet 2022 – 2024 ja toimenpiteet 2022

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla vuokrattavien tilojen tasoa.	Tilavuokrauksen taloudellinen käyttöaste -%. Sijoitetun pääoman tuotto -%.	Yli 92 %. Yli 4 %.
Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Järjestetään yritystapahtumia, verkottumalla sekä käytetään sähköisiä kanavia.	Tapahtumien määrä, verkostokumppanuus, INNOCUM uutiset. Vaikuttavuuden mittarit sähköisissä markkinointikanavissa.	Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KaIPa 2021-22), INNOCUM uutiset vähintään 4 krt. vuodessa.
Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestäään	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Korjattu neliömäärä korjaus- ja investointibudjetti.	Yli 400 m ² /vuosi vuosittaisen budjetin toteutumisen.
Uuden monitoimitalon rakentaminen yhtiön resurssit ja vuonna 2020 laaditun asemakaavan mahdollisuudet huomioiden	Uuden toimitalon tilojen tarjoaminen uusille ja nykyisille asiakkaille sekä tehdä päätös rakentamisen aloittamisesta.	Uudesta toimitalosta vuokrattu neliömäärä, joka mahdollistaa rakennusprojektin aloittamisen.	Vuokrauksen tavoitetaso 60 % suunnitelluista neliöistä.

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos % 2021–22
Siilinjärven Pysäköinti Oy	40 655	40 000	40 000	-
Siilinjärven Uimala Oy	552 101	768 850	966 850	25,7
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	309 463	195 000	278 850	43,0
Siilinjärven Kotipolku Oy	-	-	-	
Kiinteistö Oy Proseta Oy	-	-	-	
Kiinteistö Oy Isoharja	-	-	-	
Yhteensä	902 219	1 003 850	1 285 700	28,1

4 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Talousarvion tuloslaskelmaosasta on kaksi laskelmaa, talousarvion sitovuutta osoittava tuloslaskelmaosa ja toiminnan kokonaisuutta osoittava tuloslaskelmaosa (osa 6).

Vuoden 2022 toimintakatteeseen esitettiin palvelualueiden puolelta toiminnallisia muutoksia n. 6,8 milj. edestä verrattuna voimassa olevaan talousarvioon. Tämä olisi nostanut toimintakatteen -140,6 milj. euroon ja kasvua olisi tullut n. 5,0%. Kunnanhallituksessa toimintakate tavoite asetettiin 137,6 milj. euroon. Tämä sisälsi palkkojen yleiskorotukseen n. 1 %:n varauksen, erikoissaraanhoitoon n. 3,8%:n kasvun ja muihin toimintakatemuutoksiin n. 2,0 milj. lisäyksen.

Talousarviota tehdessä asetettuun toimintakatetavoitteeseen ei päästy. Johtoryhmä nosti toimintakatteetta n. 0,6 milj. euroa korottamalla verotuloennustetta, mutta tämäkään ei riittänyt. Niinpä kunnanhallitukselle esitetään talousarviota, jossa toimintakateraami ylitetään n. 2,6 milj. eurolla ja jossa vuosikatetta muodostuu vain n. 1,5 milj. euroa. Tulos talousarviovuodelta n. -5,2 milj. eurolla alijäämäinen.

Taloussuunnitelmavuosi 2023 sote-uudistuksen jälkeen olisi päätymässä pieneen positiiviseen tulokseen ja seuraava vuosi n. miljoonan alijäämäiseksi. Tilanne on kuitenkin selkiytymätön ja muodostuu karkeasta arviosta. Tulopohjassa epävarmuus liittyy siihen kuinka paljon sote-uudistus lopulta leikkaa verotuloja ja kuinka valtionosuuksien laskelmat pitävät paikkansa sekä kustannusten osalta siihen kuinka paljon kuntaan jää kustannuksia, joita ei voida sopeuttaa uudistuksen jälkeen. Toimintakuluihin on oletettu vain 1,5 %:n korotus molemmille vuosille.

4.1 Tulot ja menot

Menojen ja tulojen muutokset voimassa olevaan muutostalousarvioon nähden on kommentoitu alla olevassa tekstissä kunnan **ulkoisen** tuloslaskelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosan luvuissa ovat mukana myös kunnan taseyksiköistä toimitilojen ylläpito. Palvelu- ja tulosalueiden omissa tuloslaskelmissa ovat mukana kunnan eri toimintojen väliset sisäiset erät.

Toimintatulojen kokonaisuutos yhteensä n. 6,2 %, tulojen ollessa yhteensä 20,262 milj. euroa. Euro-määräisesti suurin muutos kohdistuu muiden toimintatulojen ryhmään jossa käyttöomaisuuden luovutusvoittojen määrää on kasvatettu. Tuet ja avustukset kasvavat lähinnä Tulevaisuuden sote -hankkeista kertyvien valtionavustusten jatkuessa. Maksutuottojen kertymään vaikuttavat asiakasmaksulain muutokset sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa että varhaiskasvatuksen puolella. Tehostettu asumispalvelu on muuttanut 1.7.2021 alkaen käytännössä laitoshoidon maksuksi, jolloin erilliset tukipalvelumaksut ovat poistuneet. Varhaiskasvatuksen puolella asiakasmaksujen tulo-rajojen muutokset ja sisaruksista perittävien maksujen muutokset pienentävät maksutuloja. Näitä on päätetty korvata kunnille yhteisöveron 2%-yksikön korotuksella. Korotuksen ja maksumenetysten vaikutukset eivät välttämättä kohtaa. Kokonaisuutena asiakasmaksutuottoihin on kuitenkin arvioitu pientä nousua. Myyntituotoissa joukkoliikenteestä saatavia lipputuloja vähentää neljänneksellä Siilinjärvi-Kuopio välisiin matkoihin tehty hinnanalennus. Lisäksi em. tehostetun palveluasumisen asiakasmaksumuutos vähentää ateroista saatavia tuloja. Näitä menetyksiä kattaa mm. myyntiin kirjatut teknisten työpalvelumyynnit sekä yhteistoiminta-alueiden kuntaosuusmyyntiin tullut pieni lisäys.

Toimintamenot ovat tuloslaskelmassa -160,585 milj. euroa, kuluvan vuoden muutostalousarviossa ovat vastaavat menot ovat -153,043 milj. euroa, kasvu 4,9 %. Toimintamenojen ennakoitu toteuma kuluvalta vuodelta on kuitenkin lähes neljä miljoonaa euroa suurempi. Toteumaan vaikuttavat mm. koronasta aiheutuvat kustannukset, joita ei ole talousarviossa (muutos) huomioitu. Koronasta aiheutuvat kustannukset on tarkoitettu korvata kunnille täysimääräisesti. Myöskään tulevalle talousarviovuodelle näitä ei ole sisällytetty lukuihin. Vuoden 2022 talousarviossa ei ole ennakoitu millään osin sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastuspalveluiden siirtymistä vuoden lopussa uudelle hyvinvointialueelle ts. talousarvio on tehty toiminnan siirtymisestä huolimatta noudattaen jatkuvuuden ja täydellisyyden periaatteita.

Henkilöstömenoissa kasvua kertyisi n. 2,6 milj. euroa eli 4,1 %. Menojen kasvu muodostuu käytännössä palkkasumman kasvusta; henkilösivukulujen kasvu jää pieneksi. Työehtosopimuskausi päättyy helmikuun 2022 lopussa. Paineita on kaikkialla varsinkin hoitotyön palkkojen korottamiseen. Sopimuskauden päättymisen on huomioitu prosenttien yleiskorotuksena kaikkiin palkkasummiin. Korotuksen osuus kasvusta on n. 0,6 milj. euroa. Kuntaan rekrytoidaan palvelualueilta kerättyjen tietojen mukaan; Sosiaali- ja terveystalouden palveluihin yht. 17 henkilöä (3 sosiaalityöntekijää, lähihoitaja Mummon Kammariin, 2 lähihoitajaa Kaaripolun palvelukotiin, 4 lähihoitajaa Vanhan Pappilan palvelukotiin, 2 sairaanhoitajaa kotihoidon kotiutustiimiin, 2 lähihoitajaa ja sairaanhoitaja keskitettyyn varahenkilöstöön, palveluohjaaja ja RAI-koordinaattori). Sivistyspalveluihin palkataan yksi koulukuraattori lisää ja hankkeisiin 2 henkilöä. Yhteisten palveluiden puolelle on muodostettu vakinaisen työsuojeluvaltuutetun virka ja arkistoon on tullut jo vuoden 2021 puolella tiedonhallinta-asiantuntija. Elinvoima- ja konsernipalveluihin on myös tullut jo vuoden 2021 aikana viestintäasiantuntija. Rakennusvalvontaan on tulossa uusi rakennustarkastaja. Päivähoidosta vähenee -10 työntekijää. Henkilöstömenoihin sisältyvien henkilösivukulujen pieni kasvu johtuu siitä, että eläkekulut supistuisivat eläkemenoperusteisten maksujen osalta (Kevan ilmoittama kerroin 0,89) ja sairausvakuutusmaksun alenema kattaa vastaavan työttömyysvakuutusmaksun korotuksen. Tapaturmavakuutusmaksuihin olisi toteutuessaan tulossa 0,254 %-yksikön korotus (huomioitu tp2020 perusteella).

Henkilöstömenojen kasvu on euromääräisesti suurinta sosiaali- ja terveystalouden palveluissa; yht. 2,2 milj. euroa (8,5 %). Kun huomioidaan palkkoihin tulevat yleiskorotukset ja huomioidaan em. henkilöstölisäykset vaikakka 40 t€ / henkilö / v (lähihoitaja sis. hsk) kustannuksilla (0,9 milj.), jää muihin henkilöstömenojen lisäyksiin / korotuksiin ko. alueella vielä n. 1,0 milj. lisäykset. Sivistyspalveluissa henkilöstömenoihin muodostuu kasvua 0,3 milj. (1,1 %), elinvoima- ja konsernipalvelut 0,3 milj. (8,0 %), tekniset palvelut 0,2 milj. (7,6 %) ja yhteiset palvelut -0,3 milj. (-6,0 %). Yhteisten palvelujen henkilöstömenoja supistaa uuden terveystalouden valmistuminen, jolloin puhtaustalouden palvelut siirtyvät kohteen osalta ulkopuoliselle toimijalle.

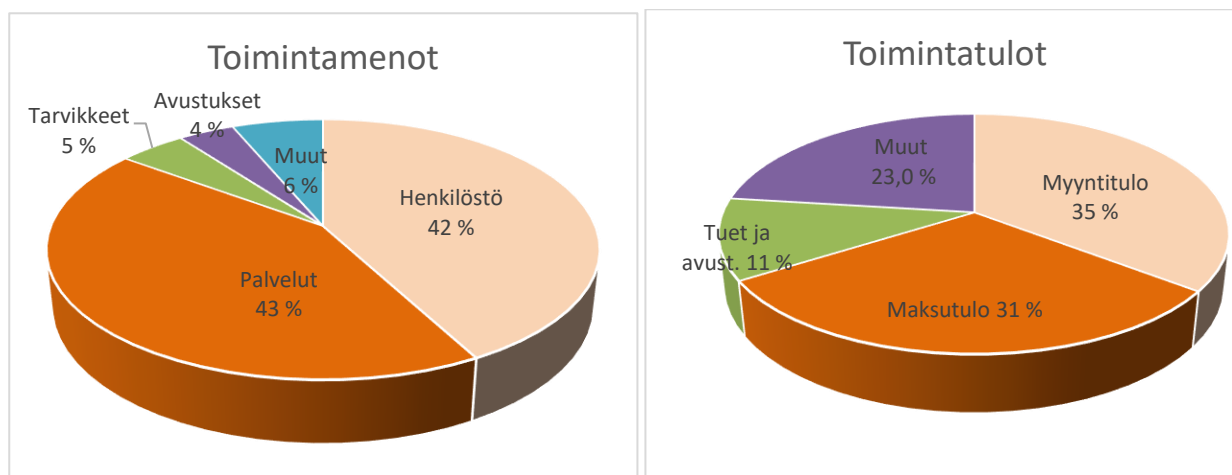
Henkilöstömenojen 67,7 milj. euron osuus kaikista toimintamenoista on yht. 42 %. Henkilötyövuosia on budjetoitu yht. 1 370. Toteutuessaan henkilötyövuosia vastaava palkkasumma olisi n. 49 414 euroa.

Palvelujen ostot kasvavat n. 6,5 % eli n. 4,2 milj. euroa. Merkittävin kasvu 6,4 % eli 3,0 milj. euroa muodostuu asiakaspalvelujen ostoihin. Summasta valta osa kohdistuu sosiaali- ja terveystalouden palveluihin (2,2 milj.) ja siellä n. 1,1 milj. euroa erikoissairaanhoidon kuntaosuuteen, 0,7 milj. hoiva- ja vanhuspalveluiden ostoihin, 0,4 milj. sosiaali- ja vammaispalveluiden ostoihin ja pieni osa terveystalouden palveluiden ostoihin. Erikoissairaanhoidon on huomioitu 3,8 %:n korotus. Sairaanhoidopiirin korotusesityksissä on puhuttu syksyn aikana jopa 11 – 7 %:n korotuspaineista. Oletus on, että erikoissairaanhoidon kokonaisuus sisältää mahdolliset sairaanhoidopiirin alijäämän kattamiseen suoritettavat kuntaosuudet (ei erillistä budjetointia annetuissa avustuksissa). Koko erikoissairaanhoidon käytettävä rahamäärä on 31,7 milj. euroa, joka vastaa kaikista asiakaspalveluostoista 63,3 % ja koko kunnan palvelujen ostoistakin 45,9 %. Asiakaspalvelujen ostot kasvavat myös varhaiskasvatuksen myöntäminä palvelusetelimenoina, joita on lisätty n. 0,9 milj. euron edestä. Muissa palveluostoissa kasvua on 6,7 % eli n. 1,2 milj. euroa. Tästä yli puolet kohdistuu rakennusten korjauskustannuksiin ja loppuosa mm. asiantuntijapalveluiden, puhtaanapitopalveluiden ja muiden palveluiden ostoihin. Rakennusten kunnossapitoa ja puhtaanapitopalveluiden osuutta nostaa uuden terveystalouden elinkaari palvelu. Palveluiden ostojen osuus kaikista toimintamenoista on yht. 43,1 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmässä on maltillinen kasvu, joka muodostuu pääosin hoitotarvikkeisiin, audiovisuaaliseen aineistoon, elintarvikkeisiin ja energiakustannuksiin.

Avustusten ryhmän kokonaismäärä näyttäisi pysyvän kokonaisuutena ennallaan. Avustusten sisällä tapahtuu kuitenkin merkittäviä muutoksia, kun lasten kotihoidontuen käytön on ennakoitu vähenevän reilulla n. -0,2 milj. eurolla ja lisäksi pienempiä muutoksia on ennakoitu muihin kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin; kaikki yht. n. -0,3 milj. euroa. Vastaavalla summalla kasvavat yhteisöille maksettavat avustukset Uimala Oy:lle ja Kiinteistö Oy Vapaa-aikakeskukselle.

Muissa toimintakuluissa vuokrat kasvavat jälleen 5,2 % eli 0,5 milj. euroa, yhteissumman ollessa 10,0 milj. euroa. Kasvu tulee pääsääntöisesti uuden terveystalouden leasingvuokrista (toimitila ja kalusteet). Viipaleratkaisuja on sisätilaongelmien vuoksi talousarviossa yht. neljällä eri koululla, kahdella eri päiväkodilla, suun terveydenhuollossa (syksyyn 2022 saakka), paloasemalla ja kunnantalon toiminnoissa. Viipaleiden kokonaiskustannukset ovat toimitilapalveluiden ilmoittamana n. 2,2 milj. euroa vuodessa.



Toimintakate kasvaa (heikkenee) kuluvan vuoden alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 5,8 milj. euroa eli 4,3 % ollen yhteensä noin -140,2 milj. euroa. Valtuusto hyväksyi heti alkuvuodesta muutostalousarvion toimintakatteella -133,8 milj. euroa, johon nähden kasvua muodostuu 6,4 milj. euroa 4,7 %.

Palvelualueiden toimintakatteiden kasvut muutostalousarvioon 2021 nähden on merkitty alla olevaan taulukkoon.

Palvelualue	Kasvu 1 000 €	Muutos % Ulkoiset erät
Elinvoima- ja konsernipalvelut	88	2
Sivistyspalvelut	1 375	4
Sosiaali- ja terveystalvet	4 689	6
Tekniset palvelut	88	2
Yhteiset palvelut	111	1
Yhteensä	6 351	5

Elinvoima- ja konsernipalveluiden palvelualueen toimintakatteen kokonaiskasvu on euromääräisesti pieni, mutta palvelualueen sisällä on sekä tuottoihin että kuluihin kohdistuvia muutoksia: konserniyhtiöille maksettavat osuudet kasvavat 19 % eli n. -0,2 milj. euroa, saman verran kasvaa joukkoliikenteeseen käytettävä osuus koska lipputulot laskevat Siilinjärvi-Kuopio vyöhykkeellä n. -0,2 milj. eurolla, lisäksi hallinnon ja kehittämisen tulosalueella kasvavat kustannukset n. -0,2 milj. eurolla hyvinvointisuunnittelun siirryttyä sosiaali- ja terveystalvetuista ja viestinnän toiminnan vakiinnuttua. Kulukasvua kattaa maankäyttöön lisätyt asuinrakennuspaikkojen luovutukset n. 0,5 milj. eurolla.

Sivistyspalveluiden toimintakatteiden kasvusta merkittävän osan muodostaa opetuspalveluihin budjetoidut lisäeurot yht. n. 0,6 milj. eurolla (pääosa henkilöstökuluja) ja muilta kunnilta kertyvien kotikuntakorvausten supistuminen n. -0,2 milj. eurolla. Varhaiskasvatuksessa satsataan palvelusetelimenoihin lisää yht. n. 0,9 milj. euroa, jolloin henkilöstömenoja on vastaavasti voitu supistaa yli -0,2 milj. euroa. Asiakasmaksuja alentaa tuloarajoihin tehdyt muutokset n. -0,1 milj. eurolla. Lopun kasvusta muodostaa nuoriso- ja kulttuuripalveluihin tehdyt lisäykset yht. n. 0,1 milj. eurolla.

Sosiaali- ja terveystalvetuihin satsataan peräti 4,7 milj. euroa. Kasvusta kuitenkin vain 1,0 milj. kohdistuu erikoissairaanhoidon. Merkittävä 2,1 milj. euron kasvu muodostuu soten hallintopalveluihin, jonka alle on sijoitettu koko hoiva- ja vanhustalvetuiden varahenkilöstö. Kun hoiva- ja vanhustalvetut kasvaa muilta osin vielä n. 0,3 milj. euroa, on tehtävälueeseen satsattu yht. n. 2,4 milj. kuluvaa vuotta enemmän. Käytännössä satsauksesta leijonan osa kohdistuu henkilöstöön ja n. 0,9 milj. euroa ostopalveluihin. Sosiaali- ja perhepalvetuiden toimintakate kasvaa 0,4 milj. eurolla. Kasvusta puolet kohdistuu hyvinvointineuvolaan ja toinen puoli lapsiperheiden sosiaalipalveluihin. Kunnan omana toimintana tuotettuihin terveystalvetuihin käytetään n. 0,9 milj. euroa kuluvaa vuotta enemmän. Tulosalue raportoi summasta kohdistuvan n. 0,7 milj. euroa uuden terveystalvetuksen käynnistymisestä aiheutuviin kuluihin ja loput ostopalveluihin.

Teknisten palvelujen toimintakatteen kasvu muodostuu pääsääntöisesti rakennusvalvontaan esitetystä lisäresurssista, pysäköinnin valvonnan edelleen laskevista tuotoista sekä kuntatekniikkaan kirjatuista pienemmistä muutoksista.

Yhteisten palveluiden toimintakatteen kasvu muodostuu pääosin henkilöstöpalveluihin palautetusta (karjattu 2021) työhyvinvointirahasta sekä uudesta vakinaisen työsuojeluvaltuutetun virasta. Lisäksi muihin tukipalveluihin (arkisto) on perustettu tiedonhallinta-asiantuntijan virka. Talous-, tietotekniikka- ja puhautuspalveluissa on vastaavasti aiempaa hivenen pienemmät toimintakatteet.

Palvelualueiden ja tulosalueiden muutoksista löytyy lisätietoja käyttötalouden tulosaluekohtaisista teksteistä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjetta suunnitelman mukaisista poistoista on noudatettu vuoden 2013 tilinpäätöksestä lukien. Poistojen kokonaismäärä sisältää talousarviovuonna lisäpoistoja n. 0,8 milj. euroa kohdistuen Ahmon koulukiinteistöön. Muita käytöstä poistuvia toimitiloja ei ole tässä vaiheessa huomioitu. Osa poistuvista kohteista pyritään joko myymään tai osoittamaan niihin kustannukset kattavaa toimintaa.

4.2 Verotulot

Siilinjärven kunta on korottanut tuloveroprosenttiaan 0,75 prosenttiyksikköä vuodelle 2010, 2012 ja 2020. Vuodelle 2014 korotus oli 1,00 prosenttiyksikkö. Kiinteistöveroä korotettiin viimeksi 2014. Veroihin ei esitetä korotuksia vuodelle 2022.

Voimassa olevat tuloveroprosentit Pohjois-Savon kunnissa vaihtelevat 20,50–22,00 prosentin välillä. Koko maan painotettu veroprosentti vuonna 2021 on 20,02 %. Kiinteistöverossa yleisen kiinteistöveroprosentin ja muiden asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on yhdenmukaistettu välille 0,93–2,00 prosenttia. Vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti vaihtelee 0,41–1,00 prosentin välillä. Pohjois-Savon kunnissa voimassa olevat prosentit yleisessä kiinteistöverossa ovat 0,93–1,50 prosenttia, muiden asuinrakennusten 1,00–1,80 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten 0,45–0,90 prosenttia.

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tuloveroprosentti	21,25	21,25	21,25	22,00	22,00	22,00
Verotettava tulo, milj. euroa	352,5	356,6	367,9	373,0*	382,2*	394,7*
Verotettava tulo, euroa/asukas	16 277	16 454	17 173	17 553*	18 012*	18 633*
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

*Ennuste

Vuoden 2021 verotulojen kokonaisarvio on n. 96,7 milj. euroa, joka poikkeaa alkuperäisestä talousarviosta noin 2,9 milj. euroa ja muutostalousarviosta 1,4 milj. euroa. Talouden ennakoitua myönteisempi kehitys, koronatilanteesta huolimatta, on nostanut veroennusteita kuluvan vuoden osalta. Niinpä jo alkuvuodesta tehtyyn muutostalousarvioon voitiin ennakoita verotilitysten kasvua ja ennusteet ovat edelleen parantuneet vielä kesän jälkeen. Ansio- ja pääomatulojen kehitys oli varsinkin vuoden ensimmäisellä puoliskolla reippaassa kasvussa. Mikäli veroennuste toteutuu, kunnallisveroä kertyisi kuluvana vuonna n. 2,7 % edellisvuotta enemmän. Yhteisöverossa kasvu olisi huima n. 42,8 %. Maksuunpantujen ennakoiden kasvu edellisvuoteen verrattuna on ollut yllättävän suurta koko maassa. Se on heijastunut myös kunnan tilitysten kasvuun. Lisäksi siihen ovat vaikuttaneet myös edelliselle vuodelle kohdistuvien lisäenakoiden osuus sekä kunnassa toimivien yritysten veronmaksu. Kiinteistöverotilityksiä siirtyi edelliseltä vuodelta kuluvalla vuodelle, mutta vastaavasti n. 10 % erääntyy maksettavaksi vasta vuoden 2022 puolella.

Verohallinnon tilitysjärjestelmä kunnille perustuu jako-osuusarvioihin, joita verohallinto tarkistaa vuosittain verotustietojen valmistuttua kuntakohtaisesti ja veronsaajaryhmittäin (valtio, kunnat, seurakunnat).

Lopulliset verotustiedot valmistuvat noin kahden vuoden viiveellä, jonka jälkeen kunnat saavat oikaisutilitykset. Maksuunpantavat oikaisutilitykset vaikeuttavat tilitysjärjestelmän ennustettavuutta. Vuodesta 2018 alkaen tuloverotuksen valmistuminen on muuttunut verovelvolliskohtaiseksi ja ennakonpidätyksen kertymistapa muutettiin 2019 (verokorttiuudistus).

Kunnan verotuloennuste vuosille 2021–2024 perustuu Kuntaliiton syyskuun kehysarvioihin ja kunnan omiin ennusteisiin. Kehysarviossa talouskasvua on oletettu vuodelle 2021 n. 3,3 % ja ensi vuodelle n. 2,9 %:n kasvu. Vuodelle 2020 kasvanut työttömyys ja sitä kautta alentunut palkkasumma näkyy viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron tuotossa. Väestöennuste poikkeaa Kuntaliiton ja kunnan omien ennusteiden osalta. Vaikutus on huomioitu laskelmissa, koska poikkeamalla on vaikutusta kunnan jako-osuuden määräytymiseen. Hallituksen talousarvioesitykseen liittyvät veroperustemuutokset on myös huomioitu (ansiotasoindeksin tarkistukset). Poikkeuksellisesti kunnallisveron kehysarviota on kuitenkin korotettu kunnan johtoryhmän päätöksellä n. 0,6 milj. eurolla, koska toimintakatteen kasvua ei saatu hillittyä ja koko kunnan tuloksen muodostuminen jäi alijäämäiseksi. Yhteisöveron arvioinnissa on hyödynnetty kehysten ohella myös ilmoitettuja tilinpäätös-/verotietoja. Yhteisöveron korotettu 10 %-yksikön ryhmäosuus poistuu 2022. Tämä sekä ennakkotiedot kunnassa toimivien yritysten maksamista veroista, alentavat ensi vuoden kertymää merkittävästi. Kiinteistöveroon on oletettu kehysten ohella saatavan n. 0,250 milj. lisäys kunnan oman kiinteistöveropohjan tarkastelusta.

Verotuloennuste on seuraava:

Milj. euroa	TP 2020	TA 2021 muutos	TA 2021 ennuste	TA 2022	Muutos % 2021–22	Koko maan muutos %
Kunnan tulovero	81,7	83,4	83,9	87,4	4,2	4,1
Yhteisövero	4,9	6,1	7,2	4,4	-38,9	-25,7
Kiinteistövero	5,0	5,7	5,6	5,8	3,6	3,6
Yhteensä	91,6	95,2	96,7	97,6	0,9	0,8

4.3 Valtionosuudet

Uusi laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan 1.1.2015 alkaen. Sen myötä ikä-ryhmitystä uusittiin ja sen painoarvo muuttui. Kriteereistä Siilinjärven kuntaan vaikuttavina jäi painoarvoltaan ja sisällöltään muuttunut sairastavuus sekä työttömyysaste, vieraskielisyys, asukastiheys ja koulutustausta. Lisäosana valtionosuutta tuo työpaikkaomavaraisuus. Laskennalliset kustannukset muodostuvat asukaslun, vuosittain vahvistettavien perushintojen ja kriteerien kertoimien avulla.

Yhteenlasketusta laskennallisten kustannusten summasta kuntien rahoitusosuus vuonna 2022 on ennakkotiedon mukaisesti n. 4 290,52 euroa/asukas. Lisäystä edelliseen vuoteen on yht. n. 543 euroa/asukas eli 14,5 %. Luku pitää sisällään mm. leikkauksena tehdyn kustannustenjaon tarkistuksen ja indeksikorotuksen. Valtionosuuden kokonaismäärää (laskennalliset kustannukset – omarahoitusosuus) tarkastellessa voidaan todeta sen muodostuvan keskimäärin 1 325 euroon asukasta kohden koko kuntakentässä. Siilinjärven osuus on vastaavasti 1 489 euroa. Valtionosuusjärjestelmää käytetään myös valtion ja kuntien välisen rahoituksen järjestelyihin. Niinpä vähennysten ja lisäysten määrä on vaihdellut vuosittain. Kilpailukyky sopimukseen liittynyt työajanpidennyksen osuus on jäänyt rasittamaan kuntia ja veromenestysten kompensatio on siirretty omaksi eräkseen valtionosuuden ryhmässä. Em. seikat verotuloihin perustuvan tasauksen ohella ovat hankaloittaneet kuntien välistä tarkastelua.

Kuntaliitto on laskenut 2012–2022 vuosille kohdistuvien peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavien leikkausten vaikutusta. Varsinaisten valtionosuusleikkausten lisäksi mukaan on laskettu myös asiakasmaksukorotusten vähentämä valtionosuus, indeksijäädytykset sekä kilpailukyky sopimukseen liittynyt työajanpidennyksen vaikutus (jäi pysyväksi). Kuntaliitto on päättänyt 421 euroa/ asukas suuruiseen kuntien valtionosuutta leikkaavaan summaan. Rahamääräisesti tämä merkitsisi Siilinjärven kunnassa n. 9,0 milj. euroa saamatonta valtionosuutta.

Vuoden 2022 verotulotasauslaskelma perustuu Valtiovarainministeriön ennakkolliseen peruspalvelujen valtionosuuslaskelmaan. Taloussuunnitelmavuosille ei ole julkaistu verotulotasauksesta laskelmia. Valtionosuuksien ennakkotiedot on julkaistu 5.10.2021. Tiedot täsmentyvät joulukuussa julkaistavissa valtionosuuspäätöksissä.

Alla olevan taulukon luvuissa merkittävimmät muutokset kohdistuvat lisäysten ja vähennysten ryhmään sekä opetus- ja kulttuuriministeriön osuuteen. Verotulotasauksen osuus pienenee tai suurenee vuosittain verotulokasvun myötä.

Arvio valtionosuuksista on seuraava:

1 000 euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2021 ennuste	TA 2022	Muutos %
Peruspalvelujen laskennalliset kustannukset	107 667	109 968	110 143	122 810	11,5
Kunnan omarahoitusosuus	-79 218	-80 182	-80 278	-91 178	13,6
Valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin	28 449	29 786	29 865	31 632	5,9
Valtionosuus % kunnassa	26,42	27,09	27,11	25,76	
Valtionosuus % keskimäärin	25,49	25,67	25,67	23,59	
Lisäosat	531	510	570	579	1,6
Lisäykset ja vähennykset	2 361	-2 277	-2 231	- 1 768	-20,7
Veromenetysten kompensaatiot	8 492	8 228	8 345	9 420	12,9
Verotulotasaus	5 777	6 095	6 123	5 404	-11,7
Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus	-1 719	-1 711	-1 624	-2 153	32,6
Valtionosuus yhteensä	43 892	40 630	41 048	43 115	5,0

4.4 Rahoitustulot ja -menot

Korkotulot 0,729 milj. euroa sisältävät mm. antolainojen korkotulot sekä Kuopion Veden pääomallainalle ja perustamislainalle laskettavan koron. Muut rahoitustulot ulkopuolisilta arvioidaan noin 0,625 milj. euroksi. Ne koostuvat mm. osinko- ja viivästyskorkotuloista. Sairaanhoidopiiri ei enää maksa peruspääomalle korkoa. Eriytetyn taseyksikön jäännöspääoman korko on 1,752 milj. euroa (sisäinen erä).

Pitkäaikaisten lainojen korkomenot arvioidaan vuonna 2022 noin -0,345 milj. euroksi. Oletuksena on, että korkotaso pysyy nykyisellä tasolla ensi vuoden aikana. Muut rahoitusmenot koostuvat viivästyskoroista ja eriytetyn taseyksikön sisäisestä jäännöspääoman korosta (sisäinen erä).

4.5 Vuosikate

Vuosikate ilmoittaa kuinka paljon kunnan tulorahoituksesta jää juoksevan toiminnan kulujen jälkeen käytettäväksi investointeihin. Mikäli vuosikate riittää kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot, on kunnan talous tuloslaskelman valossa tasapainossa. Tästä huolimatta kunta voi velkaantua, koska nettoinvestoinnit ovat useimmiten poistoja suuremmat. Rahoituksellisesti tasapainoisessa tilanteessa vuosikatteen tulisi riittää nettoinvestointeihin.

Vuoden 2022 talousarvioehdotuksessa vuosikatetta muodostui 1,526 milj. euroa ja tilikauden tulos on -5,197 milj. euroa alijäämäinen. Kunnan talous muodostuu merkittävään epätasapainoon.

Kunnan poistonalaisten uusinvestointien määrä (4,935 miljoonaa euroa) jää talousarviovuonna n. miljoonalla eurolla suunnitelman mukaisia poistoja pienemmäksi. Poistoihin kirjataan suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi n. 0,8 milj. euroa per vuosi tuleviin kouluinvestointeihin liittyviä tasearvojen alaskirjauksia (Ahmon koulukeskus). Alhaisen vuosikatteen vuoksi myös rahoituksellinen epätasapaino on vakava.

4.6 Tilikauden tulos ja ali-/ylijäämä

Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laske-
miseksi tarvittava erä. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Vuoden 2021 talousarvion tuloksen ennakoitaan syyskuun estimaatin perusteella jäävän n. -3,0 milj. euroa alijäämäiseksi. Siihen on arvioitu sisältyvän yht. n. 2,4 milj. euroa korona-avustuksia, joista osa

siirtyy maksuun vuoden 2022 puolelle. Syyskuun estimaatin mukainen kehitys tarkoittaisi kunnan kumulatiivisen tuloksen supistumista n. 2,453 milj. euroon vuoden 2021 aikana. Vuodelle 2022 tuloskehitys muodostuisi niin ikään talousarvioesityksen mukaisesti n. – 5,197 milj. euroa alijäämäiseksi. Tämä merkitsee toteutuessaan -2,744 milj. euron kumulatiivisen alijäämän muodostumista talousarviovuoden lopussa. Samalla se merkitsee alijäämän kattamisveloitteen syntymistä.

Ali- ja ylijäämän määrä vuosina 2020–2024

1 000 euroa	Tilinpäätös 2020	TA 2021 ennuste	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Edellisten kausien ali-/ylijäämä	4 975	5 485	2 453	-2 744	-2 485
Tilinpäätös	510	- 3 032			
Talousarvio			- 5 197		
Taloussuunnitelma				259	-1 103
Ali-/ylijäämä vuoden lopussa	5 485	2 453	- 2 744	-2 485	-3 588

4.7 Taloussuunnitelma

Taloussuunnitelmavuodella 2023 tapahtuu historiallinen muutos sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden siirtyessä uudelle Hyvinvointialueelle. Muutoksen myötä toimintakate muuttuu n. 59,3 % eli n. 83,4 euroa ja vastaavasti tulopohja supistuu yht. n. 44,4 % eli n. 78,2 milj. euroa (lukuissa on mukana myös muut kuin sotesta johtuvat muutokset). Vuosi 2023 sote-uudistuksen jälkeen olisi päätyvässä pieneen positiiviseen tulokseen ja seuraava vuosi n. miljoonan alijäämäiseksi. Tilanne on kuitenkin selkiytymätön ja muodostuu karkeasta arviosta.

Kunnanhallituksen asettamassa koko suunnitelmakauden raamissa vuosikatetta olisi kertynyt yht. n. 11,6 milj. euroa ja tilikausilta olisi kertynyt alijäämää n. -9,5 milj. euroa. Nyt esitettävässä talousarviossa vuosikatetta kertyisi 13,5 milj. euroa ja alijäämää kertyisi -6,0 milj. euroa. Luvut muuttuivat, kun valtiovarainministeriö korotti arviotaan valtionosuuksien määrästä vuosille 2023-2024 ja kunnan poistojen määrään huomioitiin siirtyvän käyttöomaisuuden käsittely. Vaikka tulevien vuosien tilanne paranikin ja sillä on vaikutukset myös taseeseen muodostuvan alijäämän määrään, talousarviovuodelle syntyvän alijäämän toteutuessa sen kattaminen tulee olemaan erittäin vaikeaa. Kun huomioidaan kuntalain 110 §:ssä oleva velvoite laatia taloussuunnitelma tasapainoon tai ylijäämäiseksi, tätä velvoitetta ei kunnanhallituksen päättämä kehys sisältänyt.

Taloussuunnitelmavuosien tulopohjassa epävarmuus ja riskit liittyvät siihen kuinka paljon sote-uudistus lopulta leikkaa verotuloja (kunnilta poistettavan prosenttiyksikön suuruus) ja kuinka valtionosuuksien laskelmat pitävät paikkansa. Suunnitelmavuosien tulopohjaa voi kasvattaa hallituksen kaavailema kairovero, joka olisi mahdollisesti tulossa voimaan 2023. Asia on edelleen valmistelussa, koska veropohjasta ei ilmeisesti ole päästy yksimielisyyteen. Näin ollen kuntaan mahdollisesti tulossa olevasta verotuotosta ei ole tietoja.

Kustannusten osalta epävarmuus liittyy siihen kuinka paljon kuntaan jää kustannuksia, joita ei voida sopeuttaa uudistuksen jälkeen. Erityisesti tukipalveluina tuotettujen toimintojen uudelleen järjestelyissä onnistuminen on tärkeää (suurimpana ruoka- ja puhtaustalouden palvelut). Muilta osin toimintakuluihin on oletettu vain 1,5 %:n korotus molemmille suunnitelmavuosille. Valtiolta siirtyviä TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluiden tehtäviä ei ole ennakoitu vuodelle 2024. Poistoissa on huomioitu vain Ahmon koulukeskuksesta tehtävät lisäpoistot n. 0,8 milj. euroa per vuosi, jotta tasearvo tältä osin poistuisi hallitusti mittavan investoinnin valmistuessa n. 2026. Muiden kohteiden osalta on toistaiseksi tarkoitus löytää muita ratkaisuja. Riittävän vuosikatetason merkitystä kunnan talouden tasapainossa ei näin ollen voi liikaa korostaa. Kumulatiivinen alijäämä suunnitelmakauden lopussa olisi esitetyillä luvuilla n. -3,6 milj. euroa.

Koko kuntakentälle muodostetun laskennallisen painelaskelman mukaisesti tuloveroprosenttien korotuspaine on suurinta 20 000 - 40 000 asukkaan kunnissa. Vuosina 2022 - 2025 se vaihtelee 2,4 – 0,6 prosenttiyksikön välillä. Suurin korotuspaine on vuodelle 2022 ja pienin vuodelle 2023. Siilinjärven kunnanvaltuusto korotti tuloveroprosenttia viimeksi 0,75 prosenttiyksiköllä vuodelle 2020. Korotus oli jo silloisessa taloustilanteessa välttämätön.

4.8 Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 110 §:ssä säädetään talouden tasapainotilasta seuraavasti: ”*Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan*”. Eli mikäli kunnan taseeseen muodostunut ylijäämä ei riitä kattamaan kuluvalle vuodelle mahdollisesti muodostuvaa alijäämäistä tulosta ja tämän lisäksi laadittava talousarvio muodostuu alijäämäiseksi, on taloussuunnitelmavuosille esitettävä toimenpiteet joilla talous saadaan tasapainoon.

Siilinjärven kunnan valtuusto (14.12.2020) on hyväksynyt talouden pitkän tähtäimen suunnitelmassa (PTS) vuosille 2021 – 2026 toimenpiteitä joilla on tarkoitus tasapainottaa taloutta. Ohjelman keinovalikoima ja tavoitteet tavoittelevat kustannussäästöjen, investointien rahoitusmallien ja tulojen lisäysten kuntataloutta parantavaa vaikutusta yhteensä noin 4,4 milj. euroa. Haasteena PTS suunnitelmassa on, että esitetyt toimet tervehdyttävät kunnan taloutta täysimääräisesti vasta vuodesta 2026 lukien. Vuoden 2024 loppuun mennessä eri kokonaisuuksista pitäisi olla kertynyt n. 2,5 milj. euroa. Vuosivaikutus esim. vuodelle 2022 on 0,750 milj. euroa. Nämä toimenpiteet on sisällytetty laadittuun talousarvioon. Siitä huolimatta kunnan tulos on laaditulla tavalla suunnitelmakauden lopussa -3,6 milj. euroa alijäämäinen. Tasapainottamisohjelman toimenpiteiden ja sääätötavoitteiden toteutumista vaikeuttaa mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuminen vuodella 2021 n. 0,2 milj. suurempana; säästötavoite ei toteudu. Sekä se, että jo lähtötilanteessa osa toimenpiteistä oli sisällytetty talousarvioon (mm. hulevesi). Ohjelmaa tulee täydentää uusilla säästökeinoilla.

	2021	2022	2023	2024
Toimitilat				
Toimitilojen vähentäminen	50 000	100 000	150 000	250 000
Energia ja valaistus				
Led ulkovalaistus		50 000	50 000	50 000
Henkilöstö				
Henkilöstön vähentäminen (5,10,15,20 hlö)		200 000	400 000	600 000
Uudet digiratkaisut ja etätyö	50 000	100 000	150 000	200 000
Työmarkkinatuen alentaminen				
max vuoden 2021 taso	150 000	150 000	150 000	150 000
Työterveyskustannusten alentaminen		50 000	50 000	50 000
Poistojen lakkaaminen				
Päivärinteen pk			64 000	64 000
Päiväkotiverkko				
Toivalan viipaleesta luopuminen			100 000	100 000
Kunnonpaikan toimitilasta luopuminen			165 000	165 000
Harjamäen päiväkodin lakkautus	65 000	65 000	65 000	65 000
Kiinteistöveroselvitys ja veron tarkistus		250 000	400 000	450 000
Hulevesilaskutuksen kustannusvastaavuus	100 000	200 000	300 000	400 000
Kumulatiivinen vaikutus	415 000	1 165 000	2 044 000	2 544 000
Tavoiteltu vuosivaikutus	415 000	750 000	879 000	500 000

Tuloslaskelma vuosille 2022–2024

Ulkoinen 1000 euroa	TP 2020	TA 2021	Muutos TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATULOT	19 519	19 076	19 076	20 262	6,2	14 236	14 236
Myyntitulot	7 695	6 985	6 985	7 167	2,6	6 580	6 580
Maksutulot	5 929	6 085	6 085	6 211	2,1	1 794	1 794
Tuet ja avustukset	1 651	1 903	1 903	2 217	16,5	1 447	1 447
Muut toimintatulot	4 244	4 104	4 104	4 667	13,7	4 415	4 415
Valmistus omaan käyttöön	164	130	130	135	3,8	135	135
TOIMINTAMENOT	-146 506	-153 639	-153 043	-160 585	4,9	-71 195	-72 273
Henkilöstömenot	-60 964	-65 164	-65 055	-67 698	4,1	-40 189	-40 802
Palvelujen ostot	-57 855	-62 012	-64 782	-69 001	6,5	-15 228	-15 456
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 747	-7 296	-7 296	-7 468	2,4	-5 213	-5 291
Avustukset	-10 260	-9 510	-6 253	-6 255	0,0	-3 366	-3 416
Muut toimintamenot	-9 680	-9 658	-9 658	-10 164	5,2	-7 200	-7 308
TOIMINTAKATE	-126 824	-134 433	-133 837	-140 188	4,7	-56 824	-57 902
S Verotulot	91 601	93 664	95 247	97 590	2,5	54 156	52 828
S Valtionosuudet	43 892	40 630	40 630	43 115	6,1	8 350	9 468
S Rahoitustulot ja -menot	843	942	942	1 009		965	900
Korkotulot	775	793	793	729	-8,0	719	710
Muut rahoitustulot	611	640	640	625	-2,3	625	620
Korkomenot	-541	-490	-490	-345	-29,6	-380	-430
Muut rahoitusmenot	-2	-1	-1	0	-91,7	0	0
VUOSIKATE	9 512	803	2 982	1 526	-48,8	6 647	5 293
Poistot ja arvonalentumiset	-9 038	-6 736	-6 736	-6 723	-0,2	-6 388	-6 396
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6 655	-6 736	-6 736	-5 923	-12,1	-5 588	-5 596
Arvonalentumiset	-2 383			-800		-800	-800
TILIKAUDEN TULOS	474	-5 933	-3 754	-5 197	38,4	259	-1 103
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	36	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	510	-5 933	-3 754	-5 197	38,4	259	-1 103

Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatulot / Toimintamenot	13,3 %	12,4 %	12,5 %	12,6 %		20,0 %	19,7 %
Vuosikate / Poistot	105,2 %	11,9 %	44,3 %	22,7 %		104,1 %	82,8 %
Vuosikate, euroa/asukas	448	37	139	71		310	246
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	5 485	3 705	2 521	-3 466		-3 207	-4 310
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/as	258	173	118	-162		-150	-200
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 250	21 454	21 454	21 350		21 435	21 543

S = sitova erä

* Kertynyt alijäämä on vahvistetun muutostaloussuunnitelman pohjalta

5 RAHOITUSOSA

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Investointimenot, rahoitusosuudet ja myyntitulot

Vuodesta 2013 lähtien investointien vuotuinen toteutunut keskiarvo on ollut noin 8,5 milj. euroa. Keskimääräiseen vuosisummaan on vuodesta 2019 alkaen alkanut vaikuttaa toimitilakohteiden toteuttaminen vuokra / leasingkohteina. Tämä vähentää kunnan taseeseen kohdistuvien investointien määrää. Paineita investointien lisäämiseen ovat luoneet osittain tekemättä jääneet korjausinvestoinnit ja toisaalta tarpeet rakentaa uusia tiloja koulu- ja päiväkotipalveluille. Viimeisimpien vuosien aikana investointipaineet ovat kohdistuneet selkeästi sisäilmaongelmaisten kohteiden korvaamiseen kokonaan uusilla toimitiloilla.

Investointien netto-loppusummat ovat olleet lähimpien vuosien aikana: vuoden 2018 tilinpäätöksessä yhteensä n. 13,4 milj. euroa, 2019 toteutui n. 5,2 milj. euroa (ilman vesilaitoksen tasekäsittelyä) ja viime vuonna yhteensä 1,6 milj. euroa (isot myynnit). Kuluvana vuonna investointeja on toteutumassa n. 5,4 milj. eurolla.

Talousarviovuoden 2022 nettoinvestoinneiksi muodostuisi n. 6,7 milj. euroa. Summa on merkittävän suuri ottaen huomioon, että tulo-rahoitusta ei jää vuosikatteeseen kuin 1,5 milj. euroa. Se sisältää toteutettavia toimitilainvestointeja 1,3 milj. euroa, josta 0,8 milj. euroa kohdistuu uuteen Siilinkosken päiväkotiin. Tällöin käytöstä poistuvat (sisäilmaongelma) Leppäkaarten ja Päivärinteen päiväkodit. Rakennus toteutetaan poikkeuksellisesti kunnanhallituksen päättämänä kunnan omana investointina (lainarahoitus) jonka on tarkoitus valmistua v. 2024 aikana. Päiväkodin rakentaminen on viivästynyt kaavavalituksen vuoksi. Samalla kustannukset ovat nousseet olennaisesti; vielä suunnitteluvaiheessa kokonaissumma oli 3,7 milj. euroa ja nyt se on kohonnut 4,3 milj. euroon. Toimitilainvestoinneista suurin potti kohdistuu leasing-rahoitteisiin kohteisiin, joita oltaisiin toteuttamassa 9,0 milj. euron edestä. Suurimpana kohteena valmistuva terveyskeskus (6,0 milj., kokonaisarvo 19,3 milj. ja elinkaaren palvelut 19,5 milj.), alkavana kohteena uusi pelastusasema (2,7 milj., kokonaisarvo 5,4 milj.) ja suunnitteluvaiheessa olevat Ahmon ja Siilinlahden koulut (0,3 milj., kokonaisarvot yht. 47,4 milj.).

Kuntatekniikan maa- ja vesirakentamiseen käytetään talousarviovuonna 2,7 milj. euroa. Sivistyslautakunta jatkaa satsauksia liikuntapaikkoihin ja toimitilojen kalustamiseen yht. n. 0,6 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveystalvet käyttävät investoinnit 0,1 milj. eurolla tietojärjestelmähankintoihin. Kunnanhallituksen alaisen elinkeinoelämän kehittämiseen sekä maa-alueiden hankintaan satsataan poikkeuksellisesti 1,7 milj. euroa. Tietokoneohjelmistot ja kalustoihin on kohdennettu yht. 0,3 milj. euroa. Rahoitusosuuksien ja myyntitulojen määrä jää nolnaan vuodella 2022 samoin kuin tulevilla vuosilla.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestointien määrä olisi esityksen mukaisesti jälleen vuonna 2023 yhteensä 6,3 milj. Summa sisältää mm. toimitilainvestointeja n. 2,5 milj. ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentamista 2,3 milj. euroa. Lopun ollessa sivistyslautakunnan alaisia liikuntapaikka- ja kalustoinvestointeja (1,0 milj.), kunnanhallituksen alaista elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvää investointitoimintaa (0,4 milj.) ja muuta pienempää kalusto ja konehankintaa. Viimeisellä taloussuunnitelmavuodella 2024 investoinnit olisivat yhteensä n. 4,8 milj. euroa. Tuolloin toimitilainvestointeja olisi n. 1,4 milj. ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentaminen edellisvuoden tasolla.

Tavoitteeksi on voimassa olevassa kuntastrategiassa asetettu velkamäärän pysyminen kuntien keskimääräisen asukaskohtaisen velkamäärän alapuolella. Investointien kannalta taseluonteisten nettoinvestointien omarahoitusosuuden tavoitteeksi on asetettu taloussuunnitelmakaudella keskimäärin vähintään 80 %:n taso. Valitettavasti laadittu talousarvio ja sen suunnitelmavuodet eivät mahdollista investointien rahoitusta tulo-rahoituksella. Rahoituksellinen epätasapaino on merkittävä ja ellei siihen saada kohenusta, investointien toteutusta tulee edelleen karsia tai jäädyttää tilapäisesti.

Toimitilainvestointien uudisrakennuskohteet ja merkittävät korjausinvestoinnit on tarkoitus toteuttaa pääasiassa leasing-rahoituksella. Suunnitelmakaudelle on merkitty yht. 49,1 milj. euron arvosta alkavia koh-

teita (Ahmo ja Siilinlahden koulut yht. 37,7 milj. ja pelastuslaitos 5,4 milj.) ja päättyviä kohteita (terveyskeskus 6,0 milj.). Suunnitelmakauden ulkopuolelle jatkuu Ahmon koulukeskus vielä 9,7 milj. euron edestä.

Rahoitus

Kunnan lainakanta oli vuoden 2020 lopussa noin 80,9 milj. euroa ja asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 3 809 euroa. Kuntien vastaava keskimääräinen luku oli tuolloin 3 448 euroa. Kuluvan vuoden 2021 lainakannasta muodostuu edellisvuotta pienempi, kassaan kertyneitä varoja käytetään lainojen lyhennykseen n. 6,8 milj. euroa ja valtuuston myöntämää lainavaltuutta jätetään käyttämättä arvioitua rahatarvetta vastaavasti. Kokonaislainamääräksi muodostuu n. 74,1 milj. euroa eli 3 481 €/asukas. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset eli lainojen lyhennykset arvioidaan vuonna 2022 yhteensä n. 13,3 milj. euroksi. Uutta lainaa otetaan tulevana talousarviovuonna noin 16,7 milj. euroa, joten lainakanta kasvaa 3,4 milj. euroa eli yht. n. 77,6 milj. euroon. Investoinneista puolet rahoitetaan lainarahalla. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostuu 3 632 euroa, mikäli asukasluennuste 21 350 asukkaasta toteutuu.

Taloussuunnitelmavuosilla on alustavasti huomioitu tarvittavan käyttörahoituksen supistuminen. Lainamäärä jää kuitenkin niin korkeaksi, että tarvittava vuosikatetaso tulisi olla n. 7,0 milj. euroa jotta lainanhoitokate ylittäisi kunnan puolella kriisikuntakriteerinä vaadittuun (vähintään) tunnuslukutasoon 0,8. Kunnan osuus konsernitason tunnusluvun muodostumisessa on merkittävin.

Lainanottovaltuus

Hyväksyessään talousarvioesityksen valtuusto myöntää vuodelle 2022 enintään 16,700 milj. euron lainanottovaltuuden. Ko. summasta käytetään n. 13,269 milj. euroa vanhojen lainojen lyhennyksiin ja uutta lainkantaa kertyy n. 3,431 milj. euroa. Mikäli valtuuston käsittelyssä talousarvioesitys muuttuu siten, että määrärahoja lisätessä lisäyksille ei osoiteta katetta talousarvion sisältä, tulee valtuuston korottaa myös lainanottovaltuutta.

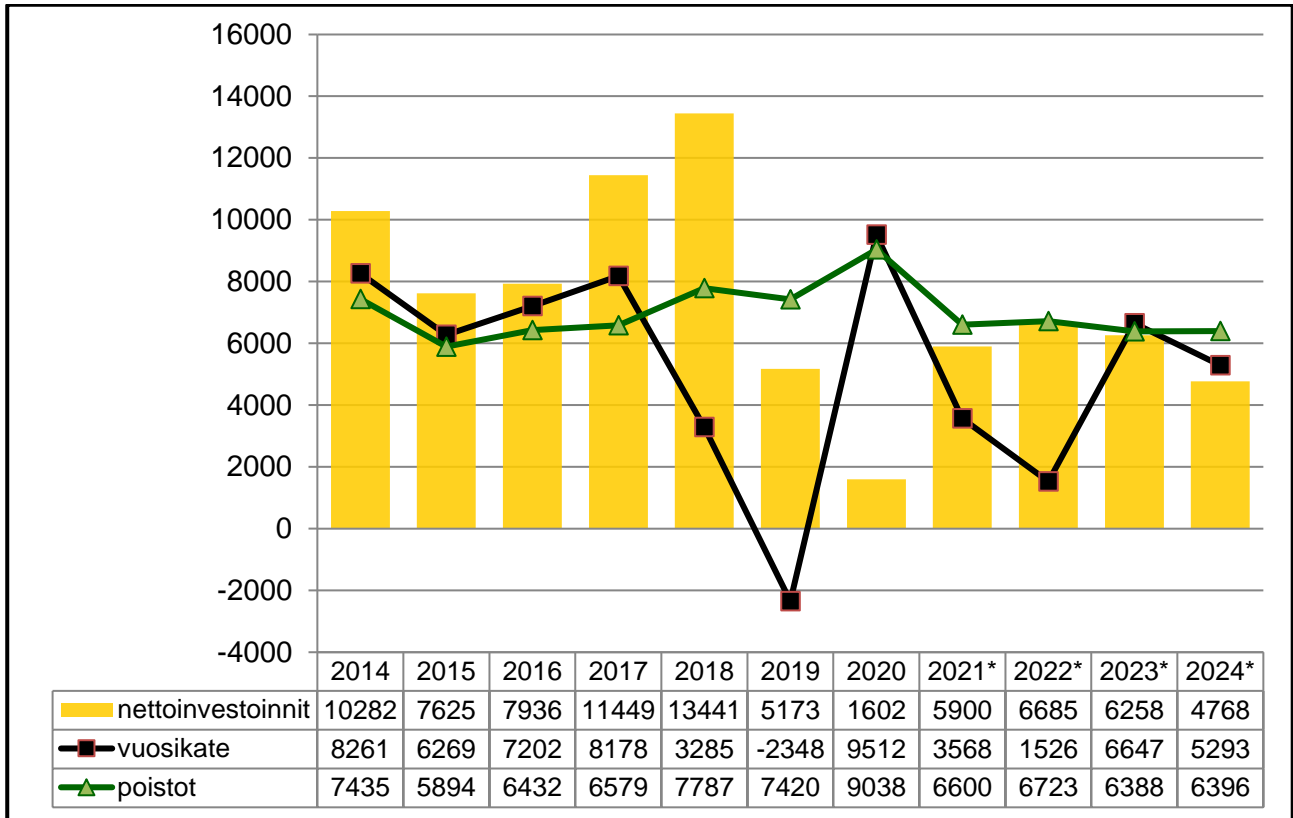
Kunnan lainamäärän kehitys vuosina 2020–2024

1 000 euroa	2020	2021	2022	2023	2024
Lainanotto	15 000	7 000	16 700	11 308	12 817
Lyhennykset	-12 332	-13 832	-13 269	-14 105	-13 665
Nettolainanotto	2 668	-6 832	3 431	-2 797	-848
Lainakanta	80 950	74 118	77 550	74 753	73 905
Lainat euroa/asukas	3 809	3 481	3 632	3 487	3 431

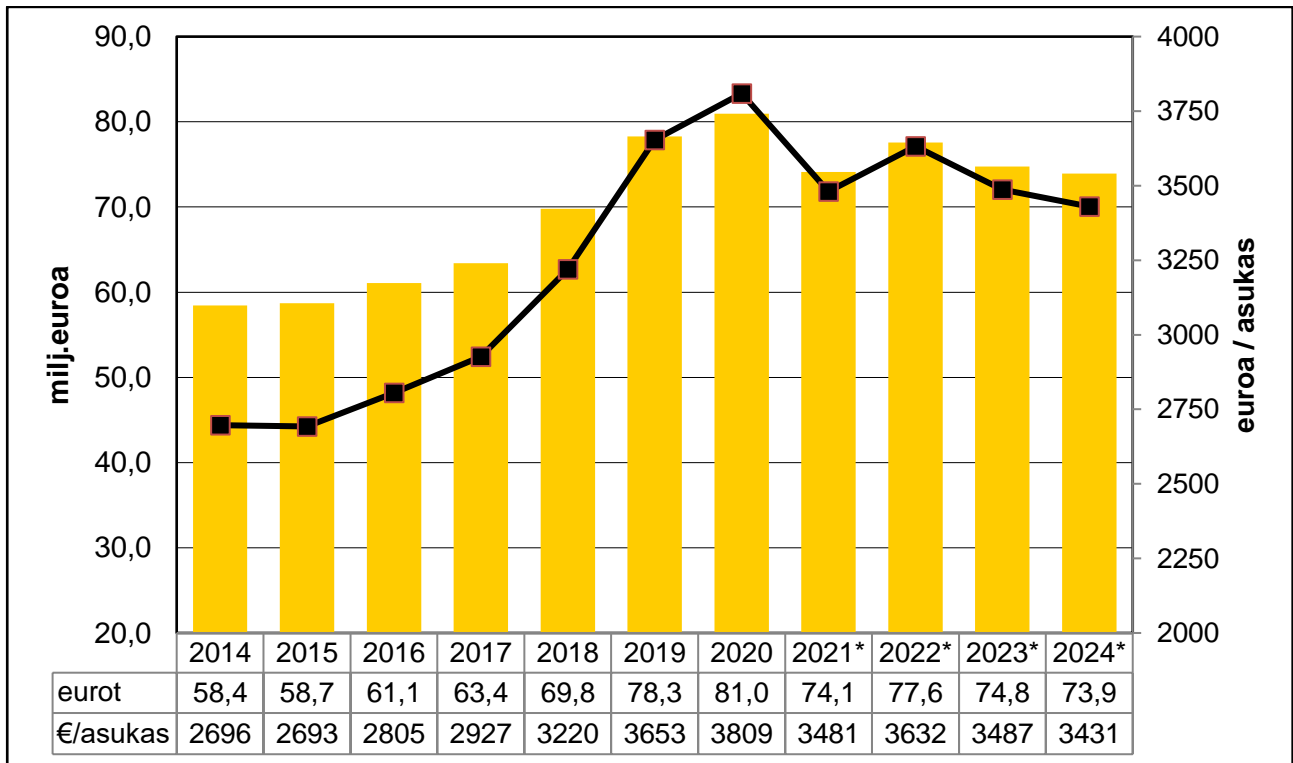
Vuokravastuut

Lainamäärän ohella vuokravastuiden määrä on noussut merkittävään asemaan sen jälkeen kun ne liitettiin osaksi konsernitason kriisikuntakriteerien määräytymistä. Valtaosa vuokravastuista syntyy jatkossa kunnan puolelle tulevien leasing-rahoitteisten investointien myötä. Erityisesti vuokravastuut kasvavat vuodesta 2024 lähtien mikäli investointiohjelma toteutuu suunnitellussa aikataulussa. Ahmon koulukeskuksen valmistuttua 2026 – 2027 vastuiden määrä olisi kasvanut n. 70 % (pohjana tilinpäätös 2020, soten poistuminen ja oletukset investointien toteuttamisesta). Osa vuokravastuista poistuu soten toimitilojen sopimusten siirtyessä uudelle hyvinvointialueelle. Terveyskeskuksen leasingvastuut jäävät kunnalle. On mahdotonta arvioida kuinka kunnan tilanne muuttuu suhteessa kriisikuntakriteeristöön, koska soten poistuminen vaikuttaa valtakunnalliseen tilanteeseen olennaisesti.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2014–2024



Lainakanta ja lainamäärä euroa asukasta kohden 2014–2024



Rahoituslaskelma vuosille 2022–2024

1 000 euroa	TP 2020	TA 2021	Muutos TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	9 512	802	2 982	1 526	6 647	5 293
Satunnaiset erät	0					
Tulorahoituksen korjauserät	-869					
Tulorahoitus	8 643	802	2 982	1 526	6 647	5 293
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 173	-6 103	-6 603	-6 685	-6 258	-4 768
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	60	60	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	3 564					
Investoinnit	-609	-6 043	-6 543	-6 685	-6 258	-4 768
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 034	-5 240	-3 561	-5 159	389	525
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
s Antolainasaamisten lisäys	0					
s Antolainasaamisten vähennys	212	315	315	313	323	323
Antolainauksen muutos	212	315	315	313	323	323
s Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	14 700	12 521	16 700	11 308	12 817
s Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 332	-13 832	-13 832	-13 269	-14 105	-13 665
Lainakannan muutokset	2 668	868	-1 311	3 431	-2 797	-848
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-286	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 594	1 183	-996	3 744	-2 474	-525
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	10 628	-4 057	-4 557	-1 415	-2 085	0
Rahavarat 31.12.	16 638	5 943	5 443	6 585	4 500	4 500
Rahavarat 1.1.	6 010	10 000	10 000	8 000	6 585	4 500
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Lainanhoitokate	0,9	0,1	0,3	0,2	0,7	0,6
Kassan riittävyys, pv	37	12	11	13	18	18

S =sitova erä

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

Tuloslaskelma vuosille 2022–2024

Käyttötalouden taulukoihin sisältyy sisäiset erät

	TP 2020	TA 2021	Muutos TA 2021	TA 2022	Muutos	Muutos %	TS 2023	TS 2024
1000 euroa								
TOIMINTATULOT	35 828	35 849	35 849	37 496	1 647	4,6	27 911	27 911
Myyntitulot	15 338	15 129	15 129	16 114	985	6,5	12 810	12 810
Maksutulot	5 929	6 085	6 085	6 211	127	2,1	1 794	1 794
Tuet ja avustukset	1 651	1 903	1 903	2 217	314	16,5	1 447	1 447
Muut toimintatulot	12 911	12 732	12 732	12 954	222	1,7	11 860	11 860
Valmistus omaan käyttöön	164	130	130	135	5	3,8	135	135
TOIMINTAMENOT	-162 816	-170 412	-169 816	-177 819	-8 003	4,7	-84 870	-85 949
Henkilöstömenot	-60 964	-65 164	-65 055	-67 698	-2 643	4,1	-40 189	-40 802
Palvelujen ostot	-65 498	-70 156	-72 926	-77 947	-5 021	6,9	-21 458	-21 686
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 747	-7 296	-7 296	-7 468	-173	2,4	-5 213	-5 291
Avustukset	-10 260	-9 510	-6 253	-6 255	-2	0,0	-3 366	-3 416
Muut toimintamenot	-18 347	-18 286	-18 286	-18 451	-165	0,9	-14 645	-14 753
TOIMINTAKATE	-126 824	-134 433	-133 837	-140 188	-6 351	4,7	-56 824	-57 902
S Verotulot	91 601	93 664	95 247	97 590	2 343	2,5	54 156	52 828
S Valtionosuudet	43 892	40 630	40 630	43 115	2 485	6,1	8 350	9 468
S Rahoitustulot ja -menot	843	942	942	1 009	67	7,2	965	900
Korkotulot	775	793	793	729	-64	-8,0	719	710
Muut rahoitustulot	2 550	2 515	2 515	2 377	-138	-5,5	2 377	2 372
Korkomenot	-541	-490	-490	-345	145	-29,6	-380	-430
Muut rahoitusmenot	-1 942	-1 876	-1 876	-1 752	124	-6,6	-1 752	-1 752
VUOSIKATE	9 512	802	2 982	1 526	-1 456	-48,8	6 647	5 293
Poistot ja arvonalennukset	-9 038	-6 736	-6 736	-6 723	13	-0,2	-6 388	-6 396
Suunnit. mukaiset poistot	-6 655	-6 736	-6 736	-5 923	813	-12,1	-5 588	-5 596
Arvonalentumiset	-2 383			-800	-800		-800	-800
Satunnaiset erät								
Satunnaiset tuotot								
TILIKAUDEN TULOS	474	-5 933	-3 754	-5 197	-1 443	38,4	259	-1 103
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	36	0	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	510	-5 933	-3 754	-5 197	-1 443	38,4	259	-1 103
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatulot / Toimintamenot	22,0 %	21,0 %	21,1 %	21,1 %			32,9 %	32,5 %
Vuosikate / Poistot	105,2 %	11,9 %	44,3 %	22,7 %			104,1 %	82,8 %
Vuosikate, euroa/asukas	448	37	139	71			310	246
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	5 485	-3 705	2 521	-3 466			-3 207	-4 310
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asu	258	-173	118	-162			-150	-200
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 250	21 454	21 454	21 350			21 435	21 543

S =sitova erä

* Kertynyt alijäämä on vahvistetun muutostaloussuunnitelman pohjalta

Toimintatulot palvelu- ja tulosalueittain vuosina 2020–2022

Euroa / Sisältää sisäiset	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	Muutos euroa	Muutos %
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALV.						
Vaalit			0	19 000	19 000	100,0
Tilintarkastus			0	0		
Ympäristöterveyspalvelut	1 600 949	1 552 443	1 552 443	1 726 089	173 646	11,2
Maaseutuhallinto	643 909	652 089	652 089	681 172	29 083	4,5
Joukkoliikenne	1 342 084	1 639 386	1 639 386	1 448 000	-191 386	-11,7
Elinvoima- ja konsernipalvelut						
Sisäinen tarkastus	139 344	122 424	122 424	125 878	3 454	2,8
Hallinto ja kehittäminen	111 241	128 805	128 805	77 407	-51 398	-39,9
Elinkeinot	587 599	583 570	583 570	576 075	-7 495	-1,3
Konserniyhtiöt	105 893	114 000	114 000	115 000	1 000	0,9
Kaavoitus	11 784	12 200	12 200	12 200	0	0,0
Maankäyttö	2 785 868	2 306 260	2 306 260	2 797 270	491 010	21,3
Yhteensä	7 328 671	7 111 177	7 111 177	7 578 091	466 914	6,6
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	1 315 754	1 315 134	1 315 134	1 109 883	-205 251	-15,6
Varhaiskasvatuspalvelut	1 274 475	1 139 000	1 139 000	1 050 760	-88 240	-7,7
Kansalaisopisto	190 549	197 570	197 570	182 100	-15 470	-7,8
Kirjastopalvelut	22 588	37 910	37 910	32 210	-5 700	-15,0
Liikuntapalvelut	64 558	52 682	52 682	64 500	11 818	22,4
Nuoris- ja kulttuuripalvelut	91 132	100 200	100 200	112 850	12 650	12,6
Yhteensä	2 959 056	2 842 496	2 842 496	2 552 303	-290 193	-10,2
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	160 202	344 486	344 486	699 062	354 576	102,9
Sosiaali- ja perhepalvelut	780 760	840 104	840 104	885 697	45 593	5,4
Maahanmuutto	29 320	0	0	0	0	
Hoiva- ja vanhuspalvelut	2 711 545	2 897 773	2 897 773	3 433 395	535 622	18,5
Terveyspalvelut	2 281 633	2 475 317	2 475 317	2 608 245	132 928	5,4
Erikoissairaanhoido	0	0	0	0	0	
Yhteensä	5 963 460	6 557 680	6 557 680	7 626 399	1 068 719	16,3
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekn.hallinto ja varikkopalv.	364 784	423 620	423 620	379 620	-44 000	-10,4
Kuntatekniikka	1 137 156	468 600	468 600	929 300	460 700	98,3
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu						
Rakennusvalvonta	262 711	244 500	244 500	244 500		0,0
Ympäristönsuojelu	65 869	51 000	51 000	51 000		0,0
Toimitilapalvelut	6 871 026	6 630 786	6 630 786	6 431 297	-199 489	-3,0
Yhteensä	8 701 546	7 818 506	7 818 506	8 035 717	217 211	2,8
YHTEISET PALVELUT						
Yhteisten palvelujen hallinto	87 007	99 394	99 394	102 204	2 810	2,8
Henkilöstöpalvelut	1 418 345	1 502 330	1 502 330	1 665 327	162 997	10,8
Talouspalvelut	573 820	618 436	618 436	598 800	-19 636	-3,2
Työllisyystoim. ja muut tukipalvelut	301 459	518 966	518 966	560 339	41 373	8,0
Hankinnat	8 620	19 651	19 651	17 000	-2 651	-13,5
Tietotekniikkapalvelut	1 496 723	1 489 151	1 489 151	1 607 558	118 407	8,0
Ruoka- ja puhtauspalvelut	7 153 086	7 400 967	7 400 967	7 286 827	-114 140	-1,5
Yhteensä	11 039 060	11 648 895	11 648 895	11 838 055	189 160	1,6
KUNTA yhteensä	35 991 793	35 978 754	35 978 754	37 630 565	1 651 811	4,6

Toimintamenot palvelu- ja tulosalueittain vuosina 2020–2022

Euroa / Sisältää sisäiset	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	Muutos euroa	Muutos %
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALV.						
Vaalit	0	47 567	47 567	60 241	-12 674	26,6
Tilintarkastus	63 839	62 189	62 189	80 101	-17 912	28,8
Ympäristöterveyspalvelut	2 146 230	2 144 393	2 144 393	2 321 062	-176 669	8,2
Maaseutuhallinto	737 844	758 639	758 639	777 263	-18 624	2,5
Joukkoliikenne	2 480 583	2 554 492	2 554 492	2 578 609	-24 117	0,9
Pelastustoimi	1 683 976	1 692 023	1 692 023	1 761 206	-69 183	4,1
Elinvoima- ja konsernipalvelut						
Sisäinen tarkastus	155 657	142 181	142 181	144 273	-2 092	1,5
Hallinto ja kehittäminen	1 763 386	1 694 344	1 714 344	1 744 469	-30 125	1,8
Elinkeinot	927 991	1 010 964	1 010 964	1 004 653	6 311	-0,6
Konserniyhtiöt	1 008 112	1 117 850	1 197 850	1 401 700	-203 850	17,0
Maankäyttö	675 563	705 383	705 383	698 029	7 354	-1,0
Kaavoitus	410 989	476 457	476 457	487 159	-10 702	2,2
Yhteensä	12 054 170	12 406 482	12 506 482	13 058 765	-552 283	4,4
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	28 430 167	29 291 441	29 272 441	29 532 344	-259 903	0,9
Varhaiskasvatuspalvelut	17 419 589	17 645 060	17 645 060	18 159 156	-514 096	2,9
Kansalaisopisto	1 018 117	1 039 401	1 039 401	1 054 754	-15 353	1,5
Kirjastopalvelut	1 123 145	1 173 882	1 173 882	1 128 310	45 572	-3,9
Liikuntapalvelut	1 318 358	1 530 725	1 530 725	1 574 660	-43 935	2,9
Nuoris- ja kulttuuripalvelut	897 291	1 031 831	1 031 831	1 122 788	-90 957	8,8
Yhteensä	50 206 667	51 712 340	51 693 340	52 572 012	-878 672	1,7
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	2 340 949	2 886 872	2 886 872	5 290 774	-2 403 902	83,3
Sosiaali- ja perhepalvelut	15 747 571	17 729 456	17 729 456	18 305 390	-575 934	3,2
Maahanmuutto	46 106	139	139	0	139	-100,0
Hoiva- ja vanhuspalvelut	17 435 961	19 382 436	19 382 436	21 013 371	-1 630 935	8,4
Terveyspalvelut	13 490 865	13 567 377	13 567 377	14 369 560	-802 183	5,9
Erikoissairaanhoido	30 891 540	31 382 245	30 870 475	31 855 000	-984 525	3,2
Yhteensä	79 952 992	84 948 525	84 436 755	90 834 095	-6 397 340	7,6
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	766 019	825 841	825 841	752 534	73 307	-8,9
Kuntatekniikka	2 816 054	2 516 765	2 516 765	3 032 799	-516 034	20,5
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	317 073	330 470	330 470	360 475	-30 005	9,1
Ympäristönsuojelu	264 435	305 520	305 520	307 648	-2 128	0,7
Yksityistieasiat	119 296	122 037	122 037	127 228	-5 191	4,3
Toimitilapalvelut	4 120 288	4 049 282	4 008 847	4 019 923	-11 076	0,3
Yhteensä	8 403 165	8 149 915	8 109 480	8 600 607	-491 127	6,1
YHTEISET PALVELUT						
Yhteisten palvelujen hallinto	87 007	101 247	101 247	102 386	-1 139	1,1
Talouspalvelut	573 820	614 110	604 110	585 468	18 642	-3,1
Työllisyystoiminta ja muut tukipalv.	1 780 072	1 947 171	1 932 171	1 998 848	-66 677	3,5
Hankinnat	8 620	19 997	19 997	17 000	2 997	-15,0
Tietotekniikkapalvelut	1 270 437	1 527 310	1 477 310	1 478 446	-1 136	0,1
Henkilöstöpalvelut	1 418 343	1 532 107	1 532 107	1 669 318	-137 211	9,0
Ruoka- ja puhtauspalvelut	7 060 584	7 452 552	7 402 556	6 901 668	500 888	-6,8
Yhteensä	12 198 883	13 194 494	13 069 498	12 753 134	316 364	-2,4
KUNTA yhteensä	162 815 877	170 411 756	169 815 555	177 818 613	-8 003 058	4,7

6.1 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Elinvoima- ja konsernipalvelut on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan hallinto-, kehittämis- ja elinkeinopalvelut, sisäisen tarkastuksen, kaavoituksen ja maankäytön. Lisäksi palvelualue vastaa Maaseutu- ja Ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueen vastuulla on lisäksi kunnan kokonaiskehityksen, kunnan toiminnan ja talouden sekä alueellinen kehitys sekä konsernijohtaminen. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-60 241	19 000	-41 241
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus (brutto)	-80 101		-80 101
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 321 062	1 726 089	-594 973
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-777 263	681 172	-96 091
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-2 578 609	1 448 000	-1 130 609
Pelastustoimi (brutto)	-1 761 206		-1 761 206
Elinvoima- ja konsernipalvelut	-5 480 283	3 703 830	-1 776 453
Sitovuustasot yhteensä	-13 058 763	7 578 091	-5 480 672

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	2 768 175	3 069 640	3 069 640	2 963 321	-3 %	2 963 321	2 963 321
Myyntituotot (sis.)	300 860	328 335	328 335	336 668	3 %	238 778	238 778
Maksutuotot	540 486	283 000	283 000	232 000	-18 %	232 000	232 000
Tuet ja avustukset	682 265	594 222	594 222	601 207	1 %	601 207	601 207
Vuokratuotot (ulk.)	1 927 557	1 879 430	1 879 430	1 913 345	2 %	1 913 345	1 913 345
Muut toimintatuotot	1 109 328	956 550	956 550	1 531 550	60 %	1 531 550	1 531 550
Toimintatuotot	7 328 671	7 111 177	7 111 177	7 578 091	7 %	7 480 201	7 480 201
Henkilöstökulut	-3 763 246	-3 770 746	-3 770 746	-4 071 272	8 %	-4 132 342	-4 194 327
Palvelujen ostot	-5 871 858	-6 173 320	-6 193 320	-6 277 254	1 %	-4 531 516	-4 599 489
Sisäiset palvelujen ostot	-180 877	-185 866	-185 866	-191 749	3 %	-191 749	-191 749
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-93 770	-78 821	-78 821	-71 352	-9 %	-72 422	-73 509
Avustukset	-453 015	-591 500	-671 500	-949 800	41 %	-964 047	-978 508
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 615 820	-1 540 564	-1 540 564	-1 431 671	-7 %	-1 453 146	-1 474 943
Muut toimintakulut (sis.)	-75 585	-65 665	-65 665	-65 665	0 %	-65 665	-65 665
Toimintakulut	-12 054 171	-12 406 482	-12 506 482	-13 058 763	4 %	-11 410 887	-11 578 189
Toimintakate	-4 725 500	-5 295 305	-5 395 305	-5 480 672	2 %	-3 930 686	-4 097 988
Poistot ja arvonalentumiset	-2 058 668	-184 302	-184 302	-115 898	-37 %	-190 898	-186 322

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

6.1.1 Vaalit**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: hallintoasiantuntija Tuula Kohonen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädetyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintosihteeri. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategialla ei ole vaikutuksia kunnan vaaliviranomaisten toimintaan. Keskusvaalilautakunnan toiminta perustuu vaalilainsäädännön sekä vaalien toimittamisesta annettujen ohjeiden noudattamiseen. Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

Tuloslaskelma

Keskusvaalilautakunta							
	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Tuet ja avustukset	0	0	0	19 000	0 %	19 000	19 000
Toimintatuotot	0	0	0	19 000	0 %	19 000	19 000
Henkilöstökulut	0	-40 921	-40 921	-55 041	35 %	-55 867	-56 705
Palvelujen ostot	0	-6 046	-6 046	-5 200	-14 %	-5 278	-5 357
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	0	-600	-600	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	0	-47 567	-47 567	-60 241	27 %	-61 145	-62 062
Toimintakate	0	-47 567	-47 567	-41 241	-13 %	-42 145	-43 062

TARKASTUSLAUTAKUNTA

6.1.2 Tilintarkastus**Sitovuus: valtuusto, brutto***Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tarja Laatikainen***Toiminta-ajatus**

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja muutoinkin tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastajakertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Arvioinnin merkitys muun muassa toimintojen tehostamisen pohjaksi kasvaa edelleen. Tarkastuslautakunnalla on arviointityössään käytettävissä eri tasoilla tapahtuvan arvioinnin tulokset.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tilintarkastuksen toiminnallisena riskinä on resurssien riittävyys tarkastustoimintaan. Riskejä hallitaan tilintarkastuksen työohjelman ja -suunnitelman sekä tarkastuslautakunnan vuosittaisen toimintasuunnitelman kautta kohdentamalla. Tarkastuslautakunta yhdessä tehtäväalueen viranhaltijan kanssa seuraavat ja arvioivat systemaattisesti taloudelle ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Poikkeamien ilmetessä ryhdytään välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Tarkastuslautakunta toimii kuntastrategian 2025 arvojen mukaisesti ja on sitoutunut Siilinjärven kunnan strategiaan tavoitteisiin. Kuntalain 121 § säätelee tarkastuslautakunnan toimintaa, minkä mukaisesti tarkastuslautakunnan tavoitteet on asetettu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
<i>Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla</i>	Tulostavoitteiden selvittäminen ja raportointi.	Suulliset ja kirjalliset raportit, kuulemisten määrä/kattavuus.	Resurssien käytettävyys.
	Arviointikertomuksen laatiminen ja käsittely lain vaatimusten mukaisesti.	Arviointikertomuksen käsittely kunnanvaltuustossa.	
	Tilinpäätöksen käsittely lain vaatimusten mukaan.	Tilinpäätöksen käsittely kunnanvaltuustossa.	Aikataulut, resurssien käytettävyys.
<i>Valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuusilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi</i>	Sidonnaisuusilmoitusten riittävyys ja ajantasaisuus.	Sidonnaisuus-ilmoitusten tiedoksi antaminen kunnanvaltuustolle.	Sidonnaisuus-ilmoitusten puutteellisuus, esteellisyys päätöksenteossa.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokousten lukumäärä		10	13	13	13

Tuloslaskelma

Tarkastuslautakunta

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Henkilöstökulut	-31 367	-31 552	-31 552	-36 776	17 %	-37 327	-37 887
Palvelujen ostot	-30 733	-29 442	-29 442	-42 830	45 %	-43 472	-44 125
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-248	-300	-300	-300	0 %	-304	-309
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 437	-840	-840	-140	-83 %	-142	-144
Muut toimintakulut (sis.)	-55	-55	-55	-55	0 %	-55	-55
Toimintakulut	-63 839	-62 189	-62 189	-80 101	29 %	-81 301	-82 520
Toimintakate	-63 839	-62 189	-62 189	-80 101	29 %	-81 301	-82 520

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut**Sitovuus: valtuusto, brutto****Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Emilia Savolainen****Toiminta-ajatus**

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti työnjakoa halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, mutta niiden saaminen on ollut ajoittain haasteellista.

Ohjaavat ministeriöt MMM ja STM ovat esittäneet näkemyksensä ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden tulevaisuudesta. Ympäristöterveydenhuolto liittyy osaksi hyvinvointialueita vuonna 2026.

Talous

Vuoden 2022 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2022-2024

Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä lupa- ja valvontavirasto Valviralle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saatamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehdyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveystalouden osalta 2020 ja eläinlääkintähuollon osalta 2019. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian vaikutukset tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023
Kokonaishenkilöstö	27	28	30*	29
Vanhuseläketapahtumat	0	0	1	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	1	0

*kahden vuoden osa-aikainen vastaanottoavustaja ja 8kk määräaikainen terveystarkastaja

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Yhteneväiset toimintatavat ja osaamisen varmistaminen	Laatujärjestelmän käyttöönotto	Laatujärjestelmän käyttöönotto	Laatujärjestelmän toimivuus ja käyttöaste
	Henkilöstö osallistuu sisäiseen ja ulkoiseen täydennyskoulutukseen koronavirustilanteen sallimissa puitteissa. Ulkoisessa koulutuksessa saatu tieto jaetaan organisaatiossa eteenpäin	Koulutuspäivien määrä	Jokainen osallistuu oman toimialansa koulutukseen/ Aluehallintoviraston työkokouksiin vuosittain. Osa koulutuksista etäkoulutuksia
Riittävien resurssien varaaminen koko yhteistoiminta-alueelle	Luodaan käytännöt töiden tasaamiseksi ja varmistetaan riittävät resurssit	Tilakäyntien ja pieneläinasiakkaiden määrät eläinlääkäriä kohden	Työmäärä jakautuu mahdollisimman tasaisesti työntekijöiden kesken, jolloin myös sijaisten tarve voidaan optimoida
		Valvontasuunnitelman toteutuminen	Valvontasuunnitelmaa voidaan toteuttaa riittäväällä tasolla ennaltaehkäisevästi

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet Tuotantotavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Terveysvalvonta -tulosityksikön menot €/asukas (Siilinjärvi)*	6,82	9,52	11,10	11,10	11,10
Eläinlääkintähuolto-tulosityksikön menot (Siilinjärvi)**					
€/asukas	17,69	17,22	18,70	18,70	18,70
€/eläinyksikkö	93,06	90,47	96,46	96,46	96,46
Ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto -tulosityksikön bruttokustannus***					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	18,89	17,49	21,17	21,17	21,17
€/eläinyksikkö	45,35	42,08	45,98	45,98	45,98
Ympäristöterveyspalveluiden terveystuotannon - tulosityksikön bruttokustannus****					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	9,65	11,33	13,54	13,54	13,54

* Siilinjärven osuus ulkoisista bruttokustannuksista (kustannuspaikka 5630)

** TA 2022: Siilinjärven osuus yhteistoiminnan ulkoisista bruttokustannuksista + muut eläinlääkintähuollon ulkoiset brutto-kustannukset eli kustannuspaikat 5610, 5611, 5612 ja 5621

***Ainoastaan kustannuspaikka 5610 eli ei sisällä eläinsuojaa, pieneläinpäivystystä eikä toimitilakuluja, mutta sisältää yleiskustannukset (Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset). Vain yhteistoiminta-alue; ei Kuopio

**** Kustannuspaikka 5630, sisältää myös yleiskustannukset (=Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset)

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet Tuotantotavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain				
Kaavi , suurelaimet	212	233	212	212
pienelaimet	554	468	554	554
AVIn viranomaistarkastukset	8	18	8	8
terveydenhuoltokäynnit	16	20	16	16
nautaeläintilat*	37	35	31	31
Lapinlahti , suurelaimet	1 053	1072	1 053	1 053
pienelaimet	920	953	920	920
AVIn viranomaistarkastukset	45	43	45	45
terveydenhuoltokäynnit	32	52	32	32
nautaeläintilat*	144	131	122	122
Rautavaara , suurelaimet	139	143	139	139
pienelaimet	207	239	207	207
AVIn viranomaistarkastukset	4	4	4	4
terveydenhuoltokäynnit	11	11	11	11
nautaeläintilat*	20	19	19	19
Siilinjärvi , suurelaimet	1 171	1174	1 171	1 171
pienelaimet	1 685	1926	1 685	1 685
AVIn viranomaistarkastukset	65	76	65	65
terveydenhuoltokäynnit	30	13	30	30
nautaeläintilat*	61	60	56	56
Tuusniemi , suurelaimet	169	142	169	169
pienelaimet	271	286	271	271
AVIn viranomaistarkastukset	10	9	10	10
terveydenhuoltokäynnit	4	14	4	4
nautaeläintilat*	28	25	23	23

Kuopio, suurelaimet	3 632	3832	3632	3632
pienelaimet	2 300	2221	2300	2300
AVIn viranomaistarkastukset	160	144	160	160
terveydenhuoltokäynnit	209	169	208	208
nautaeläintilat*	330	310	290	290

*TA 2022: Luke tilasto elokuu 2021

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Terveysvalvonnan maksutuotot (vuosimaksu) + 60000 €

Menot

- Vuokrat..... - 6000 €

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	1 500 170	1 438 783	1 438 783	1 556 549	8 %	1 556 549	1 556 549
Myyntituotot (sis)	5 082	6 660	6 660	6 540	-2 %	6 540	6 540
Maksutuotot	95 697	107 000	107 000	163 000	52 %	163 000	163 000
Toimintatuotot	1 600 949	1 552 443	1 552 443	1 726 089	11 %	1 726 089	1 726 089
Henkilöstökulut	-1 733 281	-1 705 765	-1 705 765	-1 847 857	8 %	-1 875 575	-1 903 708
Palvelujen ostot	-144 332	-166 136	-166 136	-175 513	6 %	-178 146	-180 818
Sisäiset palvelujen ostot	-88 008	-89 179	-89 179	-104 929	18 %	-104 929	-104 929
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-30 253	-32 000	-32 000	-32 100	0 %	-32 581	-33 070
Avustukset	-47 915	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 825	-56 662
Muut toimintakulut (ulk.)	-101 228	-95 100	-95 100	-104 450	10 %	-106 017	-107 607
Muut toimintakulut (sis.)	-1 213	-1 213	-1 213	-1 213	0 %	-1 213	-1 213
Toimintakulut	-2 146 230	-2 144 393	-2 144 393	-2 321 062	8 %	-2 354 286	-2 388 008
Toimintakate	-545 281	-591 950	-591 950	-594 973	1 %	-628 197	-661 919

MAASEUTULAUTAKUNTA

6.1.4 Maaseutuhallinto**Sitovuus: valtuusto, brutto***Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen***Toiminta-ajatus**

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maataloudessa eletään voimakasta rakennemuutoksen aikaa. Tilamäärä on vähentynyt yhteistoiminta-alueella kuluneen viiden vuoden aikana keskimäärin 50 tilalla / vuosi. Tilamäärän nopeasta vähentymisestä huolimatta tuotannon taso on säilynyt lähes ennallaan. Maatalousyriyten kannattavuus on sitä vastoin ollut viime vuodet heikko. Tilannetta on pahentanut viimeaikojen raju tuotantokustannusten nousu ja ettei kohonneita tuotantokustannuksia ole pystytty viemään maataloustuotteiden hintoihin. Osa viljelijöistä vastaa kiristyneisiin taloudellisiin edellytyksiin laajentamalla voimakkaasti tuotantoa. Osa jättää toimialan. Osalla tiloista puolestaan monipuolistetaan yritystoimintaa tai mennään palkkatyöhön tilan ulkopuolelle. Haasteelliset ajat ovat näkyneet myös viljelijöiden jaksamisongelmina.

Tilamäärämuutosta merkittävämpää maaseudun elinvoimaisuudelle on kuitenkin tuotannon keskittyminen niille alueille, joilla asianomaista tuotantoa on jo ennestään runsaasti. Paitsi alueittain tuotanto on keskittynyt myös tilojen välillä siten, että suurimpien tilojen osuus tuotannosta on kasvanut.

Työvoiman tarve tulee maaseudulla kasvamaan edelleen. Työvoiman lisätarve kohdistuu maatalouselinkeinon kahtaalta; eläköitymisen kautta työvoimaa poistuu niin yrittäjistä kuin palkkatyöstä ja toisaalta tilakoon kasvu lisää ulkopuolisen työvoiman tarvetta.

Maaseudun kehittämisen suuria trendejä ovat ympäristö, ilmasto, kilpailukyky ja niihin liittyvät innovaatiot. Kiertotaloutta edistävät ratkaisut ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö tarjoaa valtavat mahdollisuudet. Taloudellisen kasvun aikaansaaminen edellyttää uudenlaisia tapoja toimia ja ajatella. Maaseudulla on potentiaalia niin biotalouden kuin luontomatkailun kehitykseen. Maaseutu tarjoaa ratkaisuja niin uudistumiseen, hyvinvointiin kuin ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Puhdas luonto, väljyys, viihtyisä ympäristö ja toimivat palvelut houkuttelevat maaseudulle uusia asukkaita ja muita kävijöitä.

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen viranomaistehtävissä. Maataloustalouteen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita, sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resursien puitteissa sekä erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliitiikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013 -pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 11 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa ja vuodelle 2022 on budjetoitu 0,5 htv määräaikaista henkilöstöä.

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	12,5	11,5	11,5	11	11
Vanhuuseläketapahtumat	1	0	0	1	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	0	1	0

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
<i>Kehitetään aktiivisesti maatilasta yritystoimintaa ja toimintaympäristöä</i>	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Kehittämistoimenpiteet	Osallistutaan maatilayritysten investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämiss Hankkeisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.
<i>Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen ja kehittäminen</i>	Uuden maaseutuohjelman toimeenpanoon liittyvät koulutukset	Koulutuksiin osallistuminen	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava, osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon
<i>Palveluiden hallittu kustannuskehitys / tehostaminen</i>	Uuden ohjelmakauden toimeenpanon vuoksi-resursseja enemmän viranomaistehtäviin Jatketaan yhteistyön tiivistämistä sidosryhmien kanssa kehittämällä asiakaskeskeisiä palvelupolkuja	Edellisen vuoden toimintamenot.	Toimintamenot edellisen vuoden tasolla, painopiste viranomaistehtävissä Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentävää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1694	1 694	1650	1600	1550
Maksetut maataloustuet, M€	58	60	58	58	58
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatilaa / htv	178	188	179	180	180
- €/aktiivimaatila	338	335	354	345	367
- €/peruslohko	14,74	14,63	15,24	14,86	14,86
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	90,06	97,20	97,75	97,50	100
- €/maaseutualueen asukas	2,16	2,25	2,30	2,30	2,30

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Tuloslaskelma

Maaseutulautakunta

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	640 519	647 089	647 089	653 442	1 %	653 442	653 442
Vuokratuotot (ulk.)	3 390	5 000	5 000	27 730	455 %	27 730	27 730
Toimintatuotot	643 909	652 089	652 089	681 172	4 %	681 172	681 172
Henkilöstökulut	-583 613	-577 484	-577 484	-592 407	3 %	-601 293	-610 312
Palvelujen ostot	-23 442	-41 249	-41 249	-46 001	12 %	-46 691	-47 391
Sisäiset palvelujen ostot	-36 482	-39 405	-39 405	-36 653	-7 %	-36 653	-36 653
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-8 502	-9 501	-9 501	-9 472	0 %	-9 614	-9 758
Avustukset	-2 897	-10 000	-10 000	-10 000	0 %	-10 150	-10 302
Muut toimintakulut (ulk.)	-82 907	-81 000	-81 000	-82 730	2 %	-83 971	-85 231
Toimintakulut	-737 844	-758 639	-758 639	-777 263	2 %	-788 372	-799 648
Toimintakate	-93 936	-106 550	-106 550	-96 091	-10 %	-107 200	-118 476

KUNNANHALLITUS

6.1.5 Joukkoliikenne**Sitovuus: valtuusto, brutto***Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen***Toiminta-ajatus**

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2030 -ohjelma tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvuvauhti oli ennen koronaa valtakunnallisesti kärkitasoa. Korona vähensi matkustajamääriä vuonna 2020 Siilinjärven paikallis- ja maaseutuliikenteessä -29,4 %. Vuonna 2021 elpyminen on alkanut hitaasti. Syyskuun 2021 loppuun mennessä paikallisliikenteen matkustajamäärä oli +15 % edellistä vuotta edellä, mutta noin -18 % vuotta 2019 jäljessä. Maaseutuliikenteessä elpyminen on ollut nopeampaa, sillä syyskuun loppuun mennessä matkustajia oli +37 % edellistä vuotta enemmän, mutta edelleen -8 % vuotta 2019 vähemmän. Koulujen lähiopetuksella on ollut suuri merkitys maaseutuliikenteen matkustajamäärään, sillä pääosa maaseutuliikenteen matkustajista on koululaisia.

Vuodelle 2022 talousarvioon on joukkoliikenteen kokonaistoimintakuluiksi arvioitu 2,58 (+0,9%) miljoonaa euroa ja toimintatuotoiksi 1,44 (-24,7%) miljoonaa euroa. Toimintakate olisi siten 1,14 miljoonaa euroa eli +24,2 % enemmän kuin arvio kuluvalle vuodelle. Koronatilanteesta hitaan elpymisen edelleen aiheuttaman lipputulojen vähentymisen lisäksi lipputuloja tulee vähentämään Siilinjärvi-Kuopio välisten matkojen hinnanalennus, josta joukkoliikennelautakunta teki päätöksen 27.5.2021. Tämä näkyy vuoden 2022 talousarviossa kasvaneena toimintakatteenä.

Siilinjärvi-Kuopio lähiliikennealueella matkustajamäärien arvioidaan palautuvan lähelle korona-aikaa edeltävää tasoa vuonna 2022. Vuorotarjonta säilyy hyvänä ja Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälin lippujen hinnanalennuksen arvioidaan houkuttelevan joukkoliikenteen käyttäjiä aikaisempien vuosien tapaan. Lipputuloja arvioidaan kertyvän hinnanalennuksen seurauksena n. 680 000 euroa (-25,7%).

Traficom on myöntänyt kuluvalle vuodelle julkisen henkilöliikenteen perusvaltionavun lisäksi avustusta koronan aiheuttamiin lipputulomenetyksiin. Ensi vuonna lipputuloja arvioidaan kertyvän kuluvaan vuoteen enemmän, mutta jäävän kuitenkin vuoden 2019 tuloista (noin 10 %). Valtionavut vuodelle 2022 tulevat MAL-sopimuksen perusteella, jossa on sovittu perusrahoituksen valtionavusta. Erilliselle koronatuolle lipputulomenetyksiin myös vuodelle 2022 olisi tarvetta kaupunkiseudun joukkoliikenteessä, mutta päätöksiä asiasta ei ole.

Joukkoliikennelautakunnan sekä Kuopion kaupungin organisaatioon perustetun henkilökuljetusyksikön toimintakustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa. Vuonna 2022 Siilinjärven kunnan osuus toimintakustannuksista on 167 000 € (+11,3 %). Kustannuksia kasvattavat mm. Waltti -järjestelmän tuotannossa tapahtuvat muutokset.

Yleistä joukkoliikennetarjontaa täydentää kunnan oma asiointi- ja palveluliikennejärjestelmä Pali. Se palvelee kaikkia kuntalaisia, mutta sen ominaisuuksissa ja kalustossa on otettu huomioon mahdollisimman hyvin vanhusten ja vammaisten tarpeet. Palveluliikenteen nettokustannukset vuonna 2022 pysyvät vuoden 2021 tasolla n. 181 000 eurossa.

ELY-keskuksen hankkiman liikenteen tulot ja kustannukset katetaan viranomaisten kesken rahoitusosuuksilla ja nousukorvauksilla. Siilinjärven kunta osallistuu kunnan kautta kulkevien ELY-liikenteen kustannuksiin yhteensä 48 800 eurolla.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Kuopion kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosäännöt ja joukkoliikennelautakunnan hyväksymä toimintasääntö. Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös joukkoliikennelautakuntaa kolmesti vuodessa. Joukkoliikenteen toiminnan toteutumista ja kustannuksia seurataan myös ELY-keskuksen toimesta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategia ja toiminnan tavoitteet maankäytön sekä palvelurakenteen osalta ovat huomioitu Kuopion seudun joukkoliikenne 2030 -ohjelmassa. Joukkoliikenteen keskeisenä kehittämistavoitteena on asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kasvu: <i>Kasvavan työssäkäyntiliikenteen vaatimukset huomioidaan joukkoliikennetarjonnassa</i>	Palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen.	Asiakastyytyväisyys / vuorotarjonta.	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä
Hyvinvointi: <i>Väestön ja työpaikkojen kasvua sekä sijoittumista vastaava joukkoliikennetarjonta</i>	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä.	Asiakastyytyväisyys / linjastosuunnitelma.	Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta. Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena.
Talous: <i>Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälin hintojen yhtenäistämisen</i>	Sama yhden vyöhykkeen hinta Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälillä.	Päätöksen mukainen yhden vyöhykkeen hinnan toteutus.	Yhden vyöhykkeen hinnan toteutuksen pitkittyminen.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myydyt Waltti-kausiliput (kpl)	2 905	3 100	3 200	3 300	3 350
Joukkoliikenteen nettokustannukset (€/asukas)	53,58	42,50	53,35	53,50	53,75

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Lipunmyyntitulojen vähennys..... - 235 768 €
- Lisäys tuissa ja avustuksissa (KELA-koulumatkatuki ja valtionavustus) + 39 383 €

Menot

- Lisäys Walthi- ja tietojärjestelmäkuluissa + 18 000 €
- Lisäys ELY-liikenteen kuntaosuuksien kustannuksissa + 7 750 €

Tuloslaskelma**Joukkoliikenne**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	596 098	952 968	952 968	717 200	-25 %	717 200	717 200
Myyntituotot (sis)	172 547	221 001	221 001	226 000	2 %	180 000	180 000
Tuet ja avustukset	573 439	465 417	465 417	504 800	8 %	504 800	504 800
Toimintatuotot	1 342 084	1 639 386	1 639 386	1 448 000	-12 %	1 402 000	1 402 000
Henkilöstökulut	-5 621	-5 205	-5 205	-4 809	-8 %	-4 881	-4 954
Palvelujen ostot	-2 436 024	-2 519 287	-2 519 287	-2 555 800	1 %	-2 547 447	-2 585 659
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-8 590	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-21 038	-30 000	-30 000	-18 000	-40 %	-18 270	-18 544
Muut toimintakulut (ulk.)	-9 310	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-2 480 583	-2 554 492	-2 554 492	-2 578 609	1 %	-2 570 598	-2 609 157
Toimintakate	-1 138 498	-915 106	-915 106	-1 130 609	24 %	-1 168 598	-1 207 157

6.1.6 Pelastustoimi

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminta-ajatus

Pohjois-Savon kunnat ovat sopineet pelastustoimen järjestämisestä siten, että Pohjois-Savon alueella pelastustoiminnasta vastaa Kuopion kaupunki. Pelastustoimi toteutetaan alueellisesti lainsäädännön, sisäministeriön päätösten ja ohjeiden, kuntien erityisolosuhteiden sekä aluepelastuslautakunnan päättämän palvelutason mukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Aluepelastuslaitoksen kulukasvu ja sitä kautta Pelastuslaitosten kuntaosuuksien kasvu on maltillinen. Siilinjärven maksuosuuden kasvu on 1,8 %. Taloussuunnitelmaan ei sisälly oleellisia toiminnallisia muutoksia.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Siilinjärven kunnan alueella pelastustoimen resurssit on allokoitu riskinäkökulma huomioon ottaen ja resurssit ovat riittävät. Pelastustoimi kuuluu Kuopion kaupungin hallintorakenteeseen ja riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan käytännön toimet ovat kaupungin vastuulla. Kunnassa sijaitsevassa ja kunnan omistamassa paloasemarakennuksessa on sisäilmaongelma. Paloaseman majoitustilat on väliaikaisesti siirretty tontille sijoitettuihin parakkirakennuksiin. Asian kuntoon saattamiseksi on päädytty rakentamaan uusi paloasemarakennus, joka otettaneen käyttöön 2023.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ei Siilinjärven kuntastrategiasta aiheutuvia vaikutuksia.

Henkilöstö

Henkilöstö on Pohjois-Savon pelastuslaitoksen palveluksessa.

Tuloslaskelma

Pelastustoimi							
	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Henkilöstökulut	-25 855	-27 593	-27 593	-18 500	-33 %	-18 778	-19 059
Palvelujen ostot	-1 657 922	-1 663 630	-1 663 630	-1 742 706	5 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-199	-800	-800	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-1 683 976	-1 692 023	-1 692 023	-1 761 206	4 %	-18 778	-19 059
Toimintakate	-1 683 976	-1 692 023	-1 692 023	-1 761 206	4 %	-18 778	-19 059

6.1.7 Elinvoima- ja konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminta-ajatus

Elinvoima- ja konsernipalvelut sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä, sisäinen tarkastus, elinkeinopalvelut, maankäyttö, kaavoitus ja konserniyhtiöille maksettavat avustukset ja muut korvaukset.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintaympäristössä on tapahtunut paljon muutoksia. Koronaa vaikuttaa maailmanlaajuisesti, Suomessa ja Siilinjärvellä. Kuntatalous on kiristynyt ja näyttää edelleen hyvin huonolta. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma jatkuu vuonna 2021. Talouden ennustettavuus on erittäin huono johtuen koronasta. Kunnan käyttötaloudessa on noin 4 miljoonan vajeus tulojen ja kulujen välillä. Suunnittelukaudella tulisi löytää yhteinen skenaario tulevien vuosien talouden korjaamiseksi.

Väestön kasvu Itä-Suomessa, Pohjois-Savossa ja Siilinjärvellä on haastavaa koko suunnittelukauden aikana, koska muun muassa valtakunnallinen trendi syntyvyyden heikkeneminen vaikuttaa myös Siilinjärven väestön kehitykseen ja palvelutarpeisiin. Siilinjärvellä työttömyys on perinteisesti ollut Pohjois-Savon matalin. Kuitenkin tulevien vuosien Suomen talouden kehitys (BKT:n kasvu) ja korona voivat aiheuttaa työttömyyden kasvua ja verotulojen heikkenemistä.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Elinkeino toiminnan toimintaedellytysten vahvistaminen tulee olemaan entistä vahvemmin toiminnan keskiössä. Yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa voidaan entisestään vahvistaa nopeasti käyttöönotettavilla yritys- ja liikerakennusalueilla. Kasvustrategian työtä pitää jatkaa, jotta kunnan väkiluku ja työpaikat kasvavat edelleen myös tulevaisuudessa. Valittu väestön kasvu on tavoitteena oikea, koska jokaisen kunnan menestys perustuu varsin paljon kasvuun. Riskinä on, onko kunta kokonaisuudessaan houkutteleva uusille asukkaille, työvoimalle ja yrityksille.

Kuntastrategia päivitetään keväällä 2022.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Suunnittelukauden tavoitteilla on tarkoitus vastata kuntastrategian tavoitteisiin kasvu ja hyvinvointi.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SIVOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kasvu: Väestön kasvu	Uusien asuntojen määrä +150/vuosi. Väestömäärä pysyy nykyisellään.	Uudet asunnot. Väestön määrä.	Raakamaan saata vuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus. Syntyvyyden lasku ja Kuopion seudun veto voimaisuus.
Työpaikkamäärän kasvu	+50/vuosi.	Työpaikkojen määrä.	Työvoiman saata vuus. Kuopion seudun vetovoimaisuus.
Talous: Talouden tasapainottamisohjelman onnistumisen	Talousarviossa pysyminen.	Talousarvio.	Tulotason heikkene minen ja menojen kasvu.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Hyvinvointi: Viihtyisä elinympäristö	Laadukas yhdyskuntasuunnittelu	Kokonaisarvio mittareista ja palautteista.	Pystyykö kunta vastaamaan muuttuvan yhteiskunnan vaateisiin? Turvattomuuden lisääntyminen.

Tuloslaskelma 2022

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Hallinto ja kehittäminen	-1 744 469	77 407	-1 667 062
Elinkeinot	-1 004 653	576 075	-428 578
Maankäyttö	-698 029	2 797 270	2 099 241
Kaavoitus	-487 159	12 200	-474 959
Sisäinen tarkastus	-144 273	125 878	- 18395
Konserniyhtiöt	-1 401 700	115 000	- 1286 700
Sitovuustaso yhteensä	-5 480 283	3 703 830	- 1 776 453

Tuloslaskelma

Elinvoima- ja konsernipalveluiden sitovuustaso

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	31 388	30 800	30 800	36 130	17 %	36 130	36 130
Myyntituotot (sis.)	123 231	100 674	100 674	104 128	3 %	52 238	52 238
Maksutuotot	444 789	176 000	176 000	69 000	-61 %	69 000	69 000
Tuet ja avustukset	108 826	128 805	128 805	77 407	-40 %	77 407	77 407
Vuokratuotot (ulk.)	1 924 166	1 874 430	1 874 430	1 885 615	1 %	1 885 615	1 885 615
Muut toimintatuotot	1 109 328	956 550	956 550	1 531 550	60 %	1 531 550	1 531 550
Toimintatuotot	3 741 729	3 267 259	3 267 259	3 703 830	13 %	3 651 940	3 651 940
Henkilöstökulut	-1 383 509	-1 382 226	-1 382 226	-1 515 884	10 %	-1 538 622	-1 561 701
Palvelujen ostot	-1 579 404	-1 747 530	-1 767 530	-1 709 204	-3 %	-1 710 482	-1 736 139
Sisäiset palvelujen ostot	-56 387	-57 282	-57 282	-50 167	-12 %	-50 167	-50 167
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-45 978	-35 620	-35 620	-29 480	-17 %	-29 922	-30 371
Avustukset	-381 165	-496 500	-576 500	-866 800	50 %	-879 802	-892 999
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 420 938	-1 363 624	-1 363 624	-1 244 351	-9 %	-1 263 016	-1 281 962
Muut toimintakulut (sis.)	-74 318	-64 397	-64 397	-64 397	0 %	-64 397	-64 397
Toimintakulut	-4 941 699	-5 147 179	-5 247 179	-5 480 283	4 %	-5 536 409	-5 617 736
Toimintakate	-1 199 970	-1 879 920	-1 979 920	-1 776 453	-10 %	-1 884 469	-1 965 796
Poistot ja arvonalentumiset	-2 058 668	-184 302	-184 302	-115 898	-37 %	-190 898	-186 322

Hallinto ja kehittäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hallinto ja kehittäminen -tulosalueen tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle tuottamalla laadukasta informaatiota päätöksenteon ja johtamisen pohjaksi sekä huolehtimalla asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä moitteettomasti. Kunnan kokonaiskehityksen, kunnan sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden sekä alueellisen kehityksen seuraaminen ja reagoiminen oikea-aikaisesti tarvittaviin muutostarpeisiin on olennainen tulosalueen toiminnan painopistealueista.

Kuntaviestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kuntastrategian toteutumista ja toimia kunnan ja sen asukkaiden hyväksi. Viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla palveluita ja toimintaa voidaan kehittää enemmän asiakastarpeita vastaaviksi. Monikanavaisen viestintäosaamisen vahvistaminen on keskeinen toiminnan painopistealue samoin kuin ihmisten rohkaisu ja ohjaaminen uusien asiointi- ja palvelutapojen käyttöönottoon viestinnän keinoin. Vuoden 2022 aikana toteutetaan Siilinjärven kunnan brändiuudistus päivitettävän kuntastrategian pohjalta.

Kunnan kokonaiskehitys pohjautuu strategisten tavoitteiden kasvuun, hyvinvoinnin ja talouden myönteiseen kehittymiseen. Kehittämistoiminnan painopiste rakennetaan kuntastrategian näkökulmasta. Kehityshankkeita suunnitellaan, kartoitetaan, analysoidaan ja raportoidaan saaden kokonaisarvio ja tieto, kuinka eri projektit ja hankkeet tukevat kuntastrategiaa. Kunnan oman kehittämistoiminnan lisäksi painopisteenä on tukea ja edistää kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saamista osallistamalla projektien suunnitteluun ja tukemalla projektien onnistumista.

Hyvinvoinnin edistämistä suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisesti ja poikkihallinnollisesti. Hyvinvoinnin edistämällä pyritään mahdollistamaan ja tukemaan kuntalaisten hyvinvointia. Vuonna 2021 vastuu kunnan hyvinvoinnin edistämisen suunnittelusta ja koordinoinnista siirtyi sosiaali- ja terveystaloukselta keskuhallintoon, hallinnon ja kehittämisen -tulosalueeseen. Hallinnon ja kehittämisen -tulosalueella hyvinvointisuunnittelussa toimii yksi hyvinvointisuunnittelija. Tällä rakennemuutoksella ennakoitaan vuoden 2023 toteutuvaa hyvinvointialueuudistusta, missä hyvinvoinnin edistäminen jää kunnan tehtäväksi. Hyvinvointisuunnittelun sisällöllinen toteuttaminen, tavoitteet ja seuranta esitetään luvussa 2. Kuntastrategia 2025: Hyvinvointi.

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	4*	4*	5	5	5

*) Nuoret Pystyy -hankkeessa yksi määräaikainen hanketyöntekijä

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Kuntastrategian toteuttaminen	Kuntastrategian uudistaminen / päivittäminen	Kuntastrategian hyväksyminen kunnanvaltuustossa	Toukokuu 2022
Kunnan kehitystoiminnan (projektit ja hankkeet) edistäminen kuntastrategian näkökulmasta	Kehityshankkeiden eteenpäin vieminen yhteisen tiedon paremmalla jakamisella ja toimintatapojen kehittämällä.	Kokonaisarvio, kuinka kunnan projektit ja hankkeet tukevat kuntastrategiaa.	Kuntastrategiaa tukevat projektit ja hankkeet.
Tuetaan kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saamista	Osallistuminen kolmannen sektorin projektin suunnitteluun ja rahoittamiseen	Kolmannen sektorin toimijoiden toteutuneet hankkeet.	Kunnan erillisrahoitus vähintään kahdessa hankkeessa.

Uuden kuntabrändin toteuttaminen	Kuntabrändin uudistaminen	Kuntabrändin hyväksyminen kunnanhallituksessa	Vuoden 2022 loppuun mennessä.
Kunnan hyte-rakenteiden kehittäminen	Määritellään ja päivitetään hyte-rakenteet ennakkoimaan tulevaa hyvinvointialueuudistusta	Uudet hyte-rakenteet hyväksytyt kunnan johtoryhmässä	Vuoden 2022 loppuun mennessä

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Hyvinvointisuunnittelu + 50 000 €
- Viestintä ja markkinointi + 46 700 €

Tuloslaskelma

Hallinto- ja kehittäminen

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Tuet ja avustukset	107 026	128 805	128 805	77 407	-40 %	77 407	77 407
Muut toimintatuotot	4 215	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	111 241	128 805	128 805	77 407	-40 %	77 407	77 407
Henkilöstökulut	-525 617	-519 434	-519 434	-616 124	19 %	-625 366	-634 746
Palvelujen ostot	-964 748	-1 028 996	-1 048 996	-980 086	-7 %	-994 787	-1 009 709
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-12 691	-11 900	-11 900	-13 310	12 %	-13 510	-13 712
Avustukset	-24 865	-36 500	-36 500	-36 800	1 %	-37 352	-37 912
Muut toimintakulut (ulk.)	-175 799	-45 250	-45 250	-45 885	1 %	-46 573	-47 272
Muut toimintakulut (sis.)	-59 666	-52 264	-52 264	-52 264	0 %	-52 264	-52 264
Toimintakulut	-1 763 386	-1 694 344	-1 714 344	-1 744 469	2 %	-1 769 852	-1 795 616
Toimintakate	-1 652 145	-1 565 539	-1 585 539	-1 667 062	5 %	-1 692 445	-1 718 209
Poistot ja arvonalentumiset	-15 197	-18 237	-18 237	0	-100 %	0	0

Elinkeinot

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: elinkeinopäällikkö Pekka Turunen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Radantaukselle ja Rissalaan kaavoitettujen yritystonttien esirakentamista jatketaan. Luovutettavilta tonteilta edellytetään hyvää rakennettavuutta. Rakentamisessa on pyrittävä hyödyntämään muilta työmailta saatavia hyödyntämiskelpoisia maa-aineksia. Oikeakätisen pienyritystonttien tyylisiä ratkaisuja pyritään luomaan lisää uusien asuinalueiden kaavoituksen yhteydessä. Rissalan alueen odotetaan täyttyvän huolimatta Finpulpin tehdashankkeen kariuduttua.

Siilinjärvellä tarvitaan edelleen toimitilarakentamista erikoistavarakaupan ja palveluyritysten tarpeisiin niin keskustaajamaan kuin Etelä-Siilinjärvelle.

Työpaikkojen kasvu perustuu edelleen paljolti teollisuusyritysten ja hoivapalvelujen kasvuun. Kunta toimii kiertotalouden liiketoiminnan mahdollistajana.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Työpaikkamäärän kasvu	Rakentamisen edistäminen.	Rakennushankkeet.	Viisi hanketta.
Liikekeskustojen vetovoimaisuuden parantaminen	Investointien edistäminen.	Uudet erikoistavara-kaupan/palveluyritysten liikerakennuspai- kat.	1 hanke / vuosi.

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Työpaikkamäärän muutos	+44	+50	+40	+40	+40
Teollisten työpaikkojen määrä	-20	+30	+30	+30	+30
Luovutetut tontit ja toimitilat	+10	+6	+4	+6	+6

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Vähennys EU-hankkeiden yhteistoiminta-/kuntaosuuksissa - 14 000 €

Tuloslaskelma

Elinkeinot

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	11 221	9 000	9 000	5 500	-39 %	5 500	5 500
Tuet ja avustukset	1 800	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	574 578	574 570	574 570	570 575	-1 %	570 575	570 575
Toimintatuotot	587 599	583 570	583 570	576 075	-1 %	576 075	576 075
Henkilöstökulut	-61 419	-70 867	-70 867	-81 283	15 %	-82 502	-83 740
Palvelujen ostot	-221 143	-311 215	-311 215	-298 658	-4 %	-303 138	-307 685
Sisäiset palvelujen ostot	-440	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-16 735	-9 500	-9 500	-3 100	-67 %	-3 146	-3 194
Avustukset	-300	-20 000	-20 000	-20 000	0 %	-20 300	-20 605
Muut toimintakulut (ulk.)	-625 356	-599 200	-599 200	-601 430	0 %	-610 451	-619 608
Muut toimintakulut (sis.)	-2 599	-182	-182	-182	0 %	-182	-182
Toimintakulut	-927 991	-1 010 964	-1 010 964	-1 004 653	-1 %	-1 019 720	-1 035 013
Toimintakate	-340 392	-427 394	-427 394	-428 578	0 %	-443 645	-458 938
Poistot ja arvonalentumiset	-40 898	-40 898	-40 898	-40 898	0 %	-40 898	-36 322

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maapolitiikka

Maankäyttöpoliittinen ohjelma on hyväksytty vuonna 2010. Siinä on asetettu tavoitteet maankäyttöpoliittikan hoidolle, maanhankinnalle ja luovutukselle. Tavoitteeksi maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu kymmenen vuoden kaavoitustarvetta vastaava määrä. Raakamaareserviä on saatu vuoden 2021 aikana kasvatettua noin 83 hehtaaria. Raakamaan hankintaa on jatkettava aktiivisesti, jotta raakamaa riittää kaavoituksen käyttöön. Vuonna 2020 käynnistetty maankäyttöpoliittisen ohjelman päivittäminen, siten että se tulee käsiteltäväksi kuntastrategian päivityksen yhteydessä. Maanhankinta edellyttää resursseja ja panostusta, suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä, jotta luodaan edellytykset vetovoimaiselle taloudellisesti kestäväälle kaavoittamiselle ja tonttutuotannolle.

Maapolitiikkaa hoidetaan siten, että asuinrakennuspaikkoja luovutetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Talousarviovuonna 2022 Pyöreälahden asemakaava-alueelta jaetaan viimeisen vaiheen omakotirakennuspaikkoja ja Taivallahden asemakaava-alueelta omakotirakennuspaikkoja jaetaan valmistuneen kunnallistekniikan piiristä. Vuorelan alueelta jaetaan kerrostalorakennuspaikkoja vuorelantien ja moottoritien väliseltä alueelta.

Paikkatietopalvelut

Laajamittainen kunnan paikkatietojärjestelmän uusimishankkeen loppuunsaattaminen on yksikön painopistealueena. Hankkeen päätavoitteena on muuttaa työläästi ylläpidettävä tiedostopohjainen järjestelmä tietokantapohjaiseen järjestelmään sekä luoda edellytykset tiedon tehokkaaseen ylläpitoon, julkaisuun ja sähköiseen asiointiin. Järjestelmän uusimistyö vaikuttaa maaomaisuuden hallintaan, kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun työvälineisiin. Hanke etenee suunnitellusti rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun sähköisen lupapalveluiden ja kaavoituksen ohjelmistojen käyttöönotosta maaomaisuuden hallinnan ja sähköisen tonttihaun palveluiden käyttöönottoon. Paikkatietopalvelut tarjoavat kunnan organisaation sisällä merkittävää tukipalvelua paikkatiedon hyödyntämisessä, palvelujen ja teknisten ratkaisuiden kehittämisessä, ohjelmiston käytön ja kouluttamisen muodossa. Hanke on edennyt hyvin vuoden 2021 aikana ja hanketta jatketaan vuoden 2022 aikana, jotta paikkatietojärjestelmä saadaan laajamittaisesti tuotantokäyttöön.

Asuntotoimi

Kunnan asuntotoimen tehtävät siirrettiin vuoden 2020 alusta maankäytön tulosalueelle (ennen talous- ja tukipalveluissa).

Kunnalla on vastuu alueensa asunto-olojen yleisestä kehittämisestä. Asunto-olojen kehittämisessä merkittäviä asuntopoliittisia välineitä ovat maapolitiikka, kaavoitus, yhdyskuntarakenteen ja palvelujen kehittäminen sekä kunnan omistamien tonttien luovutus asuntorakentamiseen.

Asuntotoimi edistää kuntalaisten ja kuntaan muuttajien tarpeita vastaavaa kohtuuhintaista ja kohtuuta-soista asuntotuotantoa sekä pyrkii poistamaan puutteellista asumista välittämällä kunnan ja valtion avustuksia, korkotukea ja lainoja tuotantoon, hankintaan ja perusparannukseen, tiedottamalla asumis- ja rahoitusmahdollisuuksista ja valvomalla alan yhteisöjen toimintaa.

Siilinjärven väestön ikärakenne merkitsee kasvua varttuneimmista ikäluokissa. Tämä edellyttää ikääntyvien kuntalaisten kotona pitkään asumisen mahdollistamiseksi varautumista uustuotantoon, asuntokannan perusparantamiseen ja asuinympäristön esteettömyyden edistämiseen.

Korjaus- ja energia-avustusten käsittelyn siirryttyä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen hoidettavaksi, kunnat voivat edelleen antaa yleiseen toimialaansa perustuen avustuksiin liittyvää neuvontaa, auttaa korjaustarpeen arvioinnissa tai hakemusten teossa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	10	10	10	10	10

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Maankäyttöpolitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvutavoitetta	Maankäyttöpoliittisen ohjelman päivittämisen valmistelu ohjausryhmän hyväksymän suunnitelman mukaisesti.	Valmiusaste	Ohjelman päivittäminen etenee aikataulun mukaisesti (luonnos kevät 2021, käsittely syksy 2021, viimeistely ja hyväksyminen kuntastrategian yhteydessä).
	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Raakamaareservi	Kymmenen vuoden tarvetta vastaava.
Riittävä ja monipuolinen rakentamiskelpoinen rakennuspaikkavaranto asuntorakentamiselle	Pyöreälahden asema-kaavan rakennuspaikkojen ja Taivallahden asema-kaava-alueen rakennuspaikkojen jakaminen.	Jaettavien rakennuspaikkojen lukumäärä.	40 asuinrakennuspaikkaa.
		Toteutuneiden rakennuspaikkojen luovutusten määrä suhteessa jaettavissa oleviin.	80 %
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen.	Jaettavien rakennuspaikkojen lukumäärä.	2-4 paikkaa
	Kerrostalarakennuspaikkojen jakaminen.	Jaettavien rakennuspaikkojen lukumäärä.	2 paikkaa
Paikkatietopalvelut turvaa maaomaisuuden hallinnan, karttatuotannon, kaavoituksen, lupaviranomaisten sekä kunnallistekniikan suunnittelun paikkatietoteknisen palvelukyvyn	Paikkatietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto suunnitellun vaiheistuksen mukaan.	Järjestelmän käyttöönoton tilanne.	Järjestelmä käyttöön otettu 2021-2022 maaomaisuuden (maaomaisuuden hallinta, kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun (lupakäsittely ja sähköinen asiointi))

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Hankittu raakamaata (ha)	-	-	50	50	50
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)		50	50	50	50
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)		40	40	40	40
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)		50	50	50	50

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Kerrostalarakennuspaikkojen ja rivitalorakennuspaikkojen luovutus kysynnän kasvaessa +400 000 €

Tuloslaskelma

Maankäyttö

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	4 602	600	600	9 430	1 472 %	9 430	9 430
Myyntituotot (sis.)	200	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	433 010	164 000	164 000	57 000	-65 %	57 000	57 000
Vuokratuotot (ulk.)	1 243 700	1 185 860	1 185 860	1 200 040	1 %	1 200 040	1 200 040
Muut toimintatuotot	1 104 356	955 800	955 800	1 530 800	60 %	1 530 800	1 530 800
Toimintatuotot	2 785 868	2 306 260	2 306 260	2 797 270	21 %	2 797 270	2 797 270
Henkilöstökulut	-460 232	-437 166	-437 166	-447 432	2 %	-454 143	-460 956
Palvelujen ostot	-72 179	-143 042	-143 042	-91 125	-36 %	-92 492	-93 879
Sisäiset palvelujen ostot	-38 572	-39 197	-39 197	-35 132	-10 %	-35 132	-35 132
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-14 458	-11 620	-11 620	-10 920	-6 %	-11 084	-11 250
Muut toimintakulut (ulk.)	-78 198	-62 534	-62 534	-101 596	62 %	-103 120	-104 667
Muut toimintakulut (sis.)	-11 925	-11 824	-11 824	-11 824	0 %	-11 824	-11 824
Toimintakulut	-675 563	-705 383	-705 383	-698 029	-1 %	-707 795	-717 708
Toimintakate	2 110 306	1 600 877	1 600 877	2 099 241	31 %	2 089 475	2 079 562
Poistot ja arvonalentumiset	-8 500	-125 167	-125 167	-75 000	-40 %	-150 000	-150 000

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaavoituksella luodaan mahdollisuudet väestön ja työpaikkojen suunnitelmalliselle kasvulle. Kestävän kehityksen mukainen maankäytön suunnittelu edellyttää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja täydennysrakentamista nykyistä infrastruktuuria hyödyntäen. Liikkumistarpeiden vähentäminen ja mahdollisuus joukkoliikenteen käyttämiseen on ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta tärkeää uusien alueiden ja palveluiden sijoittamisessa.

Tekeillä olevissa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2.vaiheessa ja kaupunkiseutusuunnitelmassa annetaan suuntaviivat Kuopion seudun kestäväälle yhdyskuntakehitykselle ja elinvoiman lisäämiselle. Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteena on seudun MAL-sopimuksen mukainen ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kaupunkiseutukehitys, joka tukee kunkin alueen veto- ja pitovoimaa sekä luo edellytyksiä elinkeinojen kehittämiseen.

Taajamien yleiskaavoja päivitetään kasvutarpeiden, muuttuvan toimintaympäristön ja kunnan maanhankinnan etenemisen mukaisesti. Etelä-Siilinjärven yleiskaavassa uudet alueet painottuvat Viitosen varteen puolustusvoimien aluetarpeiden kasvaessa Joensuuntien varressa. VT5:n Siilinjärvi-Alapitkä linjausratkaisu mahdollistaa Kirkonkylän pohjoispuolisten alueiden yleiskaavoittamisen ja Pöljän pohjoisten osien kyläyleiskaavoittamisen. Yara tutkii vuoden 2035 jälkeisiä laajentumisvaihtoehtoja YVA-prosessissa, jonka aikana aletaan valmistella myös yleiskaavaa kaivos- ja tehdastoiminnalle.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle Viitosen varteen nykyiset palveluresurssit huomioiden. Lisäksi tulee mahdollistaa haja-asutusalueilla suunnittelutarveratkaisut lisärakentamisessa. Työpaikka-alueita laajennetaan kunnan hankkimia maita asemakaavoittamalla. Tulevaisuuden haasteena on saada osoitettua kaavoihin myös kiertotalouden tarpeisiin soveltuvia rakennuspaikkoja.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Yleiskaavat ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Etelä-Siilinjärven yleiskaavan päivittäminen.	Valmiusaste	Yleiskaava hyväksytty.
	Yaran yleiskaava		Yleiskaava valmisteilla
	Pohjois-Pöljän ranta- ja kyläyleiskaava		Yleiskaava valmisteilla
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpienaloalue (Kasurila).	Valmiusaste	Asemakaava hyväksytty.

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Haapamäki).		Asemakaava hyväksytty.
		Kaavallinen valmius asuntorakentamiseen.	Kolmen vuoden tarvetta vastaava.
Riittävä asemakaava-varanto palvelu- ja yritysraikentamiselle	Rissalan yritysalueen asemakaavan muutos	Valmiusaste	Asemakaava hyväksytty
	Radantauksen yritysalueen laajentaminen		Asemakaavaluonnos
		Kaavallinen valmius palvelu- ja yritysraikentamiseen.	Viiden vuoden tarvetta vastaava.

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	1/7	-	-	-	-
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Hyväksytyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	980	500	800	300	300
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä	1	1	1	-	1
Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet					
Hyväksytyjä asemakaavoja (ha)	44,51	50	70	50	50
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1791	1 800	1860	1910	1960
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	1	1	1	-	1

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Kaavoitus

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	5	200	200	200	0 %	200	200
Maksutuotot	11 779	12 000	12 000	12 000	0 %	12 000	12 000
Toimintatuotot	11 784	12 200	12 200	12 200	0 %	12 200	12 200
Henkilöstökulut	-303 617	-319 309	-319 309	-334 509	5 %	-339 526	-344 619
Palvelujen ostot	-63 866	-114 263	-114 263	-113 315	-1 %	-115 015	-116 740
Sisäiset palvelujen ostot	-17 376	-18 085	-18 085	-15 035	-17 %	-15 035	-15 035
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-887	-2 300	-2 300	-1 800	-22 %	-1 827	-1 854
Muut toimintakulut (ulk.)	-25 243	-22 500	-22 500	-22 500	0 %	-22 837	-23 180
Toimintakulut	-410 989	-476 457	-476 457	-487 159	2 %	-494 241	-501 429
Toimintakate	-399 205	-464 257	-464 257	-474 959	2 %	-482 041	-489 229

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on omalla riippumattomalla ja objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan arvioida kuntakonsernin riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan kuntaorganisaation tavoitteiden saavuttamista ja tuottaa organisaatiolle lisäarvoa.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa.

Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman vahvistaminen ja toteuttaminen. Erikseen kohdennetut tarkastukset.	Sisäiset tarkastukset.	Vuosisuunnitelman mukaisten tarkastusten toteuttaminen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteke.

Tuloslaskelma

Sisäinen tarkastus

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	15 555	21 000	21 000	21 000	0 %	21 000	21 000
Myyntituotot (sis)	123 031	100 674	100 674	104 128	3 %	52 238	52 238
Muut toimintatuotot	757	750	750	750	0 %	750	750
Toimintatuotot	139 344	122 424	122 424	125 878	3 %	73 988	73 988
Henkilöstökulut	-32 625	-35 450	-35 450	-36 536	3 %	-37 084	-37 641
Palvelujen ostot	-117 759	-106 014	-106 014	-106 020	0 %	-83 250	-84 499
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-756	-300	-300	-350	17 %	-355	-361
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 390	-290	-290	-1 240	328 %	-1 259	-1 277
Muut toimintakulut (sis.)	-127	-127	-127	-127	0 %	-127	-127
Toimintakulut	-155 657	-142 181	-142 181	-144 273	1 %	-122 075	-123 905
Toimintakate	-16 314	-19 757	-19 757	-18 395	-7 %	-48 087	-49 917

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Omistajaohjauksen vahvistamisen tavoitteena on kunnan tytäryhteisöjen entistä parempi palvelukyky ja kustannustehokkuus. Konserniyhtiöt, joille kunta maksaa toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja muihin ylläpitokuluihin, on siirretty omaksi tulosalueekseen talousarviosta 2016 alkaen. Ne ovat aiemmin sisältyneet useammalle eri palvelualueelle. Varsinaiset konserniyhtiöiden tavoitteet ym. tekstit löytyvät kohdasta 3.2.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Riittävä määrä vuokra-asuntoja / Kotipolku Oy	Uusien asuntojen rakentaminen.	Valmistuneiden asuntojen määrä	25 asuntoa/vuosi
Työpaikkojen määrän kasvu / Koy Isoharja	Käyttöasteen pitäminen nykyisellä 95%:n tasolla, uuden monitoimirakennuksen investointipäätös ja rakennuttaminen	Käyttöaste. Investointipäätös	Nykytaso tai parempi Rakentamisen aloittaminen
Laadukkaat palvelut / Siilinjärven Uimala Oy ja Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy	Palveluiden ja toimintaympäristön ylläpitäminen sekä kehittäminen. Peruskorjauksen toteuttaminen.	Asiakastyytyväisyys Valmiusaste	Hyvä Tarvittavat päätökset on tehty ja rahoitus on saatu sekä työmaa on käynnissä.
Talous / Siilinjärven Pysäköinti Oy	Talouden seuranta ja tarvittavat toimenpiteet.	Talousmittarit	Yhtiön talous pysyy nykytasossa.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Konserniyhtiöt

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	5	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	105 888	114 000	114 000	115 000	1 %	115 000	115 000
Toimintatuotot	105 893	114 000	114 000	115 000	1 %	115 000	115 000
Palvelujen ostot	-139 710	-44 000	-44 000	-120 000	173 %	-121 800	-123 627
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-451	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-356 000	-440 000	-520 000	-810 000	56 %	-822 150	-834 482
Muut toimintakulut (ulk.)	-511 952	-633 850	-633 850	-471 700	-26 %	-478 776	-485 957
Toimintakulut	-1 008 112	-1 117 850	-1 197 850	-1 401 700	17 %	-1 422 725	-1 444 066
Toimintakate	-902 220	-1 003 850	-1 083 850	-1 286 700	19 %	-1 307 726	-1 329 066
Poistot ja arvonalentumiset	-1 994 073	0	0	0	0 %	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA

6.2 SIVISTYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuorisola ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-ajanaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sivistyspalveluiden toiminnan painopisteet on johdettu kuntastrategiasta. Sivistyspalvelut ovat keskeisessä roolissa kuntastrategian hyvinvointitavoitteen toteuttamisessa. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen sekä osallisuuden lisääminen. Kuntastrategian tavoite talouden hallinnasta asettaa ydintoiminnoille reunaehdoja.

Syntyvyyden lasku

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2020 syntyi 164). Muuttoliike on kuitenkin osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Toisiksi lasten määrän vähentyminen on näkynyt ennen kaikkea varhaiskasvatuksessa. Opetuspalveluissa lasten määrän vähentyminen näkyy vasta vuosina 2025–30. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin vähentämään palvelutarvetta vastaavasti.

Lakimuutosten vaikutus toimintaan

Varhaiskasvatuksessa asiakasmaksukertymä pienenee, koska lakimuutoksella pienennettiin perheiden maksamia asiakasmaksuja 1.8.2021 alkaen. Asiakasmaksujen pieneminen realisoituu täysimääräisenä vuonna 2022. Osaltaan asiakasmaksuja vähentää myös lasten määrän pieneminen kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Vuoden 2021 talousarviokäsittelyn yhteydessä leikattiin yksityisen varhaiskasvatuksen asiakassetelikuluja ja tarkoitukseen varatut määrärahat eivät ole riittäneet. Vuoden 2022 talousarviossa asiakassetelikulut on laskettu yksityisen varhaiskasvatuksen nykyisen volyymin mukaisesti.

Hallitus on antanut eduskunnalle käsiteltäväksi varhaiskasvatuslain muutoksen, jolla säädetään varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta saada tarvitsemaansa pedagogista tukea sekä annettavan tuen rakenteesta. Varhaiskasvatuslain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2022.

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Uudistus tulee voimaan portaattain 1.8.2021 lähtien. Oppivelvollisuuden nouseminen tarkoittaa mm. sitä, että toisen asteen koulutuksesta (esim. lukiokoulutus) tulee opiskelijalla maksutonta. Maksuttomuus laajenee 1.8.2022 alkaen koskemaan perusopetuksen keväällä 2022 päättäneitä. Kokonaisuudessaan toisen asteen koulutus on maksutonta 1.8.2023 alkaen.

Hallitus on antanut eduskunnalle käsiteltäväksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksen, jolla säädetäisiin sitovasta kuraattorimitoituksesta. Mitoituksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2022. Lakimuutoksen takia kuraattoripalveluita vahvistetaan, mihin on talousarviossa määrärahavaraus.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset muutokset

Kansalaisopiston osalta selvitetään yhdistymistä Kuopion kansalaisopiston kanssa. Selvitys on tarkoitus saada lopulliseen päätöksentekoon alkuvuoden 2022 aikana.

Liikuntapalveluissa on havaittu selkeä tarve liikunta- ja hyvinvointineuvonnalle. Tulevassa hyvinvointialueuudistuksessa ko. toimintaa jää peruskuntiin. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisen myötä liikunta- ja hyvinvointineuvonnan toteuttaminen vuoden 2023 alusta tulee suunnitella vuoden 2022 aikana.

Nuorisotoimessa kehitetään uusia työmuotoja. Talousarvio sisältää määrärahan Walkers-toimintaan ja skeittitoiminnan kehittämiseen.

Vapaa-aikapalveluiden osalta korostuu yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Lisäksi vapaa-aikapalveluissa kehitetään kuntalaisia osallistavia työmuotoja.

Hyvinvointialueeseen valmistautuminen ja perhekeskustoimintamallin käyttöönotto

Tuleva hyvinvointialue vaikuttaa monin tavoin sivistyspalveluiden toimintaan. Sote-palvelut ovat keskeinen yhteistyökumppani varmistettaessa lasten ja nuorten hyvinvointia. Hyvinvointialueen perustaminen vaikuttaa myös sivistyspalveluiden henkilöstöön, kun tähän asti opetuspalveluiden työntekijöinä toimineet kuraattorit siirtyvät hyvinvointialueen työntekijöiksi vuoden 2023 alusta lukien.

Siilinjärvellä on hyväksytty perhekeskustoimintamalli, joka otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana. Perhekeskus tarkoittaa palvelujen kokonaisuutta, joka sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnatut hyvinvointia ja terveyttä sekä kasvua ja kehitystä edistävät sekä varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut. Perhekeskus yhteensovittaa kunnan sekä järjestöjen ja seurakuntien palveluita ja toimintaa. Perhekeskuksen ydinpalvelut muodostuvat lasten ja perheiden sote-palveluista. Sivistystoimenpalvelut (esim. perusopetus ja varhaiskasvatus) ovat osa ydinpalveluiden yhteistyöverkostoa. Vuoden 2022 aikana vahvistetaan yhteensovitettujen palveluiden luomista yhdessä kunnan sote-palvelualueen ja järjestöjen kanssa. Tämä luo pohjaa yhteistyölle hyvinvointialueen kanssa vuodesta 2023 eteenpäin.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilmaongelmat ovat yksi keskeinen haaste sivistyspalveluiden palvelualueella. Useat päiväkodit, koulut, kirjasto ja kansalaisopisto toimivat sisäilmaltaan ongelmallisissa tiloissa. Osa päiväkodeista ja kouluista toimii väistötiloissa. Talousarviovuoden aikana jatketaan Siilinkosken päiväkodin, Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun investointien suunnittelua ja päiväkodin osalta aloitetaan investoinnin toteuttaminen.

Keskeiset talouden muutokset

Tulokertymä pienenee sivistyspalveluissa noin 291 000 euroa vuodesta 2021. Merkittävimmin vähenee varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset.

Henkilöstökulut kasvavat noin 315 000 euroa (1,1 %). Henkilöstökuluja laskee varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen vähentymisen myötä saatavat henkilöstösäästöt ja kirjastotoimen henkilöstövähennykset. Henkilöstökuluja lisää puolestaan palkankorotusvaraus (1 %), hankehenkilöstö sekä kuraattoripalveluiden vahvistaminen.

Merkittävin määrärahalisäys kohdistuu varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannuksiin. Tähän on varattu 886 000 euroa enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Tarve määrärahan lisäämiseen johtuu useista eri syistä: vuosi 2021 on alibudjetoitu, asiakasmaksujen aleneminen kohottaa palvelusetelikustannuksia ja lasten määrä yksityisessä varhaiskasvatuksessa kasvaa. Syntyvyyden alhaisuuden takia lasten kotihoidon tukeen varattua määrärahaa voidaan pienentää noin 240 000 euroa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tunnistetut riskit

Koronaviruksen vaikutukset

Pitkittynyt koronavirusepidemia on voinut vaikuttaa pitkäkestoisesti kuntalaisten hyvinvointiin. Tällä hetkellä on selviä viitteitä siitä, että tilanteella on ollut vaikutusta mm. lasten ja nuorten hyvinvointiin. Riskiä voidaan hallita suunnatuilla tukitoimilla. Opetuspalvelut on saanut valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamien ongelmien tasoittamiseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.

Sisäilmaongelmat

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu. Sisäilmaongelmat aiheuttavat seuraavat riskit:

- Ilmenee uusia sisäilmaongelmia tai entiset pahenevat, jolloin joudutaan hankkimaan uusia väistötiloja tai supistamaan toimintaa.
- Tehtyjen sisäilmakorjauksien onnistuminen.
- Henkilöstön ja asiakkaiden terveydelliset ongelmat, lisääntyvät sairauspoissaolot.

Sisäilmaongelmien aiheuttamaa riskiä voidaan pienentää asianmukaisilla väistötiloilla sekä korjausten asianmukaisella suunnittelulla, joka huomioi korjaamisen turvallisuuden sekä on mahdollisimman kustannustehokas. Talousarviossa ei ole varauduttu hankkimaan lisää väistötiloja.

Varhaiskasvatuspalvelujen tarve ja yksityisten palveluntuottajien tarjonta

Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen muuttuminen ennustettujen lapsimäärien, lainsäädännön tai työtilastilanteen muuttuessa luo riskin palvelutarpeen kysyntään. Palveluiden tarjontaan vaikuttaa kunnallisen tarjonnan lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjonta. Mahdollisina seurauksina on, että erilaisia varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ei ole riittävästi vastaamaan perheiden palvelutarpeisiin tai syntyy ylikapasiteettia. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistaudutaan reagoimaan lapsimäärän muuttumiseen nopeallakin aikataululla.

Lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on ollut jo pitkään kasvava. Perusopetuksessa jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea opintoihin. Haasteena on tällä hetkellä erityisopetuksen resurssien riittävyys. Talousarviossa ei ole varauduttu erityisopetuksen lisäämiseen. Nuorten haasteet näkyvät myös nuorisopalveluissa. Olisi ensi arvoisen tärkeää, että näihin ongelmiin pystyttäisiin vastaamaan, koska lasten ja nuorten pahoinvoinnilla on kauaskantoiset seuraukset.

Pätevän henkilöstön saatavuus

Rekrytointivaikeudet koskevat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja tiettyjä opettajaryhmiä (esim. erityisopettajat). Pula pätevistä henkilöstöstä voi näkyä palveluntuotannon laadun heikkenemisenä. Riskinhallinnan näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että palkkaus ja työn tekemisen olosuhteet (esim. työympäristön turvallisuus, esimiestyö) ovat alueellisesti kilpailukykyiset.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian kasvun tavoite tarkoittaa sivistyspalveluissa toisaalta sitä, että palvelualue on varautunut asukasmäärän ja siten asiakasmäärän kasvuun. Toisaalta korkeatasoiset sivistyspalvelut toimivat vetovoimatekijänä ja siten edistävät kunnan kasvua. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen. Tällä hetkellä haastetta aiheuttavat toimitilaverkon sisäilmaongelmat, joiden korjaaminen on keskeistä talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Fyysiset tilat ovat yksi osa palvelun laatua.

Sivistyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mitä toteutetaan palvelualueella toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Tällöin painotetaan ennalta ehkäisyä sekä varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmissa keskeisessä osassa on mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa on keskeisessä roolissa. Yhteistyötä tehdään myös maakunnan tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja toimijafoorumi, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimijoiden osallistamista tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kasvu: Oikein mitoitettu kunta-laisten tarpeita vastaava palveluverkko	<p>Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita alueellisesti ja määrällisesti</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko.</p>	<p>Väestöennusteet ja niiden pohjalta laaditut asiakasmäärien ennusteet.</p> <p>Opetuksen saavutettavuus.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyt.</p>	<p>Mikäli väestöennusteet eivät pidä paikkaansa, niin tämä voi johtaa palveluverkon yli- tai aliresursointiin.</p> <p>Taloudellisten resursien niukkuus voi vaikeuttaa kuntalaisten tarpeita vastaavien palveluiden tuottamista.</p>
Hyvinvointi: Terveelliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, monipuoliset oppimisympäristöt	<p>Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisisissa toimitiloissa viimeistään vuonna 2025.</p> <p>Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Väliaikaisten väistötilojen ja sisäilmaongelmaisten käytössä olevien tilojen lukumäärä.</p> <p>Toteutetut sisäilma-hankkeet.</p> <p>Toteutetut oppimisympäristöhankkeet.</p>	<p>Kunnan voimavarojen rajallisuus toteuttaa tarvittavat hankkeet.</p> <p>Uusien sisäilmaongelmien syntyminen.</p> <p>Resurssien niukkuus estää oppimisympäristöjen kehittämisen.</p>
Virikkeellinen asuin- ja toimintaympäristö	Vuorelan sivukirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen ja juurruttaminen	Kirjaston käyttötilastot sekä asiakaskyselyt ja -palautteet.	Resurssien niukkuus voi vaikuttaa palvelun laatuun.
	Tarvetta vastaava liikuntapaikkaverkosto, lähiliikuntapaikkojen kehittäminen.	Toteutetut hankkeet.	Mahdollinen harrastustoiminnan vähentyminen vaikuttaa negatiivisesti kuntalaisten hyvinvointiin.
	Kansalaisopiston toimipisteiden määrä säilyy vuoden 2019 tasolla ja opetustuntien määrä lukuvuoden 2020–21 tasolla.	Toimipaikkojen määrä. Opetustuntien määrä.	Koronaepidemia voi vaikuttaa kansalaisopiston kurssien opiskelijamääriin ja siten opetustunteihin.
	Kuntalaisten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.	Toteutettavat kyselyt, asiakasraadit yms.	Kyselyllä tavoitetaan vain pieni joukko, eikä asiakasraatia saada laaja-alaiseksi.
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstön työtyytyväisyys vähintään samalla tasolla kuin kunnassa keskimäärin.	Työhyvinvointikysely.	Sisäilmaongelmat voivat näkyä sairauspoissaolojen lisääntymisenä.
	Työtapaturmista ja ammattitaudeista	Työtapaturmatilastot.	Henkilöstön saatavuus.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Vuosittain seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
	johtuvia sairaspöis- saaloja alle 150 päi- vää.		Toteutettavat säästö- toimenpiteet voivat hei- jastua negatiivisesti työtyytyväisyyteen.
Talous:			
Taloudellinen palvelu- rakenne ja toimintatavat.	Toiminta on Pohjois- Savon mittakaa- vassa kustannus- teho- kasta.	Sivistyspalveluiden eri osa-alueiden kustan- nukset Pohjois-Sa- vossa.	Väistötilat ja leasing- kustannukset lisäävät kiinteistökustannuksia, mikä vaikuttaa kustan- nustehokkuuteen. Monipuolisen käytön yhteensovittaminen ei onnistu.
Tilojen käytön tehosta- minen. Monikäyttöisyy- den huomioiminen uu- sien tilojen suunnitte- lussa.	Kokonaiskäyttöas- teen kasvu	Koulu- / muiden julkis- ten tilojen käyttö	

Tuloslaskelma 2022

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-29 532 344	1 109 883	-28 442 461
Varhaiskasvatuspalvelut	-18 159 156	1 050 760	-17 108 396
Kansalaisopisto	-1 054 754	182 100	-872 654
Kirjasto	-1 128 310	32 210	-1 096 100
Liikuntapalvelut	-1 574 660	64 500	-1 510 160
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 122 788	112 850	-1 009 938
Sitovuustaso yhteensä	-52 572 012	2 552 303	-50 019 709

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Perusopetuksen kotikuntakorvaukset ja opetuspalveluiden myynti..... -181 000 €
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut - 126 000 €

Menot

- Henkilöstökulut koko palvelualueella + 315 000 €
 - sis. palkankorotusvaraus 1% + 279 000 €
- Lasten kotihoidontuki..... - 240 000 €
- Varhaiskasvatuksen asiakasseteli +886 000 €
- Lukiokoulutuksen maksuttomuuden laajentuminen +60 000 €

Tuloslaskelma**SIVISTYSPALVELUT**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 056 564	946 100	946 100	810 067	-14 %	805 067	805 067
Myyntituotot (sis.)	35 409	33 000	33 000	34 000	3 %	34 000	34 000
Maksutuotot	1 405 155	1 383 500	1 383 500	1 233 700	-11 %	1 233 700	1 233 700
Tuet ja avustukset	437 705	459 676	459 676	439 686	-4 %	439 686	439 686
Vuokratuotot (ulk.)	21 659	17 300	17 300	31 500	82 %	31 500	31 500
Muut toimintatuotot	2 564	2 920	2 920	3 350	15 %	3 350	3 350
Toimintatuotot	2 959 056	2 842 496	2 842 496	2 552 303	-10 %	2 547 303	2 547 303
Henkilöstökulut	-26 985 269	-27 799 923	-27 780 923	-28 095 740	1 %	-28 208 009	-28 631 130
Palvelujen ostot	-2 439 465	-2 632 385	-4 495 925	-5 449 201	21 %	-5 520 099	-5 602 900
Sisäiset palvelujen ostot	-4 938 057	-5 295 059	-5 295 059	-5 182 214	-2 %	-5 182 214	-5 182 214
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 213 112	-1 243 245	-1 243 245	-1 312 916	6 %	-1 331 848	-1 351 826
Avustukset	-3 237 985	-3 224 440	-1 360 900	-1 146 225	-16 %	-1 163 418	-1 180 870
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 616 265	-4 758 721	-4 758 721	-4 719 703	-1 %	-4 785 718	-4 857 504
Muut toimintakulut (sis.)	-6 776 513	-6 758 567	-6 758 567	-6 666 013	-1 %	-6 666 013	-6 666 013
Toimintakulut	-50 206 667	-51 712 340	-51 693 340	-52 572 012	2 %	-52 857 320	-53 472 456
Toimintakate	-47 247 610	-48 869 844	-48 850 844	-50 019 709	2 %	-50 310 017	-50 925 153
Poistot ja arvonalentumiset	-1 147 149	-1 022 305	-1 022 305	-702 388	-31 %	-648 874	-691 683
Vyörytystulot	263 316	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-263 316	0	0	0	0 %	0	0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen keskeisenä tavoitteena on luoda mahdollisuudet hyvään oppimiseen ja itsensä elinikäiseen kehittämiseen.

Opetuspalveluiden talousarviotavoitteet on johdettu kuntastrategiasta. Strategisen kasvutavoitteen näkökulmasta opetuspalveluissa tulee varautua asukasmäärän ja oppilasmäärän kasvuun pidemmällä aikavälillä. Alentunut syntyvyys on kuitenkin otettava huomioon lyhyellä ja keskipitkällä tähtäimellä. Toisaalta hyvät opetuspalvelut toimivat vetovoimatekijänä. Kuntastrategian hyvinvoinnin edistämisen tavoitteessa painopiste on opetuspalveluissa oppilaiden terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistamisessa. Kuntastrategian talouden painopiste luo talousarviovuodelle haasteita.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Vuoden 2022 aikana jatketaan Ahmon koulukeskuksen ja Siililahden koulun hankkeiden suunnittelua ja toteutetaan hankkeiden kilpailutus. Edellä mainittujen kohteiden lisäksi Kasurilan ja Suinilahden koululla on todettu sisäilmaongelmia. Kasurilan koulu toimii tällä hetkellä pääsääntöisesti väistötiloissa.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun otetaan

käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen vanhenevaa kalustoa. Investointiosa sisältää määrärahan koulujen vanhenevan kaluston uusimiseen.

Kehittämishankkeet

Erilaiset kehittämishankkeet ovat yksi tapa parantaa opetuspalvelun laatua. Vuonna 2022 opetuspalveluissa on käynnissä mm. seuraavat hankkeet:

- Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.
- Sitouttava kouluyhteistyön pilottihanke, jota toteutetaan yhteistyössä Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden kanssa. Hankkeen keskiössä on ehkäistä koulupudokkuutta.
- Oppimisen tuki ja inklusion kehittämisen hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kanssa.
- Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.

Näihin hankkeisiin on saatu valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai opetushallitukselta. Kaikki avustukset edellyttävät myös omarahoitusosuutta, joka on sisällytetty opetuspalveluiden talousarvioon. Talousarviovuoden aikana seurataan avautuvia hankehakua ja niihin osallistutaan, mikäli hankkeesta saadaan tukea opetuspalveluiden strategiseen kehittämiseen.

Edellä mainitut ovat euromääräisesti opetuspalveluiden merkittävimmät hankkeet. Näiden lisäksi opetuspalveluissa ja eri kouluilla on käynnissä useita pienempiä hankkeita (esim. koulujen KV-hankkeet).

Oppivelvollisuuden laajeneminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Uudistus tulee voimaan portaittain. Lukuvuonna 2021–22 uudistuksen piiriin kuuluvat ne nuoret, jotka ovat päättäneet perusopetuksen keväällä 2021. Lukuvuonna 2022 – 23 laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat lisäksi ne nuoret, jotka ovat päättäneet perusopetuksen keväällä 2022. Oppivelvollisuuden laajenemisen takia toisen asteen koulutus on jatkossa opiskelijalle kokonaan maksutonta. Opetuspalveluiden talousarvio sisältää määrärahan lukiokoulutuksen maksuttomuuteen niiden nuorten osalta, joita uudistus koskee (lukuvuonna 2022 – 23 lukion 1. ja 2. vuositasen opiskelijat). Määrärahalisäys vuodesta 2021 on noin 60 000 €. Kokonaisuudessaan toisen asteen koulutus on maksutonta 1.8.2023 alkaen.

Sitova kuraattorimitoitus

Hallitus on 7.10.2021 antanut eduskunnalle esityksen oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta. Muutoksella lakiin sisällytetään sitova kuraattorimitoitus. Hallituksen esityksen mukaan yhtä kuraattoria kohti voi olla enintään 670 oppilasta ja opiskelijaa. Siilinjärvellä on tällä hetkellä viisi kuraattoria, joiden vastuulla on 4400 oppilasta ja opiskelijaa (suhde 880 opiskelijaa/kuraattori). Talousarvio sisältää määrärahan yhden uuden kuraattorin palkkaamiseen. Opetuspalvelut on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta, jolla voidaan kattaa osa palkkakuluista.

Oppilasmäärien ja tuen oppilasmäärien kehitys

Siilinjärven peruskouluissa on lukuvuonna 2021–22 peruskoululaisia 2754. Edellisenä lukuvuonna oppilaita oli 2758. Lukuvuonna 2022–23 peruskoululaisia on arviolta 2757. Lukiolaisia on lukuvuonna 2021–21 276 opiskelijaa. Edellisenä lukuvuonna opiskelijoita oli 307.

Peruskoululaisten oppimisen tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Tehostettua tukea ja erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus on kasvanut vuosittain. Koko maassa tehostettua tukea sai 12,2 % oppilaista syksyllä 2020. Erityistä tukea sai 9,0 % kaikista Suomen perusopetuksen oppilaista vastaavana ajankohtana. Siilinjärvellä tehostettua ja erityistä tukea saa useampi oppilas kuin maassa keskimäärin. Siilinjärvellä saa syksyllä 2021 tehostettua tukea 13,9 % (2020 13,6 %, 2019 13,0 %, 2018 12,3 %, 2017 11,8 %, 2016 11,3 %) ja erityistä tukea 10,0 % oppilaista (2020 9,4 %, 2019 ja 2018 9,1 %, 2017 ja 2016 8,4 %). Tukea saavien oppilaiden määrän kasvaminen tuo haasteita resurssien näkökulmasta, kun erityisopetuksen resursseja ei ole mahdollista lisätä tuen tarpeisten oppilaiden määrän lisääntyessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhä harvemmalle erityistä tukea saavalle oppilaalle pystytään järjestämään opetus erityisluokkaopetuksena. Talousarvio ei sisällä resurssilisäyksiä erityisopetukseen.

Keskeiset talouden muutokset

Opetuspalveluissa toimintatuottojen arvioidaan vähentyvän noin 205 000 €. Tuottojen vähentyminen johtuu siitä, että Siilinjärvellä on aikaisempaa vähemmän perusopetuksessa oppilaita, joiden kotikunta ei ole Siilinjärvi (vähennys kotikuntakorvauksiin) sekä avustusten vähentymisestä.

Opetuspalveluiden talousarvion henkilöstökulut ovat 16,64 milj. € (2020 16,12 milj.€). Henkilöstökuluissa on huomioitu 1 % palkankorotusvaraus, hankkeiden henkilöstökulut ja uuden kuraattorin palkkaaminen. Koulunkäynnin ohjaajien määrän osalta talousarvio perustuu syksyn 2021 tilanteeseen. Tuntikehyyksen osalta talousarvio on laadittu lukuvuoden 2021–2022 mukaisesti.

Ulkoisten palveluiden ostoon varattu määräraha säilyy vuoden 2021 tasolla. Talousarviossa on varauduttu ostamaan opetuspalveluita muilta koulutuksen järjestäjiltä nykyisen palvelutarpeen mukaisesti, mutta määrärahassa ei ole varauduttu uusiin palvelutarpeisiin. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varattu määräraha kasvaa noin 59 000 €. Kasvu johtuu suurimmaksi osaksi lukiokoulutuksen maksuttomuuden laajenemisesta. Lisäksi oppikirjahankinnoissa on varauduttu kustannustason nousuun.

Harrastamisen Suomen mallin takia avustukset yhteisöille kasvavat noin 27 000 €. Rakennusten vuokriin on varattu 37 000 € vähemmän kuin vuonna 2021. Rakennusten vuokrat on laskettu nykyisten vuokrarakennusten mukaisesti.

Oppilasmäärät vuosittain

Vuosi	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Joista erityis- opetusoppilaita*	Lukio
2010	1820	925	246	306
2015	1800	935	243	273
2016	1843	951	235	268
2017	1871	902	232	313
2018	1885	888	251	312
2019	1886	869	252	321
2020	1861	897	259	307
2021	1830	924	276	276
2022	1822	935	275	275
2025	1783	942	260	275
2030	1580	887	240	275

* erityisen tuen oppilaat

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö		296	300	293	293
Vanhuuseläketapahtumat		7	8	10	10
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		7	8	10	10

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko	Palveluverkkoselvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen. Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta.	- Kaikilla opetusryhmillä on asianmukaiset opetustilat nyt ja tulevaisuudessa. Kaikki opetustilat ovat käytössä. - Itä-Suomen aluehallintoviraston selvitys perusopetuksen saavutettavuudesta.	Tarkistaminen tehty. Kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasennusteita. Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa kuin Pohjois-Savossa keskimäärin.

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Oppilaiden/opiskelijoiden terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Ajanmukaisten oppimisympäristöjen suunnittelu rakentamishankkeiden yhteydessä; Ahmon koulukeskus, Siililahden koulu	Hankkeiden eteneminen, suunnittelussa huomioitu modernit oppimisympäristöt	Hankkeet kilpailutettu. Opetussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä.
	Oppivelvollisuuden laajentuminen: lukiokoulutuksen maksuttomuus, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Riittävät määrärahat oppimateriaaleihin ja välineisiin. Koulupaikkamääräyksen saaneiden oppilaiden lkm.	Lukiokoulutus maksutonta 1. ja 2. vuosikoulutuksen opiskelijoille. Koulupaikkamääräyksiä ei tarvitse antaa.
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Ennaltaehkäisyssä keskeistä tunne- ja vuorovaikutukseen liittyvän osaamisen lisääminen ja yhteishenki.	Kouluterveyskysely.	Koulukiusaaminen vähenee ja siihen puuttuminen tehostuu.
	Koulupudokkuuden ehkäisy	Ilman perusopetuksen päättötodistusta jäävien oppilaiden määrä	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen.
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen	Työhyvinvointikyselyn perusteella valittujen toimenpiteiden toteuttaminen. Koronan negatiivisten vaikutusten poistaminen työyhteisöistä (eristäytymisestä yhdessä tekemiseen)	Työhyvinvointikysely. Toteutuneet toimenpiteet.	Työhyvinvointi vastaava tai parempi kuin kunnassa keskimäärin Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet toteutettu
Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Kustannustehokas toiminta.	Opetuksen kustannukset/oppilas Siilinjärvellä, Pohjois-Savossa, Kuopiossa, Varsinais-Suomessa ja lissalissa.	Perusopetus ja lukio- koulutus järjestetään Pohjois-Savon mitta- kaavassa kustannus- tehokkaasti.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Opettajien lukumäärä	217	217	215	215	215
Kustannukset euroa / oppilas					
- peruskoulu	6 928*	6 260*	7 388*	7 407*	7 434*
- lukio	5 009*	4 426*	6 287*	6 310*	6 310*
Täydennyskoulutuspäivät / henkilö	1	1	4	4	4
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	8	9	-	-	-
Opetustunnit peruskoulussa	178 730	179 545	178 391	178 391	178 391
Opetustunnit lukiossa	13 188	13 606	12 107	12 107	12 107
Peruskoulun päättäneet	279	287	304	307	313
Lukion päättäneet	99	88	93	85	85

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2758 91	2763 67	2757 56	2750 56	2740 56
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	307 63	307 63	276 70	276 70	276 70
Kuljetusoppilaat	661	661	664	664	664
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,43	1,43	1,59	1,60	1,60

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Kotikuntakorvaukset ja opetuspalveluiden myynti -181 000 €
- Avustukset - 27 000 €

Menot

- Henkilöstökulut + 516 000 €
 - josta palkankorotusvaraus +161 000 €
 - josta kuraattorilisäys + 88 000 €
 - josta uudet hanketyöntekijät + 95 000 €
- Oppikirjat (sis. e-aineisto) + 59 000 €
- Avustukset yhteisöille + 27 000 €
- Rakennusten vuokrat - 37 000 €

Tuloslaskelma

Opetuspalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	946 532	878 630	878 630	698 197	-21 %	693 197	693 197
Maksutuotot	71 098	90 000	90 000	92 000	2 %	92 000	92 000
Tuet ja avustukset	298 125	346 504	346 504	319 686	-8 %	319 686	319 686
Toimintatuotot	1 315 754	1 315 134	1 315 134	1 109 883	-16 %	1 104 883	1 104 883
Henkilöstökulut	-15 736 117	-16 140 735	-16 121 735	-16 637 455	3 %	-16 577 850	-16 826 518
Palvelujen ostot	-1 457 564	-1 688 463	-1 688 463	-1 684 795	0 %	-1 699 227	-1 724 715
Sisäiset palvelujen ostot	-2 981 796	-3 131 795	-3 131 795	-2 933 725	-6 %	-2 933 725	-2 933 725
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-693 898	-713 285	-713 285	-772 145	8 %	-782 966	-794 710
Avustukset	-194 405	-190 100	-190 100	-216 975	14 %	-220 230	-223 533
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 990 403	-3 054 825	-3 054 825	-3 026 233	-1 %	-3 066 846	-3 112 849
Muut toimintakulut (sis.)	-4 375 984	-4 372 238	-4 372 238	-4 261 016	-3 %	-4 261 016	-4 261 016
Toimintakulut	-28 430 167	-29 291 441	-29 272 441	-29 532 344	1 %	-29 541 859	-29 877 066
Toimintakate	-27 114 412	-27 976 307	-27 957 307	-28 422 461	2 %	-28 436 976	-28 772 183
Poistot ja arvonalentumiset	-569 249	-541 958	-541 958	-297 999	-45 %	-180 884	-167 570
Vyörytystulot	263 316	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-263 316	0	0	0	0 %	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä on kääntynyt lievään laskuun, koska Siilinjärvellä syntyvyys on ollut tavanomaista alhaisempi. Varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin edelleen vaikea ennustaa luotettavasti, koska työllisyys, opiskelijat ja lapsiperheiden muuttoliike tuovat siihen vaihtelua. Lisäksi on mahdollista, että asiakasmaksujen pieneneminen vaikuttaa siihen, että perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluja entistä enemmän.

Elokuussa 2021 tuli voimaan henkilöstömitoitusten tarkennukset sekä henkilöstön ilmoitusvelvollisuus. Siilinjärven varhaiskasvatuksessa on suljettu Päivärinteen ja Harjamäen päiväkodit elokuussa 2021. Näillä on ennakoitu lasten ikäluokkien määrän vähenemistä tulevaisuudessa. Varhaiskasvatukseen on laadittu palveluverkkosuunnitelma, jossa on kootusti lapsimääräennusteita ja mahdollisia tulevia lakkautuvia vuokrasopimuksia tilojen osalta. Suunnitelma päivitetään aina tarvittaessa.

Hallitus on antanut eduskunnalle käsiteltäväksi varhaiskasvatuslain muutoksen, jolla säädetään varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta saada tarvitsemaansa pedagogista tukea sekä annettavan tuen rakenteesta. Varhaiskasvatuslain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2022.

Asiakasmaksulain muutokset alentavat asiakasmaksutuottaja merkittävästi.

Kunnallisten päiväkotien ryhmien määrää tarkastellaan edelleen ja ryhmiä suljetaan, mikäli kysyntä näyttää vajaalta. Mahdollisesti lakkautuvien ryhmien henkilökunta siirtyy avoimeksi tuleviin tehtäviin (eläköityminen ja tällä hetkellä määräaikaaisesti täytetyt tehtävät).

Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajien määrä vähenee yhdellä eläköitymisen myötä. Uusia perhepäivähoitajia rekrytoidaan, mikäli sellaisia on saatavilla ja mikäli perhepäivähoitopaikoille on kysyntää.

Yksityiset päiväkodit jatkavat entisillä toimipisteillä. Palvelusetelikuluihin vaikuttaa asiakasmaksulain muutokset, koska huoltajien maksama omavastuu/asiaksmaksu on pienempi ja kunnan maksama seteli siinä tapauksessa suurempi. Lisäksi perheet käyttävät palveluja aiempaa enemmän maksujen pienentyttyä. Ryhmäperhepäiväkotia Pikkupirpanat jatkaa toimintaa ennallaan, Yksityisissä päiväkodeissa ja ryhmäperhepäiväkodissa on käytössä palveluseteli ja yksityisen palvelutuotannon laajenemisen myötä palvelusetelikulut kasvavat. Uusia yksityisiä hankkeita ei ole tiedossa.

Yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella kuntalisällä tai palvelusetelillä. Kunnassa työskentelee viisi yksityistä perhepäivähoitajaa yksityisen hoidon tuella ja kolme perhepäivähoitajaa palvelusetelillä.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on painotusalueena toimintakausina 2022–2024 toiminnan arviointi ja digitaalinen dokumentointi. Varhaiskasvatussuunnitelmissa painotetaan lisäksi leikkiä, pedagogiikkaa, laaja-alaista osaamista sekä toiminnan säännöllistä arviointia.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	250	254	237	234	234
Vanhuuseläketapahtumat	3	7	4	7	2
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	2	2	4	2

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<i>Riittävä ja monipuolinen palveluntarjonta</i>	Päiväkotien ryhmiä muunnellaan tarpeen mukaan. Tarjonta suhteutetaan kysyntään.	Asiakastyytyväisyyskysely tammikuussa; kysytään huoltajilta palvelujen järjestämisestä.	Vähintään 40 %:n vastausten keskiarvo on 3 koskien palvelujen monipuolisuutta ja järjestämistä.
<i>Houkuttelevat ja laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut</i>	Palvelutuotannon laadusta pidetään huolta säännöllisillä arvioineilla ja kehittämistoimenpiteillä.	Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuudet ikäluokista 1–6.	Vähintään 80 % 1–6 vuotiaista osallistuu varhaiskasvatukseen.
	Toimintaympäristöön (ml. henkilöstön palveluhenkisyys) kiinnitetään erityistä huomiota.	Asiakastyytyväisyyskysely tammikuussa: kysytään toimintaympäristön laadusta asiakkaiden kokemana.	Vähintään 40 %:n vastausten keskiarvo on 3 koskien toimintaympäristön laatua.
<i>Pätevä, motivoitunut ja osaava henkilökunta</i>	Koulutukset ajankohtaisista asioista.	Henkilöstölle tehtävä kysely tammikuussa omasta osaamisesta	Vähintään 40 %:n vastausten keskiarvo on 3.
	Kehittämisisillat yksiköittäin.	Kehittämisisiltojen määrä/yksikkö/vuosi.	Vähintään kaksi kertaa (/iltapäivä/ilta)/vuosi.
	Kelpoisen henkilöstön palkkaaminen.	Kelpoiset henkilöt/vakanssit.	100 % vakansseista täytetty kelpoisilla henkilöillä.
<i>Taloudellinen palvelurakenne</i>	Suunnitellaan palveluja ennakkoon ja tarkemmin; palveluprosessien kuvaus.	Käyttö ja -täyttöasteet.	Käyttöasteen keskiarvo vähintään 80% ja täyttöasteen 95%.
	Kartoitetaan erilaisia vaihtoehtoja tuottaa palveluja.	Kunnallisen/yksityisen palvelutuotannon suhde.	Kunnallinen 75% / yksityinen 25%.
	Laaditaan varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelma.	Suunnitelma päivitetään vuosittain.	Suunnitelma päivitetty.
	Varhaiskasvatus on Pohjois-Savon mittakaavassa kustannustehokasta.	Varhaiskasvatuspalveluiden kustannukset/lapsi Siilinjärvellä, Kuopiossa, lisalmessa ja Varkaudessa.	Hinnaltaan keskiarvolla oleva palvelu.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
1–6-vuotiaiden määrä	1 498	1 498	1327	1267	1227
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	83	85	85	85	85
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	944	950	900	900	900
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	72	75	52	40	40
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	272	245	300	300	300
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	294	279	265	243	252
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	54	50	45	45	45
Lapsia avoimessa päiväkodissa keskimäärin/päivä	20	10	20	20	20
Lapsia leikkitoiminnassa keskimäärin/päivä	0	0	0	0	0
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	88	95	95	95	95

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Varhaiskasvatuspalveluiden myyminen muille kunnille..... + 38 000 €
- Asiakasmaksut - 126 000 €

Menot

- Henkilöstökulut..... - 242 000 €
- Lasten kotihoidontuki..... - 240 000 €
- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat..... - 44 000 €
- Asiakasseteli..... +886 000 €

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	81 750	43 000	43 000	80 760	88 %	80 760	80 760
Maksutuotot	1 183 232	1 096 000	1 096 000	970 000	-11 %	970 000	970 000
Tuet ja avustukset	10 715	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	-1 222	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 274 475	1 139 000	1 139 000	1 050 760	-8 %	1 050 760	1 050 760
Henkilöstökulut	-9 213 076	-9 486 940	-9 486 940	-9 244 594	-3 %	-9 383 262	-9 524 011
Palvelujen ostot	-474 765	-387 509	-2 251 049	-3 178 600	41 %	-3 226 279	-3 274 673
Sisäiset palvelujen ostot	-1 726 222	-1 886 199	-1 886 199	-1 991 858	6 %	-1 991 858	-1 991 858
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-204 942	-205 090	-205 090	-205 290	0 %	-208 369	-211 495
Avustukset	-3 029 749	-2 956 540	-1 093 000	-851 000	-22 %	-863 765	-876 721
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 386 022	-1 334 948	-1 334 948	-1 307 230	-2 %	-1 326 838	-1 346 741
Muut toimintakulut (sis.)	-1 384 813	-1 387 834	-1 387 834	-1 380 584	-1 %	-1 380 584	-1 380 584
Toimintakulut	-17 419 589	-17 645 060	-17 645 060	-18 159 156	3 %	-18 380 956	-18 606 084
Toimintakate	-16 145 114	-16 506 060	-16 506 060	-17 108 396	4 %	-17 330 196	-17 555 324
Poistot ja arvonalentumiset	-155 789	-111 403	-111 403	-61 311	-45 %	-76 764	-113 333

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopisto on yksi kunnan vetovoimaa ja hyvinvointia lisäävistä vapaa-aikatoimintojen toteuttajista. Kansalaisopistotoimintaan panostaminen tuo kuntaan myös säästöjä. Tutkimukset ovat osoittaneet, että kansalaisopistotoimintaan panostettu euro tuo hyvinvointina kuntaan vähintään 3,40 euron säästön.

Opiston opetus on pääosin harrastuspainotteista aikuiskoulutusta. Lisäksi opistossa voi opiskella työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Musiikin, tanssin, kuvataiteen ja käsityön aloilla annetaan tavoitteellista taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille. Aineryhmittäin tunneista suurin osa on liikuntaa, musiikkia, taide- ja taitoaineita, kieliä ja tietotekniikkaa. Täytettyjä kurssipaikkoja on kalenterivuodessa yli 5 300, joilla opiskelee yli 2 800 eri henkilöä.

Siilinjärven kunnan toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille mm. laadukkaat peruspalvelut ja hyvä elinympäristö. Kansalaisopiston kurssitarjonnan pitäminen mahdollisimman houkuttelevana ja saavutettavana tukevat näitä tavoitteita. Toiminnan halutaan kattavan koko kunnan alue. Kunta panostaa lapsiperheisiin ja siksi opistokin pyrkii tarjoamaan koko perheille sopivia kursseja.

Opettajiensa osaamisen kehittämiseksi kansainvälisen liikkuvuuden avulla kansalaisopisto on mukana kuuden kansalaisopiston konsortion muodostamassa Erasmus+ -hankkeessa Järvisuomalaiset opissa Euroopassa. Matkustamisen pysähdettyä koronan takia hanke sai jatkoaikaa 31.7.2022 asti. Suurin osa 70 liikkuvuudesta jäi odottamaan matkustusrajoitusten lieventymistä. Kansalaisopisto on lisäksi kumppanina vuonna 2020 alkaneessa EU-rahoitteisessa KA2-kehittämishankkeessa ”X-European. Negotiating Identities in the Third Space”, jossa isäntänä toimii Aalenin kansalaisopisto Saksasta. Hanke päättyy 2022 vuoden aikana. Hanke liittyy osallisuuden kokemisen parantamiseen.

Yhteistyö kunnassa toimivien hankkeiden kanssa on niin ikään tärkeää. Hankeyhteistyötä tehdään mm. Harrastamisen Suomen malli, Tapaamo- ja Nuoret pystyy -hankkeiden kanssa.

Sisäilmaongelmat haittaavat kansalaisopistotoimintaa edelleen niiden ryhmien osalta, joille ei ole löytynyt väistötilaa. Tilanne on edelleen akuutti kansalaisopiston Taitolan tilojen osalta, koska erityistekniikoiden kursseille ja kielten päiväopetukseen ei ole löytynyt korvaavia tiloja.

Kieltenopetuksen kysyntä näyttää edelleen vähenevän. Kansalaisopisto myy tämän takia päätoimisen kielenopettajan työpanosta myös muihin oppilaitoksiin. Kädentaitokurssien kysyntätrendi on ollut niin ikään laskusuuntainen. Päätoimisen kädentaitojenopettajan työtehtäviin on siksi lisätty Suomen harrastemallin koordinointi Siilinjärvellä.

Vuoden 2020 opetustuntien leikkaukset, kurssien opiskelijaminimin nosto ja kurssimaksukorotukset yhdessä koronapandemian kanssa ovat vähentäneet merkittävästi kansalaisopiston toteutuneiden kurssien ja opiskelijoiden määriä vuosina 2020 ja 2021. Vaikuttaa siltä, että kurssien toteutumis- ja täyttöaste jää pysyvästi matalammalle tasolle. Mahdolliset ilmaiset tyky-kurssipaikat kunnan henkilöstölle vähentävät niin ikään kurssimaksutuloja, koska aiemmin Smartum-etuudella tai itse kurssimaksunsa maksaneet siirtyvät ilmaisille kurssipaikoille. Tiedossa olevat palkankorotukset lisäävät puolestaan kustannuksia.

Alkuvuoden 2022 aikana selvinnee, tiivistyykö kansalaisopistoyhteistyö Kuopion kansalaisopiston kanssa vai tuleeko kansalaisopisto itsenäisenä rakentamaan yhteistyötä ennemmin Pohjois-Savon muiden opistojen suuntaan. Selvitys Siilinjärven ja Kuopion kansalaisopistojen yhdistymisestä on tarkoitus saada päätökseen alkuvuodesta 2022.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Oikein mitoitettu, kuntalaisten tarpeita vastaava palveluverkko	Liian vähäisen oppilasmäärän takia peruuntuneiden kurssien määrän seuranta	Peruuntuneiden kurssien määrä	Peruuntuneiden kurssien määrä korkeintaan v. 2021 tasolla tai pienempi
Terveelliset ja tarkoituksenmukaiset tilat	Ryhmien pääsy terveellisiin tiloihin	Sisäilmaongelmallisten tilojen väheneminen käytöstä	Kaikki ryhmät toimivat sisäilmaltaan terveellisissä tiloissa.
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Erasmus-hankkeet ja kouluttautuminen	Osallistuvien määrä	8 henkilöä.
Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Kustannustehokkuus	Nettotuntihinta.	Nettotuntihinta ei ylitä vuoden 2020 tasoa

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	11,6	13	11	11	11
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	30,2	28	30	30	30
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	27,4	26	28	28	28
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,43	4,5	4,5	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	4 477	5 100	4 400	4 400	4 400
Netto-opiskelijamäärä	2 477	2 650	2 400	2 400	2 400
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	12	30	30	30	30
Kurssimäärä	384	365	350	350	350
Opetustuntimäärä	7 891	8 400	8 400	8 400	8 400
- josta normaaliopetuksen tunnit	5 824	6 940	6 840	6 840	6 840
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 530	1 400	1 500	1 500	1 500
- josta omakustanneopetuksen tunnit	232	-	-	-	-
- josta myyntipalvelun tunnit	304	60	60	60	60
Toimipaikkojen määrä	29	28	28	28	28

Keskeiset talouden muutokset
Tulot

Kurssimaksutulot vähenevät.....	-26 000 €
Opetuksen myyntitulot kasvavat muille oppilaitoksille myynnin takia	8 000 €

Menot

Henkilöstökulut kasvavat johtuen palkankorotuksista.....	5 400 €
Sähkömaksut ja monistuskulut lisääntyvät	2 000 €

Tuloslaskelma**Kansalaisopisto**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	21 287	19 500	19 500	26 200	34 %	26 200	26 200
Maksutuotot	132 251	169 000	169 000	146 000	-14 %	146 000	146 000
Tuet ja avustukset	36 917	9 000	9 000	9 500	6 %	9 500	9 500
Muut toimintatuotot	94	70	70	400	471 %	400	400
Toimintatuotot	190 549	197 570	197 570	182 100	-8 %	182 100	182 100
Henkilöstökulut	-597 783	-615 203	-615 203	-620 625	1 %	-629 934	-639 383
Palvelujen ostot	-45 484	-49 228	-49 228	-54 270	10 %	-55 084	-55 910
Sisäiset palvelujen ostot	-54 288	-57 027	-57 027	-47 871	-16 %	-47 871	-47 871
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-32 223	-32 970	-32 970	-34 925	6 %	-35 449	-35 981
Avustukset	-726	-800	-800	-750	-6 %	-761	-773
Muut toimintakulut (ulk.)	-85 129	-98 910	-98 910	-93 830	-5 %	-95 237	-96 666
Muut toimintakulut (sis.)	-202 484	-185 263	-185 263	-202 483	9 %	-202 483	-202 483
Toimintakulut	-1 018 117	-1 039 401	-1 039 401	-1 054 754	1 %	-1 066 820	-1 079 067
Toimintakate	-827 568	-841 831	-841 831	-872 654	4 %	-884 720	-896 967
Poistot ja arvonalentumiset	-19 384	-16 154	-16 154	0	-100 %	0	0

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan kirjastotoimeen kuuluu pääkirjasto, Vuorelan sivukirjasto sekä kirjastoauto Pikku-Marja.

Vuorelan sivukirjasto toimii omatoimikirjastona arki-aamuisin ja -iltoisin sekä viikonloppuisin. Ensimmäisen toimintavuoden aikana yli 500 asiakasta on sopinut omatoimijalan käytöstä. Jatkossa on tärkeää kehittää ja juurruttaa omatoimikirjaston käyttöä edelleen.

Pääkirjastolla on muutaman vuoden aikana pyritty lisäämään asiakkaiden omatoimisuutta ja automaation käyttöä. Tällöin henkilöstön resursseja on pystytty asiakaspalvelun lisäksi suuntaamaan tehokkaammin muuhun kirjastoammattilliseen työhön. Toimintaa pyritään edelleen tehostamaan ja kehittämään saatujen kokemusten perusteella. Pääkirjaston lainaus- ja palautusautomaattien sijoittelua ja toiminnallisuutta on syytä tarkastella uudelleen ja lisäksi pääkirjaston asiakaspalvelupistettä on syytä päivittää.

Avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän kehittäminen jatkuu ja kirjastotoimen henkilöstö on mukana kehittämistyössä. Kohaan siirtyminen on tarjonnut yhteistyömahdollisuuksia muiden Koha-kirjastojen kanssa ja tarjonnut henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan ammattitaidon ja oman osaamisen kehittämiseen. Finna-yhteistyö jatkuu tiiviinä ja kirjaston henkilöstöä on mukana kehittämistyössä. Koha-järjestelmän tavoin Finna tarjoaa valtakunnallisia yhteistyömahdollisuuksia tarjoten samalla mahdollisuuden monipuolisen ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen.

Muuttuvassa kirjastomaailmassa kirjastopalveluiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen koetaan tärkeäksi. Uusia palvelumuotoja pyritään kokeilemaan koko asiakaskunta huomioon ottaen. Uusia kokeiluja pyritään mahdollistamaan hankerahoituksella ja tavoitteena on käynnistää vuosittain uusia hankkeita. Samalla toimiviksi palvelumuodoiksi osoittautuneita kokeiluita pyritään jatkamaan resurssien mukaan. Korona keskeytti kirjaston hanketyön, mutta vuoden 2021 aikana hankkeita on kuitenkin päästy käynnistämään uudelleen. Edelleen vanhoja hankkeita joudutaan siirtämään vuodelle 2022, mutta epidemiatilanteen helpottaessa uusiakin hankkeita voidaan taas hakea ja käynnistää.

Eri asiakasryhmille suunnattuja tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin osallistumalla kirjaston ulkopuolella toteutettaviin tapahtumiin. Kirjaston omien tapahtumien lisäksi yhteistyökumppaneita kannustetaan järjestämään tapahtumia kirjaston tiloissa joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden sekä kirjastotoimen kanssa.

Yhteiskunnan digitalisoituminen näkyy kirjastopalveluissa ja kirjastotyön muuttumisessa. Palvelutarjontaa on laajennettu sähköisiin kirjoihin, elokuviin ja lehtiin. Verkkokirjasto mahdollistaa lainojen uusimisen, aineistohaun ja varausten tekemisen sähköisesti ympäri vuorokauden. Koronaepidemian myötä kirjaston digitaalisen aineiston kysyntä on noussut selvästi. Digitaalisen aineiston tunnettavuutta ja käyttöä pyritään edelleen edistämään ja lisäämään. Muitakin kirjaston palveluja esimerkkinä kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytönopetus pyritään osaksi siirtämään verkkoon.

Lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukeminen on ollut toiminnan painopisteenä jo pidempään. Kirjaston henkilökunta järjestää mm. kirjavinkkausta, kirjastonkäytönopetusta, kirjastosuunnistusta ja satutunteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeä yhteistyökumppani, kun lasten ja nuorten lukemisharrastusta ja lukutaidon kehitystä halutaan tukea. Tässä yhteistyössä kirjastoautolla on tärkeä rooli.

Kirjasto tarjoaa palveluita kaiken ikäisille. Kirjaston kotipalvelua liikuntaesteisille kuntalaisille järjestetään resurssien mukaan. Kaikkien asiakasryhmien osalta asiakaslähtöisyys, asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja panostus hyvään asiakaspalveluun nähdään tärkeänä. Kirjastotoimi seuraa ja arvioi toimintaansa tilastoinnin, asiakaskyselyjen ja saamansa asiakaspalautteen avulla.

Kirjasto tarjoaa verkkoyhteyksillä varustettuja asiakaskoneita ja langattoman verkon maksuttomasti asiakkaiden käyttöön. Kirjastotilojen käyttö opiskeluun ja työntekoon on lisääntynyt. Kirjasto nähdään yhä enemmän kuntalaisten kohtaamispaikkana ja toimintoja kehitetään tämä huomioiden.

Pääkirjastossa toimii taidenäyttelytila Artsi, jossa on vaihtuvia näyttelyitä. Artsin näyttelyaikataulujen suunnittelusta vastaa kirjastotoimenjohtaja.

Henkilöstö

Siilinjärven kirjastossa työskentelee yhteensä 14 henkilöä. Pääkirjastossa työskentelee kirjaston hallinto mukaan lukien 11 henkilöä, kirjastoautossa työskentelee kaksi henkilöä ja Vuorelan kirjastossa yksi henkilö yhden virkailijan vähennyksen jälkeen. Säästää henkilöstökuluissa syntyy 30 000 €. Yhden virkailijan vähennys tuo haastetta koko kirjastotoimen toimintaan. Suhteessa palveluaikoihin henkilökunnan määrän voidaan arvioida olevan minimitasolla. Henkilökunnan vähennys tulee näkymään varsinkin sairaus- ja vuosilomien yhteydessä. Tällöin joudutaan järjestelemään työtehtäviä uusiksi ja henkilökunnalta vaaditaan varsin paljon joustamista ja tämä saattaa näkyä myös kirjaston palvelun laadussa. Mahdollista onkin, että kirjastotoimen palveluaikoja joudutaan jatkossa tarkastelemaan kriittisesti.

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	15	14,6	14	14	14
Vanhuuseläketapahtumat	0	2	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	1	0	0	0

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset ja kuntalais- ten tarpeita vastaavat pal- velut	Vuorelan kirjaston oma- toimiasioinnin kehittämi- nen ja juurruttaminen.	Omatomiasioinnin käyttäjämäärä, käyttö- kokemukset, asiakas- palaute.	Toimivat omatoi- miasioinnin palvelut.
Kirjastopalveluiden kehit- täminen	Pääkirjaston omatoi- miasioinnin uudelleen järjestelyt ja uusien toi- mintojen käyttöönotto, asiakaspalvelupisteen uudistaminen	Käyttökokemukset, asiakaspalaute.	Lisääntynyt omatoi- miasiointi pääkirjas- tossa, joustava ja tar- peita vastaava asia- kaspalvelu
	Henkilökunta on mu- kana sekä Finna-tiedon- hakupalvelun että Koha- kirjastojärjestelmän kan- sallisessa kehittämi- sessä.	Henkilökunnan osaa- misen kehittyminen.	Ammatillisen osaami- sen jatkuva kehitty- minen, verkostoitumi- nen ja tiedon jako muiden kirjastoken- tän toimijoiden kanssa.
Uusien palvelumuotojen kokeilu	Hankerahoituksella toi- mintatapojen käynnistä- minen ja kehittäminen.	Käynnistetyt hank- keet.	Vähintään kaksi han- ketta käynnissä vuo- sittain.
Taloudellinen palvelu- rakenne ja toimintatavat	Kustannustehokas toi- minta kirjaston palvelu- taso huomioiden.	Kirjastopalveluiden kustannukset/kuntalai- nen Pohjois-Savossa.	Hinnaltaan keskita- soa olevat palvelut.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Kokonaislainaus / vuosi	326 783	390 000	380 000	380 000	380 000
Kirjastokäynnit / vuosi	161 083	220 000	220 000	220 000	220 000
Kirjastoaineistoa / asukas	6,82	6,8	7	7	7
Lainat / asukas	15,25	18	18	18	18
Verkkopalvelun käyttökerrat	95 622	130 000	130 000	135 000	135 000

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	52	75	75	75	75
Osallistuneet oppilaat	1 807	1 500	1500	1500	1500

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut..... - 30 000 €
- Kirjahankinnat + 5 000 €

Tuloslaskelma

Kirjastopalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	3 457	3 810	3 810	3 510	-8 %	3 510	3 510
Maksutuotot	15 541	21 000	21 000	18 000	-14 %	18 000	18 000
Tuet ja avustukset	1 837	11 500	11 500	9 000	-22 %	9 000	9 000
Muut toimintatuotot	1 753	1 600	1 600	1 700	6 %	1 700	1 700
Toimintatuotot	22 588	37 910	37 910	32 210	-15 %	32 210	32 210
Henkilöstökulut	-602 336	-621 977	-621 977	-591 586	-5 %	-600 460	-609 467
Palvelujen ostot	-35 476	-44 328	-44 328	-43 800	-1 %	-44 457	-45 124
Sisäiset palvelujen ostot	-52 703	-60 268	-60 268	-48 784	-19 %	-48 784	-48 784
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-165 741	-172 650	-172 650	-178 300	3 %	-180 974	-183 689
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 005	-9 775	-9 775	-9 775	0 %	-9 922	-10 070
Muut toimintakulut (sis.)	-264 884	-264 884	-264 884	-256 065	-3 %	-256 065	-256 065
Toimintakulut	-1 123 145	-1 173 882	-1 173 882	-1 128 310	-4 %	-1 140 662	-1 153 200
Toimintakate	-1 100 557	-1 135 972	-1 135 972	-1 096 100	-4 %	-1 108 452	-1 120 990
Poistot ja arvonalentumiset	-8 469	-20 000	-20 000	-11 450	-43 %	-11 450	0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan alueella on monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja määrällisesti paljon suorituspaikkoja, lähinnä perus- ja lähiliikuntapaikkoja. Liikuntapaikkarakentamisen painopistealueena on ollut lähiliikuntapaikat (koulujen pihat ja asuinalueiden pienkentät). Tulevina vuosina pyritään jatkamaan lähiliikuntapaikkojen rakentamista, tämän lisäksi vanhempien perusliikuntapaikkojen peruskorjauksia edistetään ja pyritään ennakoimaan uusien liikuntamuotojen tarpeita sekä varautumaan olosuhdemuutoksiin. Kuntoratojen ja pienkenttien valaisimia vaihdetaan led-valaisimiin energiasäästöjen saavuttamiseksi. Liikuntapaikkoja toteutetaan myös seuravetoisina hankkeina. Näin pyritään turvaamaan riittävät harjoitusmahdollisuudet seuratoiminnalle.

Palloiluhallihanketta valmistellaan Ahmon urheilualueella toteutettavilla hallialueen pohjatöillä sekä alueen muutostöillä ja liikenneväylien rakentamisella. Hallin toteutustavasta tehdään päätös alkuvuodesta. Omaehtoisia liikkumismahdollisuuksia parannetaan Kuilun ulkokuntoilun alueen toteutuksella. Fontanellan peruskorjaus pyritään käynnistämään kesän aikana.

Liikuntapaikkojenkin osalta haastetta ovat tuoneet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja näistä johtuvat väistötilaratkaisut. Tilojen peruskorjausten aikana osa liikuntatiloista saattaa olla pois käytöstä ja tämä vaikuttaa sisäliikuntatilojen riittävyteen. Samoin väistötilojen rakentaminen koulujen kenttäalueille heikentää koulujen ja päiväkotien sekä koko asuinalueen liikuntamahdollisuuksia. Ahmon ja Siilinlahden kouluhankkeiden toteutuksessa pyritään mahdollistamaan tilojen monipuolinen käyttö ja parantamaan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Rakennushankkeiden yhteydessä pyritään lähiliikunta-alueet palauttamaan liikunta- ja virkistyskäyttöön.

Suorituspaikat ovat kunnallisen liikuntatoiminnan peruspalveluja, joten henkilö- ja talousresursseista suurin osa kohdistuu kunnossapitoon. Suorituspaikkojen käytössä kasvaa tarve omaehtoiseen, yksilölliseen liikkumiseen sekä lyhytjännitteisempään pienryhmätoimintaan. Se edellyttää suorituspaikoille nykyaikaisia valvonta- ja kulunvalvontajärjestelmiä sekä kunnossapitojärjestelmien kehittämistä. Toiminnan toteuttajina ovat paikalliset urheiluseurat, joita tuetaan alle 18-vuotiaiden osalta pääsääntöisesti korvauksettomilla tilojen ja alueiden käyttövuoroilla.

Liikuntapalveluiden osalta kiinnitetään jatkossakin huomiota terveys- ja erityisliikuntapalveluiden kehittämiseen. Kehitystyötä tehdään aktiivisella järjestöyhteistyöllä, osallistamalla aktiivisesti kunnan Hyte-ryhmän toimintaan ja hanketoiminnalla. Ryhmätoiminnassa painottuu edelleen Voimaa vanhuuteen toimintojen aktivointi. Liikunta- ja hyvinvointineuvonta sekä matalankynnyksen ryhmätoiminta pyritään mahdollistamaan sote-uudistuksen jälkeen. Toiminnan vakiinnuttaminen vaatii lisää resursseja vuodesta 2023 alkaen.

Liikuntapaikoista kerättävissä maksutuotoissa saavutettaneen pientä kasvua keväällä 2022 käyttöön otettavan Vuorelan padel-kentän myötä. Fontanellan peruskorjauksen ennakoidaan vähentävän tuettuja uimalakäyntejä syksystä 2022 alkaen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	10 ⅓	10 ⅓	10 ⅓	11	11 ⅓
Vanhuuseläketapahtumat		1	1		1
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		1	1		1

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
 Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto 	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen. Esteettömien liikuntamahdollisuuksien parantaminen	Toteutuneet hankkeet. Esteettömät liikuntapaikat	Vähintään 1 hanke / vuosi. Uusia esteettömiä ulkoliikuntapaikkoja otetaan käyttöön
 Urheiluseurojen yhteistyöfoorumin aktiivinen toiminta 	Tapaamisten lisääminen ja sisällön kehittäminen.	Tapaamisten määrä ja toteutunut yhteistyö	Vähintään kaksi tapaamista ja yksi toiminnallinen palvelu yhteistyönä.
 Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vakiintuminen 	Toimintamallin laatiminen hyvinvointialue huomioiden	Toimintamalliehdotus valmis	Neuvontapalvelu käytössä 2023
 Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat 	Erilaisten toimintatapojen kehittäminen kunnossapidossa.	Kuntalaisten osallistamisen lisääntyminen kunnossapidossa.	Kahdeksalla luistelukentällä talkooapurit.
	Kustannustehokkuus palvelutaso huomioiden.	Liikuntapalveluiden kustannukset/kuntalainen Siilinjärvellä, Kuopiossa, Iisalmes- ja Varkaudessa.	Hinnaltaan keskitasoa olevat palvelut.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Toteutuneet lähiliikuntapaikat	1	1	2	1	1
Erityisliikunnan tilaisuudet	511	600	650	800	800
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	646	700	750	850	900
Osanottajia*	11 033	12 000	13 000	13 500	14 000

*Osanottajien määrästä jätetty pois Uimalan tuetut käyntikerrat

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Liikuntapaikkojen vuokratuotot..... + 11 000 €

Menot

- Kunnossapitopalvelut..... +12 000 €
- Kalusto..... -6 500 €

Tuloslaskelma

Liikuntapalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 331	10	10	0	-100 %	0	0
Myyntituotot (sis.)	35 409	33 000	33 000	34 000	3 %	34 000	34 000
Maksutuotot	0	4 500	4 500	4 500	0 %	4 500	4 500
Tuet ja avustukset	14 840	172	172	0	-100 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	12 933	15 000	15 000	26 000	73 %	26 000	26 000
Muut toimintatuotot	45	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	64 558	52 682	52 682	64 500	22 %	64 500	64 500
Henkilöstökulut	-408 129	-442 206	-442 206	-454 366	3 %	-461 182	-468 099
Palvelujen ostot	-274 815	-300 363	-300 363	-312 917	4 %	-317 611	-322 375
Sisäiset palvelujen ostot	-80 188	-106 877	-106 877	-115 475	8 %	-115 475	-115 475
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-89 447	-93 360	-93 360	-86 466	-7 %	-87 763	-89 079
Avustukset	-11 774	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 825	-56 662
Muut toimintakulut (ulk.)	-34 718	-113 633	-113 633	-113 633	0 %	-115 337	-117 068
Muut toimintakulut (sis.)	-419 287	-419 286	-419 286	-436 803	4 %	-436 803	-436 803
Toimintakulut	-1 318 358	-1 530 725	-1 530 725	-1 574 660	3 %	-1 589 996	-1 605 562
Toimintakate	-1 253 800	-1 478 043	-1 478 043	-1 510 160	2 %	-1 525 496	-1 541 062
Poistot ja arvonalentumiset	-342 063	-329 454	-329 454	-331 474	1 %	-379 776	-410 780

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuorekkaassa kunnassa on tarve kohtaavan nuorisotyön kehittämiseksi niin avoimen nuorisotalo-, etsivä ja erityisnuorisotyön, ehkäisevän päihdetyön kuin järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kentällä. Nuorisotyössä kohdataan nuoria heidän koulu- ja opiskeluympäristössään sekä vapaa-ajallaan (mm. Walkers autossa/kahvilassa, nuokkarilla). Erityisen tärkeää on työntekijöiden ammattitaito, jaksaminen, kouluttautuminen, ilmiöiden havainnointikyky ja ajan hermolla pysyminen. Nuorisotyön kentällä arvokasta on myös nuorten osallisuuden lisääminen, nuorilähtöisen toiminnan tukeminen ja vahvistaminen. Osallisuus ja osallistaminen on lähivuosien selkeä painopistealue niin nuoriso- kuin kulttuuritoimessa.

Vuorelan nuorisotalon sekä kirkonkylän nuorisotalo Sempin arki-iltojen ja viikonloppujen nuorisotalotoiminnot suunnataan ikäryhmittäin jaetusti alakoululaisille, vanhemmille nuorille ja nuorille aikuisille. Erityis- ja etsivä nuorisotyön sekä ehkäisevän päihdetyön painopistealue pitäisi olla ennaltaehkäisevässä työssä, mutta paljon tehdään myös korjaavaa monitoimijaista työtä. Yksilö- ja pienryhmätyöskentely lähtee nuorten toimintatarpeista ja terveen itsetunnon vahvistamisesta, arjen hallinnan lisäämisestä (mm. ruuanlaitto, kädentaidot, ryhmäytyminen, liikunta-aktiviteetit). Siilin nuoret -hanke jatkaa osaltaan Nuoret PySTY-hankkeen aikana havaittujen palvelukatveiden poistamista, syntyneiden kehittämismallien, hyvien käytänteiden edistämistä ja yhteistyön tiivistämistä kunnan eri palveluissa.

Hyvinvointikertomuksessa ja kuntastrategiassa on tavoitteena kuntalaisten laaja hyvinvointi ja osallisuus tulevaisuudessa. Yksilö- ja pienryhmät, laajennetut tukitoimet, kesätyötoiminta, leirit ja monitoimijainen yhteistyö rakentavat vankan pohjan nuorisotyölle, joka toimii lähes kynnyksettömän asiakastyömallin pohjalta. Koulunuorisotyötä on suunnattu jo etenkin yläkouluille ja yhteistyötä tiivistetään myös alakouluille. Etsivä ja ehkäisevä päihdetyö vahvistuu II-asteen oppilaitoksille ja erityisnuorisotyöntekijä toimii ala/yläkouluilla ja II-asteella. Nuorten tieto- ja neuvonta on osana nuorisotyötä ja Siilin nuoret valmentajien työtä. Nuoria opastetaan myös käyttämään heille suunnattuja erilaisia mobiilisovelluksia (mm. läksytukea ja Bittiliigan osioita). Yhteistyötä ja harrastekerhoja kehitetään edelleen mm. nuorisovaltuuston, yläkoulujen tukihenkilöiden ja vapaiden nuorisoryhmien kanssa.

Siinä missä nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmat valtakunnallisesti lisääntyvät, koulukiusaaminen ja syrjäytyminen huolestuttavat myös Siilinjärvellä. Norppa, Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto sekä HYTE -moniammatilliset yhteistyöryhmät tarkastelevat paikallisia ilmiöitä ja jakavat tietoa tukea tarvitsevien nuorten toimintakentästä. Kolmannen sektorin sekä mm. Walkers vapaaehtoistoimintaan koulutettavien kanssa työskentelyyn tullaan satsamaan. Laki painottaa etsivää nuorisotyötä ja ehkäisevää päihdetyötä, nuorten kuulemistä sekä 3. sektorin toiminnan tukemista.

Taloustilanteen haasteellisuus näkyy henkilöstöressurssien ja toimintojen jatkumon epävarmuudessa. Skeittitoiminnan laajetessa siihen halutaan myös panostaa (vuokra- ja ohjaukset). Tulevaisuuden sotessa nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat edelleen kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Meillä on laadukasta ja lisääntyvää yhteistyötä kunnan eri toimijoiden, nuorisualan ammattilaisten, koulujen, seurakuntien, yhdistysten, yritysten, Tukeva-työvalmennussäätiön, yksittäisten toimijoiden sekä vapaaehtoisten kanssa. Yleiset resurssien ja henkilöstöjen muutokset tekevät kentästä kuitenkin helposti haavoittuvan.

Nuorisotoimen osalta henkilöstökuluja ei voida enää pienentää asiakasmäärien kasvaessa. Toimintakustannuksia ja nuorten kesätyöntekijöiden määrää on hieman lisätty, palkkakulut kirjattu oikealle tasolle, nuoriso- ja kulttuuriavustuksiin varattu 22 000 euroa myös vuodelle 2022.

Kulttuuritoimen painopisteet ja keskeiset muutokset

Kulttuuritoimi tuottaa ja kehittää yhdessä järjestöjen ja toimijoiden kanssa kuntalaisille tapahtumia ja erilaisia kulttuuripalveluja. Toritapahtumat, konsertit, Veteraani- ja Itsenäisyyspäivän juhlat, perinteiset lapsiperheille suunnatut Pikku-Marjan talvi- ja kesäpäivät, tapahtumakokonaisuudet ja teemaviikot, tuetaan tiiviissä yhteistyössä paikallistoimijoiden ja -yritysten kanssa. Järjestöjä ohjataan ja tuetaan aktiivisesti, monenlainen ohjaus- ja neuvontatyö, kotiseutu-/valokuva-arkistot, Pöljän kotiseutumuseon ja Harjamäen sairaalamuseon sekä Pöljän kotiseututalon ylläpito kuuluvat kunnan kulttuuripalveluihin.

Pöljän kotiseutumuseon resurssit keskittyvät museokesään, kulttuuritapahtumien järjestämiseen 3. sektorin ja paikallisten yrittäjien kanssa, 5.-luokkaisille suunnattuun museopedagogiseen toimintaan ja sekä yhteistyöhön maakuntamuseon kanssa perinne-/korjausrakentamisessa (seuraavana savutupa). Harjamäen sairaalamuseo esittelee mielisairaanhoidon historiaa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti merkittävää sairaalamiljöötä. Museoiden tunnettuuden, näyttelyiden ja aukioloaikojen laajentaminen sekä päivitettävä kulttuurikasvatussuunnitelma ovat vuosittain tarkastelussa; resurssien rajallisuus tulee usein vastaan. Ilman yhdistyksiä, aktiivisia paikallistoimijoita ja yhteistyötä tapahtumat jäisivät toteuttamatta. Kulttuuritoimi jatkaa kunnan sisällä OSPA, osallisuuspolku hanketta sekä aktiivista yhdistys- ja järjestötoimintojen sekä tapahtumien ja yritys yhteistyön kehittämistä. Tutustumista lähialueen kulttuuritarjontaan järjestetään myös tasapuolisesti eri koululaisluokille (kulttuurilaitos-/taiteilijavierailut).

Paikallisille järjestöille kerho-, harraste- ja nuorisotilat ovat pääsääntöisesti maksuttomia; ainoastaan liikuntasaleista aikuisryhmät maksavat pienen käyttökorkvauksen. Siilinlahden koulun Salmin sali toiminee edelleen talviajan -22 kulttuuritilaisuuksien pääpaikkana ja sen poistumisen myötä muita tiloja tullaan tarvitsemaan (mm. Hamulan, Ahmon, Vuorelan uusi koulu) juhla-/tapahtumapaikkoina. Mäntyranan ke-säteatteri ja keskustan muuttuva torialue täydentävät kulttuuritoimijoiden esiintymistiloja. Siilinjärvellä on laajaa kansalaisopiston, seurakunnan ja Musiikkiopiston harrastetarjontaa. Järjestökentän, toimijafoorumin ja kunnan kulttuuritoimen yhteistyötä jatketaan ja Pöljän kotiseututaltoa markkinoidaan aktiivisesti juhla-/tapahtumapaikaksi. Nuoriso- ja kulttuuritoimi hakee erilaisia kohdeapurahoja kehittämis- ja koulu-yhteistyöhankkeisiin, kokoelmien hoitoon, digitaaliseen tietokantaluettelointiin, osallistaviin kokeiluihin, lasten ja nuorten harrastetoimintaan, ehkäisevään päihdetyöhön ja etsivään nuorisotyöhön.

Henkilöstö

Nuorisotaloilla työskentelee 2+2 nuoriso-ohjaajaa. Kenttätyötä tekevät 1 erityisnuoriso-ohjaaja, 3 etsivää nuorisotyöntekijää sekä 1 ehkäisevä päihdetyönkoordinaattori ja Siilin nuoret -hankkeen 2 valmentajaa. Kulttuuripuolella työskentelee kulttuurikoordinaattori, nuoriso- ja kulttuurin hallintopuolella nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja sekä liikuntatoimen kanssa yhteinen palvelusihteeri (suluissa ei vakituiset).

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	11	14 (3)	14 (2)	15	15

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset lasten ja nuorten tarpeita vastaavat palvelut kustannustehokkaasti tuotettuna	Nuorisotilojen käyttöasteen lisääminen ja toimintojen asiakasläh-töisyys.	Kävijämäärät. Talouden seuranta. Tyytyväisyyskyselyt	Tarjottujen palvelujen ja asiakkaiden oikea-aikainen kohtaaminen.
Tukipalvelujen lisääminen lapsille ja nuorille	Ennaltaehkäisevä tuki-työ ja palvelujen järjes-täminen.	Kävijätilastot. Talouden seuranta. Tyytyväisyyskyselyt	Ennaltaehkäisevä toi-minta ja riittävät tuki-toimet asiakkaille.
Erityisnuorisotyön ja ehkäisevän päihdetyön sekä etsivän nuorisotyön ennaltaehkäisevän palvelutarjonnan lisääminen	Kohdennettua yksilö-pienryhmätyöskente-lyä, oppilaitosyhteis-työtä. Neuvonta- ja ohjaustyö osaksi perustyötä.	Kävijätilastot. Tyytyväisyyskyselyt Kykyviisarin käyttö	Syrjäytymisen ehkäi-seminen ja kehittyvät tukitoimet, 3. ENT ja Siilin nuoret -hanke Nuorisotakuun toteu-tuminen.
Uusien palvelujen tarjoami-nen asiakkaille	Kulttuuritoimi/ museot, arkistoaineistojen digi-talisoinnin jatkaminen.	Aineiston määrän lisääminen nettiin.	Digitalisoitu aineisto asiakkaiden käytettävissä.
Järjestöyhteistyön syventäminen	HYTE-yhteistyön sekä toimijafoorumin, järjes-töjen, Tapaamon kanssa yhteistyön ke-hittäminen	Tyytyväisyyskyselyt	Tapahtumatuotannon vakinaistaminen ja lii-sääminen talousre-surssien puitteissa.

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
		Tapaamisten määrä ja laatu, toteutuneet tapahtumat.	
Uusien toimintamallien tarjoaminen asiakkaille	Nuorten tieto- ja neuvontatyön syventäminen, nuorten osallistaminen, jalkautuvan työn toimintamalli.	Tyytyväisyyskyselyt Opinnäytetyönä kehittämistyö, palveluohjausmalli.	Tieto- ja neuvontatyö sekä jalkautuva, kohtaava nuorisotyö osana nuorten osallistavaa arkea.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	873	650	650	650	650
Osanottajat	22 165	22 000	22000	22000	22000
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Nuorisotalotoimintaan osallistuneet / ilta	63	140	140	140	150
Etsivä- ja erityisnuorisotyö sekä ehkäisevä päihdetyö / kk	280	240	250	260	270

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Museoviraston avustus, rakennuskorjaus; savutuvan välikaton korjaus 8.500 €

Menot

- Skeittihallin vuokra ja ohjaustoiminta 22.000 €
- Walkers Siilinjärvi, kohtaavan nuorisotyön kulut, leasing auto-osuus ja kahvilapiste 8.000 €
- Siilin nuoret -hankkeen kuntaosuus 38.000 €

Tuloslaskelma

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	2 208	1 150	1 150	1 400	22 %	1 400	1 400
Maksutuotot	3 032	3 000	3 000	3 200	7 %	3 200	3 200
Tuet ja avustukset	75 272	92 500	92 500	101 500	10 %	101 500	101 500
Vuokratuotot (ulk.)	9 948	2 300	2 300	5 500	139 %	5 500	5 500
Muut toimintatuotot	672	1 250	1 250	1 250	0 %	1 250	1 250
Toimintatuotot	91 132	100 200	100 200	112 850	13 %	112 850	112 850
Henkilöstökulut	-427 829	-492 862	-492 862	-547 114	11 %	-555 321	-563 651
Palvelujen ostot	-151 361	-162 494	-162 494	-174 819	8 %	-177 441	-180 103
Sisäiset palvelujen ostot	-42 860	-52 893	-52 893	-44 501	-16 %	-44 501	-44 501
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-26 860	-25 890	-25 890	-35 790	38 %	-36 327	-36 872
Avustukset	-1 332	-22 000	-22 000	-22 500	2 %	-22 837	-23 180
Muut toimintakulut (ulk.)	-117 988	-146 630	-146 630	-169 002	15 %	-171 537	-174 110
Muut toimintakulut (sis.)	-129 061	-129 062	-129 062	-129 062	0 %	-129 062	-129 062
Toimintakulut	-897 291	-1 031 831	-1 031 831	-1 122 788	9 %	-1 137 027	-1 151 479
Toimintakate	-806 159	-931 631	-931 631	-1 009 938	8 %	-1 024 177	-1 038 629
Poistot ja arvonalentumiset	-52 195	-3 336	-3 336	-154	-95 %	0	0

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

6.3 SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveysjohtaja Kati Kantanen

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualue vastaa sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueeseen kuuluvat sosiaali- ja terveyspalveluiden hallinto, sosiaali- ja perhepalvelut, hoiva- ja vanhuspalvelut, sekä terveyspalvelut. Lisäksi palvelualue vastaa erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja kustannuksista sekä yhteistyöstä erikoissairaanhoidon kanssa. Erikoissairaanhoidon tuottaa pääosin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualue järjestää palvelut omana tuotantona sekä kumppanuuksia hyödyntäen yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueen toiminta, strategia ja tavoitteet suunnittelukaudella pohjautuvat Siilinjärven kunnan strategiaan. Toiminnan asiakaslähtöinen ja pitkäjänteinen kehittäminen jatkuu kuntalaisten terveyden, omatoimisuuden, toimintakyvyn, sosiaalisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen osalta. Asiakkaiden palvelujen laatu, turvallisuus ja kustannusvaikuttavuus ovat kehittämisen keskiössä, mikä painottaa asiakaslähtöisen toiminnan, asiakkaan kuulemisen ja hyvän hoidon toteuttamista kaikissa tilanteissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset**Lainsäädännön muutoksia**

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueita koskevista lakimuutoksista keskeisimpiä ovat soteuudistukseen liittyvät lakimuutokset. Sote-uudistuksen voimaantulolaki ja muut samaan kokonaisuuteen liittyvät lait tulivat pääosin voimaan 1.7.2021. Voimaantulolain säädetään hyvinvointialueista annetun lain, sote-järjestämislain, pelastustoimen järjestämislain sekä Uudenmaan erillisratkaisua koskevan lain voimaantulosta. Muut lait, kuten hyvinvointialueiden rahoituksesta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta, terveydenhuoltolain muuttamisesta, sosiaalihuoltolain muuttamisesta tulevat voimaan 1.1.2023. Näiden lisäksi valmistelussa ovat muun muassa mielenterveys- ja päihdelainsäädännön, lastensuojelulain, vammaispalvelulain, vanhuspalvelulain, ihmiskaupan uhrien auttamista koskevan lainsäädännön uudistaminen sekä äitiys- ja isyyslakien yhdistäminen vanhemmuuslaiksi. Lastensuojelulain muutoksen tarkoituksena on säätää lastensuojelun asiakasmitoituksesta sekä avo- että laitospalveluissa vuoden 2022 alusta alkaen. Erityisesti laitoshoidon mahdollisesti tiukentuva henkilöstömitoitusta tulee lisäämään henkilöstötarvetta merkittävästi. Vastaavasti vanhuspalvelulain muutoksen myötä henkilöstömitoitusta nousee asteittain, ja vuoden 2022 alusta vähintään mitoitusten on oltava ympärivuorokautisessa hoidossa 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Siirtymäaika päättyy 1.4.2023, jolloin henkilöstömitoitusta vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee täysimääräisesti voimaan.

Hallitusohjelmaan sisältyy myös sosiaaliturvauudistuksen käynnistäminen, jonka yhteydessä toteutetaan toimeentulotuen kokonaisuudistus.

Sote-asiakastietojen sähköistä käsittelyä koskevan lain (asiakastietolaki) valmistelu jatkuu edellisellä hallituskaudella rauenneen esityksen pohjalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön osauudistus tuli voimaan 1.7.2021 ja maksukattoa koskevat muutokset tulevat voimaan vuoden 2022 alussa. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 27.5.2021 (§ 14) uudistuksen mukaisesti Siilinjärvellä perittävistä asiakasmaksuista. Maksumuutosten arvellaan nostavan palvelualueen asiakasmaksutuloja jonkin verran, mutta muutosten kokonaistaloudellista vaikutusta voidaan arvioida vasta myöhemmin.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi keväällä 2021 päivitettyt opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajien ja lääkäreiden henkilöstömitoitussuositukset, koska edellisen mitoituksen jälkeen opiskeluterveydenhuollon tehtävät ovat lisääntyneet ja täsmentyneet lainsäädännöllisten ja koulutusjärjestelmään liittyvien muutosten seurauksena. Suositukseen perustuen kunnanhallitus 17.5.2021 (§108) perusti uuden koko-aikaisen toistaiseksi voimassa olevan terveyskeskuslääkärin viran 1.8.2021 alkaen. Vastaavia suosituksia odotetaan tulevan myös kouluterveydenhuoltoon, millä arvioidaan olevan henkilöstön määrää lisääviä vaikutuksia.

Muun ohella eduskunta tulenee käsittelemään syöpien seulontaohjelman laajentamista. Mahdollisesti syöpien seulontaohjelmaan sisällytettäisiin uutena seulontana miesten ja naisten suolistosyövän seulonta kahden vuoden välein ikäryhmissä 56-74 vuotta vuoden 2022 alusta alkaen.

Talouden muutokset

Sosiaali- ja terveyspalveluiden taloudellinen tilanne vuodelle 2022 on nykytasoisien palveluiden turvaamisen kannalta haastava, mikä edellyttää talouden tasapainottamisen ja tuottavuuden parantamisen lisäksi prosessien ja johtamisen jatkuvaa kehittämistä. Tosiasiassa talouden heikko tilanne sekä koronasta aiheutuva poikkeustilanne ja sen ennakoimattomuus ovat aiheuttaneet epävarmuutta sosiaali- ja terveyspalveluiden talouden suunnittelulle sekä tavoitteiden asettamiselle. Epävarmuus korostuu entisestään, mikäli poikkeustilanne vielä edelleen jatkuu.

Sosiaali- ja terveyspalveluille annettu ulkoinen raami oli 79 216 000 euroa, josta erikoissairaanhoidon osuus oli 31 855 000 euroa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden alkuperäinen talousarvio, jossa oli huomioitu kaikki kustannukset nykytasoisien palvelun ylläpitämiseksi, ylitti annetun raamin noin 1,4 miljoonaa euroa. Raamiin pääsemiseksi sosiaali- ja terveyspalveluissa leikattiin henkilöstökuluja muun muassa poistamalla palkankorotusvaraus ja viivästyttämällä rekrytointeja. Lisäksi talousarviosta leikattiin vuokratyövoiman kustannuksia ja lisättiin asiakasmaksutuottoja. Tämän jälkeen sosiaali- ja terveyspalveluiden talousarvio ylittää 30 271 euroa annetun ulkoisen raamin.

Toimintatuotot kasvavat noin 1 038 719 euroa vuoden 2021 muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakulut kasvavat noin 2 405 915 euroa vuoden 2021 muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakulujen merkittävä kasvu aiheutuu kustannusten kasvusta, kuten asiakaspalveluostojen hinnan korotuksista, väestön palvelutarpeesta, henkilöstömäärän lisäyksestä ja henkilöstökulujen kasvusta työehtosopimuksen palkkaratkaisun takia, sekä tilavuokrien, ylläpito ja siivouskustannusten siirtymisestä terveyskeskuksen osalta ulkoisiksi kustannuksiksi (noin 830 000 euroa). Lisäksi sosiaali- ja terveyspalveluiden talousarviossa on hankkeet, joiden toimintatuotot ja -kulut ovat noin 664 000 euroa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden investoinnit vuodelle 2022 on yhteensä 83 600 euroa. Investoinneissa jatkuu Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin vetämä UNA-hanke, Sote-DW –hanke ja Kvarkki. Lisäksi investoinneissa on ei kunnan taseessa olevat laite- ja kalustohankinnat uuden terveyskeskuksen osalta yhteensä 1 800 000 euroa.

Toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveyspalveluissa jatketaan vuoden 2022 aikana määrätietoisesti asiakaslähtöistä ja taloudellisesti kestävästä toiminnan kehittämistä kohti tulevaa hyvinvointialuetta. Kehittämiskohteena ovat muun muassa asiakaskokemus, paljon palveluja tarvitsevien kuntalaisten tuen saannin parantaminen, digipalvelujen edistäminen ja palvelujen kehittäminen. Tavoitteena on entisestään lisätä sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatiota ja luoda eheitä palvelupolkuja asiakkaille uudistamalla palveluketjuja, prosesseja ja johtamista. Keskeistä on uudistaa palveluverkkoa, ohjaus- ja neuvontakäytäntöjä sekä edistää sähköisiä palveluja. Palvelurakenteen keventämistä jatketaan edelleen painopisteen siirtämisellä ennaltaehkäiseviin ja varhaisen vaiheen palveluihin. Lisäksi kehittämiskohteena on niukkenevissä resursseissa palveluiden saatavuuden parantaminen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelukysynnän ja -tarpeen kasvuun on vuoden 2022 talousarviossa varauduttu henkilöstölisäyksellä. Henkilöstömäärä kasvaa 17 henkilöllä; kolmella sosiaalityöntekijällä, lähihoitajalla Mummon Kammariin, kahdella lähihoitajalla Kaaripolun palvelukotiin, neljällä lähihoitajalla Vanhan Pappilan palvelukotiin, kahdella sairaanhoitajalla kotihoidon kotiutustiimiin, kahdella lähihoitajalla ja sairaanhoitajalla keskitettyyn varahenkilöstöön, palveluohjaajalla ja RAI-koordinaattorilla. Palvelualueen henkilöstömäärän lisäykset perustuvat tehtävien hoidon turvaamiseen ja lakisääteiseen velvoitteeseen olemalla osittain vaihtoehtokustannuksia ostopalvelulle.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulee varmistaa kilpailukykyä työmarkkinoilla, sillä työntekijöiden vaihtuvuus ja työvoimapula kriittisissä ammattiryhmissä ovat todellisia haasteita. Tämän ratkaisemiseksi palvelualue panostaa erityisesti henkilöstön osaamisen lisäämiseen koulutuksella, osaavalla ja osallistavalla johtamisella sekä mahdollistamalla henkilöstön osallistuminen oman työn kehittämiseen. Tällä tavoin pyritään lisäämään työn vetovoimaisuutta ja työmotivaatiota sekä vaikuttamaan innostukseen ja huolehtimaan työhyvinvoinnista. Osaamisen kehittämisen yhtenä osa-alueena on esimiestyön tukeminen, missä painopisteenä on henkilöstön ja toiminnan johtamisosaamisen vahvistaminen läpi sosiaali- ja terveyspalveluiden. Lisäksi palvelualueen ja tulosalueen johtajien johtamistaitoa ja strategiaosaamista vahvistetaan pidempi kestoisella johtamiskoulutuksella, millä luodaan edellytyksiä organisaation kannattavalle kasvulle ja kehittymiselle. Johtamisen tueksi hankitaan vertailutietoa jatkamalla mukana olemista muun muassa kotihoidon vertaiskehittämisyhteistyössä sekä THL:n RAI-vertailukehittämisessä.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa toimintaan vaikuttaa keskeisesti myös toimitilojen sisäilman laadusta johtuvat toimitilaongelmat, jonka vuoksi on jouduttu muun muassa väistötilanteisiin. Nämä tilanteet toteutetaan siten, että kielteisiä vaikutuksia palvelutoimintoihin tulee mahdollisimman vähän. Väistötilaratkaisut ovat kuitenkin taloudellisesti haastavia. Sosiaali- ja terveyspalveluiden pääterveysaseman korvaava sote-keskus -rakennushanke valmistuu syyskuudella 2022. Hankkeella turvataan sisäilmaltaan puhtaat toimitilat, millä on keskeinen merkitys siihen, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa palvelut säilyvät lähipalveluna.

Maaliskuussa 2020 alkanut koronaepidemia ja sen jälkihoito heijastuvat sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuviin palveluvaateisiin pitkään eikä epidemian kokonaisvaikutuksia pystytä vielä täysin arvioimaan. Koronapandemian rajoitustoimenpiteiden vuoksi yksinäisyys, lasten ja nuorten psyykinen hyvinvointi, hoitamatta jääneet sairaudet, liikkumattomuus ja mielenterveyden oireilu voivat näkyä lisääntyvänä palvelutarpeena. Tämä edellyttää hoito- ja palveluvelan hallittua purkamista, paremmin toimivia palvelupolkua, toiminnan palauttamista koronaa edeltävälle tasolle sekä uusiin, korona-ajasta, nouseviin haasteisiin vastaamista.

Edellä esitettyjen lisäksi vuoden 2022 toiminnassa näkyy kolme isoa hankekokonaisuutta ¹Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanke, ²Ikäihmisten asumisen kehittäminen ja ³Ydinasia.

- Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushankkeessa Siilinjärven sosiaali- ja terveyspalveluiden vastuulla on alueellisessa kehittämishankkeessa ennaltaehkäisy työpaketti, jossa tavoitteena on toiminnan painotuksen siirtämisestä raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön.
- Ikäihmisten asumisen kehittämisen hankkeessa kehitetään ja tuotetaan tarpeita vastaavia asumisratkaisuja hybridimallin mukaisesti vahvistaen elinkaariajattelumallia, parannetaan tehostetun palveluasumisen ratkaisuja tuomalla palvelut lähelle asiakasta, kehittämällä asuinympäristöjä ikä- ja muistiystävällisiksi teknologiaa hyödyntäen, tukemalla ikääntyneiden yhteisöllisyyttä asumisratkaisulla ja aktiivisella toiminnalla eri järjestöjen ja toimijoiden yhteistyönä sekä ennakoita kunnan varautumista ikääntyneiden asumisen tarpeen kasvamiseen väestön ikääntyessä kartoittamalla ikäihmisten määrää kunnassa ja sen kehittymistä palvelutarpeeseen nähden.
- Ydinasiahanke kehittää kielellisen saavutettavuuden osaamista sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hankkeessa tarkastellaan terveydenhoidon tiloja ja digitaalisia ympäristöjä kielellisen saavutettavuuden näkökulmasta sekä testataan sosiaali- ja terveysalan palveluja monipiirteisen testiryhmän kanssa. Lisäksi luodaan kielellisen saavutettavuuden osaamisen kehittämistyökalu.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tunnistetut riskit:

- Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus. Rekrytointivaikeudet ovat laajentuneet useisiin ammattiryhmiin, ja kilpailu osaavasta henkilöstöstä kasvaa. Lainsäädännön muutokset koskien hoivan henkilöstömitoitusta sekä valmisteilla olevat esitykset perusterveydenhuollon hoitotakuun tiukennuksesta ja lastensuojelun asiakasmitoituksesta ovat haaste sekä resurssien riittävyyden että pätevän henkilöstön saatavuuden näkökulmasta. Monet toimialan työtehtävistä vaativat myös kokemusta; vetovoiman lisäksi palvelualueen pitovoiman tulee olla vahvaa. Riskiin tulee varautua kehittämällä toimenpiteitä, jolla vaikutetaan henkilöstön motivaatioon, sitoutumiseen ja työhyvinvointiin. Luottamuksellista työilmapiiriä tulee vahvistaa, työskentelyolosuhteita turvata ja työantajabrändiä kehittää. Henkilöstön saatavuuden riskin hallintaan on lisättävä uu-

denlaista yhteistyötä oppilaitosten, ELY-keskuksen ja työllisyyspalveluiden kanssa sekä suunnitella rekrytoinnit palvelualueitasoisesti kustannuspaikkakohtaisen suunnittelun sijaan. Lisäksi työsuhteiden monimuotisuuden hyödyntämisellä voidaan vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointiin ja saatavuuteen.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kannustimien vähyys ja palkkakehitys ovat heikentävät rekrytointiasemaa ja pitovoimaa. Riskiin tulee varautua yhtäältä palkkojen makrotason koordinaation ja palkanmuodostusjärjestelmän kehittämisen sekä toisaalta mikrotason joustavuuden näkökulmista. Toiminnan painopisteenä tulee olla pyrkimys säilyttää toiminnan turvallisuus ja lainmukaisuus sekä lain velvoittamien mitoitusten varmistaminen tilanteissa.
- Kasvaviin asiakastarpeisiin vastaaminen ei ole mahdollista talouden puitteissa eikä toimintamallien ja tuottavuuden kehittäminen riitä kompensoimaan kasvavaa kysyntää. Tällöin oleellista on tuottavuutta parantavien toimenpiteiden ja rakenteellisten uudistusten toimeenpanon varmistaminen ja niistä raportointi.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kehittymistä ei pystytä ennustamaan, varsinkin ostopalveluiden käytössä kustannukset kehittyvät hallitsemattomasti. Oikealla ja ajantasaisella tiedolla päätöksenteon tukena onnistutaan kohdentamaan voimavaroja oikein ja kehittämään toiminnan kustannusvaikuttavuutta. Tällöin tiedolla johtamisen merkitys toiminnan ohjauksessa korostuu. Lisäksi talouden hyvällä hoidolla ja seurannalla on mahdollista minimoida riskin toteutumista.
- Sosiaali- ja terveystalouksissa on palveluketjujen hajanaisuutta. Riskiin varaudutaan tunnistamalla päällekkäisyyksiä ja poistamalla pirstaleisuutta yhdistämällä palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi asiakkaan näkökulmasta. Tämä edellyttää tiedolla johtamisen vahvistamisen lisäksi ajattelun muuttamista yksittäisten palveluiden tarkastelusta lähtöiseen ajatteluun sekä asiakkaalle laaditun yhtenäisen hoitosuunnitelman noudattamista eri toimijoiden kesken. Lisäksi palveluketjujen prosessikuvausten laatimisella ja yhteensovittamisella vähennetään hajanaisuutta.
- Hoiva- ja vanhustalouksissa ajaudutaan aliresurssitilanteeseen, palvelut jäävät tarpeisiin nähden vajaiksi ja joudutaan käyttämään raskaampia palvelujärjestelyjä. Tilanne heikentää palveluja tarvitsevan vanhustyön terveyttä ja hyvinvointia ja johtaa lisäkustannuksiin palveluissa. Keskeistä riskin hallinnan näkökulmasta on tilanteen seuraaminen ja reagointinopeus korjaavissa toimenpiteissä.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen edellyttämien hallinnollisten, toiminnallisten, johtamiseen ja IT-ratkaisuihin liittyvien muutosten suunnittelu ja toteuttaminen vie voimavaroja palvelutuotannosta. Riskiä voidaan hallita seuraamalla aktiivisesti uudistuksen etenemistä ja reagoimalla mahdollisiin resurssitarpeisiin.
- Palvelutuotannon rakennemuutokset ja toiminnalliset muutokset eivät toteudu suunnitellussa aikataulussa ja laajuudessa, mikä edellyttääkin, että toimenpiteitä seurataan ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään tarvittaessa.
- Siilinjärveläisten yksityisten sosiaali- ja terveystalouksien käyttö vähenee edelleen Kelan-korvaustasojen laskun myötä ja kysyntää ohjautuu julkisiin palveluihin. Toimintatapojen muutoksilla pyritään vastaamaan kasvavaan kysyntään. Mahdolliset lisäresurssitarpeet määritellään mahdollisimman ennakkolisesti.
- Erikoissairaanhoidon tuottavuustavoitteet eivät tule saavutetuksi tai palvelutuotannon määrä kasvaa yli suunnitellun/ennakoidun. Kunnalla ei ole vaikuttavia keinoja puuttua erikoissairaanhoidon laskutuksen suuruuteen, joten ylitys tulee johtamaan palvelualueen toimintakatteen heikkenemiseen.
- Toimitiloihin liittyvät ongelmat vaikuttavat kielteisesti palvelutoiminnan järjestämiseen, lisäävät painetta ostopalveluiden ja raskaampien palveluiden käyttöön, vähentävät tiloja käyttävän asiakaskunnan hyvinvointia, henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia ja aiheuttavat kunnalle lisäkustannuksia.

Edellä mainittujen riskien hallitsemiseksi tarvitaan talousarvion ja taloussuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Seurantavastuu on sosiaali- ja terveydenhuollon johtotiimillä.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Sosiaali- ja terveyspalveluissa kasvuun pyritään vastaamaan tehtävien ja organisaatorakenteiden uudelleenjärjestelyillä, jolloin kehitetään toimintatapoja ja palvelutoiminnan sisältöä, käyttöön otetaan tieto- ja viestintäteknologiaa ja käytetään henkilöstöä joustavasti sekä huolehditaan henkilöstön riittävydestä. Keskeistä on palvelun laatu, vaikuttavuus ja turvallisuus siten, että siilinjärveläisten toimintakyky, terveys ja hyvinvointi pysyvät hyvänä (tai paranee) sekä asiakasprosessit ovat selkeät ja eheät. Tällöin keskeistä on tehostaa palveluohjausta siten, että asiakkaan tarpeet ja kulloinkin ostettava palvelu kohdentuvat oikein.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, jota toteutetaan palvelualueella painottaen varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus, joka laaditaan laajana kerran valtuustokaudessaan ja päivitetään vuosittain. Hyvinvointikertomus sisältää viisi painopistealuetta tavoitteineen ja toimenpiteineen. Esiin on nostettu mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen kansansairauksien ehkäisemiseksi. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista raportoidaan osana talouden ja toiminnan seurantaa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa ovat keskeisiä. Yhteistyötä tehdään myös maakunnan tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja toimijafoorum, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi Siilinjärvi on osallistunut aktiivisesti lapsi ja perhepalvelujen muutosohjelmaan, jonka myötä viedään eteenpäin perhekeskustoimintaa. Neuvolaiässä toteutettavat laajat terveystarkastukset ovat vakiintuneet osaksi toimintaa. Lisäksi henkilöstöä on koulutettu Neuvokas perhe – ohjelman toteuttamiseen.

Hyvinvoinnin edistämässä työikäisiä ja ikääntyneempiä kuntalaisia tuetaan tarjoamalla yksilö ja ryhmämuotoista tukea. Siilinjärvi tarjoaa muun muassa sydänsairaille tulpparyhmiä ja tupakoinnin lopettamista tuetaan 28 päivää ilman -toimintamallin avulla. Tuki- ja liikuntaelinongelmien ehkäisemiseksi ja kuntoutumiseksi tarjolla on kuntoutusosaston tarjoamaa tukea, kuten kuntosaliohjausta. Lisäksi terveyskeskuksen hyvinvointipiste tarjoaa tukimateriaalia hyvinvoinnin edistämisen tueksi ja mahdollisuuden toteuttaa itsemittauksia.

Keskeisten kansansairauksien, mukaan lukien sydän- ja verisuonisairaudet, tyypin 2 diabetes, mielenterveys- ja muistiongelmat ongelmat sekä tuki- ja liikuntaelinongelmat, ehkäisy on keskeistä työ- ja toimintakyvyn tukemisessa ja terveydenhuollon menojen hillitsemisessä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös perheiden hyvinvoinnin tukemiseen, päihteiden käytön riskitekijöiden tunnistamiseen kaikissa ikäryhmissä ja ikääntyneiden toimintakyvyn tukemiseen.

Laaja-alaisella, poikkihallinnallisella hyvinvoinnin edistämällä on sekä suoraa että välillistä vaikutusta kunnan muihin strategisiin tavoitteisiin: talouteen ja kasvuun. Lisääntynyt sairastavuus ja sairauksien heikko hoitotasapaino lisäävät terveydenhoidon käyntejä ja kustannuksia sekä sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyyttä. Vaikuttavan sairauksien ennaltaehkäisyn ja toimintakyvyn tukemisen avulla voidaan hillitä terveydenhoidon kulujen kasvua. Toimivat sosiaali- ja terveyspalvelut ovat myös yksi tärkeä alueen vetovoimaisuus tekijä.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa hyvällä taloudenpidolla ja tuottavuuden parantamisella poistetaan ”hukkaa” prosesseista. Omaa toimintaa vahvistamalla korvataan ostoja silloin, kun päästään taloudellisempaan ja prosessien ohjauksen näkökulmasta hallittavampaan palvelutuotantoon. Vastaavasti erityistason palveluiden tarpeeseen vaikutetaan ylläpitämällä ja vahvistamalla omaa peruspalvelutasoa. Kustannuskehitykseltä tavoitellaan olevan vertailukuntiin nähden kilpailukykyinen.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kasvu: Sosiaali- ja terveystalouden tehtävä on varmistaa kuntalaisten tarpeisiin vastaavat sote-palvelut.	Palvelut ovat lähellä kuntalaisia ja helposti saatavissa. Vastaanottopalvelut ja suunterveydenhuolto hoitotakuun mukaisesti Keskimääräinen hoitoaika 7 vrk Käyttämättä ja peruuttamatta jääneiden vastaanottoaikojen osuus 1,2 % - 1,5 % Peittävyys 6,5%	Terveysaseman hoitotakuun toteutuminen Vuodeosaston potilaiden keskimääräinen hoitoaika Hoitoon sitoutuminen äitiys- ja lastenneuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa Ympäri vuorokautisen hoivan peittävyys	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut eivät pysty vastaamaan kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeeseen lakisääteisessä ajassa, jolloin palvelutuotanto siirtyy aiempaa enemmän ulkoisten palvelujen varaan. Sosiaali- ja terveystalouden palvelut eivät pysty kohdentamaan voimavaroja oikein ja kehittämään toiminnan kustannusvaikuttavuutta, jolloin palveluiden saatavuus huonontuu.
Hyvinvointi: Henkilöstön työhyvinvoinnin ja saatavuuden parantaminen henkilöstön osallisuutta vahvistamalla, ammatillisia kehittämismahdollisuuksia lisäämällä ja lähiesimiestyötä tukien	Ammattitaidon ylläpitäminen 3,0 otp/v Avoinna olevaan tehtävään ka 3 hakijaa	Täydennyskoulutus pv/hlö (ka) Hakijamäärä / avoinna oleva tehtävä (ka)	Työntekijöiden pito- ja vetovoima on heikko, johtuen ammattitaitoisesta henkilökunnan saatavuudesta haasteista. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta on vastannut poikkeusolojen aiheuttamiin velvoitteisiin erinomaisesti, ja henkilöstön kyky uuden oppimiseen on osoittautuneet palvelualueen suureksi vahvuudeksi. Poikkeustilanteen aiheuttaman henkilöstön psykososiaalisen kuormituksen vähentäminen vaatii kuitenkin toimenpiteitä myös pandemian väistyttyä.
Talous: Sosiaali- ja terveystalouden kustannusvaikuttava järjestäminen	Toiminta on Pohjois-Savon alueella kustannustehokasta. - terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset / asukas - sosiaalihuollon ikävakioidut kustannukset / asukas.	Euroa / asukas (60 suurinta kuntaa / sote-organisaatiota.	Palvelutuotanto siirtyy aiempaa enemmän ulkoisten palvelujen varaan mm. henkilöstövaajeet, palvelutarpeeseen ei pystytä vastaamaan lakisääteisessä ajassa.

Tuloslaskelma 2022

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Sosiaali- ja terveystalouden hallinto	-5 290 774	699 062	-4 591 712
Sosiaali- ja perhepalvelut	-18 305 390	885 697	-17 419 693
Hoiva- ja vanhuspalvelut	-21 013 371	3 433 395	-17 579 976
Terveystalouden palvelut	- 14 369 560	2 608 245	- 11 761 315
Erikoissairaanhoidon palvelut	- 31 855 000		-31 855 000
Sitovuustaso yhteensä	- 90 834 095	7 626 399	-83 207 696

Keskeiset talouden muutokset 2022

Tulot

- Ateriakorvaukset johtuen asiakasmaksulain uudistuksesta..... + 281 602 €
- Muut sosiaalitoimen maksut johtuen asiakasmaksulain uudistuksesta..... + 477 334 €
- Kotikuntakorvaukset..... + 43 970 €
- Hankkeet..... + 339 576 €

Menot

- Palkat..... + 1 879 158 €
- Asiakaspalvelujen ostot + 2 189 047 €
- Muiden palvelujen ostot..... + 630 191 €
- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat..... + 473 402 €
- Koneiden ja laitteiden vuokrat + 88 963 €
- Muut vuokrat..... + 114 957 €

Tuloslaskelma**SOSIAALI- JA TERVEYSTALOUS**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 361 629	1 310 272	1 310 272	1 716 480	31 %	0	0
Myyntituotot (sis.)	59 497	30 396	30 396	30 000	-1 %	0	0
Maksutuotot	3 622 986	4 090 096	4 090 096	4 417 782	8 %	0	0
Tuet ja avustukset	140 502	326 717	326 717	664 262	103 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	674 395	693 899	693 899	683 075	-2 %	0	0
Muut toimintatuotot	104 450	106 300	106 300	114 800	8 %	0	0
Toimintatuotot	5 963 460	6 557 680	6 557 680	7 626 399	16 %	0	0
Henkilöstökulut	-22 528 903	-25 590 637	-25 590 637	-27 766 746	9 %	0	0
Palvelujen ostot	-44 485 904	-47 541 613	-48 503 343	-51 322 581	6 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-1 833 593	-1 870 326	-1 870 326	-2 716 635	45 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 556 671	-2 143 889	-2 143 889	-2 245 727	5 %	0	0
Avustukset	-5 165 298	-4 429 900	-2 956 400	-2 938 954	-1 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 331 455	-2 318 030	-2 318 030	-2 996 142	29 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-1 051 167	-1 054 130	-1 054 130	-847 309	-20 %	0	0
Toimintakulut	-79 952 992	-84 948 525	-84 436 755	-90 834 095	8 %	0	0
Toimintakate	-73 989 532	-78 390 845	-77 879 075	-83 207 696	7 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-321 614	-451 766	-451 766	-292 849	-35 %	0	0
Vyörytystulot	1 976 310	0	2 475 820	0	-100 %	0	0
Vyörytysmenot	-1 976 310	0	-2 475 820	0	-100 %	0	0

Sosiaali- ja terveystalouden hallinto

Sitovuus: sosiaali- ja terveystaloudet, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveystalouden johtaja Kati Kantanen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveystalouksella on keskitettynä yhteinen hallinto ja johto, toimisto- ja atk-palvelut sekä koko palvelualueella koskevat hankkeet. Yhteiset palvelut tulosalue edistää ja tukee palvelualueen strategista johtamista, taloutta, päätöksentekoa, viestintää ja hyvää hallintoa. Lisäksi tulosalue osallistuu toiminnan kehittämiseen ja kuntayhteistyöhön muun muassa hallinnoimalla alueellisia kehittämishankkeita.

Yhteisten palveluiden tehtävänä on turvata toiminnan yhtenäisyys ja palvelujen yhdenmukaisuus ja se vastaa mm. keskitettyjen toimistopalveluiden ja asiakas- ja potilastietojärjestelmien käytettävyydestä sekä sähköisen asiointin kehittämistä. Tiukkaan taloudelliseen tilanteeseen sopeutuminen edellyttää toimintatapojen tarkastelua ja tuottavuuden lisäämistä.

Vuoden 2022 alusta sosiaali- ja terveystalouksien hallinnon alaisuudessa aloittaa keskitetty Varahenkilöstö -yksikkö, joka vastaa eri yksiköiden työvoiman tarpeeseen tehden erilaisia sijaisuuksia. Henkilöstö on pääasiassa siirretty sosiaali- ja terveystalouksien muilta tulosalueilta.

Sosiaali- ja terveystalouksissa hallinnoidaan vuonna 2022 useita hankkeita. Vuonna 2020 alkaneiden Tulevaisuuden sote-keskus- ja Ydinasiat, kielellinen saavutettavuus terveydenhuollon palveluissa -hankkeiden lisäksi alueella on meneillään Ikäihmisten asumisen kehittäminen -hanke. Myös Tulevaisuuden sote-keskus -hanke on saamassa jatkorahoitusta. Hankkeiden euromääräinen osuus vuodelle 2022 on noin 664.000 euroa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö		32**	89*		
Vanhuuseläketapahtumat		1			
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		1			

** sisältää TulSote hanketyöntekijät

* sisältää hanketyöntekijät ja Varahenkilöstön työntekijät

Keskeiset talouden muutokset (ilman hankkeita)

Tulot

- Muut toimintatuotot..... + 15 000 €

Menot

- Henkilöstökulut (Varahenkilöstön siirto Hoiva- ja vanhuspalveluista) + 1 690 060 €
- Palvelujen ostot
 - Asiakaspalvelujen ostot (Sosiaalipäivystys ja sosiaali- ja potilasasiain) + 7 248 €
 - Muiden palvelujen ostot +16 714 €
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat..... + 1 897 €
- Muut toimintakulut (vuokrat)..... + 9 821 €

Tuloslaskelma**Soten hallintopalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	13 014	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	875	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	129 995	324 686	324 686	664 262	105 %	0	0
Muut toimintatuotot	16 317	19 800	19 800	34 800	76 %	0	0
Toimintatuotot	160 202	344 486	344 486	699 062	103 %	0	0
Henkilöstökulut	-1 550 929	-1 734 481	-1 734 481	-4 009 767	131 %	0	0
Palvelujen ostot	-575 447	-932 320	-932 320	-1 042 534	12 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-99 805	-124 629	-124 629	-103 747	-17 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-54 548	-19 183	-19 183	-30 372	58 %	0	0
Avustukset	0	-1 000	-1 000	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-43 618	-58 656	-58 656	-93 286	59 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-16 604	-16 603	-16 603	-11 068	-33 %	0	0
Toimintakulut	-2 340 949	-2 886 872	-2 886 872	-5 290 774	83 %	0	0
Toimintakate	-2 180 748	-2 542 386	-2 542 386	-4 591 712	81 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-18 560	-140 380	-140 380	-275 167	96 %	0	0
Vyörytystulot	1 976 310	0	2 475 820	0	-100 %	0	0
Vyörytysmenot	-3 279	0	-6 105	0	-100 %	0	0

Sosiaali- ja perhepalvelut

Sitovuustaso: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja perhepalveluiden johtaja Minna Pitkänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuoden 2022 toiminnassa on vahvasti läsnä valmistautuminen Hyvinvointialueelle siirtymiseen vuoden 2023 alusta, jonka valmisteluun henkilöstö osallistuu. Tulosalueella tapahtuva kehittäminen keskittyy valmistautumiseen Hyvinvointialueella toimimiseen, käytänteiden vahvistaminen ja käyttöönotettavat työskentely- ja toimintamallit ovat niitä, jotka ovat valikoituneet myös jatkossa käytössä oleviksi.

Kunnallisessa Lape -työryhmässä on valmisteltu Siilinjärven perhekeskuksen toimintasuunnitelma kansallisten linjausten mukaisesti ja Perhekeskus nimike otetaan käyttöön vuoden 2022 alusta. Perhekeskus kokoaa yhteen lapsille, nuorille ja perheille suunnatut hyvinvointia, terveyttä, kasvua ja kehitystä edistävät tuen ja hoidon palvelut. Perhekeskustoimintamalli tukee yhteistä toimintaa ja toimintakulttuurin juurruttaminen lapsi- ja perhepalveluissa jatkuu. Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja sivistystoimen palveluiden kanssa on löytänyt hyvät käytänteet, joita vahvistetaan. Yhteistyömallit ovat lisänneet eri toimijoiden välistä keskinäistä tuntemusta eri toimijoiden palveluista ja mahdollisuuksista tukea perheitä.

Sosiaali- ja perhepalveluissa jatketaan asiakaslähtöisen, moniammatillisen ja verkostoituneen työskentelyn vahvistamista. Monialaisessa palvelutarpeen arvioinnissa pyritään tunnistamaan asiakkaiden palvelutarpeet riittävällä laajuudella, jotta asiakas ohjautuu parhaiten palvelutarpeisiin vastaavien palveluiden piiriin. Monialainen palvelutarpeen arviointia pyritään mahdollistamaan kaikissa tulosalueen palveluissa, joissa se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi ja asiakas antaa luvan työskentelyyn.

Kehittämistoimintaa tapahtuu oman toiminnan lisäksi hankkeissa, joista vahvimmin Tulevaisuuden sotekeskus hankkeessa. Henkilöstön osaamista vahvistetaan ja käyttöön otetaan yhteisesti sovittuja toimintamalleja sekä menetelmiä, joihin henkilöstö koulutetaan. Osallisuuden vahvistamisen toimintamalleja

otetaan käyttöön ja arvioidaan. Palvelutarpeissa pyritään vahvistamaan ennakoivuutta ja palveluissa laatua ja kustannustehokkuutta, jota seurataan asiakastietojärjestelmien ajantasaisesti päivittyvästä tiedosta.

Perhepalveluissa painopisteen siirtoa varhaisen tuen palveluihin jatketaan edelleen. Palveluiden tulee olla perheille oikea-aikaisia ja helposti saavutettavissa, jotta perheet hyötyvät tukitoimista ja palveluista eivätkä perheiden tuen tarpeet monimutkaistu palvelua jonottaessa. Asiakkaiden palveleminen oikeaan aikaan, oikeassa paikassa ja oikeassa palvelussa sekä oikeilla resursseilla mahdollistaa kustannusten säästöjen saavuttamisen.

Palvelutarpeiden kasvua on lasten ja perheiden tuen palveluissa. Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen palveluiden resurssoinnin vahvistamiseksi hyvinvointineuvolan työryhmään esitetään yhtä uutta sosiaalityöntekijän virkaa. Parisuhteen ja vanhemmuuden tuen lisäksi sosiaalityöntekijä työskentelee lastenpsykiatriin ja nuorten mielenterveyssairaanhoitajien työparina. Pandemia on lisännyt psykososiaalista kuormittuneisuutta sekä vanhemmuuden ja parisuhteen tuen tarpeet ovat lisääntyneet.

Hyvinvointineuvolan erityistyön työryhmästä on osallistuttu tarjolla oleviin menetelmäkoulutuksiin ja ryhmämuotoisia vertaistuellisia ryhmiä on käynnistetty. Ryhmien vakiinnuttamiseksi rakennetaan ryhmien vuosikello, joka on tiedossa lapsiperheiden kanssa työskentelevillä, jolloin lapsia ja vanhempia voidaan ohjata alkaviin ryhmiin. Strategia-vanhempainohjausmenetelmällä lisätään vanhempien ymmärrystä adhd:stä, sen tuomista haasteista lapsen ja nuoren toimintakyvyille sekä vahvistaa vanhempien valmiuksia tukea lasta. Zones of Regulation on systemaattinen, kognitiivinen lähestymistapa, jonka tavoitteena on opettaa lapselle tunnetilojen ja vireystason itsesäätelyä, ryhmää toteutetaan toimintaterapiassa.

Vuoden vaihteessa Nuorten mielenterveyden osaamiskeskus, Kysin nuorisopsykiatria tulee tarjoamaan nuorten kanssa työskenteleville Cool Kids- menetelmäkoulutusta ja Hus lastenpsykiatrian ja Lastenkliniikoiden Kummien implementaatiohanke on käynnistännyt Cool Kids -koulutuksen lasten kanssa työskentelevälle henkilöstölle. Menetelmää voi soveltaa yksilölliseen perhehoitoon sekä ryhmämuotoiseen perhehoitoon. Cool Kids on kognitiivinen käyttäytymisterapiaan perustuva ahdistuneisuuden hoitomenetelmä.

Tulevaisuuden sote-keskus hankkeessa haetaan rahoitusta jalkautuvan psykiatrisen sairaanhoitajan -pilottiin lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden varhaisessa tuessa. Pilotissa mallinnetaan erikoissairaanhoidosta jalkautuvan sairaanhoitajan työskentelyä perustason toimijoiden kanssa lasten normaaleissa arkiympäristöissä ja mallinnetaan toimiva hoitopolku.

Toisen asteen lääkäriresurssia lisättiin syksystä 2021 alkaen, jotta saavutetaan opiskeluterveydenhuollon lääkäri ja terveydenhoitajien uusi henkilöstömitoitussuositus. Siilinjärven tulee sijaintikuntana järjestää opiskeluhuollon palvelut alueellaan sijaitseviin toisen asteen oppilaitoksiin: Savon ammattiopiston Toivalan toimipiste, Ylä-Savon ammattiopisto Toivalan toimipiste, Ingmanedu kulttuurialan ammattiopisto Toivala ja Siilinjärven lukio. Psykologien henkilöstömitoitustulee voimaa elokuusta 2023. Psykologiresurssia vahvistettiin syksystä yhdellä uudella vakanssilla ja lopullinen resurssitarve selviää Hyvinvointialueen organisoitumisen myötä.

Äitiysneuvolassa jatketaan perhemessuja perhevalmennuksessa ja selvitetään ryhmävalmennuksen toteutus. Naisten syöpäseulonnoissa HPV-testin käyttöönotto siirtyi vuodelta ja käynnistyy 2022. Äitiysneuvolan resurssilla on sovittu tuotettavan omaishoitajien ja perhehoitajien terveystarkastukset ja Tulevaisuuden sote-keskus hankkeessa on haettu rahoitusta omaishoitajien hyvinvointitarkastuksien pilotointiin, jossa kehitetään omaishoitajien hyvinvointitarkastuksen ja ohjaamisen toimintamalli sote-keskukseen.

Suolistosyöpien seulonnat käynnistyvät vuonna 2022 ja ensivaiheessa seulontaan kutsutaan 60 – 68 vuotiaat ja seulonnat laajenevat siten, että vuonna 2031 seulonnat koskevat 56 – 74 -vuotiaita, seulontaan kutsutaan kahden vuoden välein.

Neuvolapalveluiden resurssia on arvioitu huomioiden viimevuosien alentunut syntyvyys sekä lasten määrään lasku. Syksystä alkaen on jätetty yksi terveydenhoitajan tehtävä täyttämättä ja kokonaistilannetta seurataan.

Lapset Puheeksi -menetelmän mukaista keskustelua tarjotaan neuvolapalveluissa ensisynnyttäjille ja 4-vuotisneuvolassa. Lapset puheeksi keskustelussa pyritään rakentamaan vanhempien ja lapsen elämässä toimivien muiden tärkeiden ihmisten ja lapsen kanssa ymmärrystä arjesta ja löytää perhettä tukevia ja suojaavia asioita.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa on tavoiteltu ennaltaehkäisevien ja korjaavien palveluiden osalla perhesosiaalityön asiakkuusosuuden kasvua, jonka suuntaista kehitys on viimeiset vuodet olleet.

Perhesosiaalityössä vahvistetaan varhaisen tuen palveluja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Perhesosiaalityön resurssitarvetta on arvioitu ja työryhmään esitetään yhtä uutta sosiaalityöntekijän virkaa. Palvelutarpeen arvioinnit tulee tehdä viipymättä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen/ilmoituksen saapumisesta. Syyskuun loppuun mennessä 2021 perhesosiaalityön asiakkuudessa on ollut 189 lasta, keskimääräinen asiakkuudessa olevien lasta määrä kuukaudessa on n. 140 lasta ja palvelutarpeen arviointeja oli tehty 121. Lisäksi perhesosiaalityössä on pyrkimys vahvistaa suhdeperustaista työskentelymallia, jossa sosiaalityöntekijän työskentely asiakasperheen kanssa on intensiivisempää. Syyskuun loppuun mennessä on tullut ilmoituksia sekä hakemuksia ja palvelun järjestämisen käynnistämiseen liittyviä vireilletuloja 853 kappaletta. Kaikki lastensuojelun tarpeeseen tai erityistä tukea tarvitsevaa lasta koskevat vireilletulot on käsiteltävä seitsemässä arkipäivässä asian vireilletulosta ja arvioida välittömästi kiireellisen tuen tarve ja ensiarvioinnin aiheuttama resurssitarve on oleellinen osa kokonaisuutta. Työtehtäviä on lisääntynyt myös Lastensuojelulain 24 §:n mukaisen sosiaalityöntekijän osallistuminen alaikäisten kuulusteluihin, joka siirtyi poliisin sosiaalityöntekijältä kunnan perhesosiaalityöhön keväällä.

Lapsiperheiden kotipalvelun maksuttomuutta tilanteissa, joissa kotipalvelun tarve perustuu lapsen erityisen tuen tarpeeseen kokeiltiin vuoden 2021 aikana ja maksuttomuutta jatketaan vuonna 2022. Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa on kolme lähihoitajan tehtävää lapsiperheiden kotipalvelussa ja yksi lähihoitajan vakanssi lastensuojelussa, resurssin käyttöä on tarkasteltu ja päädytty jättämään täyttämättä yksi lähihoitajan tehtävä ja tarvetta seurataan.

Alle 18-vuotiaiden omaishoidon tuen palvelussa haasteena näyttäytyy hoitajien lakisääteisten vapaiden järjestäminen, sillä alueella on niukasti palvelutarjontaa, perhehoidon vaihtoehtoja ei ole valmiina käytävissä ja laitoshoidon vaihtoehtona on raskas. Omaishoitajan vapaiden aikaisen hoidon palveluiden järjestämisvaihtoehtojen monipuolistamista pyritään edistämään perheiden tarpeita paremmin vastaaviksi ja palvelusetelillä tuotettavia vaihtoehtoja selvitetään.

Lastensuojelun avohuollon palveluissa otettiin käyttöön lastensuojelun systeeminen toimintamalli vuoden 2020 alusta. Systeeminen lastensuojelu on moniammatillista tiimityötä, jonka ydintä on asiakkaana olevan lapsen ja hänelle tärkeiden ihmissuhteiden vahvistaminen. Työssä sovelletaan perheterapeuttista lähestymistapaa. Toimintamallissa pyritään kohti vuorovaikutteisempaa ja kohtaavampaa lastensuojelutyötä ja tavoitteina työskentelymallin taustalla ovat mm. lastensuojelun vaikuttavuuden lisääminen sekä asiakasosallisuuden vahvistaminen. Keskeinen osa systeemistä toimintamallia on intensiivisempi sosiaalityön tuki ja työskentely lapsen ja perheen kanssa. Tiimin työskentely on vakiintunut ja perheterapeuttisen osaamiseen tiimiin tuovat kaksi perheterapeuttikliinikka. Siilinjärvi pääsi mukaan THL:n systeemisen toimintamallin työskentelyn muutoksen seurannan arvioinnin mallinnuksen kansalliseen FIT-pilotointiin (feedback-informed treatment, eli palautetietoinen hoito). Työskentelyprosessin tuloksellisuudesta pyritään saamaan tietoa asiakkaan subjektiivisen muutoskokemuksen kautta, jota kysytään asiakkaalta kahden mittarin avulla, muutosarviointiasteikko ORS-mittarilla sekä työskentelysuhteen toimivuutta mittavaa SRS-mittarilla, jotka asiakas täyttää jokaisen tapaamisen yhteydessä.

Lastensuojelulain muutoksen myötä vuoden 2022 alusta tulee voimaan lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden mitoitus, jossa kahden ensimmäisen vuoden aikana lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän vastuulla voi olla enintään 35 lasta ja vuoden 2024 alusta 30 lasta.

Vammaispalveluissa painopiste on palveluohjauksen, neuvonnan ja moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin edelleen kehittämisessä. Tavoitteena tunnistaa mahdollisimman varhain asiakkaiden palvelutarpeita ja tarjota oikea-aikaista tukea. Vammaispalveluissa asiakkaalle tehtävässä palvelutarpeen arvioinnissa ja palvelusuunnitelman laadinnassa hyödynnetään enenevässä määrin moniammatillista toimintamallia. Yhteistyötä eri toimijatahojen kanssa tiivistetään, tavoitteena tukea asiakkaan kotona asumista mahdollisimman pitkään sen mahdollistuessa järjestetyillä tuilla. Palveluja suunnataan ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin, joita täydennetään vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityisluolasta annetun lain mukaisilla palveluilla.

Vammaispalveluissa palvelutarve on kasvanut. Syyskuun loppuun mennessä hakemuksia on ollut käsitelyssä 223 kappaletta, kasvua edellisvuoteen 38 kappaletta. Vammaispalvelun hakemus tulee käsitellä ja päätös annettava kiireellisissä tilanteissa viipymättä ja muutoinkin ilman aiheeton viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa hakemuksesta. Vammaispalveluissa oli asiakkuudessa syyskuussa ollut 444 asiakasta. Vammaispalvelun kahden sosiaalityöntekijän resurssilla ei pystytä vastaamaan lisääntyneeseen palvelutarpeeseen niiltä osin kuin asiakkaalle tulee nimetä vastuutyöntekijäksi sosiaalityöntekijä, asiakkaan ollessa erityistä tukea tarvitseva asiakas. Talousarviossa esitetään yhden sosiaalityöntekijän resurssin lisäystä sosiaali- ja vammaispalveluihin, jolloin sosiaalityöntekijän työpanoksesta puolet on vammaispalvelun ja puolet aikuissosiaalityön sosiaalityötä. Työryhmässä on edelleen puolen aikuissosiaalityön resurssin vaje työaikajärjestelyjen myötä, johon on vastattu useamman vuoden ajan määräaikaikaisilla virkamääräyksillä, eikä jatkaminen pysyvän tarpeen vuoksi ole enää mahdollista.

Aikuissosiaalityössä työskentelyn keskiössä on asiakkaiden toimintakyvyn ja elämänhallinnan ylläpitäminen ja vahvistaminen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelu- ja tukivalikon monipuolistaminen sekä omassa palvelussa jalkautuvan työskentelyn kehittäminen. Sosiaalisessa kuntoutuksessa pyritään pilotoimaan ryhmämuotoista toimintaa. Aikuissosiaalityön asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä otetaan käyttöön asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä, Kykyviisari, jonka asiakas voi tehdä netissä ja arvioinnin toistamisen myötä saadaan tietoa tapahtuneista muutoksista. Kykyviisari tukee työskentelyä ja saadun tiedon avulla voidaan tehdä asiakkaan toimintakyvyn tilannekartoitus, asettaa henkilökohtaisia muutostavoitteita ja sopia toimista tavoitteiden saavuttamiseksi.

Palvelutarpeen kasvu on jatkunut vammaispalveluissa ja huomioitavaa on, ettei talousarvio sisällä uusia paikkavarauksia asumispalveluihin tai puskureita palvelutarpeiden kasvuun, vaan talousarvio sisältää määrärahavaraukset valmisteluvaiheessa tiedossa oleviin ostopalveluihin.

Vammais- ja kehitysvammopalveluissa tarkennetaan asumisen tarvearvioita ja arvioidaan palveluiden tuottamisvaihtoehtoja Hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä. Vaalijalan Kihmulan asumisyksikön laajennus ei saanut ARA-rahoitus, jonka vuoksi kunnassa sijaitsevien asumispalveluiden lisäämisen vaihtoehtojen selvittämistä tehdään Hyvinvointialueen valmistelun myötä.

Huoltoliitto ry:n hallinnoiman Siilinjärven perheentalon kanssa jatketaan yhteistyötä, jossa painottuu perhepalveluiden henkilöstön asiantuntijuuden kautta tehtävä yhteistyö mm. lapsen kasvuun ja kehitykseen sekä parisuhteeseen liittyvissä teemoissa.

Kehitysvammopalveluissa asumispalveluiden tarve on kasvanut ja tulosalueen ostopalvelumenojen kasvu johtuu pääasiassa näistä ostoista. Asiakasmaksulain muutoksesta johtuen asumispalveluissa olevien asiakkaiden aterialaskutus on siirtynyt kiertämään kunnan asiakasmaksulaskutuksen kautta mikä nostaa tulosalueen myyntituottoja kokonaisuudessa hieman vaikka lastensuojelussa tulot vähentyvät.

Syksyllä käynnistynyt keskitetty varahenkilöstön yksikkö tuottaa neuvolapalveluiden ja Päiväkierron asumisyksikön hoitohenkilöstön vuosiloman sijaisuudet lähes kattavasti jatkossa. Varahenkilöstön yksikköön siirtyi myös hoitorinkien organisointi.

Selkeäksi riskiksi toiminnan järjestämisvastuun näkökulmasta ovat muodostuneet rekrytointivaikeudet, jotka ovat jatkuneet useita vuosia. Tulosalueella on haasteita sekä vakinaisten tehtävien ja virkojen että sijaisuuksien täytössä ja vaikeudet ovat laajentuneet koskemaan kaikkia tulosalueen henkilöstöryhmiä. Vajeiden pitkittyessä joudutaan käyttämään ostopalvelua palvelujonojen purkuun, mutta viranomaistyönä tehtävää virkatyötä ei ole mahdollista hankkia ostopalveluna.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	98	97	113	-	-
Vanhuuseläketapahtumat	1	2	1	-	-
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	2	1	-	-

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Kasvu: Lapsi- ja perhelähtöiset, yhtenäiset ja toimivat palvelukokonaisuudet lapsiperheille	Luodaan toimivat yhteistyörakenteet perheille palveluja tuottavien yksiköiden välille, mallinnusta haetaan kokeilujen kautta.	Monitoimijainen asiakassuunnitelma-yhteistyö on kuvattu, monitoimijainen palveluprosessi on kuvattu.	Monitoimijainen asiakassuunnitelma mahdollistuu perheille, jotka ovat useiden palveluiden käyttäjiä.
Hyvinvointi: Monipuolistetaan sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistämisen toimintoja	Strategia-menetelmä, vanhempainohjausryhmä adhd:n tukimuotona kaksi kertaa vuodessa Zones of Regulation-ohjelmaryhmä (tunnetilojen ja vireystason itsesäätelyn opettelu ohjelma) lasten toimintaterapiassa kaksi kertaa vuodessa Vahvuutta vanhemmuuteen ryhmä kerran vuodessa Aikuissosiaalityössä Kykyviisarin (työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä) käyttöönotto Lapset puheeksi-keskustelu tarjotaan äitiys- ja lastenneuvolassa	toteutuneet vertaistuelliset ryhmät vuodessa Aikuissosiaalityön asiakkaista 50 %:lle on tehty Kykyviisari palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ensimmäisen vuoden aikana. Lapset puheeksi keskustelu on tarjottu kaikille sovituille asiakkaille/ toteutuneet keskustelut	Ennaltaehkäisevät vertaistuelliset ryhmät tarjotaan vakiintuneesti osana palvelutuotantoa. Kykyviisari tehdään työikäisten palveluissa kaikille asiakkaille palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä Lapset puheeksi-keskustelu tarjotaan ensisynnyttäjille ja 4-vuotisneuvolassa
Talous: Taloudellinen palvelurakenne	Kuvataan monialainen palvelupolku	Palvelupolku on kuvattu ja kuvattu palvelun sujuvuutta tukeva toiminta ja löydetty toimintatavat, jotka aiheuttavat kitkaa	Mallinnetut asiakaspolut, joista tunnustetaan sujuvuutta edistävät ja ehkäisevät toiminnot, joihin vaikuttamalla palvelua tehostetaan

Informatiiviset tunnusluvut (tulosalueen yhteiset infoluvut)

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Laajojen terveystarkastusten määrä äitiysneuvolassa	166	190	165	-	-
Laajojen terveystarkastusten määrä lastenneuvolassa	617	650	500	-	-
Laajojen terveystarkastusten määrä kouluterveydenhuollossa	892	800	900	-	-
Aluepsykologin asiakkaat	468	430	530	-	-
Sairaanhoidajan asiakkaat, nuorten	113	160	120	-	-

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
mielenterveyspalvelut					
Lastenpsykiatriin asiakkaat	142	160	165	-	-
Puheterapian asiakkaat	264	240 ¹⁾	330	-	-
Toimintaterapian asiakkaat	126	150	175	-	-
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat	135	140	120	-	-
Huostassa olevien määrä (31.12.)	32	31	32	-	-
Lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaat	43	60	45	-	-
Perhesosiaalityön asiakkaat	225	250	230	-	-
Päivänkierron käyttövuorokaudet (asumisyksikkö)	4 367	4 600	4 380	-	-
Toimintakeskuksen käyttöpäivät (Harjamäen työ- ja päivätoimintakeskus)	Toim.keskus 2 668 Avotyö: 1 902	Päivätoiminta 4 300 Avotyö: 1 700	Päivätoi- minta 2400 Avotyö 1720	-	-
Henkilökohtaisen avun asiakkaat	167	165	160	-	-
Kuljetuspalvelun asiakkaat	402	420	390	-	-

1) -1 puheterapeutin tehtävä täyttämättä

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Toimintatuotot +45 596 €
- Myyntituotot + 43 948 €

Menot

- Henkilöstökulut..... +59 801 €
- Palvelujen ostot..... + 413 966 €
 - Asiakaspalveluiden ostot + 396 029 €
 - Muiden palvelujen ostot ulk - 86 987 €
 - Muiden palvelujen ostot sis + 104 924 €
- Aineet, tavarat, tarvikkeet..... +949 €
- Avustukset - 16 446 €
- Muut toimintakulut +86 569 €
 - Vuokrat ulk +90 196 €
 - Vuokrat sis -4 417 €

Tuloslaskelma**Sosiaali- ja perhepalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	400 769	412 792	412 792	456 740	11 %	0	0
Myyntituotot (sis)	16 761	30 396	30 396	30 000	-1 %	0	0
Maksutuotot	228 728	224 841	224 841	226 882	1 %	0	0
Tuet ja avustukset	141	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	73 630	92 075	92 075	92 075	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	60 730	80 000	80 000	80 000	0 %	0	0
Toimintatuotot	780 760	840 104	840 104	885 697	5 %	0	0
Henkilöstökulut	-5 137 476	-5 550 035	-5 550 035	-5 641 435	2 %	0	0
Palvelujen ostot	-6 952 339	-8 448 612	-8 554 612	-8 863 654	4 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-472 603	-457 588	-457 588	-561 869	23 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-121 235	-123 976	-123 976	-124 925	1 %	0	0
Avustukset	-2 350 050	-2 521 400	-2 415 400	-2 398 954	-1 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-619 145	-533 124	-533 124	-624 110	17 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-94 723	-94 721	-94 721	-90 443	-5 %	0	0
Toimintakulut	-15 747 571	-17 729 456	-17 729 456	-18 305 390	3 %	0	0
Toimintakate	-14 966 811	-16 889 352	-16 889 352	-17 419 693	3 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-21 496	-21 496	-21 496	-249	-99 %	0	0
Vyörytysmenot	-478 317	0	-623 967	0	-100 %	0	0

Hoiva- ja vanhuspalvelut

Sitovuus: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: hoito- ja vanhustyön johtaja Marja Kavilo

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hoiva- ja vanhuspalvelut muodostavat palvelukokonaisuuden, jota ohjaa sosiaalihuolto- ja terveydenhuoltolaki sekä laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Merkittävänä muutoksena ns. vanhuspalvelulakiin vahvistettiin henkilöstömitoitus tehostettuun palveluasumiseen sekä pitkäaikaiseen laitoshoittoon, laki tuli voimaan 1.10.2020. Hoiva- ja vanhuspalveluiden toimintaa ohjeistaa lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön kunnille antama ikäihmisten hoitoa ja palvelua koskeva laatusuositus (STM 2020:29; Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023).

Ikääntyneille tulee antaa tarpeenmukaiset palvelut iästä riippumatta ensisijaisesti kotiin vietävinä palveluina sekä heidän palvelutarpeensa tulee selvittää ja arvioida moniammatillisessa tiimissä. Palveluiden järjestämiselle on laissa asetettu määräajat eli kiireelliseen hoitoon on päästävä välittömästi ja kiireettömien palveluiden piiriin viivytyksettä viimeistään kolmen kuukauden sisällä. Tämä edellyttää, että hoiva- ja vanhuspalveluiden toimintayksiköissä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävä rakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut. Palveluiden toteutumista ja täytäntönpäntöä kunnassa lain (28.12.2012/980) edellyttämällä tavalla valvovat Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Valvira ja aluehallintovirasto seurantakyselyillä ja valvontakäynneillä.

Eduskunta hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen keskeiset lait kesäkuussa 2021, jonka seurauksena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hoiva- ja vanhuspalveluiden palvelualueella on jo aloitettu toiminta-

mallien mukauttamista tulevan hyvinvointialueen toimintojen mukaiseksi ja henkilöstöä osallistuu työryhmiin, joissa valmistellaan palveluiden myöntämisperusteita sekä tuottamistapoja. Tämä valmistelutyö tulee sitomaan tulevan vuoden aikana resursseja hoiva- ja vanhuspalveluiden henkilöstöstä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun siirtymisestä huolimatta on Siilinjärven kunnan kyettävä sopeuttamaan palveluitaan yhä iäkkäämmän väestön tarpeisiin, sillä kunnan väestön ikärakenteen muutos kohti yhä iäkkäämpää väestöä on jo alkanut ja ikääntyvien määrä kasvaa sekä lukumäärältään että suhteellisesti kunnan väestöstä. Yli 75-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan merkittävästi vuoteen 2040 mennessä ja erityisesti 85-vuotiaiden määrän ennustetaan lähes 2-kertaistuvan jo alle 10 vuoden sisällä. Ikärakenteen muutoksen takia palvelutarve tulee entisestään lisääntymään. Riittäväillä ja kohdennetuilla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla voidaan tukea ihmisten asumista kotona nykyistä pidempää ja myöhentää asumispalveluihin siirtymistä. Hoiva- ja vanhuspalveluiden toimivassa palveluketjussa korostuvat kotihoito tukipalveluihin ja omaishoito, joita tukee toimiva asumispalvelu. Asiakkaan yksilölliset, erilaistuvat tarpeet vaativat yhteistyöverkoston edelleen kehittämistä eri palvelutuottajien ja palvelualueiden kesken. Palvelujen kehittämisessä korostuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ehkäisevä toiminta ja toimintakykyä tukeva ja edistävä työote. Hoiva- ja vanhuspalveluiden osalta keskeisenä päämääränä on oikaista vanhuspalveluiden rakennetta laatusuosituksen mukaiseksi, joka kuluu henkilö- ja palveluun, koulutetun henkilöstön saatavuuteen sekä ikääntyneiden hoidettavuuden lisääntymiseen ja hoitopaikkojen riittävyteen ja rakenteeseen.

Kotihoidon palvelutarpeen kasvun kehitys on kasvanut voimakkaammin kuin ulkopuolisen arvioitsijan tekemässä resurssilaskelman ennusteessa vuodelta 2016 osattiin arvioida, ja tämä on näkynyt myös RAI:n johtamisen työkalun tuloksissa, josta on nähtävissä kotihoidon henkilöstön mitoituksen riittämättömyys asiakkaiden kuntoisuuteen ja avun tarpeeseen peilattuna. Kotihoidon henkilöstöä on vahvistettu edeltävinä vuosina mutta palvelutarpeen voimakkaan kasvun takia on henkilöstön lisäresursointi tarvetta myös tulevina vuosina.

Kotihoidossa aloitetaan vuoden 2022 alusta etäpalveluiden pilotointi, jossa pilottiin valikoituneille asiakkaille toteutetaan osa suunnitelluista kotikäynneistä etäpalveluna. Tällä uudella toimintamallilla pyritään vastaamaan kustannustehokkaasti yhä kasvavaan palvelutarpeeseen. Itseohjautuvien kotihoidon tiimien kehittämistyötä jatketaan edelleen yhteistyökumppanina toimivan Vetovoimainen Vanhustyön -hankkeen työntekijöiden kanssa.

Kotihoidon toiminnassa painopistealueena on tulevina vuosina kotihoidon laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen, jossa tarkastellaan kotihoidon asiakkaiden elämänlaatua, aktiivisuutta sekä heidän saaman hoidon ja hoivan laatua. Tuloksia tarkastellaan pääasiassa RAI-toimintakyvyn arvioinnista saatujen tietojen pohjalta.

Asumispalveluina tuotetaan kunnan omana palveluna tehostettua palveluasumista Vanhan Pappilan palvelukodissa (60 paikkaa) sekä muistisairaiden yksikössä Kaaripolun palvelukodissa (24 paikkaa). Tehostettua palveluasumista ostetaan tämän lisäksi myös yksityisiltä palveluntuottajilta täydentämään kunnan omaa palvelutuotantoa (81 paikkaa). Tehostetun palveluasumisen paikkoja arvioidaan tarvittavan vuoteen 2025 mennessä 145 paikkaa enemmän verrattuna vuoden 2021 paikkamäärään. Haasteena on tehostetun palveluasumisen paikkojen riittävyys jo tälläkin hetkellä niin Siilinjärvellä kuin lähikunnissakin. Tehostetun palveluasumisen tarpeen voimasta kasvua pyritään hillitsemään kehittämällä ns. välimuotoisia asumismalleja, kuten senioriasumista ja palveluasumista.

Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on tulevien vuosien toiminnan kehittämisen painopistealueina, kuten kotihoidossakin, palvelun laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen erityisesti asukkaiden elämänlaatu, aktiivisuus, hoito ja hoiva keskiössä.

Ympäri vuorokautisen hoivan yksiköihin vahvistettiin laissa 1.10.2020 alkaen henkilöstömitoitus, jossa siirtymäajan jälkeen henkilöstömitoituksen tulee olla vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Henkilöstömitoitus tulee noudatettavaksi asteittain jolloin 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden. Henkilöstömitoitus vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohden tulee voimaan täysimääräisenä 1.4.2023. Laissa määritellään erikseen henkilöstömitoitukseen laskettava työpanos eli välitön asiakastyö. Välitöntä asiakastyötä ovat lain 3 §:n 4-kohdan mukaan hoitoon, huolenpitoon ja kuntoutukseen liittyvät tehtävät, näitä välittömästi mahdollistavat tehtävät sekä toimintakykyä ja kuntoutumista edistävä ja ylläpitävä asiakkaan kanssa tehtävä työ. Myös päivittäisestä kirjaamisesta, palvelutarpeen arvioinnista sekä hoito- ja palvelusuunnitelman päivityksistä kertyy välitöntä asiakastyötä. Toteutuneeseen henkilöstömitoitukseen ei lasketa vapaapäivillä, lomalla tai sairaana olevia työntekijöitä. Ainoastaan toteutuneet työtunnit otetaan huomioon. Henkilöstömitoituksen toteutumista arvioidaan kolmen viikon seurantajaksolla. Jakso vastaa

työaikalain mukaista työvuorolistan pituutta. Hoiva- ja vanhustalouden alueella ollaan henkilöstömitoituksessa vanhustaloudellain määrittämällä minimitasolla, mutta henkilöstömitoitus ei ole suhteessa palvelutarpeeseen ja asiakkaiden hoitoisuuteen. Tämä näkyy palveluketjussa, hoidonpörrastuksessa sekä henkilökunnan jaksamisessa.

Hoiva- ja vanhustalouden varahenkilöstö siirtyi osaksi sosiaali- ja terveystalouden alueelle perustettua uutta keskitettyä varahenkilöstöpalvelua, josta tuotetaan palvelua kaikille tulosalueille.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö		190,6	211	-	-
Vanhuuseläketapahtumat		2	5	-	-
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		2	5	-	-

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Kasvu: Palveluvalikon monipuolistaminen sähköisillä palveluilla	Etäkotihoito osaksi palvelurakennetta (pilotointi)	Asiakastyytyväisyyskysely pilotoinnissa mukana olleille asiakkaille	Pilotointiin osallistuneista asiakkaista 90% tyytyväisiä palveluun.
Hyvinvointi: sosiaalisen toimintakyvyn ja terveyden edistäminen	Asumispalveluiden asukkaiden osallisuuden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> asukkaiden yhteiset tuokiot omaisten illat 	<ul style="list-style-type: none"> 1 kertaa /viikko 2 kertaa/vuosi
Talous: Taloudellinen palvelurakenne ja toimintatavat	Säännöllisen kotihoitoon asiakkaan luona käyvien eri hoitajien määrä vähenee.	Viiden tutuimman hoitajan käyntien osuus kolmen kuukauden aikana.	Viisi tutuinta hoitajaa tekee 60 % käynneistä.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
SAS					
• SAS päätösten määrä (tehostetun palveluasumisen päätös)	65	100	100	0	0
• Keskimääräinen jonotusaika palveluasumiseen (vuorokautta)	49	90	90	0	0
Kotihoito					
• Säännöllinen kotihoito (tunteina)	53 440	54 000	53 000	0	0
• Säännöllinen kotihoito (käyntimäärä)	134 257	135 000	138 000	0	0
• Kotihoidon asiakkaat /kk	237	260	280	0	0
Kotihoidon tukipalvelut					
• Turvapalvelut (käyntimäärä)	1 612	1500	1000	0	0
• Ateriapalvelu asiakkaat / kk	159	140	150	0	0

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Asumispalvelut					
• Mummon Kammarin lyhytaik. + pitkäaik. hoitop.	7 825	10 000	10 000	0	0
• Kaaripolun lyhytaikaishoitopäivät	1 295	1 800	1 800	0	0
• Kaaripolun pitkäaikaishoitopäivät	9 060	8 640	8 760	0	0
• Vanhan Pappilan pitkäaik. hoitopäivät	22 698	21 960	21 900	0	0
Ostopalvelut					
• Kotihoidon ostot (tunteina)	4 919	3 000	6000	0	0
• Perhehoitopäivät	1 531	1 600	1600	0	0
• Erityisryhmien pitkäaikaishoitopäivät	8 689	8 750	8 800	0	0
• Ikäihmisten pitkäaikaishoitopäivät	29 209	28 000	29 250	0	0

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Myyntituotot (sis. aterikorvaukset) + 145 465 €
- Maksutuotot + 409 512 €
- Muut toimintatuotot (vuokratuotot. Tuetun asumisen vuokrahuoneistosta luopuminen).. - 17 324 €

Menot

- Henkilöstökulut (Varahenkilöstön siirtyminen soten hallinnon alle)..... - 155 908 €
- Palvelujen ostot
 - Asiakaspalvelujen ostot + 661 800 €
 - Kotihoidon palvelusetelikulut + 30 000 €
 - Asiakaspalvelujen ostot muilta + 678 874 € (sis. ateriamaksut)
 - Muiden palvelujen ostot + 207 354 €
 - Atk-palvelut, ulkoiset (turvapuhelinpalvelut) + 35 460 €
 - Puhtaanapitopalvelut + 53 273 €
 - Pesulapalvelut + 34 113 €
 - Työvoiman vuokraus + 41 105 €
 - Muut palvelut (mm. Evondos-lääkeannostelurobotti) +63 545 €
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat..... + 41 307 €
- Muut toimintakulut (mm. auto-, turvalaite-, noutoautomaatin vuokrat)..... + 70 456 €

Tuloslaskelma**Hoiva- ja vanhushpalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	190 791	209 130	209 130	354 595	70 %	0	0
Myyntituotot (sis)	42 736	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	1 864 583	2 078 288	2 078 288	2 487 800	20 %	0	0
Tuet ja avustukset	10 366	2 031	2 031	0	-100 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	600 765	601 824	601 824	591 000	-2 %	0	0
Muut toimintatuotot	2 304	6 500	6 500	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	2 711 545	2 897 773	2 897 773	3 433 395	18 %	0	0
Henkilöstökulut	-8 335 620	-9 943 258	-9 943 258	-9 861 565	-1 %	0	0
Palvelujen ostot	-4 373 641	-4 337 686	-5 705 186	-6 574 340	15 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-705 314	-715 082	-715 082	-1 446 793	102 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 281 236	-1 000 037	-1 000 037	-1 041 344	4 %	0	0
Avustukset	-1 341 969	-1 907 500	-540 000	-540 000	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 241 173	-1 318 844	-1 318 844	-1 368 599	4 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-157 009	-160 029	-160 029	-180 730	13 %	0	0
Toimintakulut	-17 435 961	-19 382 436	-19 382 436	-21 013 371	8 %	0	0
Toimintakate	-14 724 416	-16 484 663	-16 484 663	-17 579 976	7 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-170 146	-170 146	-170 146	-766	-100 %	0	0
Vyörytysmenot	-891 028	0	-1 075 643	0	-100 %	0	0

Terveyspalvelut

Sitovuus: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: johtava lääkäri Katri Hollmén

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Palvelutarve kasvaa Siilinjärvellä lähivuosina nopeasti väestön ikääntymisen myötä. Siilinjärven väestörakenteen vuoksi lastenkin palveluiden tarve on yhä suuri. Kysyntää kasvattavat myös potilaan valinnanvapauden perusteella Siilinjärvelle hoitonsa siirtäneet toispaikkakuntalaiset. Terveyspalvelujen osalta kasvupaineet kohdistuvat eniten lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toimintaan ja koko vanhustenhuollon palveluketjuun sekä fysioterapiaan ja apuvälineiden tarpeeseen. Koronavuosien jälkeen myös mielenvireyspalveluissa on kasvavaa kysyntää. Kuntouttavan työotteen ja omahoidon merkitys on suuri.

Vuosia 2020 ja 2021 on leimannut COVID-19 -pandemia. Todennäköisesti sen seurauksia riittää hoidettavaksi vielä vuodelle 2022 asti. Hoitovelkaa on kertynyt. Toimintatapoja on jouduttu muuttamaan ja vuonna 2022 jatketaan digiratkaisujen edistämistä. Pandemian aiheuttaman työmäärän alle on jäänyt paljon muuta tarpeellistakin työtä mukaan lukien monet kehittämistoimet.

Keskeistä on myös suunnitella ja toteuttaa elo-syyskuussa tapahtuva uuteen pääterveysasemarakennukseen siirtyminen ja toiminnan muokkaaminen uusiin tiloihin sopivaksi. Tämä edellyttää paljon suunnittelua, hankintoja ja järjestelyjä ja muuttovaiheessa myös poissaolijoiden täysimääräistä sijaistamista. Kesälomien ajankohta joudutaan suunnittelemaan muutto huomioiden. Vartiointipalveluja tarvitaan muuttovaiheessa tavallista enemmän. Talousarvioon on tehty varaus uuden terveystalouden vuokraan/palvelumaksuihin elokuusta lähtien. Uuden rakennuksen vastaanotto on 3.8.2021 ja toiminta siirtyy uusiin tiloihin elo-syyskuun aikana mahdollisimman pikaisesti, jotta pääsemme eroon epäterveellisistä nykyisistä toimitiloista ränsistyneessä vanhassa terveystaloudessa. Uusia tiloja ja muuttoa on odotettu todella hartaasti.

Vuosi 2022 on viimeinen vuosi, jolloin Siilinjärven kunta vastaa terveyspalveluiden järjestämisestä. Vuoden 2023 alusta vastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Vuoden 2022 aikana henkilökunta joutuu osallistumaan todennäköisesti merkittävässä määrin uuden toiminnan suunnitteluun. Aika näyttää, kuinka suuren osan työaikaa tämä tulee viemään. Palveluita tullaan yhtenäistämään hyvinvointialueella.

Vuonna 2021 voimaan tullut uusi asiakasmaksulaki alkaa täysimääräisesti vaikuttaa vuonna 2022. Mm. suun terveydenhuollon asiakasmaksut alkavat kartuttaa maksukattoa. Hoitajavastaanotot vastaanotto- palveluissa ovat jo muuttuneet maksuttomiksi. Tämä pienentää asiakasmaksukertymää.

Syksyllä 2021 voimaan tuli uusi SOTE-.sopimus, jonka alle siirtyi suuri osa terveyspalveluiden henkilökunnasta. Hoitajapulan myötä tämän sopimuksen piirissä olevien palkkoihin kohdistuu nousuodotuksia.

Talousarvio on laadittu erittäin tiukaksi. Se ei sisällä henkilöstölisäyksiä.

Vastaanottopalveluissa jouduttiin vuonna 2019 purkamaan väestövastuumalli uuden työaikalain vuoksi. Pian tämän jälkeen alkoi koronapandemia ja kehitystyö jäi sen jalkoihin. Käyttöön otettua vastaanottomallia on tarve kehittää edelleen. Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen rahoittamana osallistumme THL:n Hyvä vastaanotto -valmennukseen talven 2021-2022 aikana. Erityisenä kehittämistarpeena on hoidon jatkuvuuden parantaminen.

Erikoislääkäreiden konsultaatiotoiminta terveyskeskuksessa jatkuu fysiatrin, silmälääkärien, kardiologin, päihdelääketieteeseen perehtyneen lääkärin, lastenneurologin ja ortopedien käyntien muodossa. Näillä tavoitellaan saumatonta hoitoketjua. Radiologin palvelut järjestetään edelleen KYS:n kumppanuustoimintana.

Uusia tehtäviä vuodelle 2022 ei ole suunniteltu mutta sijaisuudet yritetään täyttää vaikka se onkin viime vuosina ollut hankalaa erityisesti lyhyiden sijaisuuksien kohdalla.

Säästösyistä Vuorelan terveysaseman vastaanottopalvelut jouduttaneen pitämään suljettuina 6 viikkoa juhannuksesta 2022 alkaen. Käyntimäärät laskenevat tämän myötä. Tätä voidaan kuitenkin joutua arvioimaan vielä uudelleen keväällä, kun muuttoaikataulu pääterveysasemalla varmentuu ja keskeytyksetön toiminta on kuitenkin taattava.

Terveyskeskuksen sairaala keskittyy perusterveydenhuollon sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden lyhytaikaishoitoon, jotta mm. ei muodostuisi erikoissairaanhoidon tarpeettomia hoitopäiviä. Käytössä olevat päiväpotilas- ja yön yli -mallit sekä päiväsaalamalli sekä kotisaattohoito tuovat lisää joustavuutta potilaiden hoidon järjestämiseen. Vuodeosaston paikat (30) riittävät ruuhkahuippuja lukuun ottamatta, jos yksikössä hoidetaan pääasiassa sairaalahoitoa vaativia potilaita ja ikäihmisten palveluketju toimii. Väestön ikääntymiseen ja sairastavuuden lisääntymiseen varaudutaan säilyttämällä valmius vuodeosaston paikkaluvun nostoon. Uudessa terveyskeskuksessa on tilat 35 potilaan hoitoon mutta nykyinen henkilöstömitoitus riittää 30 paikan käyttöönottoon. Jos paikkamäärää on tarvetta nostaa, henkilöstömitoitusta on nostettava.

Suun terveydenhuollossa jatketaan ehkäisevän hoidon ja työnjaon korostamiseen perustuvaa kustannustehokasta toimintatapaa. Takaisinkutsujärjestelmän käyttöä jatketaan. Sillä voidaan ehkäistä erittäin hankalien hoitojen tarvetta hoitamalla sairaudet jo alkuvaiheessa. Suun terveydenhuollon palvelut tulevat osaksi asiakasmaksukattoa 1.1.2022 alkaen ja tämä tulee vaikuttamaan tuottoihin. Suun terveydenhuollon asiakasmaksutuotot ovat olleet suuruudeltaan n. 800 000 €/vuosi. Maksukaton vaikutusta tulokseen ei pysty tässä vaiheessa arvioimaan. Covid-19 pandemian aiheuttamaa hoitovelkaa on suun terveydenhuollossa yhä jäljellä, hoitovelan korjaantuminen tulee tarvitsemaan ylimääräistä työpanosta vielä vuosia lisää. Hoitovelkaa on kertynyt esimerkiksi pandemian vuoksi reilusti siirtyneistä vuositarkastuksista, jolloin aiemmin vähäisempiä toimenpiteitä tarvitsevat vaivat ovatkin kasvaneet useita käyntikertoja vaativiksi hoitokokonaisuuksiksi. Oikomishoidon erikoishammaslääkäreistä on valtakunnallinen pula. Siilinjärvellä on koulutettu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa oikomishoidon erikoishammaslääkäri, joka valmistuu syksyllä 2021. Tämän jälkeen tavoitteena on saada palkattua oikomishoidon erikoishammaslääkäri kunnan palvelukseen. Siilinjärven hammashoitolan toiminta on osin siirretty viipaleeseen ja joiltain osin Vuorelan toimitiloihin sisäilmaongelman vuoksi. Viipaleesta luovutaan uuteen terveyskeskukseen muuton yhteydessä.

Kuntoutuksen palveluilla tuetaan asiakkaan toiminta-, työ- ja liikkumiskykyä. Fysioterapeutin suoravastaanottokäytännöllä ennaltaehkäistään akuuttien tuki- ja liikuntaelinvairojen pitkittymistä ja uusiutumista

sekä tuetaan toimintakykyä ja tavoitellaan kuntoutujan nopeampaa työhön paluuta. Fysioterapia toteutetaan omana toimintana. Ikääntyminen aiheuttaa edelleen lisääntyvää kustannuspainetta apuvälineiden ostoihin. Lisäksi kokonaistaloudellisesti perusteltu nykysuuntaus yhä lyhempiin sairaalahoitajaksoihin on lisännyt ohjatun kuntouttavan toiminnan, erityisesti fysioterapiapalveluiden tarvetta. Kuntoutuksen nykyisistä toimitiloista Torikadulla luovutaan uuteen terveystalokseen muutettaessa.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa jatketaan omana toimintana päihdehoidon arviointia ja ostopalveluja harkitaan työryhmässä. Päihdehoidossa ryhmätoimintaa toteutetaan omana työnä. Mielenterveyspalveluissa ponnistellaan edelleen hoitoon pääsyn mahdollistamiseksi ilman jonoja. Hoidon arviointi tehdään ensisijaisesti omana työnä. Hoitosuunnitelmia tarkistetaan ja hoitosuhteiden kestoon kiinnitetään huomiota. Kotikuntoutus nimenä on poistettu käytöstä ja sen alla tehty työ siirretty mielenvireysohjauksen kotiin vietäväksi työksi, jota tehdään psykiatrisen hoidon periaattein. Sen pariin pääsemiseksi ei vaadita enää tarkkaa diagnoosia vaan työtä pyritään suuntaamaan esim. Syrjäytymisriskissä olevien nuorten aikuisten pariin. Ennaltaehkäisevää työtä ja toisaalta jo hoitosuhteissa olevien jatkohoitoa kehitetään, jotta yksikkö pystyisi vastaamaan uusien asiakkaiden haasteisiin nopeammin. Mielenvireysohjaus muuttaa myös uuteen terveystalokseen ja Innocumin tiloista luovutaan. Yhteistyö esimerkiksi vuodeosaston potilaiden hoidossa palautuu jälleen helpommaksi.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	146	140	124	Hv-alue	Hv-alue
Vanhuuseläketapahtumat		2	2	Hv-alue	Hv-alue
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		2	2	Hv-alue	Hv-alue

Tavoitteet ja toimenpiteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Ryhmämuotoiseen fysioterapiaan osallistuvien henkilöiden kuntoutuksen tavoitteellisuuden vahvistaminen.	Asiakkaan, fysioterapeutin ja muiden tarvittavien osallisten kanssa mietitään yhdessä tavoite ja tavoitteen saavuttamisen keinot sekä kirjataan tavoite fysioterapialehdelle.	Kuntoutuksen asiakkaiden joukon osuus, jolle on kirjattu yhdessä asetetut tavoitteet.	80 % pitkäaikaiskuntoutujista.
Henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutuksiin ja tuoreen tiedon ja hoitokäytäntöjen tuominen työyhteisöön	Luodaan seuranta- ja koulutuspalautemalli.	Seurataan koulutuksiin osallistumista Populuksen kautta.	Suurin osa osallistuu täydennyskoulutukseen STM:n suosituksen mukaan ja antaa koulutuspalautteen työyhteisölle.

Informatiiviset tunnusluvut

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lääkäreiden vastaanottokäynnit	21 050	31 000	30000	HV-alue	HV-alue
Lääkäreiden akuuttivastaanottokäynnit	5 644	4 500	5500	HV-alue	HV-alue
Hoitajien vastaanottokäynnit	24 175	35 500	38000	HV-alue	HV-alue
Hoitajien akuuttivastaanottokäynnit	1 023	2 500	1500	HV-alue	HV-alue

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Radiologiset tutkimukset röntgen / UA	4 756/ 1 158	5 000/ 1 500	5000/ 1500	HV-alue	HV-alue
Terveyskeskuksen sairaala					
Hoitopäivät	7 941	9 800	9800	HV-alue	HV-alue
Hoitojaksot	1 228	1 400	1400	HV-alue	HV-alue
Keskimääräinen hoitoaika	7	7	7	HV-alue	HV-alue
Täyttöaste (huom. paikkamäärä)	75	90	90	HV-alue	HV-alue
Suun terveydenhuolto					
Käynnit	26 780	24 000	24000	HV-alue	HV-alue
Kuntoutus					
Apuvälinelainaukset	1 804	2 450	2200	HV-alue	HV-alue
Lääkinnäll. kuntoutuksen päätökset	47	70	65	HV-alue	HV-alue
Apuvälinepäätökset	278	350	340	HV-alue	HV-alue
Yksilökäynnit	3 405	6 000	4000	HV-alue	HV-alue
Ryhmäkäynnit	437*	2 500	2000	HV-alue	HV-alue
Ryhmät	479*	550	550	HV-alue	HV-alue
Mielenterveys- ja päihdepalvelut					
Käynnit vastaanotolla	3 524	4 800	7000	HV-alue	HV-alue
Kotikuntoutuksen käynnit	4 611	7 000	-	HV-alue	HV-alue

Keskeiset talouden muutokset 2022

Tulot

- Myyntituotot + 216 795 €
- Maksutuotot - 83 867 €

Menot

- Henkilöstökulut - 87 529 €
- Palvelujen ostot
 - Asiakaspalvelujen ostot + 118 091 €
 - Muiden palvelujen ostot (uuden tk:n käyttö- ja huoltokustannukset) + 406 858 €
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat (lämmitys, sähkö ja vesi, uusi tk) + 48 393 €
- Muut toimintakulut (uuden tk:n tilavuokrat, siirtymävaiheen vuokrat)..... + 285 171 €

Tuloslaskelma**Terveyspalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	737 962	688 350	688 350	905 145	31 %	0	0
Maksutuotot	1 528 799	1 786 967	1 786 967	1 703 100	-5 %	0	0
Muut toimintatuotot	14 872	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	2 281 633	2 475 317	2 475 317	2 608 245	5 %	0	0
Henkilöstökulut	-7 301 694	-8 187 984	-8 187 984	-8 100 455	-1 %	0	0
Palvelujen ostot	-3 330 182	-2 615 629	-2 615 629	-3 140 578	20 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-553 771	-573 027	-573 027	-604 226	5 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 099 148	-1 000 693	-1 000 693	-1 049 086	5 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-423 378	-407 406	-407 406	-910 147	123 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-782 693	-782 638	-782 638	-565 068	-28 %	0	0
Toimintakulut	-13 490 865	-13 567 377	-13 567 377	-14 369 560	6 %	0	0
Toimintakate	-11 209 232	-11 092 060	-11 092 060	-11 761 315	6 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-111 412	-119 744	-119 744	-16 667	-86 %	0	0
Vyörytysmenot	-599 864	0	-770 105	0	-100 %	0	0

Erikoissairaanhoido

Sitovuus: sosiaali- ja terveyslautakunta, brutto

Vastuuhenkilö: johtava lääkäri Katri Hollmén

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan väestön nopea ikärakennemuutos ja väestömäärän kasvu lisää myös erikoissairaanhoidon tarvetta nopeammin kuin sairaanhoitopiirin muissa kunnissa. Lisäksi Pohjois-Savossa käytetään tilastojen valossa erikoissairaanhoidon palveluja muuta Suomea enemmän suhteutettuna väestömäärään ja tarvekertoimiin.

Oma vuodeosasto on pystynyt viime vuosina ottamaan samana päivänä vastaan kaikki sinne tarjotut potilaat eikä tarpeetonta erikoissairaanhoidon käyttöä ole paikkapulan vuoksi syntynyt. ”Yön yli”-mallilla potilaita voidaan ottaa suoraan terveyskeskuksen vuodeosastolle sairaanhoitopiirin päivystäjän luvalla öiseen aikaan.

Erikoissairaanhoidossa on kertynyttä hoitovelkaa COVID-pandemian vuoksi.

Viime vuosina Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on tehnyt alijäämisiä tilinpäätöksiä ja alijäämää on katettu kunnilta kerätyin lisäkannoin. Vuonna 2021 alijäämää ei ennusteiden mukaan pitäisi syntyä vuonna 2022 katettavaksi. Talousarvion tekovaiheessa ei vielä ole lopullisesti selvää, millaisia korotuksia kuntaosuuksiin on tulossa vuodelle 2022. Keskusteluissa on esiintynyt jopa 7 % korotus.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin lisäksi erikoissairaanhoidoa ostetaan myös muualta, esimerkkeinä Varkaus ja Ylä-Savon sote. Erikoissairaanhoidon alla kulkevat myös ensihoidon kulut. Myös terveyskeskuksessa annettavat erikoissairaanhoidon palvelut (esimerkiksi silmälääkärin vastaanoton kulut) menevät täältä.

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut..... - 21 354 €
- Palvelujen ostot.....
 - Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (PSSHP) + 982 191 €
 - Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (sairaankuljetus) + 23 688 €

Tuloslaskelma

Erikoissairaanhoido

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Henkilöstökulut	-174 341	-174 879	-174 879	-153 525	-12 %	0	0
Palvelujen ostot	-29 243 920	-31 207 366	-30 695 596	-31 701 475	3 %	0	0
Avustukset	-1 473 279	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-30 891 540	-31 382 245	-30 870 475	-31 855 000	3 %	0	0
Toimintakate	-30 891 540	-31 382 245	-30 870 475	-31 855 000	3 %	0	0
Vyörytysmenot	-844	0	0	0	0 %	0	0

6.4 TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat tukiluonteisia palveluita muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä yksityistieasiat.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- viranomaislautakunnan alaisuudessa viranomaispalveluina toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto).

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-3 785 333	1 308 920	-2 476 413
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-127 228		-127 228
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuoj. (brutto)	-668 123	295 500	-372 623
<i>Laskennallisesti eriytetyt taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-4 019 923	6 431 297	2 411 374
Sitovuustasot yhteensä	-8 600 607	8 035 717	-564 890

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma 2022

TEKNISET PALVELUT

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 314 707	462 100	462 100	945 800	105 %	945 800	945 800
Myyntituotot (sis.)	115 281	141 620	141 620	141 620	0 %	141 620	141 620
Maksutuotot	359 944	328 000	328 000	328 000	0 %	328 000	328 000
Vuokratuotot (ulk.)	307 639	297 295	297 295	289 295	-3 %	289 295	289 295
Vuokratuotot (sis.)	6 344 240	6 309 491	6 309 491	6 096 002	-3 %	5 760 462	5 760 462
Muut toimintatuotot	96 019	150 000	150 000	100 000	-33 %	100 000	100 000
Toimintatuotot	8 537 829	7 688 506	7 688 506	7 900 717	3 %	7 565 177	7 565 177
Valmistus omaan käyttöön	163 717	130 000	130 000	135 000	4 %	135 000	135 000
Henkilöstökulut	-2 428 140	-2 413 071	-2 372 636	-2 558 056	8 %	-2 592 085	-2 635 374
Palvelujen ostot	-2 185 870	-1 844 759	-1 844 759	-2 181 703	18 %	-2 148 454	-2 180 680
Sisäiset palvelujen ostot	-416 240	-480 754	-480 754	-464 381	-3 %	-464 381	-464 381
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 141 873	-2 175 560	-2 175 560	-2 196 869	1 %	-2 143 547	-2 175 700
Varastojen lisäys/vähennys	1 546	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-162 113	-201 708	-201 708	-169 848	-16 %	-172 396	-174 982
Muut toimintakulut (ulk.)	-577 594	-540 700	-540 700	-547 570	1 %	-555 784	-564 120
Muut toimintakulut (sis.)	-492 882	-493 363	-493 363	-482 180	-2 %	-501 671	-501 671
Toimintakulut	-8 403 166	-8 149 915	-8 109 480	-8 600 607	6 %	-8 578 317	-8 696 908
Toimintakate	298 381	-331 409	-290 974	-564 890	94 %	-878 140	-996 731
Poistot ja arvonalentumiset	-5 213 570	-4 851 327	-4 851 327	-5 419 105	12 %	-5 389 847	-5 419 156

TEKNINEN LAUTAKUNTA

6.4.1 Tekniset palvelut**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden sitovuustaso sisältää ydintoimintoja tukevat teknisen hallinnon ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, peruskorjauksen ja ylläpidon.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikassa on jatkettu edelleen erityyppisiin turvallisuutta lisääviin asioihin mm. kevyenliikenteen väyliin, leikkipuistojen tuoteturvallisuuteen ja palvelutasoon sekä ajonopeuksien hillitsemiseen. Liikenneturvallisuuden, *erityisesti koulujen liikenneturvallisuuden huomioonottaminen*, on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Tavoitteena on, että käyttöturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvät näkökohdat ovat keskeisessä asemassa niin yleisten alueiden kuin rakennustenkin toteuttamisessa ja varustamisessa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Vuodesta toiseen jatkuvat määrärahaileikkaukset ja henkilöstösäästövelvoitteet heikentävät palvelutuotantoa ja sen laatua. Kunta saa joka vuosi hoidettavakseen lisää katuja ja kevyen liikenteen väyliä, mutta vastaavasti määrärahoja joudutaan leikkaamaan. Myös *digitalisaation edistämistä joudutaan rahoittamaan leikkaamalla muusta palvelutuotannosta*. Tämä näkyy kuntalaisille nykyistä huonompana katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon tasona.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian tavoitteena mainitaan mm. kunnan investointikyvyn ylläpitäminen ja velkamäärän kasvun rajoittaminen. Investointitarpeita on paljon, mutta talouden realiteetit määrittelevät asioiden tärkeysjärjestyksen. Useita merkittäviä hankkeita on siirretty tuleville vuosille.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
Kasvu: Vastataan rakentamisella kunnan väestönkasvun tavoitteeseen	Pitkántähtäimen mukainen suunnittelu ja hallittu kasvu. Asemakaavojen toteuttaminen.	Määriin pohjautuvat mittarit: - katujen ja kevyen liikenteen väylien pituus - rahoituksen ja resurssien riittävyys	Kunnan talous, resurssit.
Hyvinvointi: Vanhoista alueista huolehtiminen	Pitkántähtäimen mukainen kunnossapito: huonokuntoisten katurakenteiden korjaukset yms.	Asukaspalaute, määrärahat	Kunnan talous, resurssit.
Talous: Tiukka talouskuri	Talousarvion mukainen toiminta.	Talousarvio	Voimakkaat sääilmiöt ja ilmastonmuutos tuovat yllättäviä kustannuksia käyttötalouteen mm. talvikunnossapidon osalle

Tuloslaskelma 2022

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut	-752 534	379 620	-372 914
Kuntatekniikka	-3 032 799	929 300	-2 103 499
Sitovuustaso yhteensä	-3 785 333	1 308 920	-2 476 413

Tuloslaskelma**Tekninen hallinto ja varikkopalvelut, Kuntatekniikka**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 100 036	423 600	423 600	893 300	111 %	893 300	893 300
Myyntituotot (sis.)	113 203	141 620	141 620	141 620	0 %	141 620	141 620
Maksutuotot	36 651	35 000	35 000	35 000	0 %	35 000	35 000
Vuokratuotot (ulk.)	4 416	12 000	12 000	4 000	-67 %	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	83 917	150 000	150 000	100 000	-33 %	100 000	100 000
Toimintatuotot	1 338 223	762 220	762 220	1 173 920	54 %	1 173 920	1 173 920
Valmistus omaan käyttöön	163 717	130 000	130 000	135 000	4 %	135 000	135 000
Henkilöstökulut	-1 310 075	-1 192 606	-1 192 606	-1 281 128	7 %	-1 296 003	-1 319 850
Palvelujen ostot	-1 301 837	-1 109 180	-1 109 180	-1 407 677	27 %	-1 428 792	-1 450 224
Sisäiset palvelujen ostot	-240 369	-289 967	-289 967	-283 056	-2 %	-283 056	-283 056
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-476 674	-461 130	-461 130	-512 539	11 %	-520 227	-528 030
Varastojen lisäys/vähennys	1 546	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-48 901	-86 860	-86 860	-50 000	-42 %	-50 750	-51 511
Muut toimintakulut (ulk.)	-53 549	-50 650	-50 650	-98 720	95 %	-100 201	-101 704
Muut toimintakulut (sis.)	-152 215	-152 213	-152 213	-152 213	0 %	-152 213	-152 213
Toimintakulut	-3 582 073	-3 342 606	-3 342 606	-3 785 333	13 %	-3 831 242	-3 886 589
Toimintakate	-2 080 133	-2 450 386	-2 450 386	-2 476 413	1 %	-2 522 322	-2 577 669
Poistot ja arvonalentumiset	-2 115 807	-2 172 704	-2 172 704	-2 201 918	1 %	-2 302 592	-2 347 916

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Tekninen hallinto

Toimistopalveluiden ja normaali arkirutiinien hoitamista jatketaan talousarviovuonna vain yhdellä palvelusiteerin työpanoksella eikä esim. asiakaspalvelussa ole edelleenkaan varahenkilöä (palvelutuotannon heikennys).

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvontaa on tarkoitus jatkaa taloussuunnitelmakaudella nykyisessä laajuudessa. Pysäköinninvalvonnassa jatketaan seudullista yhteistyötä Itä-Suomen kaupunkien (mm. Kuopion, Varkauden ja Iisalmen) kanssa.

Varikko Teollisuustie 7 / Oppipojantie 4

Kiinteistölle on keskitetty kaikki teknisten palvelujen toiminnot (pl. ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta, joiden toimipaikka sijaitsee KOY Lentokapteenissa ja kunnantalolla). Teollisuustie 7:ään on sijoitettu varikko- ja varastotoimintojen lisäksi kuntatekniikan rakentamisen ja kunnossapidon, puisto- ja liikuntatoimen sekä toimitilojen kunnossapidon ja LVI-huollon varastotoiminnot sekä kaluston säilytys.

Oppipojantie 4:ssä sijaitsevat toimistohuoneet ovat kaikki teknisten palveluiden ja osittain elinvoima- ja konsernipalveluiden käytössä. Sulkavantien varastoalueen jatkokäyttöä suunnitellaan siltä osin kuin sille ei ole tarvetta kunnan omaa käyttöä. Ahmontie 5:ssä sijaitseva vanha varikko on vuokrattuna yritystoiminnan käyttöön siihen saakka, kunnes alueen asemakaavoitus valmistuu. Myös vanha varikon huonokuntoisten rakennusten purkua tullaan suunnittelemaan. Varikon toiminnallisuuden kehittämistä jatketaan resurssien puitteissa entistä enemmän kunnan sisäisten hankinta- ja logististen palveluiden tuottajaksi.

Nykyinen kalusto käsittää

- kuorma-auton (uusi leasing kuorma-auto v. 2022)
- kunnossapitoauton (leasing, jatkettu sopimusta 9/2022)
- liikennetraktorin (esitetään hankittavaksi leasingina v. 2022)
- kunnossapito- ja puutarhatraktorin (leasing, v. 2022).

Teknisillä palveluilla ei ole v. 2022 omistuksessaan enää omaa kalustoa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	6	6	6	6	6

Keskeiset talouden muutokset

Menot

• Leasing kulut	+ 68.200 €
• Korjaus- ja kunnossapitokustannukset.....	- 45.000 €
• Poltto- ja voiteluaineet	-52.000 €

Tuloslaskelma**Tekninen hallinto ja varikkopalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	6 143	2 000	2 000	3 000	50 %	3 000	3 000
Myyntituotot (sis)	113 203	141 620	141 620	141 620	0 %	141 620	141 620
Muut toimintatuotot	81 721	150 000	150 000	100 000	-33 %	100 000	100 000
Toimintatuotot	201 067	293 620	293 620	244 620	-17 %	244 620	244 620
Valmistus omaan käyttöön	163 717	130 000	130 000	135 000	4 %	135 000	135 000
Henkilöstökulut	-390 769	-438 009	-438 009	-366 471	-16 %	-371 968	-377 547
Palvelujen ostot	-113 016	-94 686	-94 686	-80 150	-15 %	-81 352	-82 573
Sisäiset palvelujen ostot	-59 137	-61 090	-61 090	-41 087	-33 %	-41 087	-41 087
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-47 076	-69 350	-69 350	-64 400	-7 %	-65 366	-66 346
Varastojen lisäys/vähennys	1 546	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-31 860	-37 000	-37 000	-74 720	102 %	-75 841	-76 978
Muut toimintakulut (sis.)	-125 707	-125 706	-125 706	-125 706	0 %	-125 706	-125 706
Toimintakulut	-766 019	-825 841	-825 841	-752 534	-9 %	-761 320	-770 238
Toimintakate	-401 236	-402 221	-402 221	-372 914	-7 %	-381 700	-390 618
Poistot ja arvonalentumiset	-17 288	-8 253	-8 253	-7 624	-8 %	-7 624	-7 572

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikan saneeraamiseen käytettävät määrärahat ovat kunnan talouden tasapainottamisesta ja suurista toimitilahankkeista johtuen olleet monena vuonna alhaisella tasolla. Vuoden 2022 osalta tilanne ei näytä yhtään paremmalta, vaikka työohjelma näyttää suurelta.

Kunnalla on yleensä uusien asemakaavojen myötä painetta kohdentaa rakentaminen uudiskohteisiin. Tulevana talousarviovuonna ei käynnistetä uuden asemakaava-alueen rakentamista (Haapamäen asemakaava ei ole vielä valmis), mutta tilalle otetaan kunnan elinkeinopalveluille tehtävää infran rakentamista Radantauksen teollisuusalueella. Nämä uusien asemakaava-alueiden infran rakentaminen vähentää saneeraamiseen käytettäviä resursseja. Vuoden 2022 osalta hankkeita on myös hyvin saneerauksen puolella. Myös infraomaisuuden arvon säilymisen ja korjausvelan kasvamisen kannalta saneerauksia tulisi lisätä.

Katuverkon kasvaessa ja sen kautta kunnossapitokulujen noustessa käytettävissä olevat määrärahat eivät tule riittämään edes toimintaa tehostamalla tasokkaaseen kuntaomaisuuden ylläpitoon. Talousarvioissa tehdyt leikkaukset kohdistuvat aina suoraan katujen ja yleisten alueiden hoitoon ja kunnossapitoon. Kunnan ei tulisi ottaa valtion väyliä omaksi omaisuudekseen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	22	22	22,5	21,5	21,5

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Uusien asuinalueiden infran rakentaminen määrärahojen puitteissa	Uusien asuinalueiden esirakentaminen heti vuoden alusta.	Vuoden 2022 työohjelman toteutus.	Työohjelman mukaisesti jatketaan Radantauksen yritystonttialue ja varaudutaan Siilinkoskentien jatkon rakentamiseen sekä Mutkajuohkeen kevyen liikenteen väylän saneeraukseen.
Jatketaan vanhojen asuinalueiden infran saneeraamista määrärahojen puitteissa	Uusien saneerauskohteiden osalta rakennustyöt käynnistyvät keväällä 2022.	Vuoden 2022 työohjelman toteutus.	Työohjelman mukaisesti jatketaan mm. Leppäkaarteessa ja Pyyllammella. Jatketaan Leppäkaarten tien saneerausta. Liikenneväylien infraomaisuuden kokonaisarvo ei laske ja korjausvelka kasva.
Säilytetään katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon nykyinen taso	Huolehditaan kunnossapidosta määrärahojen puitteissa.	Asukastyytyväisyys.	Negatiivisen kuntalaispalautteen väheneminen.
Säilytetään olemassa olevan liikenneväylien infraomaisuuden arvo ylläpitokorjauksilla	Tehdään liikenneturvallisuus- ja käytettävyyssparannuksia liikenneväylille (mm. Harjamäentien kevyen liikenteen alikulusilta).	Vuoden 2022 työohjelman toteutus.	Liikenneväylien infraomaisuuden arvo ei laske.

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Kadut, m	107 271	107 700	108 670*	109 200	110 200
Valaistus, m	99 489	100 100	101 070*	102 200	103 000
Erilliset kevyenliikenteen väylät, m	38 990	27 400	27 750*	28 400	28 800
Kevyenliikenteen väylien valaistus	14 500	14 800	15 150*	16 000	16 300
Puistot, ha	43,9	46,5	48,2	50,0	51,0
Leikkikentät, kpl	38	39	38	38	39
Hakkuut m ³	7 104	3 000	2 400	2400	2400

*) tilanne 1.1.2022

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Puunmyyntitulot..... - 25 000 €
- Maankaatopaikan tuotot.....+ 25 000 €

Menot

- Toiminnan digitalisointi (sähköinen asiointi ja omaisuuden hallinta) - 30 000 €

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 093 893	421 600	421 600	890 300	111 %	890 300	890 300
Maksutuotot	36 651	35 000	35 000	35 000	0 %	35 000	35 000
Vuokratuotot (ulk.)	4 416	12 000	12 000	4 000	-67 %	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	2 196	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 137 156	468 600	468 600	929 300	98 %	929 300	929 300
Henkilöstökulut	-919 306	-754 597	-754 597	-914 657	21 %	-924 035	-942 303
Palvelujen ostot	-1 188 821	-1 014 494	-1 014 494	-1 327 527	31 %	-1 347 440	-1 367 652
Sisäiset palvelujen ostot	-181 233	-228 877	-228 877	-241 969	6 %	-241 969	-241 969
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-429 597	-391 780	-391 780	-448 139	14 %	-454 861	-461 684
Avustukset	-48 901	-86 860	-86 860	-50 000	-42 %	-50 750	-51 511
Muut toimintakulut (ulk.)	-21 689	-13 650	-13 650	-24 000	76 %	-24 360	-24 725
Muut toimintakulut (sis.)	-26 508	-26 507	-26 507	-26 507	0 %	-26 507	-26 507
Toimintakulut	-2 816 054	-2 516 765	-2 516 765	-3 032 799	21 %	-3 069 922	-3 116 351
Toimintakate	-1 678 898	-2 048 165	-2 048 165	-2 103 499	3 %	-2 140 622	-2 187 051
Poistot ja arvonalentumiset	-2 098 518	-2 164 451	-2 164 451	-2 194 294	1 %	-2 294 968	-2 340 344

VIRANOMAISLAUTAKUNTA

6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu**Sitovuus: valtuusto, brutto****Vastuuhenkilöt: rakennustarkastaja Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen****Toiminta-ajatus**

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä sekä kunnan hallintosäädännössä määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Viranomaislautakunnan toiminnan painopisteenä on hoitaa lainsäädännössä määrätty tehtävät sujuvasti ja kestävästi. Tämä koskee lupaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan valvontatehtäviä sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valvontatehtäviä kuntalaisten yhteydenottojen perusteella.

Viranomaislautakunnan toimialueilla rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen asiointi- ja lupapalvelujärjestelmä. Tulevan toimintavuoden tavoitteena on, että luvan hakijat käyttävät sähköistä asiointipalvelua hakemusten jättämiseen. Ympäristönsuojelussa sähköinen asiointijärjestelmä on vielä käyttöönottoaiheessa ja tulevan vuoden tavoitteena on ottaa järjestelmä sujuvaan käyttöön.

Rakennusvalvonnassa on kuluvana toimintavuonna tapahtunut osittainen varhennettu eläkejärjestely ja tulevana vuonna on suunnitelmassa toinen. Näiden järjestelyjen myötä rakennusvalvontaan muodostuu yhden henkilötyövuoden vaje ja tämän johdosta tarvitaan henkilöresurssien turvaamista, jotta lakisääteiset tehtävät pystytään hoitamaan.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan riskit liittyvät vireillä olevien asioiden käsittelyn viivästymisen tahi viranomaisen mahdolliseen virhearvion tai virheellisen menettelyn seurauksena syntyviin ja korvattaviin vahinkoihin. Riskiä hallitaan viranhaltijoiden hyvällä asiantuntemuksella, ammattitaidolla ja riittävällä täydennyskoulutuksella sekä riittävillä henkilöresursseilla.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Viranomaislautakunnan lakiperustaiset ja sujuvat palvelut tukevat kunnan kasvua, hyvinvointia ja taloutta. Sähköinen asiointi ja lupapalvelut edistävät sujuvien palveluiden tavoitteita. Sähköisen asiointin käyttöönotto vaatii edelleen henkilöstön koulutusta sekä asiakkaiden neuvontaa ja ohjausta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVIK TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
Kasvu, hyvinvointi ja talous			
Lakiperusteiset ja sujuvat palvelut	Valitusviranomaisen pysyttää viranomaislautakunnan ja sen alaisten viranhaltijoiden päätökset muutoksenhaussa.	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten ja velvoittavien päätösten määrä suhteessa tehtyjen lupapäätösten ja velvoittavien päätösten määrään.	Riskit hallittavissa, kun varmistetaan henkilökunnan riittävyys ja hyvä ammattitaito.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
	Sähköinen asiointi on käytössä ja pääosa hakemuksista jätetään sähköisesti.	Sähköisten hakemusten määrä suhteessa hakemusten kokonaismäärään.	Riskinä on, että hakemukset jätettäisiin edelleen pääosin paperisina, mikä aiheuttaisi lisätyötä. Käyttöönotto vaatii henkilöstön koulutusta sekä asiakkaille laajaa tiedotusta ja neuvontaa, millä riskiä pienennetään.

Tuloslaskelma 2022

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-360 475	244 500	-115 975
Ympäristönsuojelu	-307 648	51 000	-256 648
Sitovuustaso yhteensä	-668 123	295 500	-372 623

Tuloslaskelma

Viranomaislautakunta

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	3 210	2 500	2 500	2 500	0 %	2 500	2 500
Myyntituotot (sis)	2 078	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	323 293	293 000	293 000	293 000	0 %	293 000	293 000
Toimintatuotot	328 581	295 500	295 500	295 500	0 %	295 500	295 500
Henkilöstökulut	-456 496	-465 388	-465 388	-510 522	10 %	-518 180	-525 953
Palvelujen ostot	-28 352	-75 383	-75 383	-64 192	-15 %	-65 155	-66 132
Sisäiset palvelujen ostot	-32 410	-35 760	-35 760	-31 550	-12 %	-31 550	-31 550
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 105	-4 980	-4 980	-3 580	-28 %	-3 634	-3 688
Muut toimintakulut (ulk.)	-54 320	-45 900	-45 900	-49 700	8 %	-50 445	-51 202
Muut toimintakulut (sis.)	-7 824	-8 579	-8 579	-8 579	0 %	-8 579	-8 579
Toimintakulut	-581 508	-635 990	-635 990	-668 123	5 %	-677 543	-687 104
Toimintakate	-252 927	-340 490	-340 490	-372 623	9 %	-382 043	-391 604

Rakennusvalvonta

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja Kari Nuutinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on ollut käynnissä vuodesta 2018 lähtien. Tavoitteena on, että lakiesitys annettaisiin eduskunnalle vuoden 2022 aikana.

Alueidenkäytön ja rakentamisen toimintaympäristössä tapahtuva muutos haastaa nykyisen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän. Havaitut muutosvoimat kuten digitalisaatio, ilmastopolitiikka ja energiakysymykset, alueiden erilaistumisen, väestömuutokset, liikkumisen murros, hallintorakenteiden muutos, kaupunkiseutujen kasvun ja kaupungistumisen vaikutukset heijastuvat monin tavoin kuntiin.

Maapolitiikka, kaavoitus, kaavojen toteuttaminen, rakennusvalvonta ja lupamenettelyt muodostavat kuntien toiminnan kannalta keskeisen yhdyskuntarakentamisen prosessin.

Ympäristöministeriö on lähettänyt ehdotuksen hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön lausuntokierrokselle 27.9.2021. Uusi laki korvasi nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain.

Rakennusvalvonnassa on otettu käyttöön sähköinen asiointi- ja lupapalvelujärjestelmä. Palvelun kautta vastaamme osaltamme digitalisaation haasteisiin tarjoten asiakkaille mahdollisuuden sähköiseen kommunikointiin, neuvontaan ja hakemusten jättämiseen sähköisesti. Täysi hyöty järjestelmästä on mahdollista saada sen jälkeen, kun kunnassa on otettu käyttöön sähköinen arkistointi.

Henkilöstö

Henkilöstön osalta talousarviovuodelle on huomioitu rakennuslupainsinööri I ja rakennuslupainsinööri II osittainen varhennettu eläkkeellä olo siten, että molemmat ovat työssä 50 %:sti 1.6.2022 alkaen. Rakennuslupainsinööri I:n pitäessä kertyneet lomansa ennen osittaiselle varhennetulle eläkkeelle jäämistään keväällä 2022 sekä ottaen huomioon uuden henkilön perehdyttäminen ja henkilöresurssien turvaaminen, on talousarviossa huomioitu uuden rakennuslupainsinöörin palkkaaminen 1.1.2022 alkaen.

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	5	4,6	5	5	5

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Asiakslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin.	Viranomaislautakuntaan tehdyt oikaisu- vaatimukset eivät aiheuta muutoksia päätöksiin tai päätökset eivät kumoudu.	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.
	Lupapäätökset	Lupapäätöksiä tehdään 2 kertaa kuukaudessa, luvan myöntämisedellytysten täytyessä tehdään päätös viivyttämättä seuraavana päätöspäivänä.	Päätökset 360 kpl
	Sähköinen lupa-asiointi	Sähköisen lupa- järjestelmän käyttöaste / Luvan hakijoita opastetaan sähköisen asiointipalvelun käyttöön	50% hakemuksista käsitellään sähköisen asiointipalvelun kautta.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/kpl)					
- viranhaltijat	0/285	0/360	0/360	0/360	0/360
Lupapäätöksiä, kpl	285	360	360	360	360
Myönnetyt luvat, asuntoja	104	150	150	150	150
Valmistuneet asunnot	86	130	130	130	130
Nettomenot €/asukas	2,56	2,93	4,48	4,48	4,48
Maksujen kattavuus menoista, %	82,9	79,7	71,9	71,9	71,9

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Rakennusvalvonta

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	3 210	2 500	2 500	2 500	0 %	2 500	2 500
Myyntituotot (sis.)	748	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	258 753	242 000	242 000	242 000	0 %	242 000	242 000
Toimintatuotot	262 711	244 500	244 500	244 500	0 %	244 500	244 500
Henkilöstökulut	-251 181	-242 026	-242 026	-283 767	17 %	-288 023	-292 343
Palvelujen ostot	-13 446	-38 092	-38 092	-28 092	-26 %	-28 513	-28 941
Sisäiset palvelujen ostot	-16 544	-18 084	-18 084	-15 098	-17 %	-15 098	-15 098
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-969	-1 980	-1 980	-1 780	-10 %	-1 807	-1 834
Muut toimintakulut (ulk.)	-30 200	-24 850	-24 850	-26 300	6 %	-26 695	-27 095
Muut toimintakulut (sis.)	-4 733	-5 438	-5 438	-5 438	0 %	-5 438	-5 438
Toimintakulut	-317 073	-330 470	-330 470	-360 475	9 %	-365 574	-370 749
Toimintakate	-54 362	-85 970	-85 970	-115 975	35 %	-121 074	-126 249

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelu-tulosalueelle kuuluvia lakisääteisiä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden säännöllinen valvonta. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tekee laillisuusvalvontaa ja yleisen edun valvontaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on myös ympäristönsuojelun edistäminen. Tärkeimpiä keinoja ovat ympäristöselvitykset ja -tutkimukset, ympäristövalistus, -tiedotus ja -neuvonta sekä yhteistyö kaavoittajan ja muiden kuntatoimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Tulosalueen toiminnan painopisteenä on lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien tehokas hoitaminen. Valvonnassa on pääpaino ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisessa säännöllisessä valvonnassa. Tulosalueella on otettu käyttöön vuoden 2021 aikana lupahakemusten sähköisen asioinnin sekä kohteiden valvonnan ohjelmistot, joiden sujuva ja säännöllinen käyttö sekä edelleen joidenkin osien käyttöönotto ovat tavoitteina vuodelle 2022. Aiempien vuosien suunnitelmallisella ympäristön siisteyden valvonnalla on todettu vaikuttavuutta ja sitä jatketaan yhteistyössä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa. Ilmanlaadun seuranta jatketaan yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupungin kanssa. Vesistöjen tilan selvittämiseen ja mahdollisiin kunnostushankkeisiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

Pohjavesialueilla ja rannoilla on edelleen kiinteistöjä, joiden jätevesien käsittely ei täytä ympäristönsuojelulaissa säädettyjä vaatimuksia. Tähän liittyvää valvontaa kohdistetaan lähinnä pohjavesialueilla sijaitseville kiinteistöille. Vesihuoltolain mukaista liittämismääräyksiä valvotaan pohjavesi- ja taajama-alueilla sijaitsevien kiinteistöjen osalta.

Kunnan ilmastotoimien suunnittelu jatkuu edelleen. Vuodelle 2022 on tavoitteena kunnan ilmasto-ohjelman toimeenpanon seurannan järjestäminen. Vuonna 2021 päättyvälle Kesto-hankkeelle suunnitellaan seudullista jatkohanketta, jossa on tarkoituksena ilmasto-ohjelmiin kirjattujen toimenpiteiden edistäminen sekä seurannan ja mittaroinnin kehittäminen. Tähän liittyy tulosalueen yhtenä tavoitteena vuodelle 2022 on kunnan ekotukihenkilöverkoston perustaminen, joka on suunniteltu tehtäväksi ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä. Kuntien ekotukihenkilötoiminta on asetettu toimenpiteeksi myös kuntien jätepoliittisessa ohjelmassa edistämään kestävän jätehuollon tavoitteita. Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu lopulliseen esitykseen on viivästynyt vuonna 2021, koska pohjavesialueiden rajausmenettely on edelleen kesken Harjämäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden osalta. Määräysten valmistelua jatketaan vuonna 2022.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Terveellisen ja viihtyisän elinympäristön turvaaminen	Roskaantumisen suunnitelmallinen valvonta.	Tarkastukset	20
	Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu.	Valmius	Viranomaislautakunta hyväksynyt määräysten luonnoksen.
Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen	Osallistuminen seudulliseen ilmastotyön jatkohankkeeseen.	Valmius	Jatkohanke käynnistetty
	Kunnan ekotukihenkilöverkoston perustaminen	Valmius	Ekotukihenkilöverkosto perustettu

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	3,2	3,5	3,5	3,5	3,5
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	86	100	100	100	100

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma**Ympäristönsuojelu**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (sis)	1 330	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	64 539	51 000	51 000	51 000	0 %	51 000	51 000
Toimintatuotot	65 869	51 000	51 000	51 000	0 %	51 000	51 000
Henkilöstökulut	-205 315	-223 362	-223 362	-226 755	2 %	-230 157	-233 609
Palvelujen ostot	-14 906	-37 291	-37 291	-36 100	-3 %	-36 641	-37 191
Sisäiset palvelujen ostot	-15 866	-17 676	-17 676	-16 452	-7 %	-16 452	-16 452
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 136	-3 000	-3 000	-1 800	-40 %	-1 827	-1 854
Muut toimintakulut (ulk.)	-24 120	-21 050	-21 050	-23 400	11 %	-23 751	-24 107
Muut toimintakulut (sis.)	-3 091	-3 141	-3 141	-3 141	0 %	-3 141	-3 141
Toimintakulut	-264 435	-305 520	-305 520	-307 648	1 %	-311 969	-316 355
Toimintakate	-198 566	-254 520	-254 520	-256 648	1 %	-260 969	-265 355

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

6.4.3 Yksityistiet**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi yksityistielaki astui voimaan 1.1.2019. Kuntien tielautakunnat lakkasivat toimimasta yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena 31.12.2019. Investoinnin- ja kunnossapidon avustukset ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Teknisen lautakunnan tiejaos jatkaa valtuustokaudella hallintosäännön ja kuntalain mukaisesti ja päättää kunnan varoista (investointien ja kunnossapidon avustaminen) yksityisteille myönnettävästä avustuksista ja jakoperiaatteista.

Tiekuntien yhdistämiset, jakamiset ja perustamiset voidaan päättää tiekuntien omilla päätöksillä tai maanmittaustoimiston toimituksessa.

Tiekunnan päätöksestä osakas voi nostaa kanteen tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa.

Siilinjärvellä on yli puolen kilometrin mittaisia yksityisteitä noin 260 km ja 123 tiekuntaa. Yksityistieverkon kunnossapidossa ja parantamishankkeissa tiekuntien ja sidosryhmien välinen yhteistyö korostuu eri hankkeissa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talouden seuranta ja sisäinen valvonta on palvelualueella säännöllistä.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yksityistiehallinto on osaltaan turvaamassa yksityisteiden tienpitoa. Tienpitoa, joka on yksityistielain mukaan hoidettava tieosakkaiden yhteiseen lukuun.

Henkilöstö

0,1 henkilötyövuotta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riski-arvio
Yksityistieverkon ylläpito	5-6 investointihanketta/ vuosi liikenteellisesti merkittävillä yksityisteillä.	investointihankkeet	Valtion rahoitusratkaisut.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Avustetut yksityistiet, km	252,00	265	265	265	265

Tuloslaskelma 2022

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavan tulosalueen

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Yksityistieasiat	-127 228	-	-127 228

Tuloslaskelma**Yksityistieasiat**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Henkilöstökulut	-4 939	-6 430	-6 430	-6 507	1 %	-6 605	-6 704
Palvelujen ostot	-652	-250	-250	-250	0 %	-254	-258
Sisäiset palvelujen ostot	-113	-129	-129	-243	88 %	-243	-243
Avustukset	-113 212	-114 848	-114 848	-119 848	4 %	-121 646	-123 470
Muut toimintakulut (ulk.)	-380	-380	-380	-380	0 %	-386	-391
Toimintakulut	-119 296	-122 037	-122 037	-127 228	4 %	-129 133	-131 067
Toimintakate	-119 296	-122 037	-122 037	-127 228	4 %	-129 133	-131 067

KUNNANHALLITUS

6.5 YHTEISET PALVELUT (Palvelualue, sitovuustaso)**Sitovuus: valtuusto, brutto****Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas****Toiminta-ajatus**

Yhteiset palvelut on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Yhteisten palveluiden (palvelualue) sitovuustaso tuottaa kunnan sisäisiä tukipalveluita sisältäen tulosalueina talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, työllisyystoiminnan ja muut tukipalvelut, tietotekniikkapalvelut, ruoka- ja puhtauspalvelut sekä hankinnat.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan talouden PTS-ohjelmassa vakaudenhallinnan kannalta merkittäväksi tekijäksi ovat nousseet toimitilojen investoinnit ja muut järjestelyt. Etätyön tultua osaksi normaalia työn tekemistä, tulee tarpeettomaksi käynteistä toimitiloista päästä irti sopimusten puitteissa. Sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle ”pakottaa” tarkastelemaan palvelutuotannon rakenteellisia muutoksia ja tuottavuutta parantavien toimenpiteitä. Päätöksenteon tueksi on avattava vaihtoehtoisia pitkän tähtäimen kehitysnäkymiä, joiden toteutumista seurataan ja kehityskulkuun tarvittaessa puututaan.

Investointien myötä kunnan lainavastuut, erityisesti leasingvastuut, kasvavat merkittävästi lähivuosina. Samalla kasvavat myös kunnan käyttötaloutta rasittavat leasingkulut. Korkomarkkinoilla ei ole viitteitä korkojen noususta lähitulevaisuudessa. Luottosalkun korkorakenteen kehittymistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä arvioidaan ja korkorakenteeseen puututaan tarvittaessa.

Tavoitteeksi asetettu ”Siilinjärvi Suomen johtava etätyökunta” haastaa Kuntaa ja Kuntien Tieraa sekä muita kunnan ict-kumppaneita löytämään uudenlaisia digitaalisia ratkaisuja, joilla etätyötä voidaan edistää. Uudistettu etätyö ohjeistus mahdollistaa ja edistää monipaikkaisen etätyön lisääntymisen. Etätyön laajempi käyttö haastaa toteuttamaan muutoksia johtamiseen, seurantaan ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Vuoden 2021 aikana toteutetun M365 lisensoinnin myötä henkilöstöllä on käytettävissä ict-infra, mikä mahdollistaa yhteisen tavan tehdä töitä ajasta ja paikasta riippumatta.

Kuntalaisille toteutetaan keskitetty sähköisen asioinnin alusta www.omasiilinjarvi.fi. Alustan tavoitteena on, että kuntalaiselle jatkossa yksi keskitetty aulapalvelu kaikkeen kunnan sähköiseen asiointiin. Verkko-maksaminen, sähköinen arkisto ja sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto liittyvät myös vahvasti sähköisen asioinnin kehittämiseen.

Kunnan keittiötoimintojen suunnittelu ja laskenta eri tuotantomalleista käynnistyy. Tavoitteena on vähentää ateriakuljetuksia nykyisestä tasosta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ruokaa ei kuljeteta kuumana päivittäin. Muutos palveluprosessissa vaatii muutoksia palvelukeittiöiden tiloihin ja investointeja lisä laitteisiin. Tavoitteena on löytää yksiköittäen laadukas ja kustannustehokas toimintamalli.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian tavoitteena on kunnan investointikyvyn ylläpitäminen ja velkamäärän kasvun rajoittaminen. Talouden tulevan kehityksen arviointi vähintäänkin keskipitkällä aikavälillä on keskeinen toimintojen järjestämistä ohjaava tekijä. Etenkin toimitiloihin kohdistuvien investointien taloudelliset vaikutukset toimintaedellytyksiin tulevat olemaan merkittävät. Em. tekijät vaikuttavat kunnan muiden investointien toteutumismahdollisuuksiin ja niillä on vaikutusta strategisten kasvuedellytysten arvioimiseen ja luomiseen.

Digitalisaation hyödyntämisellä palvelutuotannossa on yhä suurempi vaikutus palveluprosessien tulokellisuuden kehittymisessä. Hyödyntäminen lisää tietoteknologian osaamisen tarvetta. Tietojärjestelmien ja tietojärjestelmälaitteiden toimintavarmuus, tehokkuus ja ajantasaisuus ovat keskeisiä tekijöitä palvelutuotannon ja palveluprosessien onnistumisen näkökulmasta.

Kunnan suorittamien tavara- ja palveluhankintojen määrä on rahallisesti merkittävä. Tavarahankintojen suorittaminen on jo vakiintunut pääasiassa seudullisesti kilpailutetuista hankintapaikoista toteutuvaksi, mutta palveluhankintojen kohdalla keskitetty kilpailuttaminen ei ole samassa määrin vakiintunutta, vaan palveluita kilpailutetaan erillisinä hankkeina seudullisen hankintayhtiön avustamana. Palveluhankintojen oikea kohdentaminen ja niiden volyymin suhde omaan palvelutuotantoon on merkittävä palvelujen tulokellisuuden kannalta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Tavoitetaso	Vuosittain seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kasvu: Talouden hallinta ja kehittämisen arviointi perustuvat kehittymistä kuvaaviin skenaarioihin	Valitaan tavoiteltava kehityspolku väestötekijöiden muutokseen perustuvan skenaarion pohjalta.	Valitun skenaarion toteutuminen.	Onnistuminen skenaarioiden peruslähtökohtien arvioinnissa.
Hyvinvointi: Palvelutuotannon tukena ovat ajanmukaiset ja toimintavarmat tietojärjestelmät. Edistetään rohkeasti keskitettyjä digitaalisen työn ja asiain ratkaisuja palvelutuotannossa ja asiakaspalvelussa.	Palvelutuotannon tuki järjestetään kustannustehokkaasti ulkoistetun palvelutuottajan toimesta.	Uusia digitaalisia palveluita otetaan käyttöön henkilöstölle ja kuntalaisille.	Riippuvuus ulkoisesta toimijasta sopimus- ja kustannushallinnassa kasvaa. Tiedostettu henkilöriski tietohallinnossa sisäisen viestinnän, yhteistyön ja kehityksen johtamisen näkökulmasta.
Talous: Lainanhoitokuluissa ei tapahdu hallitsematonta muutosta mahdollisista korkovaihteluista huolimatta	Noin 2/3-osa lainasalkusta on sidottu 5/10 vuoden korkoon tai suojattu korkojohdannaisilla.	Luottojen keskiporko, keskiporkon muutos ja suojausaste.	Elvyttäminen ja löysä rahamarkkina lisää inflaation riskiä, mikä voi nostaa korkotasoa.

Tuloslaskelma 2022

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Yhteisten palvelujen hallinto	-102 386	102 204	-182
Henkilöstöpalvelut	- 1 669 318	1 665 327	-3 991
Talouspalvelut	-585 468	598 800	13 332
Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut	-1 998 848	560 339	-1 438 509
Tietotekniikkapalvelut	- 1 478 446	1 607 558	129 112
Ruoka- ja puhtaushpalvelut	-6 901 668	7 286 827	385 159
Hankinnat	-17 000	17 000	0
Sitovuustaso yhteensä	-12 753 134	11 838 055	-915 079

Tuloslaskelma**YHTEISET PALVELUT**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 194 364	1 196 626	1 196 626	731 578	-39 %	1 865 692	1 865 692
Myyntituotot (sis.)	7 131 345	7 610 750	7 610 750	8 404 059	10 %	5 815 314	5 815 314
Tuet ja avustukset	390 551	522 501	522 501	511 501	-2 %	406 501	406 501
Vuokratuotot (ulk.)	0	0	0	0	0 %	546 000	546 000
Vuokratuotot (sis.)	2 322 788	2 319 018	2 319 018	2 190 917	-6 %	1 684 946	1 684 946
Muut toimintatuotot	12	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	11 039 061	11 648 895	11 648 895	11 838 055	2 %	10 318 453	10 318 453
Henkilöstökulut	-5 258 855	-5 589 927	-5 539 931	-5 205 809	-6 %	-5 256 550	-5 341 301
Palvelujen ostot	-2 872 087	-3 819 749	-3 744 749	-3 770 024	1 %	-3 027 871	-3 073 289
Sisäiset palvelujen ostot	-273 625	-312 096	-312 096	-391 368	25 %	-391 368	-391 368
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 743 011	-1 654 045	-1 654 045	-1 641 231	-1 %	-1 665 291	-1 690 271
Avustukset	-1 241 970	-1 062 000	-1 062 000	-1 050 000	-1 %	-1 065 750	-1 081 736
Muut toimintakulut (ulk.)	-538 455	-499 893	-499 893	-468 950	-6 %	-404 934	-411 008
Muut toimintakulut (sis.)	-270 881	-256 784	-256 784	-225 752	-12 %	-212 059	-212 059
Toimintakulut	-12 198 884	-13 194 494	-13 069 498	-12 753 134	-2 %	-12 023 824	-12 201 032
Toimintakate	-1 159 823	-1 545 599	-1 420 603	-915 079	-36 %	-1 705 371	-1 882 579
Poistot ja arvonalentumiset	-297 447	-225 852	-225 852	-192 519	-15 %	-158 445	-99 265

Yhteisten palvelujen hallinto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Yhteisten palvelujen hallinto -palvelualueen vastuulle kuuluvien sisäisten tukipalvelujen toimivuus, palvelukyky ja resurssien allokoointi sekä palvelualueen yleisjohtaminen. Keskeiset tehtäväalueet ovat kunnan strateginen taloussuunnittelu, talousprosessien johtaminen sekä henkilöstö-, työllisyys-, tietotekniikka- ja ruoka-/puhtaushallinnon hallinnointi.

Ennustettu talouden alavire ja palvelurakenteesta johtuva kustannustason nousu sekä sitä seuraava kuntatalouden tilan heikkeneminen vaikuttavat taloudellisia toimintaedellytyksiä heikentävästi. Talouden lyhyen sekä pitkän aikavälin strategisen suunnittelun tarve korostuu. Talouden vaikea tilanne ja vakauttamistoimenpiteet vaikuttavat palvelualueen toimintojen sisältöön ja laajuuteen. Muutokset edellyttävät mahdollisesti toimintojen uudelleen organisointia.

Uudistetun Kuntalain kuntatalouden arviointia koskevat säädökset painottuvat entistä enemmän konsernitasolle ja sisältävät lisäksi aikaisempaa sitovampaa säätelyä, jotka vaikuttavat talouden suunnittelu- ja arviointimenettelyihin.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Tuloslaskelma**Yhteisten palvelujen hallinto**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (sis)	87 007	99 394	99 394	102 204	3 %	87 289	87 289
Toimintatuotot	87 007	99 394	99 394	102 204	3 %	87 289	87 289
Henkilöstökulut	-80 890	-93 956	-93 956	-100 134	7 %	-101 636	-103 160
Palvelujen ostot	-946	-2 719	-2 719	-2 070	-24 %	-2 101	-2 133
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 162	-460	-460	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 826	-3 930	-3 930	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-182	-182	-182	0 %	-182	-182
Toimintakulut	-87 007	-101 247	-101 247	-102 386	1 %	-103 919	-105 475
Toimintakate	0	-1 853	-1 853	-182	-90 %	-16 630	-18 186

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tuottaa keskitetysti työnantaja- ja työhyvinvointipalveluita koko kunnan henkilöstölle. Kunnan kokonaishenkilöresurssi on noin 1 400 henkilötyövuotta. Siilinjärven kunnan henkilöstön toimintakulttuuria kehitetään ratkaisukeskeiseen suuntaan, jossa jokainen työntekijä osallistuu oman työnsä kehittämiseen. Tällä vahvistetaan olemassa olevien vahvuuksien huomaamista ja hyödyntämistä sekä innostuksen ilmapiiriä työyhteisöissä. Kunnassa tehdään kolmen vuoden välein koko organisaation työhyvinvointikysely ja kyselyn pohjalta työyhteisöt laativat omat kehittämissuunnitelmansa. Viimeisin kysely on tehty vuonna 2020.

Etätöiden mahdollisuuksia käytetään hyödyksi jatkossa myös normaalioloissa. Kunnanhallituksen hyväksymä uudistettu ohjeistus mahdollistaa etätöiden ja hybriditöiden lisääntymisen. Etätöiden laajempi käyttö vaatii muutoksia myös johtamiseen, seurantaan ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Suurin rahallinen satsaus henkilöstön työhyvinvointiin tapahtuu tarjoamalla työntekijöille ennalta ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia työterveyshuollon palveluita, jotka ostetaan Järviseudun työterveydestä. Työterveyshuollon kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään edelleen ja kehitetään ehkäisevän työn muotoja vastaamaan työelämän uusiin haasteisiin mm. lisääntyviin psykososiaalisiin ongelmiin. Työterveysyhteistyön parantamiseen on haettu Kevan työelämän kehittämisrahaa yhteistyössä Varkauden kaupungin kanssa. Hanke jatkuu vuoden 2022 loppuun.

Työtapaturmien aiheuttamat poissaolopäivät on saatu välillä vähennettyä, mutta lähteneet jälleen nousuun. Positiivinen kehitys saadaan palaamaan ja jatkumaan organisaation vahvalla turvallisuuskulttuurilla ja jokaisen työntekijän oikealla turvallisuusasenteella. Työtapaturmien ehkäisyä pidetään vahvasti esillä koko organisaatiossa ja henkilöstöä kannustetaan työn vaarojen tunnistamiseen, riskien systemaattiseen arvioimiseen ja tekemään turvallisuushavaintoja arkipäivän työssään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	4	4	4	4	4

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Etätöön käytäntöjen kehittäminen ja vakiinnuttaminen normaalioloissa	Etäjohtamisen kehittäminen		Etätöön uudistettu ohjeistus on viety käytäntöön.
Työkyvyttömyyden kustannusten vähentäminen	Työterveysyhteistyön ja psykososiaalisen tuen muotojen kehittäminen. Korvaavan työn käytäntöjen vakiinnuttaminen.	Sairauspoissaolot, korvaavan työn päivät	Sairauspoissaolot alle 13 kpv / työntekijä.
	Turvallisuuskulttuurin kehittäminen, riskien tunnistamisen ja ennaltaehkäisyn kehittäminen.	Tapaturmien aiheuttamat poissaolopäivät. Tapaturmatutkinnot. Riskien arvioinnit.	Poissaolot työtapa- turmista alle 400 kpv. Tapaturmatutkinnot 100% Riskien arvioinnit tehty 100%

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Tyhy-rahnan palautus.....120 000 €
- Työsuojeluvaltuutettujen palkat työnantajakuluineen..... 93 000 €
- Uusi henkilöstöetuus: Kansalaisopistolta hankitaan työntekijöille maksuttomia kursseja. Summa ei tiedossa.

Tuloslaskelma

Henkilöstöpalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	14 310	15 000	15 000	15 269	2 %	15 269	15 269
Myyntituotot (sis)	1 098 616	1 182 330	1 182 330	1 366 058	16 %	880 140	880 140
Tuet ja avustukset	305 419	305 000	305 000	284 000	-7 %	179 000	179 000
Toimintatuotot	1 418 345	1 502 330	1 502 330	1 665 327	11 %	1 074 409	1 074 409
Henkilöstökulut	-455 501	-492 776	-492 776	-549 912	12 %	-528 269	-536 193
Palvelujen ostot	-922 121	-1 007 348	-1 007 348	-1 087 936	8 %	-676 940	-687 094
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-20 354	-8 300	-8 300	-10 880	31 %	-11 043	-11 209
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 551	-15 947	-15 947	-16 600	4 %	-16 849	-17 102
Muut toimintakulut (sis.)	-4 816	-7 736	-7 736	-3 990	-48 %	-3 990	-3 990
Toimintakulut	-1 418 343	-1 532 107	-1 532 107	-1 669 318	9 %	-1 237 091	-1 255 587
Toimintakate	2	-29 777	-29 777	-3 991	-87 %	-162 682	-181 178

Talouspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talouspäälikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeisiä tehtäväalueita ovat kunnan talousarvion sekä tilinpäätöksen laadinta, rahoituksen hoito, toimialojen tuki talousasioissa, talousarvion seuranta ja erilaiset talouteen liittyvät ennusteet ja laskelmat. Tulosalueelle sisällytetyt tietosuojan liittyvät tehtävät siirtyvät muihin tukipalveluihin vuoden 2022 alusta.

Kunnan taloushallinnon tehtävistä on siirretty porrastetusti vuodesta 2007 alkaen seudulliselle palvelukeskukselle Kuhilas Oy:lle laskujen käsittely, kirjanpito sekä reskontrat. Palvelut tuotetaan toimeksiantosopimuksen perusteella. Kesästä 2018 alkaen Kuhilaan toimintaa on jatkanut maakuntaan perustettu uusi alueellinen tukipalveluyhtiö Monetra Pohjois-Savo Oy. Perustamisvaiheessa konsernin tietotekniikka edellyttää investointeja ns. hallintoinfraan ja myöhemmin yhtenäisiin ict-järjestelmiin. Näistä on nyt esitetty etenemissuunnitelma ja sen mukaisesti esim. taloussuunnittelun hankinnat kohdistuvat vuodelle 2022 ja myöhemmin tulossa olisi myös kirjanpito- ja reskontraohjelmistojen muutokset. Monetran osalta merkittävimmät kehityskohteet liittyvät juuri tietojärjestelmiin ja niiden käytettävyyteen. Monetran perustyön toiminta on ollut vakiintunutta ja toiminut hyvin, mutta heidän yhteyshenkilöidensä vaihtuvuus aiheuttaa edelleen tiettyä epävakautta. Monetran oma rooli tukipalveluiden tuottajana todennäköisesti vahvistuu uuden hyvinvointialueen talous- ja henkilöstöpalveluiden siirtyessä sen hoidettavaksi. Tukipalvelukentän muutokset ovat kuitenkin vielä selkiytymättömät.

Talouspalveluissa pyritään ennakoimaan kunnan toimintaan ja erityisesti talouteen vaikuttavat muutokset sote-alueen irtautumisesta. Toimintojen suunnittelu uudessa tilanteessa vuodesta 2023 eteenpäin ei ole kaikille toimijoille kirkastunut, joten kaikkia talousvaikutuksia on mahdoton etukäteen ennakoida. Varsinaiseen talouspalveluiden omaan toimintaan muutoksella ei ole vaikutusta.

Henkilöstö

Resursointi ja osaaminen ovat vastanneet tehtäväalueen vaatimuksia.

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	2,4	2,0	1,8	1,8	1,8

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Soten irtautumisen talousvaikutukset huomioitu	Soten irtautumisen talousvaikutukset on huomioitu ja viety suunnitelmiin		Realistinen kuva kunnan taloustilanteesta
Sisäisten palveluiden jakoprosessin uudelleen tarkastelu	Selvitetty vaihtoehtoiset toteuttamistavat		Huomioitu talousarviossa 2023

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Sisäisten palvelujen myynti vastaa tulosalueen kuluja -19 600 €

Menot

- Henkilöstökuluissa vähennys (eläköityminen ja tietosuojatyön poistuminen) -16 000 €

Tuloslaskelma**Talouspalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (sis)	573 820	618 436	618 436	598 800	-3 %	399 654	399 654
Toimintatuotot	573 820	618 436	618 436	598 800	-3 %	399 654	399 654
Henkilöstökulut	-161 710	-150 827	-150 827	-134 868	-11 %	-136 891	-138 944
Palvelujen ostot	-396 527	-447 383	-437 383	-436 700	0 %	-298 105	-302 577
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-239	-500	-500	-500	0 %	-508	-515
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 344	-15 400	-15 400	-13 400	-13 %	-13 601	-13 805
Toimintakulut	-573 820	-614 110	-604 110	-585 468	-3 %	-449 105	-455 841
Toimintakate	0	4 326	14 326	13 332	-7 %	-49 451	-56 187
Poistot ja arvonalentumiset	0	-13 333	-13 333	-13 377	0 %	-13 377	-6 688

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työttömien määrä Siilinjärvellä on maakunnan alhaisin. Siilinjärven kunta on mukana 1.3.2021 alkaen työllisyyden kuntakokeilussa, joka jatkuu nykyisellään 30.6.2023 saakka. Kuntakokeilulle on tarkoitus säätää jatkoa siihen saakka, kunnes TE-palvelut siirtyvät kunnille vuonna 2024. Kokeilun tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempää työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeilujen kohderyhmänä ovat kaikki alle 30-vuotiaat sekä ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan sekä lisäksi maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hankealueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa kyseisen asiakaskohderyhmän julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Siirtyvä asiakasmäärä on noin 650 henkilöä.

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttömänä olleille työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saaneille henkilöille. Kuntouttavaa työtoimintaa on mahdollista toteuttaa kunnan eri yksiköissä ja yhdistyksissä. Kuntouttava työtoiminta on tällä hetkellä sosiaalihuoltolain alaista toimintaa, mutta hallitusohjelman mukaan se siirtyisi pois sosiaalihuoltolain alaisuudesta ja tulisi jäämään kuntiin, myös sote-uudistuksen jälkeen.

Muut tukipalvelut vastaavat kunnantalon asiakaspalvelupisteen palveluista ja arkistotoimesta. Kunnantalon toimintojen hajaantuminen on muuttanut postin jakelutoimintoja ja lisännyt jakeluun menevän postin määrää. Muiden tukipalveluiden toimintoja ja tehtävänkuvia joudutaan tarkastelemaan uudelleen sote-uudistuksen toteutuessa v. 2023.

Arkistotoimessa ollaan viemässä läpi asianhallintajärjestelmän versionvaihtoa, minkä yhteydessä tehdään uusi tiedonohjaussuunnitelma. Tämä antaa valmiudet siirtyä sähköiseen arkistointiin. Jo vuoden 2021 puolella on aloitettu sähköisen arkistointijärjestelmän hankinnan valmistelut mm. vertailemalla eri tarjoajien ratkaisuja. Hankintapäätös ja sähköisen arkiston käyttöönoton vaiheittainen aloittaminen on tarkoitus toteuttaa vuonna 2022, mikäli tarjoajien aikataulut tämän sallivat. Sähköinen allekirjoitusratkaisu tullaan hankkimaan ja ottamaan kunnassa käyttöön.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö		5,5	7	7	7

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen	Eri toimijoiden yhteistyö, Nuoret Pystyy –hanke.	Nuorisotyöttömien määrä.	Nuorisotyöttömien määrä laskee 10 %.
Työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen	Työllisyyden kuntakokouksen aloitus ja kehittämistoimet, työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien tehostettu ohjausaktivointitoimiin, Tapaamohanke.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen 5 %.
Tiedonhallintalain sekä GDPR-lain viitekehysten hallinnoinnin sekä valvonnan kehittäminen	Otetaan käyttöön ratkaisu tai toimintamalli, joka auttaa lain asettamien vaatimusten hallinnassa sekä tehostaa digitaaliseen turvallisuuteen liittyvää hallinnointi- ja valvontatyötä	Valittu tietojärjestelmä on otettu käyttöön ja lähtötiedot syötetty. Järjestelmä auttaa valvomaan toistuvien tehtävien suorittamista.	Saavutetaan GDPR-lain sekä tiedonhallintalain vaatimukset vähintään perustasolla.
Sähköisen arkiston ja sähköisen allekirjoitusratkaisun käyttöönotto	Valitaan ja hankitaan sekä sähköinen arkistojärjestelmä että sähköinen allekirjoitus. Tehdään pysyvän sähköisen säilytyksen lupahakemus Kansallisarkistolle.	Sähköisen arkistoinnin valinta on tehty ja käyttöönotto käynnistetty. Sähköisen säilytyksen lupahakemus Kansallisarkistolle on tehty.	Sähköinen arkisto on hankittu ja otettu ainakin osittain käyttöön. Sähköinen allekirjoitus on vuoden loppuun mennessä käytettävissä.

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Tiedonhallinta-asiantuntijan palkka työnantajakuluineen 44 400 €

Tuloslaskelma**Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	589	300	300	0	-100 %	0	0
Myyntituotot (sis)	216 602	301 165	301 165	332 838	11 %	174 285	174 285
Tuet ja avustukset	84 256	217 501	217 501	227 501	5 %	227 501	227 501
Muut toimintatuotot	12	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	301 459	518 966	518 966	560 339	8 %	401 786	401 786
Henkilöstökulut	-311 058	-488 455	-488 455	-552 843	13 %	-561 136	-569 553
Palvelujen ostot	-168 394	-323 449	-308 449	-304 958	-1 %	-309 532	-314 175
Sisäiset palvelujen ostot	-9 969	-10 705	-10 705	-24 508	129 %	-24 508	-24 508
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-7 856	-19 960	-19 960	-19 390	-3 %	-19 681	-19 976
Avustukset	-1 241 970	-1 062 000	-1 062 000	-1 050 000	-1 %	-1 065 750	-1 081 736
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 925	-24 200	-24 200	-23 000	-5 %	-23 345	-23 695
Muut toimintakulut (sis.)	-24 900	-18 402	-18 402	-24 149	31 %	-24 149	-24 149
Toimintakulut	-1 780 072	-1 947 171	-1 932 171	-1 998 848	3 %	-2 028 101	-2 057 793
Toimintakate	-1 478 614	-1 428 205	-1 413 205	-1 438 509	2 %	-1 626 315	-1 656 007
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-5 000	0 %	-10 000	-10 000

Tietotekniikkapalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Modernin, monipaikkaisen työympäristön käyttöönotto jatkuu vuonna 2022. Olemme vuoden 2021 aikana saaneet kaikki käyttäjät siirrettyä Microsoftin uuden lisensoinnin sekä pilvipalveluiden piiriin. Osaamisen kasvattaminen, mahdollisuuksien tunnistaminen ja laaja-alainen hyödyntäminen vaatii jatkuvaa viestintää, opastusta ja kehitystyötä. Tavoittelemme rohkeasti keskitettyä työn käyttöliittymää yhdellä kirjautumisella, yhteistä tapaa tehdä töitä ajasta ja paikasta riippumatta. Turvaamme identiteetin ja tiedon sekä arvostamme tietoturvallisia toimintatapoja korkealle. Vuonna 2022 tulemme entistä laajemmin ottamaan kantaa verkkolevypalveluiden käyttöön ja tietoturvalliseen pilvitallentamiseen. Tietosuoja- ja tietoturva koulutusalan käyttöönotto tukee henkilöstön tietosuoja- ja tietoturvaosaamisen kasvattamista sekä varmistamista.

Konesalilaitteisto on myyty Kuntien Tiera Oy:lle 1.9.2021. Kunta ja Kuntien Tiera Oy ovat sopineet, että kunta käyttää konesalin kapasiteettia lokakuuhun 2023 saakka, jolloin konesalin elinkaari on päättymässä ko. kiinteistössä. Vuoden 2022 aikana on jo aloitettava konesalipalveluiden tulevaisuuden suunnittelu ja arkkitehtuurityö. Olemassa olevia palveluita ajetaan alas jo vuoden 2022 aikana nykyisestä konesalista, jos sellaiseen luonteva mahdollisuus tulee tarjolle (esim. palvelu siirtyy keskitettyyn pilviympäristöön tai palvelun käyttö päättyy kunnassa).

OmaKunta-projekti päättyy syksyllä 2022 ja lopputuloksena on keskitetty sähköisen asioinnin alusta www.omasiilinjarvi.fi. Alustalle toteutetaan täysin uusia digitalisoituja palveluprosesseja sekä alustalta linkitetään olemassa oleviin sähköisen asioinnin palveluihin. www.omasiilinjarvi.fi on kuntalaiselle jatkossa yksi keskitetty aulapalvelu kaikkeen kunnan sähköiseen asiointiin.

Verkkomaksamisen käyttöönotto liittyy vahvasti sähköisen asioinnin kehittämiseen. Kunta tuo tarjolle vuoden 2022 aikana verkkomaksamisen vaihtoehtona perinteiselle maksamiselle valittujen tuotteiden osalta.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö		1	1	1	1

Tietotekniikkapalveluissa on yksi virka (digijohtaja). Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelualueella on neljä henkilöä, joiden tehtävä on selkeästi tietotekniikkapainotteinen. Sivistyspalveluiden palvelualueella on yksi henkilö, jonka tehtävä on selkeästi tietotekniikkapainotteinen.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Perusopetuksen ict-arkkitehtuurin jatko-kehitys	Siirretään ~1000 tabletti-laitetta Tieran valtakunnalliseen hallintaympäristöön. Vaihdetaan työasemilla käytettävä virustorjuntaohjelmisto.	Laitteet 100% siirretty keskitettyyn ympäristöön. Virustorjuntaohjelmisto vaihdettu.	Laitteiden hallinta ja valvonta Tieran valtakunnallisessa ympäristössä. Kaikille työasemille muutos tehty.
Tieran integraatioalustalle liittymien siirrot	Siirretään kriittiset ja toiminnan kannalta keskeisimmät tiedonsiirtoliittymät Tieran integraatioalustalle.	Vanhan arkkitehtuurin kaikki kriittiset liittymät siirretty.	Jatkuvan Tieran valvonnan piiriin saatu kaikki kunnan kriittiset tiedonsiirtoliittymät vuoden 2022 aikana.
Tietosuoja- ja tietoturva koulutusalueen käyttöönotto	Otetaan käyttöön koulutusalue, joka sisältää monipuoliset raportointiominaisuudet ja suoritusten valvonnan.	Koulutusalue otettu käyttöön.	70% henkilöstöstä on suorittanut vuoden loppuun mennessä vähintään perustason koulutuksen.
Verkkomaksamisen käyttöönotto	Otetaan käyttöön verkkomaksamisen mahdollistava alustaratkaisu.	Suomi.fi -maksut käytössä. Verkkomaksuportaali käytössä.	2-5 toimintoa tarjolla verkkomaksamisen piirissä.
OmaKunta-portaalin käyttöönotto	Kuntalaisen sähköisen asioinnin keskitetty OmaKunta-portaali otetaan käyttöön	www.omasiiinjarvi.fi -alusta on käytössä ja siellä on sähköisen asioinnin palveluita.	3-5 täysin uutta digitalisoitua palvelua julkaistaan portaaliin vuoden 2022 aikana.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Konesalilaitteiston myyntitulot 53 607€

Menot

- Konesalin käyttökustannukset 66 000€

Tuloslaskelma**Tietotekniikkapalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk)	3 360	0	0	53 607	0 %	53 607	53 607
Myyntituotot (sis)	1 493 363	1 489 151	1 489 151	1 553 951	4 %	972 642	972 642
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 496 723	1 489 151	1 489 151	1 607 558	8 %	1 026 249	1 026 249
Henkilöstökulut	-358 126	-83 338	-83 338	-84 241	1 %	-85 505	-86 788
Palvelujen ostot	-654 194	-1 239 087	-1 189 087	-1 202 600	1 %	-994 395	-1 009 311
Sisäiset palvelujen ostot	-608	-1 801	-1 801	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 388	0	0	-11 605	0 %	-11 221	-11 389
Muut toimintakulut (ulk.)	-224 513	-185 000	-185 000	-180 000	-3 %	-111 650	-113 325
Muut toimintakulut (sis.)	-28 608	-18 084	-18 084	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-1 270 437	-1 527 310	-1 477 310	-1 478 446	0 %	-1 202 771	-1 220 813
Toimintakate	226 287	-38 159	11 841	129 112	990 %	-176 522	-194 564
Poistot ja arvonalentumiset	-226 286	-160 639	-160 639	-129 109	-20 %	-89 605	-39 000

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ruoka- ja puhtauspalvelujen tehtävä Siilinjärven kunnassa on tuottaa ruoka- ja puhtauspalveluja taloudellisesti ja laadukkaasti eri asiakasryhmien erityistarpeet huomioiden. Palvelujen tilaajia kunnan sisäisesti ovat sivistyspalvelut, vammaispalvelut, hoiva-hoitopalvelut, tekniset palvelut ja henkilöstöpalvelut. Lisäksi tilaajia ovat Siilinjärven kunnan alueella toimivat yksityiset palveluntuottajat, erilaiset urheiluseurat ja -järjestöt sekä tapahtumien järjestäjät. Palvelujen loppukäyttäjiä pääasiassa ovat kuntalaiset vauvasta vaariin.

Ruokapalvelut tuottaa noin 1,5 miljoonaa aterialaavuutta vuodessa. Ruoka tuotetaan neljässä valmistuskeittiössä, jotka ovat Vuorelan koulun keittiö, Suininlahden koulun keittiö, Ahmon koulun keittiö ja Vanhan Pappilan palvelukodin keittiö. Kaikista keittiöistä tuotetaan aterioita kouluruokailuun ja päiväkoteihin. Vanhan Pappilan valmistuskeittiöstä tuotetaan lisäksi kaikki hoiva-, hoito-, vammaispalvelujen, palvelutalojen ja kotipalvelujen ateriat. Valmistuskeittiöistä kuljetetaan ruokaa ympäri Siilinjärven kuntaa sijaitseviin toimipaikkoihin joissa on palvelukeittiö.

Puhtauspalvelua tuotetaan Siilinjärven kunnan tiloissa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yhteensä n. 80 000 m².

Toimintaa on hajautettu useisiin väistötiloihin. Väistötiloissa työolosuhteet ovat kuormittavia ja henkilöstön työaika pirstaloituu useampaan työpisteeseen päivän aikana. Toimivien työaikojen yhteensovittaminen ja optimaalinen resurssointi kaikkiin pisteisiin on haasteellista. Palvelun laadullisena riskinä on henkilöstön sairastavuus ja tilapäisen ammattitaitoisen työvoiman heikko saatavuus. Ahmon ja Kasurilan koulujen sekä terveyskeskuksen työolosuhteet sisäilmaongelmista johtuen ovat terveysriski sekä puh-

tauspalvelu-, että ruokapalveluhenkilöstölle. Ahmon koulun keittiö on merkittävä tuotantoyksikkö Siilinjärvellä. Sen ateriatuotantomäärää ei pystytä siirtämään / lisäämään muihin tuotantokeittäihin, koska niiden valmistuskapasiteetti on jo maksimissaan käytössä.

Keskeiset toiminnan muutokset

Kesällä 2021 toiminta päättyi Harjamäen- ja Päivärinteen päiväkodeissa. Näistä siirtyi ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstö muihin kohteisiin avoimiin tehtäviin.

Uusi terveyskeskus valmistuu kesällä 2022. Uusi terveyskeskus valmistuu elinkaarihanke mallilla, jonka myötä kohteen puhtauspalvelut siirtyvät kunnalta rakennuttajan vastuulle. Vapautuvalle henkilöstölle pyritään järjestämään työtä muista kunnan kohteista. Tilanne on aiheuttanut henkilöstön irtisanoutumisia ja alan vaihtoa. Palvelutason säilyttäminen ja toiminnan turvaaminen häiriöttä loppuun saakka on haasteellista, kun kohteessa on paljon vaihtuvuutta ja määräaikaisia työntekijöitä, joilla ei ole vastaavaa ammatillista osaamista kuin poislähteneillä. Ammattitaitoisista laitoshuoltajista on kova pula koko maassa, lyhyempiin sijaisuuksiin on vaikea saada tekijöitä.

Kouluhankkeiden Ahmo ja Siilinlahti suunnittelu ja kilpailutus käynnistyvät v. 2022. Hankkeeseen sisältyvä uusi tuotantokeittiö Ahmolle mahdollistaa nykyaikaisen tehokkaan ruokatuotannon eri tuotantomenetelmiä hyödyntäen. Tuotannon keskittäminen vähentää vanhojen tilojen korjaustarpeita, laitteiden isoja huoltokustannuksia ja korvausinvestointeja. Uudet terveet tilat lisäävät henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön. Uuden tuotantokeittiön suunnittelu ja laskenta eri tuotantomalleista käynnistyy. Tavoitteena on vähentää ateriakuljetuksia entisestä, joka tarkoittaa, että ruokaa ei kuljeteta kuumana päivittäin. Tämä vaatii muutoksia palvelukeittiöiden tiloihin ja lisä laitteita. Tuotannon ja palvelukeittiöiden prosessit kuvataan ja selvitetään yksiköittäin kuinka ruokapalvelu tullaan toteuttamaan kussakin kohteessa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Alueelliset hyvinvointialueet alkavat toimia uuden organisoitumisen mukaisesti v.2023 alusta. Tämä tarkoittaa käytännössä muutoksia ruoka- ja puhtauspalvelujen työjärjestelyissä koskien sote-kohteissa työskenteleviä henkilöitä. SOTE- kohteissa työskentelevät laitoshuoltajat siirtyvät hyvinvointialueen palvelukseen ns. liikkeenluovutuksella. Ruokapalvelujen osalta selvitystyö on vielä kesken. Todennäköisesti tulee siirtymävuosi 2023, jonka kuluessa lopullisesti selvitetään kuinka ateriapalvelut järjestetään hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueen tukipalvelujen selvitys- ja suunnittelutyötä tehdään aktiivisesti v.2022.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	116	115	114	99	99
Vanhuus-, sairauseläketapahtumat	3	2	7	2	5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	2	1	6	2	5

Ruokapalveluissa on 62 htv ja puhtauspalveluissa 52 htv. Puhtauspalveluista vähenee seuraavina vuosina henkilöstö uuden terveyskeskuksen ja hyvinvointialueen toiminnan aloituksen myötä.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
<i>Ruoka- ja puhtauspalvelut Talouden tasapainottaminen</i>	Kustannusten säästöt.	Talousarvion toteuma.	Kustannusten sopeuttaminen muuttuviin tilanteisiin.
<i>Ruoka- ja puhtauspalvelut uuden terveyskeskuksen ja hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen myötä tulevien muutosten ennakointi ja suunnittelu</i>	Henkilöstön hallittu siirto, resurssien arviointi ja kohdentaminen	Henkilöstösuunnitelman ennakointi ja laatiminen vuosille 2023 - 2024	toimivat ja kustannustehokkaat resurssit kunnan ruoka- ja puhtauspalveluissa

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Ruokapalvelut Keittiöverkostosuunnitelman tarkentaminen	Palvelukeittäöihin tarvittavien muutosten suunnittelu ja laskenta. Tuotanto- ja palvelukeittäöiden prosessien kuvaaminen ja suunnittelu.	Tehdyt toimenpiteet.	Suunnitelma palvelukeittäöiden investointeja varten vuodelle 2023.
Puhtauspalvelut Laadunseuranta, toiminnan kehittäminen	INSTA – 800 puhtaustason laadun mittaus ja arviointijärjestelmän käyttöönotto.	INSTA- koulutuksen suorittaneiden määrä.	Puhtauspalveluissa on aktiivisesti käytössä standardoitu siivouksen teknisenlaadun arviointimenetelmä. Tuloksia hyödynnetään systemaattisesti kehitystyössä.
Puhtauspalvelut Uusien koulujen tilojen ja materiaalivalintojen suunnittelun yhteistyö. Uusien koulujen puhtauspalvelun mitoittaminen	Aktiivinen osallistuminen suunnitteluun	tehdyt toimenpiteet	Nykyaikaiset, viihtyisät tilat ja kalusteet, joiden suunnittelussa on huomioitu tilojen käyttäjien tarpeet sekä oikein mitoitettu puhtaanapito, joka varmistaa tilojen pysymisen kunnossa ja siistinä pitkään.

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Ruokapalvelut					
Aterioiden lukumäärä	1 412 575	1 461 443	1 481 456	1 455 526	1 131 030
Aterioiden myyntitulot	4 794 560	5 048 230	5 067 076	5 042 076	3 742 027
Aterioiden raaka-ainekustannukset	1 413 880	1 328 119	1 348 257	1 361 739	1 017 927
Suoritekustannus / ateria	3,94	3,70	3,79	3,79	3,79
Puhtauspalvelut					
Siivottavat neliöt/h (koulut ja muut toimitilat)	273	273	266,5	266,5	266,5
Siivottavat neliöt/h (hoiva- ja hoitotoimitilat)	202	202	202	244	244

Keskeiset talouden muutokset

SOTEn asiakasmaksulain muutoksen vuoksi SOTEn aterialaskutus muuttui kokonaan sisäiseksi, ateria myyntitulojen kokonaismäärä säilyy entisellään.

Tulot

- Terveyskeskuksen siivous päättyy kunnan toimintana 9 / 2022, sisäiset vuokratulot - 128 101€

Menot

- Henkilöstökulut pienentyvät, kun toimintayksiköiden määrä vähenee -438 672€
- Palvelujen ostoissa säästöä esim. pesulapalveluissa -73 148€
- Sisäiset palvelujen ostot + 66 500€

Tuloslaskelma**Ruoka- ja puhtauspalvelut**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (ulk.)	1 176 104	1 181 326	1 181 326	662 702	-44 %	1 796 816	1 796 816
Myyntituotot (sis.)	3 653 317	3 900 623	3 900 623	4 433 208	14 %	3 299 094	3 299 094
Tuet ja avustukset	877	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	0	0	0	0	0 %	546 000	546 000
Vuokratuotot (sis.)	2 322 788	2 319 018	2 319 018	2 190 917	-6 %	1 684 946	1 684 946
Toimintatuotot	7 153 086	7 400 967	7 400 967	7 286 827	-2 %	7 326 856	7 326 856
Henkilöstökulut	-3 886 645	-4 275 433	-4 225 437	-3 778 528	-11 %	-3 837 751	-3 901 220
Palvelujen ostot	-712 005	-782 908	-782 908	-709 760	-9 %	-720 406	-731 212
Sisäiset palvelujen ostot	-263 048	-299 590	-299 590	-366 860	22 %	-366 860	-366 860
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 723 215	-1 626 825	-1 626 825	-1 613 139	-1 %	-1 637 336	-1 661 896
Muut toimintakulut (ulk.)	-263 297	-255 416	-255 416	-235 950	-8 %	-239 489	-243 082
Muut toimintakulut (sis.)	-212 374	-212 380	-212 380	-197 431	-7 %	-183 738	-183 738
Toimintakulut	-7 060 584	-7 452 552	-7 402 556	-6 901 668	-7 %	-6 985 581	-7 088 008
Toimintakate	92 503	-51 585	-1 589	385 159	-24 339 %	341 275	238 848
Poistot ja arvonalentumiset	-71 161	-51 880	-51 880	-45 033	-13 %	-45 463	-43 577

Hankinnat

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hankinnat -tulosalue vastaa hankintoihin liittyvistä hallinnollisista ja kehittämistehtävistä sekä hankintakäytäntöjen yhteensovittamisesta Siilinjärven kunnassa. Näistä tehtävistä huolehtii kuntaan perustettu hankintatyöryhmä.

Siilinjärven kunta on osakkaana Sansia Oy:ssä, jonka tehtävänä on hoitaa osakasyhteisöjen puolesta niiden tavara- ja palveluhankinnat ja antaa niille hankintoihin liittyvää asiantuntijapalvelua. Yhtiö tekee myös hankintoihin liittyvät hankintapäätökset, ellei toimeksiannon yhteydessä muutoin sovita. Hankintayhtiön tulo- ja rahoitus perustuu hankintasopimusten kautta saataviin komissiomaksuihin (sisältyy tavaran tai palvelun hintaan). Vuodesta 2016 alkaen osakkaiden maksuosuuksia ei ole laskutettu vuosimaksuina. Tämän on mahdollistanut tavaran tai palvelun toimittajilta perittävien palvelumaksutuottojen (komission) positiivisena jatkunut kehitys. Sansia Oy:n asiakaspohjan laajentuessa sekä hankintasopimuksilla tehtyjen ostojen lisääntyessä on toimittajilta perittäviä palvelumaksuja voitu pienentää.

Sansia on vuoden 2021 aikana vaihtanut hankintojen järjestelmätoimittajaa ja luopumassa SansiAreenan järjestelmätoimittajasta. Vuoden 2022 aikana selviää kunnan hankkiman ja käyttämän HankintaSampo-pienhankintajärjestelmän tulevaisuus. HankintaSampo on ollut hyvin vähällä käytöllä. Kunta osallistuu aktiivisesti Sansia Oy:n tarjoamiin koulutustilaisuuksiin.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Hankintojen osaamisen ja tehokkuuden lisääminen	Hankintakoulutukset	Järjestetyt koulutustilaisuudet ja -infot, osallistujamäärät.	Vuoden aikana vähintään kolmeen koulutustilaisuuteen osallistuu kunnan eri palvelualueiden edustajia.

Keskeiset talouden muutokset

Ei olennaisia muutoksia

Tuloslaskelma**Hankinnat**

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot (sis)	8 620	19 651	19 651	17 000	-13 %	2 210	2 210
Toimintatuotot	8 620	19 651	19 651	17 000	-13 %	2 210	2 210
Henkilöstökulut	-4 925	-5 142	-5 142	-5 283	3 %	-5 363	-5 443
Palvelujen ostot	-17 900	-16 855	-16 855	-26 000	54 %	-26 390	-26 786
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	14 205	2 000	2 000	14 283	614 %	14 497	14 715
Toimintakulut	-8 620	-19 997	-19 997	-17 000	-15 %	-17 255	-17 514
Toimintakate	0	-346	-346	0	-100 %	-15 045	-15 304

TEKNINEN LAUTAKUNTA

6.6 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT**6.6.1 Toimitilojen ylläpito****Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos**

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa kiinteistöjen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan palvelutuotantovastuulla olevan palvelun kysyntä pysyy edelleen korkeana ja tätä kautta palveluiden tuottamiseen tarvittavat kiinteistöt on saatava käyttökuntoon. Vaihtoehtoiset rahoitusmallit ovat käytössä, jotta suunnitellut toimitilainvestoinnit pystytään toteuttamaan. Merkittäviä investointeja lähivuosina ovat uuden Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarihankkeet. Uusi terveyskeskus valmistuu elokuussa 2022, joka tulee helpottamaan terveystalouden toimintaa merkittävästi. Pienempinä investointeina ovat uuden pelastusaseman sekä Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloitus, jotka ovat siirtyneet eteenpäin kohonneiden kustannuksien ja kaavavalituksen vuoksi.

Peruskorjaustarpeita kohdistuu edelleen eri palvelualueiden käytössä oleviin rakennuksiin. Eri syistä johtuvat sisäilmaongelmat monissa rakennuksissa on hankaloittanut jatkuvasti eri palvelualueiden normaalia toimintaa ja heillä on käytössä väistötiloja. Sisäilmaongelmiin pyritään paneutumaan kokonaisuuksia ajatellen, joten pienet korjaukset minimoidaan ja keskitytään kokonaisvaltaiseen korjaamiseen. Tämä aiheuttaa tietenkin korjausten viivästymisiä ja kohteiden priorisointeja, mutta varmistaa paremmat edellytykset kohteiden korjausten onnistumiselle ja pitkällä aikavälillä myös kustannussäästöjä.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Suurimpina riskitekijöinä palvelutuotannossa on sisäilmaongelmista kärsivät tilat ja oman henkilöstön niukkuus sekä henkinen jaksaminen (hankkeiden päällekkäisyys). Tulevina vuosina on lukuisia suuria toimitilahankkeita, jotka pitävät kunnan investointibudjetin suurena. Tällä hetkellä investointitarve vuosille 2022–2030 on edelleen n. 90 milj. euroa ja kiinteistöjen ylläpidoissa n. 250.000 € / vuosi.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Toimitilahallinto tuottaa toimitilojen rakennuttamisen ja ylläpidon palveluita vain kunnan omille palvelualueille.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	18,5	18,5	15,5	16,5	16,5
Vanhuuseläketapahtumat		1	1	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		1	1	0	0

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Vuosittain seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
Kasvu: Toimitilatarpeeseen vastaaminen	Tilojen käyttäjien tekemän suunnitelman mukaisen tilaohjelman toteuttaminen.	Tehokkuus - käyttöaste - m ² /käyttäjä - toimitilojen pinta-ala m ² - toimitilojen saavutettavuus	Toimitilatarpeen nopeat muutokset. Toimitilaverkon ylitäi aliresursointi.
Hyvinvointi: Sisäilmaongelmien ratkaisu	Ratkaistaan sisäilma-ongelmista kärsivät toimitilat joko rakennuttamalla uudet tilat tai peruskorjaamalla vanhat tilat	Hankkeiden lukumäärä (toimitilaohjelman mukaan).	Kunnan voimavarojen rajallisuus toteuttaa tarvittavat hankkeet. Uusien sisäilma-ongelmien syntyminen.
Talous: Suurten toimitilahankkeiden toteutus	Hankkeiden toteutus.	Hankkeiden lukumäärä, määrärahat.	Taloudellisten resurssien niukkuus ja rahoituksen saanti vaikuttavat hankkeiden toteutukseen.

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Sähköisten huoltokirjojen käyttöönotto kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa	Aloitetaan uusissa kohteissa sitä mukaa, kun kohteet valmistuvat.	Käyttöönoton määrä.	Kaikissa kohteissa on sähköinen huoltokirja.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kiinteistöt m ³ omassa käytössä	311 904	317 184	330 803	364 873	364 873
Kiinteistöt m ³ vuokratut	10 420	10 420	10 420	7 350	7 350

Tuloslaskelma 2022

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavan tulosalueen.

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Toimitilojen ylläpito	-4 019 923	6 431 297	2 411 374

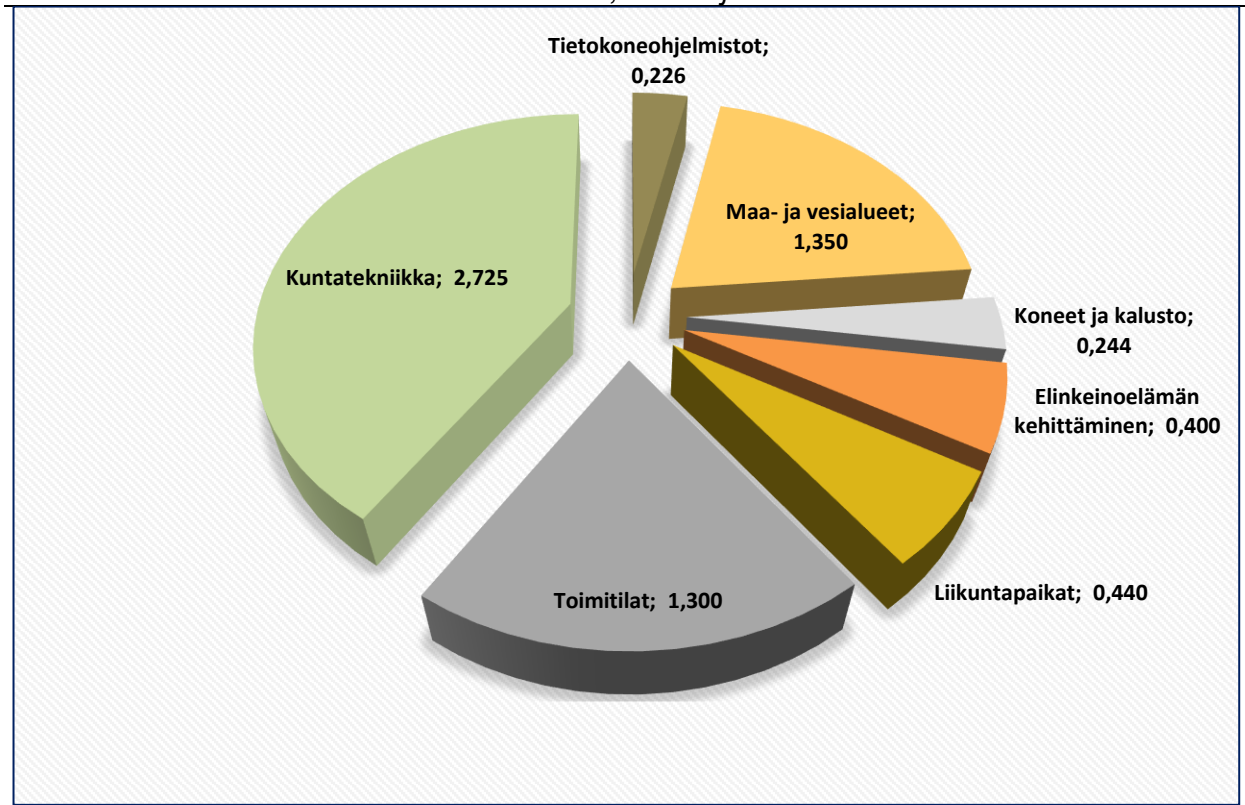
Toimitilapalvelut

	TP 2020	TA 2021	MB 2021	TA 2022	m%	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	526 786	321 295	321 295	335 295	4 %	335 295	335 295
Sisäiset toimintatuotot	6 344 240	6 309 491	6 309 491	6 096 002	-3 %	5 760 462	5 760 462
Liikevaihto	6 871 026	6 630 786	6 630 786	6 431 297	-3 %	6 095 757	6 095 757
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 663 094	-1 709 450	-1 709 450	-1 680 750	-2 %	-1 619 686	-1 643 982
Palvelujen ostot	-855 029	-659 946	-659 946	-709 584	8 %	-654 253	-664 067
Sis. palvelujen ostot	-143 347	-154 898	-154 898	-149 532	-3 %	-149 532	-149 532
Palvelujen ostot	-998 377	-814 844	-814 844	-859 116	5 %	-803 785	-813 599
Materiaalit ja palvelut	-2 661 470	-2 524 294	-2 524 294	-2 539 866	1 %	-2 423 471	-2 457 580
Palkat ja palkkiot	-559 846	-611 837	-576 737	-617 776	7 %	-627 043	-636 448
Henkilöstökorvaukset	33 431	0	0	0	0 %	0	0
Eläkekulut	-113 745	-115 416	-111 066	-118 859	7 %	-120 642	-122 452
Muut henkilösivukulut	-16 470	-21 394	-20 409	-23 264	14 %	-23 613	-23 967
Henkilöstökulut	-656 630	-748 647	-708 212	-759 899	7 %	-771 297	-782 867
Muut toimintakulut	-469 345	-443 770	-443 770	-398 770	-10 %	-404 752	-410 823
Sis. muut toimintakulut	-332 843	-332 571	-332 571	-321 388	-3 %	-340 879	-340 879
Muut toimintakulut	-802 188	-776 341	-776 341	-720 158	-7 %	-745 631	-751 702
Poistot ja arvonalentumiset	-3 097 764	-2 678 623	-2 678 623	-3 217 187	20 %	-3 087 255	-3 071 240
LIIEKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-347 026	-97 119	-56 684	-805 813	1 322 %	-931 897	-967 632
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 939 573	-1 875 000	-1 875 000	-1 752 000	-7 %	-1 752 000	-1 752 000
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-2 286 599	-1 972 119	-1 931 684	-2 557 813	32 %	-2 683 897	-2 719 632

7 INVESTOINTIOSA

Nettoinvestointien jakauma vuonna 2022

Yhteensä 6,685 milj. euroa



KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen alaiset investoinnit liittyvät Atk-laitteistojen hankintaan, kone- ja kalustohankintoihin sekä elinkeinoelämän kehittämiseen. Erityisperustelu: Kunnanhallituksella on oikeus käyttää Elinkeinoelämän kehittäminen -menokohdan määrärahaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseen ja siirtää määrärahaa sille menokohdalle, josta suoritus tapahtuu.

Kunnanhallituksen hanketavoitteet 2022–2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
MAANKÄYTTÖ			
Raakamaan hankinta turvaa asemakaavoituksen palvelukyvyyn	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Raakamaareservi.	Kymmenen vuoden tarvetta vastaava.
Paikkatietopalvelut turvaa maaomaisuuden hallinnan, karttatuotannon, kaavoituksen, lupaviranomaisten sekä kunnallistekniikan suunnittelun paikkatietoteknisen palvelukyvyyn	Paikkatietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto suunnitellun vaiheistuksen mukaan.	Järjestelmän käyttöönoton tilanne.	Järjestelmä käyttöön otettu aikataulun mukaisesti maaomaisuuden, kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun sekä kuntatekniikan (hulevesilaskutuksen sekä sähköisen venepaikkavaraus- ja laskutusjärjestelmä) ohjelmistojen osalta.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
TIETOTEKNIikka			
Tietosuoja- ja tietoturva koulutusosalustan käyttöönotto	Otetaan käyttöön koulutusosalusta, joka sisältää monipuoliset raportointiominaisuudet ja suoritusten valvonnan.	Koulutusosalusta otettu käyttöön.	70% henkilöstöstä on suorittanut vuoden loppuun mennessä vähintään perustason koulutuksen.
Office2019 päivitykset yhteiskäyttöisille koneille ilman ylläpitoa	Yhteiskäyttöisillä koneilla on edelleen käytössä jäädytetty versio Office2013, jonka tuki on päätymässä vuonna 2022. Päivitetään koneet kertakustannuksella uuteen jäädytettyyn versioon 2019.	Microsoft Office-päivityspakettivaihtoehdot on kartoitettu, hankittava tuote valittu ja kertaluonteinen hankinta tehty tukemaan uutta modernia Microsoft työympäristöä.	Kaikki yhteiskäyttöiset tietokoneet on päivitetty vuoden loppuun mennessä.
RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT			
Ruoka- ja puhtauspalvelujen tuottamisen turvaaminen toimivalla laitekanalla ja nykyaikaisilla menetelmillä	Laitteiden korvausinvestoinnit arvioitu elinkaarivaiheperusteisesti. Uusitaan maltillisesti keskeisiä tuotannossa välttämättömiä laitteita.	Ruoka- ja puhtauspalvelun toimivuus häiriöttömästi ja suunnitelmallisesti. Asiakastytyvyisyys	Turvataan ruoka- ja puhtauspalvelun toteuttaminen suunnitelmallisesti ja laadukkaasti eri kohteissa.
Ruokapalvelujen tuottaminen on systemaattisesti ohjattua. Tieto aterioiden kustannuksista ja laadusta sekä tarvittava asiakasinformaatio ovat helposti käytettävissä.	Ruokapalvelun tuotannonohjaus-järjestelmän versiopäivitys.	Ruokapalveluissa toimiva sähköinen järjestelmä, jonka avulla prosesseja ohjataan asiakastilauksesta laskutukseen saakka.	Tuotannonohjaus-järjestelmä tukee ja ohjaa ruokatuotannon ja palvelun prosesseja. Se tehostaa ja järkevöittää ruokapalvelun toimintaa.
ELINKEINOTOIMI			
Elinkeinoelämän kehittäminen	Tarpeen mukaan tehtävät kohteet.	Rakennettavat tontit (5 kpl).	Elinkeinoelämän kehittämisen kohtuullinen palvelukyky turvataan. Jatketaan työpaikka-alueiden yritystonttien esirakentamista Radantauksen ja Rissalan yrityspiiston alueilla.

Talousarvio Kunnanhallitus

	Tilinpäätös 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Aineettomat hyödykkeet					
* Tuotot	33 434	0	0	0	0
* Kulut	-272 678	-140 000	-142 000	-10 000	0
Netto	-239 245	-140 000	-142 000	-10 000	0
Maa- ja vesialueet					
* Tuotot	1 810 198	0	0	0	0
* Kulut	-68 538	-1 300 000	-1 350 000	0	0
Netto	1 741 660	-1 300 000	-1 350 000	0	0
Koneet ja kalusto					
* Tuotot	12 775	0	0	0	0
* Kulut	-168 844	-160 000	-124 000	-18 000	-18 000
Netto	-156 069	-160 000	-124 000	-18 000	-18 000
Osakkeet ja osuudet					
* Tuotot	505 997	0	0	0	0
Netto	505 997	0	0	0	0
Elinkeinoelämän kehittäminen					
* Kulut	-255 324	-300 000	-400 000	-350 000	-350 000
Netto	-255 324	-300 000	-400 000	-350 000	-350 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	2 362 404	0	0	0	0
* Kulut	-765 384	-1 900 000	-2 016 000	-378 000	-368 000
Netto	1 597 020	-1 900 000	-2 016 000	-378 000	-368 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunnan hanketavoitteet 2022–2024

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Vuosittain seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
<i>Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen</i>	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä.	Uudistettujen, tavoitteen mukaisten, kasvu- ja oppimisympäristöjen lukumäärä.	Taloudellisten resursien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään.
<i>Riittävät liikuntatilat ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen</i>	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seura-toiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita.	Liikuntapaikkahankkeiden toteutuminen.	Taloudellisten resursien niukkuus voi viivästyttää hankkeita.
	Virikkeellisemmät koulu- ja asuin ympäristöt. Keskimäärin vähintään yksi hanke/vuosi.	Toteutetut hankkeet.	Taloudellisten resursien niukkuus voi viivästyttää hankkeita.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<i>Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen</i>	Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen suunnittelu. Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen.	Toteutuneet hankkeet ja suunnitelmat.	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä. Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistöihin hankittu käyttökelpoinen kalusto.
<i>Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi</i>	Suininlahden koulun liikuntamahdollisuuksien kehittäminen	Toteutuneet hankkeet.	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahanke/vuosi.
<i>Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa</i>	Patakukkulan ulkoilurei- tit vuonna 2023.	Toteutuneet uusimiset.	Valot uusittu vuoteen 2025 mennessä.
<i>Ulkokuntoilualueiden kehittäminen</i>	Kuilun montun ulkoilualueen toteutus.	Toteutunut hanke.	Hanke toteutettu

Talousarvio Sivistyslautakunta

	Tilinpäätös 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Liikuntapaikat					
* Tuotot	0	117 700	0	0	0
* Kulut	-88 935	-703 700	-440 000	-660 000	-30 000
Netto	-88 935	-586 000	-440 000	-660 000	-30 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-341 662	-215 000	-120 000	-360 000	-510 000
Netto	-341 662	-215 000	-120 000	-360 000	-510 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	0	117 700	0	0	0
* Kulut	-430 597	-918 700	-560 000	-1 020 000	-540 000
Netto	-430 597	-801 000	-560 000	-1 020 000	-540 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan alaiset investoinnit jakaantuvat kahteen eri pääalueeseen: toimitilainvestointeihin ja kuntatekniikan investointeihin. Kokonaissumma talousarviovuodella bruttona yhteensä **4,025 milj. euroa**.

Toimitilainvestoinnit

Siilinjärven kunnan toimitilainvestoinnit aikavälillä 2022–2030 on arvioitu olevan edelleen n. 90 milj. €.

Suunnitelmakauden rakennuskohteet esitetään toteutettavaksi rahoitusmalleittain ja rakennuskohteittain seuraavasti. Taulukossa mukana myös vuodet 2024–2027, jolloin painetta velkaantumisen kasvuun tulee helpottaa edelleen investointien ajoittumisella ja tulevilla rahoitusratkaisulla.

TOIMITILAINVESTOINNIT 2022–2027	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä 2022–2024	Yhteensä 2025–2027
Kunnan tase					
Pienet toimitilainvestoinnit / Rakennusten ja piha-alueiden korjaukset	250 000	250 000	250 000	750 000	750 000
Uusi Siilinkosken päiväkoti	800 000	2 300 000	1 200 000	4 300 000	
Bunkkerin suojelukorjaukset	250 000			250 000	
Yhteensä	1 300 000	2 550 000	1 450 000	5 300 000	750 000
Leasingrahoitus					
Uusi Siilinlahden koulu (elinkaarimalli)	150 000	9 100 000	9 100 000	18 350 000	
Uusi Ahmon koulukeskus (elinkaarimalli)	150 000	9 100 000	10 100 000	19 350 000	9 700 000
Uusi terveyskeskus (elinkaarimalli)	6 000 000			6 000 000	
Uusi Pelastusasema	2 700 000	2 700 000		5 400 000	
Yhteensä	9 000 000	20 900 000	19 200 000	49 100 000	9 700 000

Kunnanhallituksen päätös (Kh 11.9.2017 § 155) rahoitusleasingin käyttöönotosta tuo vaihtoehtoja rahoituksen järjestämiseen: eri vaihtoehtojen välisessä vertailussa huomio kiinnittyy rahoituksen tulosvaikutuksiin sekä kassavirran käyttäytymiseen. Lisäksi käyttökohteen asema kunnan palvelutuotannossa sekä rakennuksen moniosaisuus vaikuttavat rahoitusmuodon valintaan. Leasing- ja vuokrakohteissa maksuja maksetaan maksuohjelman mukaisesti vasta kun rakennus on valmis. Aikanaan leasingissä useiden kohteiden sopimusten päätyminen lyhyellä ajanjaksolla tuo jäännösarvon lunastamisen tai jatkorahoittamisen.

Kaikki taulukossa kohteet ovat peruskorjauksen tarpeessa ja niiden korjausaste on suuri, joten useat näistä joudutaan myös korkeiden korjauskustannusten vuoksi purkamaan ja rakentamaan uudelleen. Uudisrakentamisella vastataan myös tuleviin tilankäyttötarpeisiin (esim. uudet oppimisympäristöt) ja muuntojoustavuuteen.

Kuntatekniikan investoinnit

Siilinjärven kunnan kuntatekniikan investoinnit aikavälillä 2020–2030 on arvioitu olevan n. 25 milj. euroa.

Kuntatekniikan vuoden 2022 maa- ja vesirakenteiden sekä verkostokohteet jakaantuvat n. 2,3 milj. eurolla eri asuinalueille ja kohdentamattomina kohteina n. 0,6 milj. eurolla.

Uudisrakentamiskohteina rakennetaan:

- Radantauksen asemakaava-alueen yritystonttialue n. 0,3 milj. € sekä
- Siilinkoskentie ja Mutkajouhe 0,25 milj. €.

Saneerauskohteista merkittävimmät ovat:

- Leppäkaarteentie (0,4 M €) sekä
- Pyylammilla Suruttomankierro ja siihen liittyvät kadut (0,3 M €).
- Taitorakennesaneerauksissa korjataan Harjamäentien kevyenliikenteen alikulkusilta.
- Kirkonkylän alueella on tarkoitus aloittaa Toritien saneeraus välillä Kasurilantie - Kuiluntie n. 0,5 milj. €, mutta saneerauksen aloittaminen riippuu Keskon kauppahankkeen käynnistymisestä. Tämän hetken tiedon mukaan aloitus olisi v. 2022. Samassa yhteydessä joudutaan rakentamaan uutta paikoitusaluetta kaupan alle jäävän paikoitusalueen tilalle.

Yllä mainittujen lisäksi kohdentamattomien kohteiden osuudet liittyvät siltoihin, katoksiin, kiinteisiin rakenteisiin ja rakennelmiin, pintauksiin, tieviheralueisiin yms.

Hanketavoitteet 2022–2024

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Suunnittelukauden tavoite 2022–2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Vuosittain seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
Suurten toimitilahankkeiden toteutus	Kaikki hankkeet saadaan toteutettua.	lukumäärä, talous	Kunnan talous, rahoitus ja resurssien riittävyys.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2024</i>	<i>Toimenpiteet 2022</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
TOIMITILAINVESTOINNIT			
Uusi terveyskeskus	Rakentamisen loppuunsaattaminen	Aikataulu	Uusi terveyskeskus käytössä syyskuussa 2022
Uusi Siilinkosken päiväkot	Hankkeen valmistelu puurakentamiskohteenä, urakkakilpailun ja rakentamisen aloitus	Asemakaavan lainvoimaisuus, aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Uusi päiväkotikäyttö v. 2024.
Uusi pelastusasema	Hankkeen valmistelu, urakkakilpailu ja rakentamisen aloitus	Aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Uusi pelastusasema käytössä v. 2023.
Uusi Ahmon koulukeskus	Elinkaarihankkeen kilpailutus.	Aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Elinkaarihankkeen toteuttajan valinta ja rakentamisen aloitus
Uusi Siilinlahden koulu	Elinkaarihankkeen kilpailutus.	Aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Elinkaarihankkeen toteuttajan valinta ja rakentamisen aloitus

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT			
Radantaus: Suutarintie	Infran rakennustyöt	Aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Yritystontteja on mahdollista luovuttaa kesällä v. 2022.
Päivärinne: Siilinkoskentien ja Mutkajouhe	Infran rakennustyöt	Aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Päiväkoti on mahdollista liittää vesihuolto- ja katuverkkoon kesällä v. 2022.
Infran saneeraustyöt	Leppäkaarre, Pyylampi, Harjamäki	Aikataulu ja rahoituksen riittävyys	Saneeraustyöt suoritetaan hyväksytyyn työohjelman mukaisesti.

Talousarvio

Euroa	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä 2022–2024
Toimitilat	1 300 000	2 550 000	1 450 000	5 300 000
Kuntatekniikka	2 725 000	2 310 000	2 410 000	7 445 000
Tekninen lautakunta yhteensä	4 025 000	4 860 000	3 860 000	12 745 000

Talousarvion Hankeryhmät

	Tilinpäätös 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Rakennukset					
* Tuotot	208 453	0	0	0	0
* Kulut	-827 156	-2 350 000	-1 300 000	-2 550 000	-1 450 000
Netto	-618 703	-2 350 000	-1 300 000	-2 550 000	-1 450 000
Josta					
UUSI Siilinkosken päiväkoti					
* Kulut	-32 773	-1 900 000	-800 000	-2 300 000	-1 200 000
Netto	-32 773	-1 900 000	-800 000	-2 300 000	-1 200 000
Maa- ja vesirakenteet					
* Kulut	-1 790 349	-1 889 000	-2 725 000	-2 290 000	-2 410 000
Netto	-1 790 349	-1 889 000	-2 725 000	-2 290 000	-2 410 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	0	-20 000	0	-20 000	0
Netto	0	-20 000	0	-20 000	0
YHTEENSÄ					
* Tuotot	208 453	0	0	0	0
* Kulut	-2 617 505	-4 259 000	-4 025 000	-4 860 000	-3 860 000
Netto	-2 409 052	-4 259 000	-4 025 000	-4 860 000	-3 860 000

Maa ja vesirakenteiden erittelyt

	Tilinpäätös 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Kadut					
* Kulut	-1 013 840	-959 000	-1 750 000	-1 100 000	-1 690 000
Netto	-1 013 840	-959 000	-1 750 000	-1 100 000	-1 690 000
Keuyen liikenteen väylät					
* Kulut	-186 207	-200 000	-140 000	-20 000	-70 000
Netto	-186 207	-200 000	-140 000	-20 000	-70 000
Kestopäällystys					
* Kulut	-227 942	-240 000	-190 000	-215 000	-220 000
Netto	-227 942	-240 000	-190 000	-215 000	-220 000
Valaistus					
* Kulut	-62 379	-75 000	-60 000	-55 000	-80 000
Netto	-62 379	-75 000	-60 000	-55 000	-80 000
Katokset ym. rakennukset ja laitteet					
* Kulut	-35 021	-240 000	-280 000	-300 000	-70 000
Netto	-35 021	-240 000	-280 000	-300 000	-70 000
Puistot, torit ja muut maarakenteet					
* Kulut	0	0	-90 000	-300 000	-40 000
Netto	0	0	-90 000	-300 000	-40 000
Leikkipaikat					
* Kulut	-75 344	-60 000	0	-180 000	-60 000
Netto	-75 344	-60 000	0	-180 000	-60 000
Hulevesiverkosto					
* Kulut	-189 616	-105 000	-205 000	-110 000	-170 000
Netto	-189 616	-105 000	-205 000	-110 000	-170 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Kulut	0	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Netto	0	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
YHTEENSÄ					
* Kulut	-1 790 349	-1 889 000	-2 725 000	-2 290 000	-2 410 000
Netto	-1 790 349	-1 889 000	-2 725 000	-2 290 000	-2 410 000

Asuinalueiden kunnallistekniset investointikohteet

	TP 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Kevyen liikenteen väylät	0	0	0	0	-50 000
Hulevesiverkosto	0	0	0	0	-10 000
Ahmo yhteensä	0	0	0	0	-60 000
Kadut	0	0	-10 000	0	0
Asemanseutu yhteensä	0	0	-10 000	0	0
Kadut	0	0	0	0	-250 000
Valaistus	0	0	0	0	-5 000
Hulevesiverkosto	0	0	0	0	-40 000
Joentaus yhteensä	0	0	0	0	-295 000
Kadut	-260 037	0	-760 000	0	-80 000
Kestopäällystys	0	0	0	-20 000	0
Valaistus	-2 320	0	-10 000	0	0
Puistot, torit	0	0	-30 000	-300 000	-40 000
Hulevesiverkosto	0	0	-20 000	0	0
Keskuskortteli yhteensä	-262 357	0	-820 000	-320 000	-120 000
Kadut	0	-180 000	-370 000	0	-300 000
Kestopäällystys	0	0	0	-60 000	0
Valaistus	0	-10 000	0	0	-5 000
Hulevesiverkosto	0	0	-50 000	0	-20 000
Leppäkaarre yhteensä	0	-190 000	-420 000	-60 000	-325 000
Kadut	-11 538	0	0	0	0
Panninniemi yhteensä	-11 538	0	0	0	0
Kadut	-166 036	0	-240 000	0	0
Kestopäällystys	-33 564	-30 000	0	-30 000	0
Valaistus	-10 010	0	-10 000	0	0
Hulevesiverkosto	-38 562	0	-50 000	0	0
Pyylampi yhteensä	-248 172	-30 000	-300 000	-30 000	0

S

Kadut	0	-60 000	-80 000	-100 000	0
Keuyen liikenteen väylät	0	-120 000	-120 000	0	0
Kestopäälllystys	0	0	0	-5 000	0
Valaistus	0	-5 000	-5 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	-25 000	-25 000	0	0
Päivärinne yhteensä	0	-210 000	-230 000	-105 000	0

Kadut	0	0	-235 000	0	0
Kestopäälllystys	0	0	0	-20 000	0
Valaistus	0	0	-5 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	0	-60 000	0	0
Radantaus yhteensä	0	0	-300 000	-20 000	0

Kadut	-181 847	-120 000	0	0	0
Kestopäälllystys	-38 605	-30 000	-30 000	0	0
Valaistus	-10 460	-10 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	-25 740	-25 000	0	0	0
Simonsalo yhteensä	-256 652	-185 000	-30 000	0	0

Kadut	0	0	0	-150 000	-60 000
Kestopäälllystys	0	0	0	0	-50 000
Sulkavanniitty yhteensä	0	0	0	-150 000	-110 000

Kadut	-135 753	-119 000	0	-210 000	0
Kestopäälllystys	-44 828	-40 000	-30 000	0	-30 000
Valaistus	-12 525	-10 000	0	-5 000	0
Puistot, leikkipaikat	0	0	-60 000	-60 000	0
Hulevesiverkosto	-40 318	-20 000	0	-50 000	0
Taivallahti yhteensä	-233 424	-189 000	-90 000	-325 000	-30 000

Kadut	0	0	0	0	-450 000
Valaistus	0	0	0	0	-20 000
Hulevesiverkosto	0	0	0	0	-50 000
Vanha Pappila yhteensä	0	0	0	0	-520 000

Kadut	-169 801	-430 000	0	-500 000	-500 000
Keuyen liikenteen väylät	-26 242	0	0	0	0
Kestopäälllystys	-36 790	-30 000	-50 000	0	-40 000
Valaistus	-24 358	-10 000	0	-20 000	-20 000
Hulevesiverkosto	-57 986	-35 000	0	-50 000	-50 000
Metsäkoulu, Pyöreälahti Haapamäki yhteensä	-315 177	-505 000	-50 000	-570 000	-610 000

	TP 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
Kadut	-3 337	0	0	-90 000	0
Kevyen liikenteen väylät	-142 582	0	0	0	0
Kestopäällystys	0	-30 000	0	0	-20 000
Valaistus	-2 706	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-27 010	0	0	-10 000	0
Vuorela yhteensä	-175 635	-30 000	0	-100 000	-20 000
Tieviheralueet	-85 492	-50 000	-55 000	-50 000	-50 000
Kevyen liikenteen väylät	-17 382	-80 000	-20 000	-20 000	-20 000
Pintaukset	-74 154	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Valaistuksen pienet kohteet	0	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Katokset ym. rakenteet	-35 021	-240 000	-280 000	-300 000	-70 000
Leikkipaikat	-75 344	-60 000	0	-120 000	-60 000
Kiinteät rakenteet	0	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Ilman alue-koodia yhteensä	-287 393	-550 000	-475 000	-610 000	-320 000
YHTEENSÄ	-1 790 349	-1 889 000	-2 725 000	-2 290 000	-2 410 000

S = sitova

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2022

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Una-hanke (PSSHP) 81244	Asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistamisyhteistyö; Una ydin osion käyttöönotto.	Potilasturvallisuus	Alueellinen Una ydin osion valmistelu ja käyttöönotto PSSHP:n johdolla
Perusterveydenhuollon tietojärjestelmä (Sote DW) 81242	Potilastietojärjestelmän raportointiosuuden kehittäminen	Yhtenäiset raportit	Yhteisten raporttipohjien käyttö ja tietojen vertailu AluePegasos käyttäjien kesken.
KVARKKI -kuvantaminen (PTH järjestelmä) 81220	Kuva-aineistojen arkistointi, ja arkistosta käyttö	Röntgenkuvien siirtäminen Kanta -palveluihin.	Rtg-kuvat kanta-arkistossa ja niiden käyttö Kannasta.

Talousarvio Sosiaali- ja terveyslautakunta

	Tilinpäätös 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022
Aineettomat hyödykkeet			
* Kulut	-356 920	-332 575	-83 600
Netto	-356 920	-332 575	-83 600
Koneet ja kalusto			
* Kulut	-2 299	-50 000	0
Netto	-2 299	-50 000	0
YHTEENSÄ			
* Kulut	-359 218	-382 575	-83 600
Netto	-359 218	-382 575	-83 600

Laite- ja kalustohankinnat (ei kunnan taseessa)

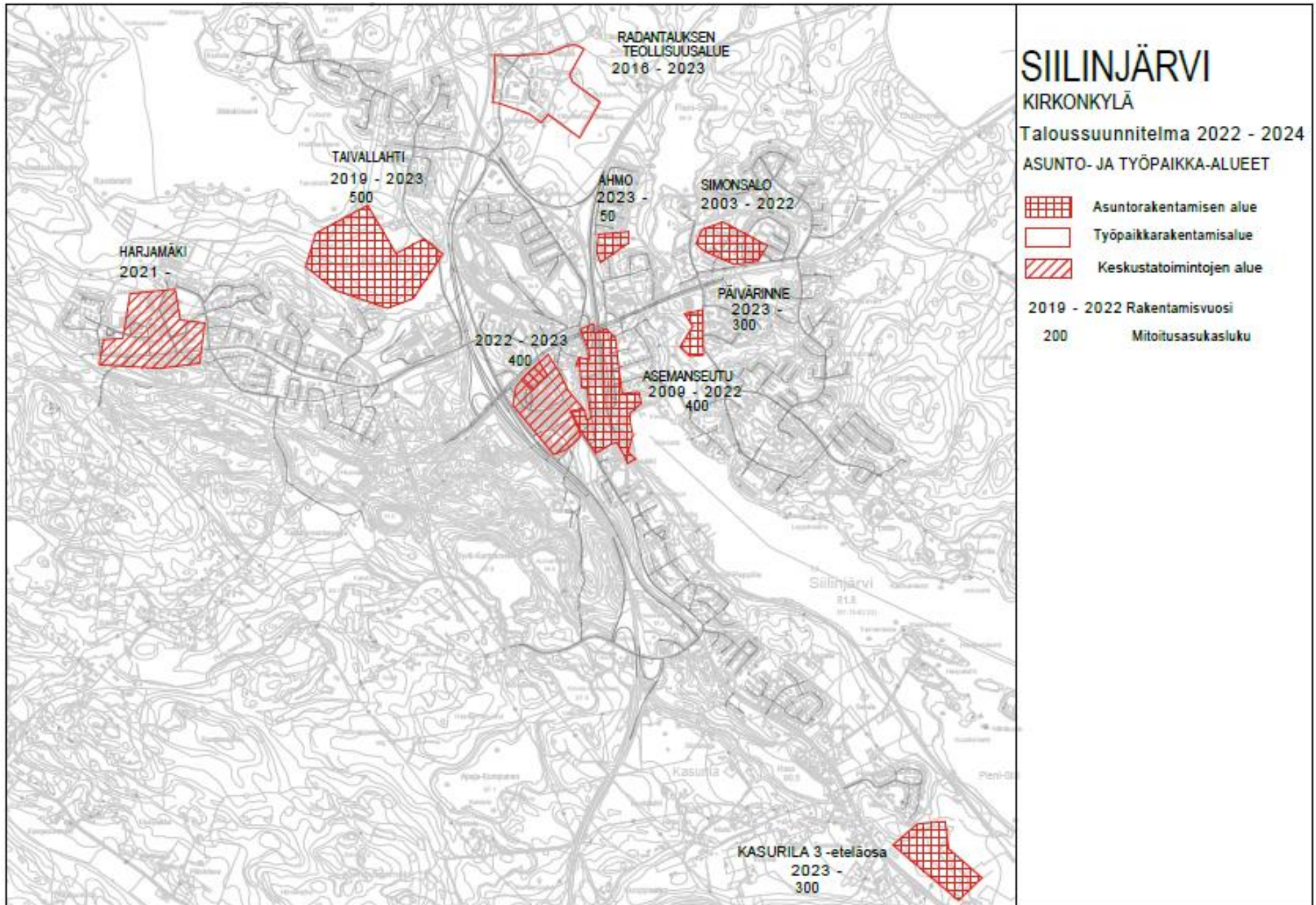
Vuokraus Euroa	TA 2022			Yhteensä 2022–2024
Röntgen	300 000			300 000
Uuden terveyskeskuksen kalusteet	1 500 000			1 500 000
YHTEENSÄ	1 800 000			1 800 000

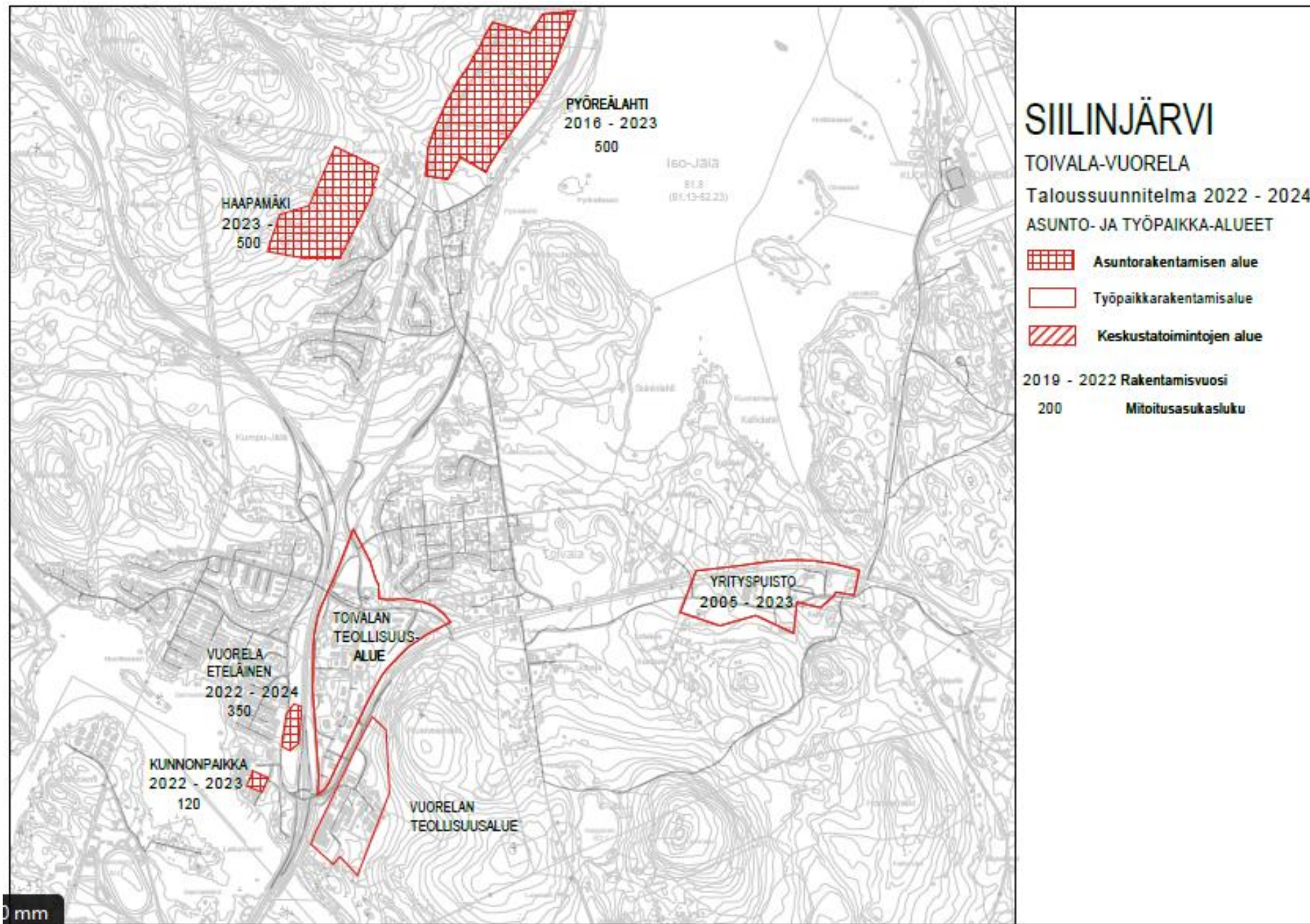
Kaikki kunnan investoinnit yhteensä (tase)

	Tilinpäätös 2020	Muutos TA 2021	Talousarvio 2022	TS 2023	TS 2024
YHTEENSÄ					
* Tuotot	2 570 857	117 700	0	0	0
* Kulut	-4 172 704	-7 460 275	-6 684 600	-6 258 000	-4 768 000
Netto	-1 601 847	-7 342 575	-6 684 600	-6 258 000	-4 768 000

Asuinalueiden käyttöönotto 2021 - 2024

ALUE	koko alue 2022-24	2021	2022	2023	2024
KESKUSTA	130	48	50	30	50
kerrostaloasuntoja	130	48	50	30	50
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
TAIVALLAHTI	105	29	35	35	35
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	55	14	15	20	20
omakotiasuntoja	50	15	20	15	15
HAAPAMÄKI	20	0	0	5	15
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	20	0	0	5	15
PANNINNIEMI	2	4	2	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	2	4	2	0	0
SIMONSALO	12	0	12	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	12	0	12	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
KASURILA	20	0	0	5	15
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	20	0	0	5	15
PYÖREÄLAHTI	100	15	40	35	25
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	60	0	20	20	20
omakotiasuntoja	40	15	20	15	5
VUORELA/KUNNON- PAIKKA	100	0	25	50	25
kerrostaloasuntoja	100	0	25	50	25
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	489	96	164	160	165
kerrostaloasuntoja	230	48	75	80	75
rivitaloasuntoja	127	14	47	40	40
omakotiasuntoja	132	34	42	40	50







SIILINJÄRVI

Kuntaorganisaatio

